

Premis La Confederació 2019

EXPERIÈNCIES INSPIRADORES
DE GOVERNANÇA DEMOCRÀTICA
I TRANSFORMACIÓ SOCIAL EN
EL **TERCER SECTOR SOCIAL**

RECULL DE LES CANDIDATURES REBUDES

 laconfederació

Premis La Confederació 2019

EXPERIÈNCIES INSPIRADORES
DE GOVERNANÇA DEMOCRÀTICA
I TRANSFORMACIÓ SOCIAL
EN EL **TERCER SECTOR SOCIAL**

Recull de les candidatures rebudes

*Aquesta publicació s'ha realitzat a partir del contingut
literal de cadascuna de les candidatures presentades*

1. PRESENTACIÓ

El Recull *d'Experiències inspiradores de Governança Democràtica i Transformació Social en el Tercer Sector Social* presenta, en format fitxa, el conjunt d'iniciatives que s'han presentat als Premis La Confederació 2019.

Més enllà del caràcter assistencial sovint inherent als serveis socials i d'atenció a les persones que desenvolupen les organitzacions del sector, des de La Confederació Empresarial del Tercer Sector Social de Catalunya reivindicuem el caràcter transformador de l'acció desenvolupada, posant la mirada en què es fa però també en el com es fa.

Amb aquesta idea l'any 2017 es van impulsar els Premis La Confederació amb un doble objectiu: donar visibilitat i destacar el valor d'aportació del Tercer Sector Social com a sector generador d'activitat econòmica a través de models de gestió que aprofundeixen en la qualitat democràtica i en la transformació social, amb alt impacte en la comunitat i en el territori; i promoure la rèplica de pràctiques i experiències a altres organitzacions del sector.

En aquesta tercera edició dels Premis La Confederació s'han rebut 41 iniciatives, totes elles amb un gran valor i que poden servir d'inspiració per altres entitats.

El recull que trobareu a continuació s'estructura d'acord a les dues categories establertes (Governança Democràtica i Transformació Social) i inclou una fitxa per cadascuna de les experiències presentades que mostra, de forma resumida i sistematitzada, els trets més rellevants de cara a la seva replicabilitat: breu descripció, principals objectius assolits, resultats obtinguts, factors clau d'èxit, dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa, elements innovadors i per últim, factors facilitadors de la transferibilitat. A més a més, es fa una breu descripció de les organitzacions impulsores de les iniciatives.

Finalment, volem fer una menció especial a les persones que conformen el Jurat dels Premis, que de forma generosa han aportat el seu coneixement i la seva experiència, i a les institucions públiques que han donat suport i ens han acompanyat en l'organització dels Premis La Confederació 2019: el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona i el Comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària, de l'Ajuntament de Barcelona. I, per descomptat, volem també fer un reconeixement exprés a la feina realitzada per totes les organitzacions participants en els Premis La Confederació 2019 i animar-los a seguir treballant en el foment de la governança democràtica i en la transformació social.

Esperem que us resulti interessant i que esdevingui una eina de reconeixement, consulta, reflexió i treball per al conjunt del sector.

Joan Segarra
President
La Confederació

2. INTRODUCCIÓ

La 3a edició dels Premis La Confederació ha significat un salt quantitatiu i qualitatiu de les candidatures rebudes. Aquest fet demostra l'interès que ha despertat entre les entitats i la consolidació de la iniciativa de reconeixement a iniciatives que posin de relleu models de governança democràtica i capacitat transformadora del Tercer Sector Social de Catalunya en l'àmbit dels serveis socials i d'atenció a les persones.

Els Premis La Confederació compta amb el suport del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, de la Generalitat de Catalunya, de la Diputació de Barcelona i de l'Ajuntament de Barcelona.

enguany s'han rebut 41 candidatures, totes elles d'un gran valor, que mostren el compromís de les organitzacions del tercer sector social amb una gestió centrada en les persones i amb voluntat de transformació de realitats socials.

La convocatòria vol reconèixer iniciatives que aportin un valor diferencial en alguna de les següents categories:

A. Governança Democràtica: 13 candidatures rebudes

Iniciatives que, des d'una perspectiva organitzacional interna, fomenten la governança democràtica en una de les dimensions següents:

A.1. Espais i metodologies innovadores que tinguin com a finalitat promoure la participació en la presa de decisions de les persones involucrades en l'organització (treballadores, sòcies, persones ateses, comunitat, etc.).

A.2. Experiències de participació de les persones ateses de l'organització en la definició dels serveis.

B. Transformació Social: 28 candidatures rebudes

Iniciatives transformadores per a la millora de la qualitat de vida de les persones i amb un elevat component de retorn social a través de la prestació de serveis en una de les dimensions següents:

B.1. Innovació en nous productes i serveis a les persones, amb una incidència destacada en la transformació de la societat.

B.2. Experiències transformadores amb alt impacte en la comunitat.

Per a la valoració de les candidatures rebudes s'ha constituït, d'acord amb el que regulen les bases dels Premis, un Comitè tècnic dels Premis La Confederació 2019 format per les següents persones:

- Laia Grabulosa i Gemma Huerta (La Confederació)
- Nekane Navarro i Albert Huerta (Secretaria tècnica)

Categoria A

GOVERNANÇA DEMOCRÀTICA

Recull de les tretze iniciatives impulsades per organitzacions del Tercer Sector Social amb la voluntat d'incorporar les visions dels diferents grups d'interès i avançar cap a models de gestió més democràtics.

Es tracta de casos reals d'organitzacions que fomenten la participació de la base social de les entitats en la definició dels serveis i que disposen de sistemes de governança participativa, promouen la implicació dels grups d'interès interns en la presa de decisions o articulen mecanismes de participació en els òrgans de govern, entre d'altres.

Les experiències aquí recollides pretenen ser inspiradores per a les organitzacions del tercer sector per incorporar bones pràctiques.

A.1

Espais i metodologies innovadores

que tinguin com a finalitat promoure la participació en la presa de decisions de les persones involucrades en l'organització (treballadores, sòcies, persones ateses, comunitat, etc.).

Organització	Títol de l'experiència
Actua SCCL	Caminant cap a la Governança democràtica
CAE, formació i serveis socioculturals - Fundació La Xarranca	Reformulant la governança del CAE
ECAS, Entitats Catalanes d'Acció Social	Anàlisi de l'organització i de les entitats membres en clau de governança
Federació Catalana de Voluntariat Social	Resiliència i bon govern
Fundació Ampans	Cap a una governança més democràtica, mitjançant l'aprenentatge -implantació de la metodologia coproductiva
Fundació Astres	Jo participo!
Fundació Privada del Maresme Pro Persones amb Disminució Psíquica	Junts construïm futur. Un procés participatiu per a l'elaboració col·lectiva del marc estratègic 2022
Fundació Ramon Noguera	Compartim valors, compartim camí i junts decidim

ACTUA

Municipi: Vilafranca del Penedès

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Cooperativa d'iniciativa social

234 persones treballadores

32 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc exclusió

3 persones voluntàries

61 persones sòcies

Persones ateses:

- 32 a serveis a la infància i la joventut
- 7 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 3 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 1 a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 697 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.actua.coop

Breu història de l'organització:

Actua és una cooperativa d'iniciativa social sense afany de lucre creada en 2005 per professionals de l'àmbit socioeducatiu, que està dedicada al desenvolupament i la gestió de projectes d'acció socioeducativa per a la promoció social de les persones, la prevenció de situacions de vulnerabilitat social en infants i joves i la millora de la convivència. Va iniciar la seva intervenció amb un centre residencial d'acció educativa al municipi d'Avinyonet del Penedès i actualment atén més de 700 persones, amb més de 200 professionals i actua a totes les províncies catalanes, a excepció de Girona.

Missió:

Una cooperativa que treballa amb equips de professionals qualificats on l'apoderament personal, l'autolideratge i l'excel·lència, són la màxima expressió col·lectiva.

Un referent des del propi territori d'actuació, en la gestió de projectes d'iniciativa social, la participació en xarxes de gestió de recursos i d'oportunitats comunitàries.

En la seva matriu identitària rau el canvi i l'adaptació a l'entorn amb progressivitat, permanència i consistència.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

CAMINANT CAP A LA GOVERNANÇA DEMOCRÀTICA

Breu descripció:

Un dels principis bàsics de l'organització es basa en la participació i la governança democràtica.

L'estratègia de l'entitat, la missió i visió, el reglament de treball cooperatiu han estat participats i treballats tenint en compte totes les veus de l'organització. Per tal de continuar millorant en aquest aspecte, a principis de 2018 s'ofereix des de la federació la possibilitat de rebre uns acompanyaments per part d'una consultora externa, per millorar la participació interna i la gestió democràtica. A partir d'aquí es crea un grup focus amb gent voluntària, representant una mica la diversitat de la cooperativa on es detecten les mancances i debilitats i es porta a terme un pla de treball.

Aportació de valor de la iniciativa:

Fruit d'aquest treball es defineixen cinc eixos a treballar:

1. Autogestió dels equips. Han treballat perquè els equips puguin decidir i aportar sobre aspectes organitzatius tant de la cooperativa com del propi projecte: el pressupost dels serveis, els horaris dels professionals i altres aspectes claus són treballats per tots els membres.
2. Apoderament del Consell Rector. Una forma d'apoderament del Consell Rector és que un representant participa de les reunions de l'equip de gestió, on porta i recull temes i vetlla pel compliment del mandat de l'assemblea.
3. Arquitectura organitzativa. Tenen creats diverses estructures que faciliten la governança democràtica, a més qualsevol dels òrgans directius ha de presentar-se a la renovació del càrrec al cap de cinc anys i facilita que els professionals puguin passar per les direccions per facilitar relleu i apoderar als equips.
4. Comunicació (sharepoint).
5. Participació d'infants i joves (tenen creats Consells de participació).

Principals objectius assolits:

- Traslladar la presa de decisions als equips.
- Aterrar els principis cooperatius a l'organització.

Principals resultats obtinguts:

- S'han creat noves estructures organitzatives que garanteixen aterrar els principis cooperatius, millorant la participació i comunicació.
- Les persones integrants senten que formen part de l'organització i de la seva evolució.
- Posada en marxa d'un nou procés de nova estratègia i canvi organitzatiu.

Abast de l'experiència:

Fruit d'aquesta primera experiència amb suport extern de consultoria i feta la diagnosi de l'entitat respecte a governança democràtica inicien un nou procés de nova estratègia i canvi organitzatiu que promogui la governança democràtica, encara més.

En aquí s'implica a un grup promotor configurat per persones de l'equip de gestió, consell rector i altres persones amb un perfil determinat que ajudin a la dinamització del grup ampli.

En el grup ampli es fan 7 sessions i participen 48 persones que representen la veu de tota la cooperativa (socis, treballadors, representants de programes, equip de gestió, diferents territoris, criteri de gènere).

D'aquest treball es genera una nova estratègia i nova forma organitzativa on la governança democràtica és un element clau.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Els elements innovadors han estat per aconseguir la implicació màxima dels diferents actors, facilitant al màxim l'accés i donant els elements necessaris per afavorir la reflexió.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

- Recollir les opinions diverses.
- Generar debat per consensuar.
- Apoderar als equips formant en diferents àrees perquè tinguin capacitat de decidir adequadament.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 238

Membres equips directius: 21

Sòcies: 32

Ateses: 748

Voluntàries: 5

Principals factors clau d'èxit:

Els assessoraments externs són un component clau sobretot per la importància que es dona a fer partícip a l'organització. Per l'organització ha estat clau facilitar al màxim l'accés a les trobades, suplint als participants.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La màxima dificultat és que les persones en un principi tendeixen a parlar del seu propi llibre i anar a la visió local i com has d'aprendre a recollir les opinions encara que siguin contradictòries perquè tothom se senti escoltat.

CAE, formació i serveis socioculturals - Fundació La Xarranca

Municipi: Manresa

Àmbit geogràfic: Catalunya central, prioritàriament

Forma jurídica: Associació declarada d'utilitat pública/Fundació

310 persones treballadores

5 persones contractades pertanyents a col·lectius en risc exclusió

60 persones voluntàries

25 persones sòcies

Persones ateses:

- 15.500 ateses a serveis a la infància i la joventut
- 21.000 a serveis de cohesió i dinamització social

www.cae.cat

Breu història de l'organització:

El CAE va néixer l'any 1984 com a centre de formació municipal de l'Ajuntament de Manresa: el Centre d'Animació i Esplai. D'aquesta manera es donava resposta a la demanda dels monitors i monitores de la comarca del Bages de disposar d'un centre de formació en el territori que els permetés obtenir els diplomes de monitor/a i director/a d'activitats de lleure que la DG de Joventut començava a exigir en aquella època.

L'any 1987 es va crear l'associació del CAE que passa a assumir l'escola municipal i inicia noves línies de treball amb la participació directa dels socis/voluntaris en els diversos espais de treball, gestió i govern de l'entitat. Amb el lideratge associatiu el CAE amplia els àmbits de la formació –gestió associativa, voluntariat, educació ambiental, formació ocupacional...-, organitza activitats adreçades als centres d'esplai, impulsa i participa en projectes i comença a oferir i gestionar serveis en l'àmbit del lleure educatiu.

El 2007 es crea la Fundació La Xarranca, amb la voluntat de dotar-se d'una entitat especialitzada en la gestió de serveis, una àrea de treball amb un important creixement. Des de llavors ambdues entitats treballen de manera coordinada, cadascuna especialitzada en els seus àmbits d'intervenció, però compartint, ideari, valors, estratègia, estructura tècnica i instal·lacions.

Missió:

CAE i la Fundació La Xarranca són dues entitats sense ànim de lucre de la Catalunya Central, amb vocació de servei públic, que tenen com a missió contribuir a articular una societat més justa, participativa, cohesionada, respectuosa i solidària a través de l'educació i la formació, de la promoció i execució de projectes i activitats de lleure, juvenils, socioculturals i de joc, de la gestió de serveis educatius i de lleure i del suport a les entitats i persones que intervenen en aquests àmbits.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

REFORMULANT LA GOVERNANÇA DEL CAE

Breu descripció:

Reformulant la governança del CAE és un procés que es desenvolupa entre els anys 2016 i 2018 i que té com a objectiu redefinir les polítiques de govern de l'entitat.

Arranca l'any 2016 amb l'elaboració d'un pla estratègic conjunt del CAE i la Xarranca per al període 2017-2020. Hi participen els socis i sòcies i els membres de l'equip tècnic en diferents espais de treball, participació i de govern ja existents a l'entitat i altres de nova creació.

El pla estratègic comporta definir la missió, la visió i els valors de l'entitat; elaborar una diagnosi de fortaleses, febleses, oportunitats i amenaces; establir objectius i concretar-los en accions -degudament prioritzades, temporalitzades- i assignar responsabilitats.

Una de les prioritats que apareixen al Pla Estratègic és la revisió del model organitzatiu i de governança de CAE i Xarranca per tal que socis i les sòcies recuperin el rol de lideratge que, com a entitat associativa, els correspon i que, de fet, ja havien exercit en el moment de la seva creació i durant els primers anys de funcionament. Per aquest motiu, durant els anys 2017 i 2018 es fa un treball de redefinició del govern de l'entitat, aprofitant dues edicions del programa d'acompanyament a la millora de la participació interna i la gestió democràtica a les organitzacions del Tercer Sector Social de Catalunya impulsat per la Confederació.

Aquesta feina es fa, d'una banda, amb l'assessorament d'una consultora externa i, per altra, amb una metodologia gamificada, basada en el joc, un dels elements identitaris de l'entitat.

Els resultats obtinguts amb l'experiència han estat:

- La creació de nous equips i espais de govern de l'entitat que en modifiquen l'organigrama d'una manera substancial.
- La participació conjunta de socis i sòcies i membres de l'equip tècnic en aquests espais de participació i govern.
- L'obertura de reflexions futures per plantejar noves polítiques de transparència interna, de comunicació o de participació en la presa de decisions.

Aportació de valor de la iniciativa:

- Una experiència integrada en els processos i instruments estratègics de l'entitat. El procés de reformulació de la governança del CAE no apareix del no-res, sinó que s'inicia amb una diagnosi exhaustiva de l'entitat feta el 2016, on es va detectar una feblesa en aquesta matèria. Això va fer que s'incorporessin diverses accions al Pla estratègic 2017-2020 amb l'objectiu de donar-hi respostes.
- L'experiència ha suposat un canvi organitzatiu de l'entitat. No es tracta d'una experiència puntual i esporàdica, sinó que ha suposat un replantejament important de l'entitat, amb la reformulació del seu model organitzatiu i dels seus espais i instruments de govern.
- Una experiència que ha de comportar canvis futurs. La reformulació del model organitzatiu, però, haurà de venir acompanyada d'altres canvis en matèria de gestió. En aquest sentit caldrà obrir noves reflexions per replantejar polítiques de transparència interna, de comunicació o de participació en la presa de decisions.

Principals objectius assolits:

- La reformulació de l'organització de l'entitat. L'existència d'un equip tècnic potent i d'un director amb una llarga trajectòria havia provocat una delegació progressiva del govern de l'entitat en aquests agents. El treball fet en aquests tres anys ha permès redibuixar l'organigrama de l'entitat, creant nous espais de treball i decisió, repensant el rol que pertoca als diferents agents i reformulant les polítiques de comunicació i participació interna per fer-ho possible.
- L'impuls del lideratge associatiu en el govern de l'entitat. S'ha treballat perquè els socis i les sòcies assumeixin de nou el lideratge que, com a entitat associativa, els correspon. Un lideratge que es concreta en noves funcions de l'equip directiu i en la reintroducció de debats i preses de decisió sobre elements identitaris, estratègics i organitzatius a les assemblees.
- La incorporació de noves veus en el govern de l'entitat. La incorporació dels membres de l'equip tècnic i de formadors/es en espais pròpiament associatius permet una major riquesa de visions i coneixements, un fet que afavoreix la pluralitat i la complementarietat.
- La millora de la participació i la cohesió interna. El treball conjunt i la incorporació de nous espais relacionals ha generat una major cohesió entre els membres dels equips tècnic i associatiu. Al mateix temps, tota la dinàmica de treball feta en aquests 3 anys ha generat una major predisposició a participar en els nous espais de debat i govern de l'entitat.

Principals resultats obtinguts:

- Redefinició de la missió, visió i dels valors de l'entitat (2016). Pas previ a l'elaboració del pla estratègic.
- Elaboració del Pla Estratègic 2017-2020 (2016). Consta de 4 eixos, 25 objectius i 78 accions.
- Redefinició dels rols i espais de govern de l'entitat (2017-2018). Treball fet en el marc de dues edicions del programa d'acompanyament a la millora de la participació interna i la gestió democràtica a les organitzacions del Tercer Sector Social de Catalunya impulsat per la Confederació.
- Creació de l'equip motor. Un equip format per les direccions de CAE i Xarranca i per persones responsables de diferents àrees que lidera i coordina el treball tècnic de l'entitat.
- Creació de comissions mixtes sobre temes transversals (set-2018). Es defineixen i es posen en funcionament quatre comissions per treballar diferents temàtiques transversals comunes al CAE i Xarranca: comissió pedagògica, comissió de voluntariat, comissió d'impacte i comissió de gamificació. En aquestes comissions hi participen socis i sòcies, membres de l'equip tècnic i el de formació.
- Programació de reunions conjuntes Equip Directiu-Patronat i Equip motor. (Set-2018) S'unifiquen les reunions de l'equip directiu del CAE i del Patronat de la Xarranca i també es programen reunions conjuntes amb l'equip motor.
- Renovació de l'equip directiu. A l'assemblea de setembre 2018 s'escull un nou equip directiu del CAE que assumeix el lideratge del nou enfocament de la governança de l'entitat.

Abast de l'experiència:

- Equip de socis i sòcies. S'ha facilitat la participació de la totalitat de socis i sòcies actius de l'entitat incorporant el treball en els espais associatius existents –assemblees, reunions generals de socis...- o en nous espais –formularis en línia, sessions de treball ad hoc, etc.-.
- Equip directiu. Des de l'equip directiu del CAE, conjuntament amb direcció, s'ha impulsat i coordinat tot el treball.
- Equip tècnic. S'ha promogut la participació de les persones que configuren l'estructura tècnica de l'entitat a través de sessions de treball, formularis en línia, o afavorint la seva participació en espais associatius –assemblees, reunions de persones sòcies, etc.-. L'equip motor ha estat qui ha assumit la interlocució amb les dues edicions del programa d'acompanyament de La Confederació.
- Formadors i formadores. Als formadors i formadores habituals de l'entitat se'ls ha convidat a definir i participar en la nova Comissió pedagògica.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 16

Membres equips directius: 6

Sòcies: 25

Altres: 20

Principals factors clau d'èxit:

- L'alineament dels equips tècnics i associatius. La predisposició al canvi i la implicació dels socis i sòcies i dels membres de l'equip tècnic de les dues entitats ha afavorit l'obtenció de resultats compartits i, per tant, acceptats.
- L'acompanyament extern. Bona part del treball s'ha fet en el marc de dues edicions del programa d'acompanyament a la millora de la participació interna i la gestió democràtica a les organitzacions del Tercer Sector Social de Catalunya impulsat per La Confederació. Aquesta participació ha resultat clau per abordar les problemàtiques derivades de la governança de l'entitat que fins aquell moment havien quedat relegades al pla estratègic a un segon terme. S'ha comptat amb un acompanyament tècnic extern en les dues edicions, tot facilitant:
 - Conduir el treball, amb propostes metodològiques, establiment de terminis...
 - Donar una visió externa de la situació, ampliant mires, creant escenaris i donant una major objectivitat a les aportacions.
 - Minimitzar els punts de fricció apareguts durant el treball.
- Les dinàmiques gamificades. El joc és un element transversal en les diferents actuacions del CAE i La Xarranca (formació, projectes, activitats, serveis, organització...). Durant l'experiència s'ha intentat incorporar, al màxim possible, dinàmiques gamificades que incentivessin la participació i que afavorissin la creativitat, el consens, etc.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

- L'existència de dues entitats. Si bé en alguns moments parlem d'una única entitat, formalment i jurídicament existeixen dues entitats: l'associació CAE i la Fundació La Xarranca. Cadascuna d'elles té la seva pròpia estructura legal i funcional però totes dues comparteixen ideari, valors, estratègia, comunicació, estructura tècnica i instal·lacions. En 2007, quan es va crear la Fundació, es va prioritzar disposar d'una estructura tècnica àgil i especialitzada en la gestió de serveis sense abordar com aquesta nova entitat s'incorporava en una estructura de governança amb el CAE.
- Un model organitzatiu consolidat i còmode per a una gran part de l'entitat. El model organitzatiu l'any 2016 és el resultat d'una delegació progressiva de responsabilitats de govern cap a l'equip tècnic de l'entitat i, en especial, a la direcció. Aquest model té una forta consolidació i, a més a més, resulta còmode associativament, ja que afavoreix que socis i sòcies puguin prioritzar la seva participació en l'entitat en l'organització d'activitats.
- Una estructura més enfocada a l'acció que a la reflexió. El model organitzatiu del CAE i Xarranca, els espais de debat i decisió i els diferents equips -tant tècnics com associatius- estan pensats i funcionen més enfocats a l'acció que a la reflexió. Ha calgut, doncs, trencar aquesta inèrcia i introduir nous espais de treball o reconvertir algun dels existents per poder abordar aquesta experiència.

Resum dels elements innovadors:

- La incorporació de dinàmiques lúdiques de treball. El joc i l'ADN lúdic són dos elements identitaris del CAE i la Xarranca. El joc és present a la majoria de les activitats, a la formació i als diferents serveis de l'entitat. En coherència amb aquesta afirmació, des de direcció i l'equip directiu de l'entitat s'ha treballat en la preparació i desenvolupament de les sessions de l'experiència prioritzant la incorporació de dinàmiques lúdiques de treball: utilització d'elements de joc -cartes, daus...-, de mecàniques de joc, etc.
- La creació d'espais de treball transversals. L'experiència ha suposat la creació d'espais mixtos de treball i govern, en els quals participen membres associatius i personal tècnic: les quatre comissions transversals -Associació, Impacte, Pedagògica i Gamificació-, les reunions conjuntes Equip Directiu CAE- Patronat Xarranca-Equip motor o la invitació que es fa als membres de l'equip tècnic a assistir a les assemblees en són una mostra. D'aquesta manera es vol aprofitar al màxim tot el potencial humà de l'entitat -associatiu i tècnic- i donar una major importància a la pluralitat i complementarietat de visions.
- La reflexió prèvia a l'acció. Per a l'entitat, la incorporació de la reflexió com a element complementari i necessari per a l'acció ha estat un clar element d'innovació. Aquesta reflexió ha permès identificar els valors essencials de l'entitat per després traduir-los en elements concrets de governança: la incorporació del joc com a eina de relació, però també de treball; l'equilibri entre la dualitat acció (més vinculada al lleure, a les activitats...) i reflexió (més vinculada a la formació/educació), etc.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

- La creació d'estructures internes de participació amb implicació de membres de l'equip tècnic i dels socis i sòcies. L'experiència realitzada al CAE pot ser considerada com a una experiència pilot que, amb les adaptacions necessàries, pot ser replicada o transferida a altres àmbits de l'entitat, o bé a altres entitats on hi hagi aquesta convivència de persones voluntàries i professionals.
- La introducció de la gamificació com a metodologia per al treball associatiu. En aquests moments, des del CAE s'està treballant en el disseny d'una activitat formativa vinculada al Pla Nacional de l'Associacionisme i el Voluntariat de Catalunya sobre la introducció de dinàmiques lúdiques i gamificades en els processos associatius. Amb aquesta acció es vol donar a conèixer a responsables associatius, diferents activitats i experiències utilitzades pel CAE per dinamitzar activitats o moments associatius -reunions, assemblees, processos estratègics, etc.- alguns dels quals s'han donat en aquesta experiència.

ECAS. Entitats Catalanes d'Acció Social

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Associació

3 persones treballadores

10.000 persones voluntàries

107 entitats sòcies

Persones ateses:

- 850.000 persones ateses dels serveis d'atenció a les persones

www.acciosocial.org

Breu història de l'organització:

ECAS està registrada al Registre d'Associacions amb el número 469. Neix l'any 2003 com a fruit de la fusió de diferents plataformes que treballen a Catalunya en l'àmbit social per oferir un espai d'intercanvi, diàleg i coordinació, no només entre les entitats associades, sinó també amb les administracions i la resta d'agents socials. L'òrgan sobirà d'ECAS és l'Assemblea, de la qual formen part totes les entitats associades. Actualment la formen més d'un centenar d'entitats que atenen més de 850.000 persones anualment i compten amb 12.000 professionals contractats i uns 10.000 voluntaris i voluntàries.

Missió:

Promoure i enfortir les capacitats, competències i oportunitats de les entitats d'acció social per tal de generar sinergies i coneixements que ajudin a la transformació social i a la lluita contra les desigualtats, i situïn la federació com a referent significatiu en les polítiques socials del nostre país.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

ANÀLISI DE L'ORGANITZACIÓ I DE LES ENTITATS MEMBRES EN CLAU DE GOVERNANÇA

Breu descripció:

ECAS ha celebrat els seus 15 anys recentment. Davant d'aquest escenari, la Junta Directiva es planteja revisar la Governança Democràtica de l'organització i és per aquest motiu que s'impulsa una anàlisi amb un clar component participatiu.

Per tal de facilitar un espai operatiu i proper, es crea el Grup de Treball de Governança obert a totes les entitats membre d'ECAS. Aquest espai és el grup motor que lidera l'anàlisi i traça les principals línies de treball i les fases corresponents.

Aquesta anàlisi té un triple objectiu a assolir:

- Revisar la situació actualitzada d'ECAS a través dels diversos perfils de les entitats membre.
- Revisar com les entitats membre d'ECAS valoren i participen de l'organització
- Aprofundir en les expectatives de futur que les entitats membre expressen en relació a ECAS.

El desenvolupament del projecte es compromet a garantir el compliment d'aquests tres objectius generals mitjançant diverses accions. A més, hi ha el ferm compromís d'assolir-los a través de l'element cabdal d'aquest projecte: la praxi de Governança en si, la proximitat i la participació.

"Totes les realitats de les entitats aporten a ECAS, sigui quina sigui la seva forma, el col·lectiu amb qui treballa, la necessitat o l'interès".

Els agents implicats en aquesta anàlisi són: Junta Directiva (impulsora i participant), Grup de Treball de Governança (Grup motor), entitats membres sòcies d'ECAS i equip tècnic d'ECAS (participants) i Col·lectiu Indrets (equip extern que acompanya l'anàlisi).

Aportació de valor de la iniciativa:

L'anàlisi de l'organització i de les entitats membres en clau de Governança és un projecte que neix, es desenvolupa i reverteix en la organització pròpia. Aquest fet comporta que s'hagi de fer un retorn a les entitats com agents participants, ja que entre totes s'ha debatut, imaginat, criticat i aportat i el diàleg ha estat bidireccional. Tot el contingut extret és contingut vehicular, que es tindrà en compte en l'elaboració del Pla Estratègic de la Federació i altres accions més o menys puntuals.

Es tracta d'un projecte que es desenvolupa per primer cop a ECAS després de 15 anys de vida federativa. Tant la iniciativa, com la metodologia, la utilitat i la sistematització de la informació és pensada a mida i per primer cop per ECAS. Aquest projecte és perfectament replicable a altres organitzacions, precisament pel component "ad hoc".

Això ha comportat una participació voluntària del 91% de les entitats.

Principals objectius assolits:

L'anàlisi de l'organització i de les entitats membres en clau de Governança es planteja un triple objectiu prèviament exposat.

En qualsevol dels tres casos, s'han assolit els objectius.

Nogensmenys, el marc en el qual es desenvolupen i assoleixen aquests tres objectius també es compleix: la praxi de Governança. Es tracta de l'aspecte cabdal d'aquest projecte que s'ha tingut en compte en tot moment.

Principals resultats obtinguts:

Atenent les tres branques d'interès prèviament esmentades (tres objectius generals), s'han obtingut resultats per cadascuna d'elles.

La mirada analítica ha de ser conjunta per les tres branques, ja que 1) la situació actualitzada de les entitats d'ECAS està relacionada amb 2) la manera com participen i valoren la Federació i 3) les expectatives de futur que s'expressen.

El primer objectiu s'ha respost a partir d'una anàlisi quantitativa que ha permès dibuixar els perfils de les entitats d'ECAS.

En el segon cas, s'ha pogut generar un encreuament de dades quantitatives a partir de les respostes al qüestionari.

En el darrer cas, s'ha realitzat una anàlisi qualitativa de tot el recollit durant les entrevistes.

El creuament de totes tres branques amb la metodologia corresponent aporta resultats interessants que ens aproximem a la realitat de les entitats d'acció social en relació a ECAS.

Abast de l'experiència:

Aquesta experiència està en vies de finalitzar-se. El desenvolupament de tota l'anàlisi pretenia ser un treball intensiu que tingués lloc durant l'últim trimestre del 2018 i el primer del 2019. La finalitat d'això ha estat poder fer bé un exercici que, de base, ha d'acompanyar en tot moment als agents amb qui participa per dotar-lo d'interès, importància i generar un clima de confiança.

Hi ha una part de la valoració d'aquesta experiència que podria fer-se tot i no haver-se enllestit. L'altra part, que té a veure amb el retorn dels resultats, el seguiment i l'aplicació de millores encara no es pot avaluar.

Des d'aquest moment, es pot afirmar que l'abast d'aquesta experiència ha arribat a totes les entitats d'ECAS, essent una iniciativa innovadora per la Federació que ha permès descobrir noves maneres de fer Governança. Ha participat voluntàriament un 91% de les entitats membre en quelcom que ha requerit una implicació destacada per part de cada entitat.

Principals factors clau d'èxit:

Aquesta experiència ha estat impulsada i acompanyada en tot moment per un grup motor d'ECAS -Grup de Treball de Governança-, així com per la Junta Directiva. Aquest element, junt amb la proximitat i la implicació, ha facilitat un desenvolupament exitós de la iniciativa.

El Grup de Treball de Governança s'ha permès diversos espais de trobada tant reflexius com operatius, fet que ha anat afinant cada cop més en com havia de ser el projecte i com tenir-ne cura.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

El principal repte ha estat la quantitat d'informació recollida i la seva sistematització: com recollir tanta informació, com garantir que es recull sempre la mateixa informació dels diferents agents i com endreça-la.

Així mateix, durant l'anàlisi, ha suposat un repte tota la component logística relacionada amb l'agenda de les entrevistes presencials.

Resum dels elements innovadors:

Atenent les realitats de les entitats i de la mateixa organització, hi ha una clara aposta per innovar en la manera de desenvolupar el projecte: la proximitat que ofereix l'entrevista presencial a cadascuna de les entitats membre representa un gran exercici de governança. Tot i el gran esforç que pot suposar, és el que dona sentit a tota l'experiència i el que suposa innovació. Juntament amb les eines adaptades de cadascuna de les fases del projecte i a la realitat de les entitats.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

El seguiment, revisió i millora de cada fase del projecte per part del grup Motor aporta documentació clara i transparent sobre com s'ha desenvolupat tot el projecte. Per aquest motiu i per les eines/metodologies fetes a mida, es tracta d'un projecte perfectament extrapolable a altres organitzacions.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 2

Membres equips directius: 91

Sòcies: 91

Federació Catalana de Voluntariat Social

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Associació

17 persones treballadores

76 persones voluntàries

340 entitats sòcies

Persones ateses:

- 80.000 persones voluntàries de les entitats federades

www.voluntaris.cat

Breu història de l'organització:

L'any 1989 es va constituir la Federació Catalana de Voluntariat Social, formada per 44 entitats amb seus als quatre territoris. Lluís Martí va crear l'entitat amb l'objectiu de fomentar, promoure i reconèixer el voluntariat social a Catalunya.

Des d'aleshores, la Federació Catalana de Voluntariat Social ha esdevingut la principal entitat de foment del voluntariat com a eina de transformació social. Per això, ha estat promotora de l'Any del Voluntariat en 2001 i de Barcelona Capital Europea del Voluntariat al 2014. Així mateix, ha engegat dos Marketplaces en els anys 2011 i 2014, ha participat en la Conferència Mundial del Voluntariat (Fòrum de les Cultures) i ha contribuït en la redacció de la Llei 25/2015, del 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme.

Després de gairebé 30 anys d'història i amb prop de 350 entitats federades, la FCVS, sota la marca Voluntaris.cat, segueix esdevenint l'entitat de referència del voluntariat social a Catalunya.

Missió:

La Federació Catalana de Voluntariat Social és la plataforma de referència del voluntariat social a Catalunya.

Una xarxa d'entitats sense ànim de lucre que treballa pel foment, la promoció i el reconeixement del voluntariat social, al nostre país. La seva incidència política persegueix que el voluntariat i l'associacionisme, per la seva valuosa aportació a la millora democràtica del país, siguin fomentats i reconeguts com a tal.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

RESILIÈNCIA I BON GOVERN

Breu descripció:

A la FCVS, l'any 2015 s'inicià un procés de canvi dins l'òrgan de govern, les principals conseqüències del qual s'han vist durant l'any 2018.

L'experiència neix arran d'un projecte costós per la FCVS, pel qual tota l'organització havia apostat, però que no va respondre del tot a les expectatives que s'hi havien dipositat.

A conseqüència d'aquest 'fracàs' es va iniciar un procés intern d'avaluació per poder enfocar la possible millora futura que va comptar amb un assessorament professional extern.

L'objectiu del procés de canvi era buscar que cada grup de treball de la FCVS (cada actor) ocupés el lloc que li corresponia en la cadena de valor sense invasió d'espais, ni inhibició de tasques.

El procés va tenir en compte la recollida d'aportacions que venien tant de dins de l'organització, com també d'entitats del sector, federades o no federades.

Des del diagnòstic extern, el motor del canvi va quedar en mans de presidència i de direcció en les següents línies

1. El primer dels canvis es va centrar en la modificació del Consell Directiu:

- Creació del programa de govern Ben a prop teu: al servei de la relació de proximitat.
- Territorialització de l'Assemblea general: es convoca als quatre territoris.
- Homogeneïtzació del discurs en relació al voluntariat.

2. El segon canvi es va centrar en el pilotatge de l'orientació estratègica:

- Definició d'objectius generals de caràcter triennal.
- Definició de nous camps d'actuació i de les grans àrees de treball.
- Apoderament del territori i aposta per la proximitat.
- Ordenació en matèria de RRHH.

3. El tercer canvi es va definir al voltant de les millores tècniques:

- Definició dels objectius vinculats a llocs de treball.
- Creació d'eines a la gestió d'activitat.
- Major implicació de l'equip tècnic al projecte de la FCVS.
- Consolidació del model territorial de participació de les entitats.

En resum: un seguit de canvis 'orgànics' que van conduir la FCVS a un funcionament més harmoniós i inclusiu.

Aportació de valor de la iniciativa:

Aquesta iniciativa té un valor especial perquè es tracta d'un aprenentatge, que parteix d'un "fracàs" i fa una aposta per la millora. La iniciativa se centra en un dels punts que sovint són vistos com a fràgils dins de les organitzacions: la relació entre l'òrgan de govern i l'equip tècnic.

D'altra banda els resultats situen aquest èxit en un mode de funcionament més harmònic, que no vol pas dir més autocomplaent, de la mateixa organització. El canvi de funcionament ha estat dissenyat a favor de la Missió i especialment el referit a la governança i al treball en xarxa.

Principals objectius assolits:

El principal objectiu assolit és el canvi de cultura organitzativa i la participació de tots els actors en el disseny d'objectius anual, en el seguiment i en l'avaluació dels resultats.

Destaquem el compromís dels actors en relació a l'assoliment d'objectius propis de qualitat, millora de procediments i recollida de resultat. També la visualització de la memòria anual, i la clarificació de les relacions laborals.

Es reforça la implicació de les federades en el territori i l'adaptació dels serveis a les entitats:

- Sessions de treball per territoris: genera continguts i discurs compartit, discerneix dubtes i font d'aprenentatges comuns.
- Ben a prop teu: sessions territorials per avaluar les propostes de la FCVS amb dinàmica de focus grup
- Celebració d'una AGO per territori, que clou a Barcelona, amb el recull de vots de tot Catalunya

Creix la gestió de la transparència, alliberant unes hores de treball setmanal d'una persona remunerada, permetent alhora, un nou servei en aquesta matèria entre les entitats federades.

Des de la governança de la FCVS, s'ha apostat per a la Plataforma Decidim en benefici dels processos de participació de les federades i la ciutadania.

Finalment, i gràcies a la reordenació de les àrees de programes de la casa, la FCVS ha entrat a l'espai de l'Economia Social i Solidària tot establint-hi noves aliances amb els principals agents. La capacitat transformadora del voluntariat es va visualitzant com un agent imprescindible dins l'ESS.

Principals resultats obtinguts:

- Redacció i consens en relació a la funcionalitat dels diferents òrgans directius:
 - Funcions òrgans de govern
 - Funcions presidència
 - Funcions Equip coordinador de Sostenibilitat
 - Funcions Equip de coordinació Territorial
 - Funcions Equips locals de coordinació
 - Funcions Equip coordinador d'Àmbits
 - Serveis/programes FCVS
- Adequació del web de la FCVS quant a Transparència, per sobre de les exigències de l'ordenació vigent.

- Incorporació de l'avaluació externa provinent de les altres organitzacions:
 - Segell Balanç Social:
 - Avaluació global: Creació del programa Ben a prop teu com un espai de participació i avaluació de les entitats per territoris
 - Avaluació de l'activitat
- Procedimentació en la comunicació interna:
 - dins del Consell Directiu
 - dins de l'equip tècnic
 - entre els dos equips
- Acord de govern sobre un model de repartiment d'ingressos i despeses anuals entre els diversos actors de la FCVS: territoris, programes, serveis i estructura.
- Convocatòria de 4 AGOs, per territori.
- Participació de 60 entitats en la proposta avaluativa de govern Ben a prop teu, en marxa des de l'any 2016, en què s'inicià.
- Participació d'entorn de 100 entitats en les sessions de coordinació d'entitats territorials anualment.
- Establiment de les bases de les relacions laborals més enllà del conveni de despatxos i de l'estatut del treballador.
- Implementació de l'eina CRM per a la recollida de l'activitat anual. Recollida de 1800 registres d'activitat el primer any d'ús (2018).

Abast de l'experiència:

L'actuació de millora s'ha centrat en el moll de l'os del funcionament intern de l'entitat, i ha afectat de manera directa tant la governança, com el mode de treball de l'equip tècnic. Però justament perquè és una intervenció nuclear i intensiva entenem que:

Impacta en tot el territori català, en les 4 seus de què disposa la FCVS.

Impacta en les 4 àrees de Programes:

- Voluntariat, Economia Social i RSE.
- Promoció comunitària.
- Salut i comunitat.
- Comunicació i Transparència.

Impacta en els 4 serveis:

- Derivació de persones cap a l'acció voluntària.
- Assessoraments a entitats i institucions.
- Formació per responsables de voluntariat i persones voluntàries.
- Assegurances d'RC i d'Accidents de persones voluntàries.

S'adreça tant a institucions i a entitats com a la població en general amb interès o sensibilitzada per l'acció del voluntariat.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 15

Membres equips directius: 14

Sòcies: 340 entitats

Voluntàries: 76

Principals factors clau d'èxit:

Els factors clau d'èxit de l'experiència serien:

- Tolerància al fracàs.
- Capacitat d'autocrítica.
- Resiliència: confiança exercida des del govern de la FCVS, i des de la direcció tècnica, cap a tots els actors interns.
- Aprenentatge de delegació.
- Confiança entre les parts a l'hora de treballar projectes compartits.
- Participació i implicació dels diferents agents corresponsables en el projecte de millora i canvi de l'entitat.

En definitiva l'experiència ha impactat en tota la FCVS com en un organisme viu: tot s'iniciava amb la detecció d'una disfunció interna, i es posava en marxa amb la predisposició de l'entitat a ser diagnosticada, per tal d'actuar posteriorment, sense intervencions disruptives.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

En ser una proposta tant de governança com d'operativa exigia canvis profunds, que semblava que no s'acabarien produint. L'èxit ha consistit precisament a administrar el ritme dels canvis. Els grans canvis es 'couen' lentament.

Sovint el temps per a la reflexió ha semblat que no conduïa a la millora, com un escull a la feina. Però els efectes han arribat al cap de tres anys.

La principal dificultat: les persones implicades en l'avaluació, se sentien molt deteriorades, manifestant manca de confiança entre elles, i molts dubtes en la gestió directiva.

La direcció tècnica va prendre les regnes del procés, aleshores, iniciant les fases del canvi i tolerant amb resiliència els dubtes cap al conjunt de la mateixa organització i cap a la seva gestió.

Sostenir aquest moment de tensió interna des de la confiança va permetre donar veu a tots els afectats, fer un diagnòstic sense censures i afrontar el canvi sense por.

La confiança en l'organització, entre els mateixos treballadors i voluntaris, en el seu òrgan de govern i en la direcció tècnica, es va anar estenent.

El següent repte: iniciar pràctiques de treball més organitzades, homogènies i sota procediment per al conjunt de persones que hi intervenien. Tot i que va generar resistències al canvi s'han incorporat com una bona praxi que ha permès delimitar funcions entre tots els implicats.

La responsabilitat amb dels actors involucrats en el procés va ressituar l'establiment d'unes relacions laborals més sòlides.

Resum dels elements innovadors:

Les aportacions més innovadores i valuoses de l'experiència que us presentem, se situen en l'encaix entre la tasca directiva i la tasca tècnica, tal com ja us hem exposat.

En general, els coneixements del sector sobre dificultats viscudes en l'enfortiment de la xarxa d'entitats, apunten cap a la definició d'objectius compartits i la delimitació de funcions per a la seva consecució. Se n'ha escrit molta literatura. Però tenim menys descripcions d'experiències d'èxit en aquest sentit.

Per aquest motiu, ens sembla oportú presentar-vos aquesta nostra experiència. Perquè ens sembla descriu un funcionament harmònic i de respecte a les parts implicades:

– Atorgant valor directiu a la tasca de l'òrgan de govern.

– Respectant i impulsant el rol de les persones remunerades.

En efecte, el funcionament de les entitats sovint genera i reproduceix interferències de rols i funcions, entre govern i equip tècnic, i a les organitzacions s'intercanvien els papers de manera més o menys conscient.

La nostra experiència, doncs, sortia al pas d'aquesta dificultat, tot generant coneixement en tots els afectats per a poder-la abordar posteriorment.

La innovació en les organitzacions no es dona exclusivament en l'adquisició i incorporació d'elements tecnològics per a la implementació de canvis. Certament, prenen rellevància en els processos de canvi la incorporació de noves eines de recollida de dades, l'ús de xarxes de comunicació internes, etc. Però hi ha una innovació prèvia: la que posa la mirada en el funcionament d'equips humans i de les seves relacions, per a fer-los dúctils a la consecució d'objectius comuns.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Entenem que hi ha dos factors clau per a la seva replicabilitat:

Per una banda, si l'organització es troba madura i preparada per tolerar una experiència de fracàs, el procés es pot replicar, sense inconvenient.

Aquest no és un punt gens banal, perquè quan un objectiu o un projecte programat per l'entitat no és exitós, se n'ha de poder aïllar els factors que han provocat el fracàs.

Però fins i tot quan, com ho va ser per a la FCVS, la implicació de totes les parts de l'organització és imprescindible degut a l'abast del canvi projectat, l'experiència també és replicable. Això sí, amb una sola condició: no fer trampa ni traslladar la responsabilitat de la situació cap a factors externs, aliens a l'entitat, sense assumir la responsabilitat pròpia en el moment viscut dins l'organització.

És una experiència replicable, a condició que l'entitat posi el focus sobre el propi funcionament intern i actuï amb lucidesa per afrontar els canvis i corresponsabilitzar els diferents agents.

És una experiència transferible en organitzacions on l'encaix dels diferents equips, de govern i de treball tècnic, sigui un repte. Aquest és un repte present en qualsevol associació, fundació o cooperativa del sector. També es podria replicar en qualsevol institució que compti amb personal directiu i tècnic. En qualsevol cas, només serà replicable si hi ha una voluntat política i directiva decidida per fer aquesta mena d'aposta.

AMPANS

Municipi: Manresa

Àmbit geogràfic: Catalunya, preferentment comarca Bages

Forma jurídica: Fundació

740 Persones treballadores

213 persones treballadores pertanyents a col·lectius risc exclusió

100 persones voluntàries

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 19 a serveis a la infància i la joventut
- 935 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 33 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 1 a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 736 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

www.ampans.cat

Breu història de l'organització:

La Fundació Ampans es va crear l'any 1965 a Manresa. Va néixer com un moviment associatiu impulsat per un grup de pares i mares preocupats per l'educació dels seus fills/es i per la manca de serveis especialitzats en l'atenció de persones amb discapacitat intel·lectual. Les primeres accions de l'associació, que van comptar amb un important suport de la societat civil, van estar dirigides cap a la creació d'una escola d'Educació Especial. Amb el pas dels anys i ja amb una major implicació de les administracions públiques, Ampans va experimentar un important creixement en el nombre de serveis i persones ateses. A l'escola es van sumar: el centre ocupacional, el centre especial de treball, les llars residències, les residències, etc., fins a configurar l'Ampans actual.

L'any 2010 l'Associació Ampans es va transformar en Fundació Ampans amb l'objectiu de donar a l'entitat una major seguretat patrimonial i financera.

En l'actualitat Ampans dona suport a més de 2.221 persones i les seves famílies en els diferents serveis i programes.

Visió. Ser una organització referent en la prestació de serveis a persones en situació de vulnerabilitat que es distingeix per l'excel·lència en la gestió i el valor que aporta a la societat.

Valors. Els valors que promou l'entitat són: Respecte, Amabilitat i tracte humà, Qualitat, Professionalitat, Responsabilitat.

Missió:

Acompanyar i donar suport en el desenvolupament del projecte de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual o en situació de vulnerabilitat, garantint l'exercici dels seus drets, la sostenibilitat d'AMPANS i amb una clara voluntat de transformació social.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

CAP A UNA GOVERNANÇA MÉS DEMOCRÀTICA, MITJANÇANT L'APRENENTATGE - IMPLANTACIÓ DE LA METODOLOGIA COPRODUCTIVA

Breu descripció:

S'ha desenvolupat una pla d'aprenentatge/implantació de la metodologia coproductiva a l'organització.

S'entén com a coproducció el procés de codecidir, codissenyar, coelaborar i avaluar de manera conjunta tots els grups d'interès; persones amb discapacitat, famílies, professionals i representants de comunitats locals.

El projecte pretén fer un pas més respecte a la participació dels usuaris. La metodologia de coproducció vol superar el model tradicional enfocat a atendre les necessitats dels usuaris, en un rol passiu i de receptors. La coproducció es centra en el paper proactiu que han de jugar les persones amb discapacitat intel·lectual (DI).

A tal fi s'ha desenvolupat una estratègia per transformar la governança en un procés democràtic, que inclou:

- Descripció i conceptualització de la metodologia coproductiva.
- Pla de formació per a professionals i usuaris.
- Pla d'acció en els serveis.
- Avaluació de l'impacte en l'organització.

Aportació de valor de la iniciativa:

- Implementar una governança democràtica basada en la metodologia coproductiva permet establir relacions recíproques entre els usuaris de serveis professionals i altres grups d'interès.
- Redueix les distàncies d'estatus entre els proveïdors i els consumidors dels serveis socials.
- Augmenta la consciència i les competències dels professionals sobre com abordar l'equitat, la diversitat i la inclusió.

Principals objectius assolits:

- Creació de diferents espais de participació, assemblearis, consells transversals que afecten en la governança democràtica de l'organització.
- Transformació del model de serveis. Assumint un sistema de treball que reconeix el rol actiu del client en la prestació dels serveis. Planificació de serveis conjuntament amb usuaris, famílies i la comunitat amb l'objectiu de millorar la qualitat de vida de les persones amb DI.
- Promoció de la capacitat dels professionals i dels usuaris.

Principals resultats obtinguts:**Qualitatius:**

- Ha dotat l'organització d'un enfocament de coproducció basat en reciprocitat usuari i proveïdor de serveis. La reciprocitat garanteix que persones participin activament en l'organització, augmentin sentiment de pertinença i n'esdevinguin corresponsables.
- La implantació de la metodologia coproductiva incrementa apoderament i autoestima, així com igualtat d'oportunitats i ciutadania activa de persones amb DI. Actualment dins l'organització, la persona amb discapacitat intel·lectual té més oportunitats per aportar la seva experiència, coneixements i habilitats en igualtat de condicions que la resta de grups d'interès.
- Personal més capacitat.
- Una organització més democràtica, a través de múltiples espais de participació sistèmica, impacte directament en l'estratègia d'acció de fundació i en els seus valors (annex 1: https://www.dropbox.com/s/8qur9jk12o1763p/ANNEX1_2_3.pdf?dl=0).

Quantitatius:

- Descentralització del centre ocupacional (annex2: https://www.dropbox.com/s/8qur9jk12o1763p/ANNEX1_2_3.pdf?dl=0). Creació de 4 centres ocupacionals. mitjançant una metodologia coproductiva (210 persones amb DI, 300 famílies, 40 professionals, 40 entitats públiques i privades).
- 150 persones amb DI participen en les comissions de treball transversals (Autoavaluació FEAPS, Lectura Fàcil, Pla d'Igualtat, Noves DLT, Av Competències).
- 99% dels Programes d'Atenció Individual i dels plans d'activitat dels serveis elaborats de manera coproductiva.
- 4 grups d'autogestors.
- Participació en l'elaboració portal web aprenentatge inclusiu coproducció (<http://enable-info.eu/learning-2>).
- Elaboració de la guia formació inclusiva per mitjans comunicació sobre com haurien de representar la discapacitat "canviant mirades" (annex 3: https://www.dropbox.com/s/8qur9jk12o1763p/ANNEX1_2_3.pdf?dl=0).
- Revisió codi ètica.

Abast de l'experiència:

El projecte té com a objectiu desenvolupar una metodologia de treball basada en l'enfocament coproductiu a tota l'entitat i a tots nivells.

L'experiència ha generat un impacte a tota l'organització:

- Revisió de les polítiques de l'organització, descentralització dels serveis.
- Adopció de marcs conceptuals teòrics en relació a l'atenció a les persones amb discapacitat (Atenció Centrada en la Persona, model de qualitat de vida).
- Revisió del pla de formació dels professionals.
- Revisió dels processos d'atenció continuada.
- Implantació del sistema de lectura fàcil, per tal de garantir l'accés a la informació.
- Increment dels espais de participació formals.
- Increment de les activitats comunitàries.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 740

Membres equips directius: 22

Ateses: 1.669

Voluntàries: 100

Principals factors clau d'èxit:

Els principals facilitadors són:

- El compromís per part de la direcció.
- Designar un responsable per a la implantació del projecte.
- Estar immers en un sistema de qualitat pel que fa a l'organització.
- Abordar els processos transversals des d'una visió coproductiva.
- Disposar d'espais i mecanismes per garantir el dret de les persones amb discapacitat (grups d'autogestors, representants en les comissions, etc.).
- Tenir un espai dins l'organització per la reflexió ètica.
- Disposar d'eines/instruments per l'avaluació del grau de satisfacció i de la qualitat de vida de les persones.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Per a l'organització ha esdevingut un repte i una experiència d'aprenentatge en la que continuen immersos i actius.

El compromís és continuar treballant i progressant per tal d'assegurar la governança democràtica.

És un procés lent, que requereix una transformació cultural de tota l'organització, incloent-hi les persones amb discapacitat i les seves famílies.

Implica formació i aprenentatge, és un procés continu.

Resum dels elements innovadors:

La metodologia coproductiva esdevé en si mateixa un enfocament innovador, perquè va més enllà de la simple consulta o participació dels usuaris del servei.

La coproducció significa oferir serveis públics en una relació igual i recíproca entre professionals, persones que utilitzen serveis, les seves famílies i la comunitat relacionada.

A nivell europeu, la coproducció es considera una forma inclusiva de lliurar serveis. A causa de la crisi econòmica i retallades relacionades en la prestació de serveis públics, s'ha abordat el concepte de coproducció com una nova manera de desenvolupar i oferir serveis públics. En particular, s'ha proposat com a forma de desenvolupar noves formes de prestació de serveis, especialment per als grups menys afavorits que han estat més afectats per les mesures d'austeritat. També es promou com una forma d'enfortir el compromís dels ciutadans a través d'un enfocament més inclusiu, de baix a dalt i participatiu.

Aquesta metodologia encoratja els proveïdors de serveis a convertir-se en catalitzadors i facilitadors en lloc de simplement proveïdors

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Aquesta experiència és fàcilment replicable, ja que no requereix una gran inversió en recursos però sí una voluntat de canvi d'actitud, una aposta per la transformació cultural de l'organització quant a la provisió de serveis, vetllant per acompanyar a les persones i garantir el dret a la participació activa.

Ampans porta treballant en aquest projecte 4 anys amb els quals ha documentat tot el procés, generant materials formatius, gràfics i audiovisuals i accessibles, que fàcilment poden esdevenir un referent i un suport per altres organitzacions que vulguin emprendre aquest camí.

Fundació Astres

Municipi: Girona

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Fundació

180 persones treballadores

60 persones treballadores pertanyents a col·lectius risc exclusiu

3 persones voluntàries

6 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 254 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

www.fundacioastres.org

Breu història de l'organització:

La Fundació ASTRES desenvolupa projectes, programes i serveis per a l'atenció integral de persones amb discapacitat intel·lectual per a la millora de la seva autonomia.

Missió:

La missió de l'organització és garantir un futur digne i òptima qualitat de vida a les persones amb discapacitat intel·lectual des d'un abordatge integral, individualitzat i integrador.

Volent ser una entitat:

- Participativa en el seu entorn i englobada en el projecte de Plataforma Educativa.
- Reconeguda en la qualitat en l'atenció de l'atenció a les persones amb discapacitat.

- Amb responsabilitat, generadora de coneixement i eficient.
- Respectuosa i compromesa amb el medi ambient, amb els usuaris i amb els professionals
- Oberta, transparent, dinàmica, creativa, innovadora, integrada en el seu entorn.
- Estructurada, seriosa, solvent i que genera confiança
- Que creu en la complementarietat, les xarxes i l'ètica professional

Els valors constitueixen l'eix de referència per a tota l'organització i la clau del model de gestió. Tota la seva actuació i raó de ser se sostenen sobre els següents valors: innovació/creativitat; qualitat; control financer i sostenibilitat; compromís i implicació social i confiança.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

JO PARTICIPO!

Breu descripció:

Partint de la reflexió que elements importants de la vida de les persones per a qui treballa l'entitat tenen una estreta relació amb l'organització –el seu lloc de residència o feina...–, Astres fa un procés per tal d'integrar la Cultura Participativa (CP) i la Governança Democràtica (GD): la campanya "Jo Participo", dinamitzada pel Grup Motor de Participació. Generador d'innovació i recursos de participació, aterra propostes concretes que es materialitzen en realitats.

Té dues línies de treball: l'establiment d'un sistema de representació i la creació d'eines per a gestionar-la.

Aquest sistema de representació s'inspira en un model bottom-up: la lògica participativa neix als serveis i en concatena la seva experiència en nivells posteriors amb la resta de serveis o persones implicades amb i en l'entitat. En concret:

- Es consolida una Reunió de Participació en cada servei gestionat (Llars-Residència, Centres Especials de Treball, Centres Ocupacionals, etc.). Conduïda per un educador/a, les persones ateses en participen de manera activa.
- Es designen dos representants de la Reunió de Participació per tal de participar en trobades i reunions que s'organitzen des de l'entitat.
- Se celebra una Jornada Anual de Participació per a tots els/les representants dels Serveis i professionals de l'organització en què es posen en comú les demandes, opinions, valoracions, etc.

Aquest sistema representatiu és dinamitzat i acompanyat per professionals formats en participació que disposen d'eines i recursos per a facilitar-los la seva tasca; tals com:

- Una Guia Didàctica que promogui la participació i la impulsi.
- Un aplicatiu tecnològic (Àgora) que s'utilitza en qualsevol dispositiu de l'entitat, per a participar de processos concrets oberts. L'usen les persones ateses i professionals que voluntàriament vulguin participar-ne. Permet posar en contacte persones ateses de diferents serveis, compartir realitats, reflexions i vivències; actua com un punt de trobada.

Aportació de valor de la iniciativa:

Astres pensen i defensen que la tecnologia ha d'estar al servei de les persones ateses. Si bé la introducció de la tecnologia en la participació és una dinàmica que s'està estenent per les facilitats evidents que introdueix, pensem que els elements innovadors d'aquesta iniciativa són:

- En relació al col·lectiu atès. La introducció dels suports necessaris per a dinamitzar l'aplicatiu garanteix l'accessibilitat universal d'aquest, i alhora fa real la participació amb i entre persones amb realitats molt diverses com poden ser els treballadors/es d'un Centre Especial de Treball o les persones residents en una Llar-Residència per a persones amb D.I. i Transtorns de Conducta.
- El Rigor Metodològic. El Grup Motor s'ha format per obtenir les eines necessàries per donar una resposta metodològica basada en la tecnologia que contempli els nivells de participació de Sherry Arstein, havent realitzat una diagnosi prèvia i havent treballat els àmbits de millora necessaris.

Principals objectius assolits:

- Afavorir la vinculació, motivació i sentiment de pertinença vers l'entitat a través de la participació.
- Convertir a les persones ateses en protagonistes actius que col·laboren lliurement i prenen decisions que afecten qüestions nuclears de la seva vida.
- Consolida la coherència de l'entitat a través el consens i la generació d'intel·ligència col·lectiva.
- Reforça el model dels suports com a eina per a la plena inclusió de les persones amb discapacitat intel·lectual.

Principals resultats obtinguts:

- S'han realitzat anualment les Jornades de Participació (han realitzat 2 jornades i estan preparant la 3a aquest Maig 2019) on tots els serveis estan convidats. Estan dinamitzades pel grup motor i encapçalades per Direcció General.
- Aquestes jornades són un reflex de què es fa dia a dia a les assemblees dels serveis en matèria de participació. El fet de compartir experiències i mostrar les bones pràctiques dels serveis participants té com a finalitat animar tant a persones ateses com a professionals a creure que la Participació és cosa de tots.
- Han ideat una eina tecnològica que posa a l'abast d'una manera senzilla els processos participatius que endeguen de manera anual, així poden dinamitzar i engrandir la proposta, fent ús de les noves tecnologies a l'abast dels professionals dels serveis, mitjançant els equipaments tecnològics de cada un d'ells.
- Han creat una guia didàctica per donar resposta a les necessitats dels serveis que demanen més eines pedagògiques per tal d'afrontar el repte que suposa la participació. La guia, en continua evolució, és una eina d'aprenentatge que es va alimentant amb cada pas que es dona en aquesta línia.
- El Grup Motor, està a disposició dels professionals i dels serveis que així ho desitgin per formar, a través de tallers, en l'eina tecnològica, en dinàmiques de grup adequades a cada equip i edat/circumstàncies personals de les persones ateses per promoure aquesta cultura participativa.

Abast de l'experiència:

La Governança Democràtica té un abast a la Fundació Astres d'uns 180 professionals i 254 persones ateses. Actuen arreu de Catalunya, amb una dispersió territorial molt important. Per tant, l'experiència havia de partir des del rigor metodològic en primer lloc, seguit per la potenciació de la cultura participativa transversalment i que permeabilitzés en tots els estrats de l'entitat per obtenir resultats a curt termini, que impulsin a establir objectius a mitjà i llarg termini.

Haver tingut en compte la realitat de la qual partien fa que els resultats obtinguts ara com ara siguin esperançadors per tal de continuar amb el funcionament i l'ampliació dels processos participatius i les activitats relacionades.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 180

Membres equips directius: 17

Sòcies: 6

Ateses: 254

Voluntàries: 3

Principals factors clau d'èxit:

El principal factor clau de l'èxit és partir del rigor metodològic i la diagnosi prèvia. L'equip motor età format per professionals de tots els àmbits de l'organització, format i amb experiència, i aquest fet els atorga un lideratge que fa possible incidir positivament als serveis.

L'altre factor clau a tenir en compte és l'apoderament que suposa una iniciativa d'aquest estil, els serveis prioritzen el benefici de la persona atesa davant de tot, i és per tant un repte assolible a curt i mitjà termini. I per últim i no menys important, tenen un equip motor "realista" en temps i capacitats. Avancen a poc a poc però amb fonaments sòlids i els resultats a data d'avui, diuen, els donen la raó.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La principal dificultat que s'han trobat en aquest procés ha estat la dispersió territorial dels serveis. Tot i tenir a l'abast les eines tecnològiques és important en molts casos i més quan es parla de persones amb DI i trastorns conductuals, la presència física i els tallers, dinàmiques participatives, etc. Aquest repte ha estat superat gràcies a la implicació dels directors/es del servei, que han posat a l'abast dels educadors i de les persones ateses, el temps i l'energia necessaris per implicar-se en tots els passos. L'aplicatiu informàtic és la solució innovadora que permet el salt quantitatiu i la replicació dels coneixements i l'experiència.

L'altra dificultat ha estat trencar les rutines del dia a dia i apostar per noves formes de gestió. No sempre és fàcil trobar estones de dedicació per planificar processos, participar en jornades i tallers, etc, però sabem que és imprescindible per avançar i des de l'entitat s'ha fet un gran esforç pe fer-ho possible, des dels òrgans gerencials fins a les persones ateses.

També cal fer especial esment a treballar la cultura de la participació, diferenciant-ho de les demanades no constructives o de caràcter personal i no col·lectiu. Han avançat molt al respecte i aquesta cultura participativa està esdevenint una manera de fer dins de l'entitat.

Resum dels elements innovadors:

- La participació com a element clau del paradigma de l'Atenció Centrada en la Persona.
- La participació com a element que pot trencar amb l'aïllament de les persones amb DI i diferents trastorns. És un repte a assolir per tots i totes que parteixen d'aquestes dificultats en el seu dia a dia. Sentir-se escoltats, saber que la seva opinió i tasca és important, és un element clau per sortir de l'aïllament personal i social.
- La participació amb suports com a demostració que tothom pot participar adaptant les metodologies. L'aplicatiu tecnològic és intuïtiu i permet que, amb el suport de l'equip educatiu, donar cabuda a les intencions i interessos del col·lectiu atès.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

El principal factor que permet la replicabilitat de l'experiència és la tecnologia a l'abast de tots els serveis. Posar les eines adequades permet facilitar la transferència de coneixement i estar al dia de totes les novetats en els processos participatius que s'engeguen a l'alçada d'un click.

L'altre factor destacat és el lideratge del Grup Motor. Un grup format per professionals que dediquen el seu temps i energia dins la seva tasca habitual diària a pensar i repensar processos, dinàmiques, formacions, i aquí recau una part molt important de la GD. La implicació activa i positiva dels professionals.

Per últim destacar que la Fundació Astres pertany a la Xarxa d'Entitats Plataforma Educativa, una agrupació sota valors comuns d'economia social i solidària. El que realitzen a la Fundació Astres, també ho transfereixen a la resta d'entitats que formen part de la Xarxa, i això és un factor molt important a tenir en compte. Les innovacions que milloren els processos d'una entitat que forma part d'aquesta xarxa, en aquest cas, l'àmbit de la Cultura Participativa, millora d'igual manera els processos participatius i de GD de la resta d'entitats socials, donat que totes es dediquen l'acció social en diferents vessants (infància, cooperació, formació per a persones en risc d'exclusió, inserció laboral de diferents col·lectius, etc.) i treballen plegades en un pla estratègic comú optimitzant recursos i col·laborant estretament.

Fundació Privada del Maresme Pro Persones amb Disminució Psíquica

Municipi: Mataró

Àmbit geogràfic: Maresme

Forma jurídica: Fundació

546 persones treballadores

208 persones treballadores pertanyents a col·lectius risc exclusió

382 persones voluntàries

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 1.916 a serveis a la infància i la joventut
- 899 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

www.fundacionmaresme.cat

Breu història de l'organització:

A mitjans dels anys 60 es constitueix a Mataró l'Associació de Pares de famílies de nens subnormals que, partint de zero, posa els fonaments del Patronat i posteriorment de la Fundació. L'entitat va néixer gràcies a l'impuls d'un grup de famílies preocupades per la situació dels seus fills, que en aquell moment es trobaven desatesos i en una situació de marginació social.

L'entitat ha travessat el llindar dels 50 anys, un marc temporal que permet eixamplar la mirada, amb la justa perspectiva de la intensitat de la revolta i la valentia del desafiament.

Missió: "impulsem i fem respectar els drets de les persones amb discapacitat intel·lectual, fent-los visibles a la societat, reclamem i afavorim la seva participació activa i els acompanyem en el seu procés vital d'adaptació, creixement i inclusió social".

Valors: l'acolliment, el compromís, la professionalitat, el respecte i la transparència.

Tot i la xarxa d'atenció actual i la dilatada experiència, constantment apareixen noves realitats i reptes que obliguen a nous plantejaments que el col·lectiu entoma amb il·lusió i responsabilitat. Acaben de marcar el camí a seguir en els pròxims anys amb el Marc Estratègic 2022 "Junts construïm futur".

Missió:

La missió de la Fundació és impulsar i fer respectar els drets de les persones amb discapacitat intel·lectual, fer-les visibles a la societat, reclamar i afavorir la seva participació activa i acompanyar-les en el seu procés vital d'adaptació, creixement i inclusió social.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

JUNTS CONSTRUÏM FUTUR. UN PROCÉS PARTICIPATIU PER A L'ELABORACIÓ COL·LECTIVA DEL MARC ESTRATÈGIC 2022.

Breu descripció:

El procés de definició del Marc estratègic 2022, ha esdevingut un espai de debat i planificació col·lectiva realitzat durant 10 mesos.

Ha sigut una experiència nova de treball, en la que han articulat mecanismes de participació, fent un exercici de governança democràtica en la qual internament s'hi han implicat totes les veus de l'entitat i en la que a externament s'ha comptat amb una consultora, amb la Montserrat Palet, en Fernando Fantova, en Joan Segarra com a inspiradors i altres entitats del sector, algunes que ja havien iniciat un procés de reflexió participativa.

Ha estat l'inici del qual apunta el lema JUNTS CONSTRUÏM FUTUR i ha marcat el camí a seguir en un futur.

Un camí que ha de permetre a l'organització participar en la construcció d'una societat més inclusiva i el reconeixement com a entitat referent en la tasca d'acompanyar a les persones amb especials dificultats.

Creuen en la cooperació interna i externa. Cooperació interna exercida des de cadascun dels professionals i els seus equips en un treball conjunt, comptant amb les aportacions de les famílies i de les persones ateses. Cooperació externa compartint el coneixement i el saber fer amb altres veus de l'entorn, persones i entitats que els han inspirat, construint ponts per tal d'assolir els objectius estratègics.

Aportació de valor de la iniciativa:

Impacte en el sistema de governança

Una nova VISIÓ 2022 que ha de definir la nova forma de treball, que posa la persona al centre, acompanyant a la persona amb discapacitat i la seva família, oberts a la comunitat, invertint en coneixement i capital humà, apostant pel model d'economia social, i arrelats en el territori.

La constatació que els processos participatius, si són reals, propicien contextos perquè les persones s'il·lusionin, es motivin i se sentin més implicades amb l'entitat.

Ha propiciat un context en el qual els professionals s'han pogut sentir més il·lusionats i motivats.

Principals objectius assolits:

El procés participatiu del marc estratègic ha estat un treball col·lectiu que ha durat 10 mesos i hi han participat més de 500 persones, en representació de totes les veus de l'entitat: les persones per qui treballen, les famílies, els treballadors, els patrons, els voluntaris i les entitats col·laboradores.

Ha suposat una nova forma de treball, un exercici i una pràctica exitosa de participació, que ha permès mostrar les millors actituds: l'escolta, el respecte, la generositat, etc.

Ha estat un procés de reflexió, de realçar la feina ben feta, reconèixer on són i el seu ADN com a entitat, per a cohesionar tots els que en formen part.

Ha sigut una gran oportunitat per avançar com entitat per millorar l'atenció, la visibilitat i la inclusió de les persones amb discapacitat intel·lectual.

Ha sigut també un compromís de corresponsabilitat per cada un d'ells, ja que és JUNTS que ho volen construir i tirar endavant.

Principals resultats obtinguts:

- Més de 500 persones participants que representen les diferents veus de l'entitat.
- Diversos formats, han facilitat la participació del màxim de persones possibles: xerrades inspiradores amb debats i conclusions, enquestes, enquestes grupals i de lectura fàcil, tallers de reflexió, focus grups, dinàmiques de permeabilització, equip motor i equip de seguiment.
- Acompliment de terminis previstos.
- Acte de presentació del Marc estratègic, públic i obert a tot el territori a l'auditori del Tecnocampus de Mataró, amb l'assistència de més de 400 persones.
- L'edició d'un llibret i un breu vídeo amb la síntesi de com s'ha fet el procés, la visió 2022, els eixos estratègics i els testimonis.
- La proposta d'eixos estratègics en els àmbits de la persona al centre, comunitat i territori, ètica, economia social i solidària, empenedoria, innovació i coneixement i nou model organitzatiu.
- Les persones participants, en la seva totalitat han fet una valoració molt positiva del procés d'elaboració del marc. Algunes d'elles ho han valorat com un privilegi, altres com una oportunitat, altres com que participaven de quelcom molt important, que fèiem Fundació.

Abast de l'experiència:

- Les persones ateses, 218 enquestes respostes individualment. Algunes amb suport grupal, en format lectura fàcil i/o pictogrames.
- Les famílies participant a través d'enquestes, assistint a les reunions de Focus grup tots els membres de l'Associació de mares i pares, i altres en els tallers de reflexió estratègica.
- Els treballadors, comitè d'empresa i personal de direcció participant en les xerrades, en l'equip motor, de seguiment, en els tallers de reflexió, focus grup i permeabilització.
- Les entitats, empreses i voluntaris a través d'enquestes.
- Es van fer un total de 2.095 enquestes amb 569 respostes obtingudes entre tots els col·lectius. L'objectiu: valorar la trajectòria de la Fundació i els principals aspectes a treballar els pròxims quatre anys.

- Es van realitzar un total de 9 reunions de l'equip motor. 4 reunions de focus grup, 3 reunions de seguiment i 8 dinàmiques de permeabilització amb els equips dels diferents serveis.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 277

Membres equips directius: 23

Ateses: 198

Voluntàries: 2

Altres: Patrons: 6 , Famílies: 64 , Entitats: 18

Principals factors clau d'èxit:

- La voluntat compartida de l'equip de direcció i del Patronat.
- Tenir clar com entitat que per a marcar el camí a seguir en els pròxims anys ho volien fer d'una determinada manera: entre tots, conscients que potser l'esforç era més gran però el resultat segur que molt millor.
- L'acompanyament i assessorament extern per part d'una consultora.
- La metodologia rigorosa en l'organització de tallers, trobades, seguiment del calendari, puntualitat, suport material, audiovisual i organització d'espais de participació.
- L'equip motor compromès en la preparació prèvia i la dinamització de les sessions.
- Destinar un temps per explicar, motivar i engrescar a les persones a participar.
- Els canals de comunicació interna, periòdica i bidireccional.
- La creació de forma participativa d'un lema i d'un logotip i la informació continuada del procés.
- La transparència i implicació en tot el contingut del procés.
- La implicació, la il·lusió, el respecte, la maduresa, la voluntat del conjunt de les persones que configuren l'entitat.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La principal dificultat a l'inici del procés, era com organitzar-ho per facilitar la màxima participació tenint en compte que la Fundació és una entitat molt gran, que l'activitat del dia a dia continuava, que calia fer coincidir horaris de persones externes i internes en els debats i mantenir el compromís en el temps establert.

El repte es va superar gràcies a la metodologia participativa utilitzada amb rigor, pel que fa a les convocatòries, els resums, els materials a utilitzar i a l'organització de les sessions amb persones implicades que feien de facilitadors i d'escriuans, així com a la comunicació àgil i fluida, i el convenciment que era possible. I també gràcies al fet que es van posar a disposició, diferents formes i eines de participació:

- Enquestes, amb lectura fàcil per a persones amb discapacitat.
- Focus grups per al: Patronat, equip de coordinació, equip de direcció, famílies i equips dels diferents serveis.
- Tallers de reflexió estratègica formats per 55 persones repre-

sentatives de les diverses veus de l'entitat: famílies, patronat, coordinadors, comitè empresa, treballadors i equip directiu.

- Dinàmiques de permeabilització amb tots els equips dels diferents serveis.
- Equip motor format per 7 persones de les diferents àrees laboral, assistencial, infantil i direcció amb l'acompanyament d'una consultora externa que va preparar les sessions, les va dinamitzar, fa fer els resums, va vetllar per les convocatòries, presentació, etc.

Resum dels elements innovadors:

- Per primera vegada després de 50 anys, l'entitat s'ha sentit motivada, madura i suficientment secundada per tots els estaments per a facilitar un procés de reflexió organitzativa, el màxim participatiu possible. El nivell de satisfacció ha sigut altíssim per part de tots els participants i això permet definir un nou model de funcionament per a la Fundació el Maresme en els anys vinents.
- L'experiència s'ha desenvolupat amb rigor metodològic. Amb 10 mesos s'ha fet tot el treball fins a la seva presentació pública el dia 18 d'octubre del 2018. Han adquirit per tant un compromís d'avançar en aquesta direcció de forma oberta i transparent.
- El nou marc 2022 i bàsicament els seus eixos estratègics impacten directament en un nou model de governança i de participació en la presa de decisions a tots nivells.
- Ha sorgit de forma espontània un sentiment més fort de pertinença a l'entitat
- i estan convençuts que aquest procés participatiu implica més a tots per avançar cap a la inclusió, posant la persona al centre i afavorint el desenvolupament comunitari.
- Han incorporat la metodologia de treball participatiu a l'entitat, i l'aplicaran en el projecte de transformació organitzativa que engegaran durant el 2019.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

La valoració positiva de l'experiència permet a l'organització pensar a donar continuïtat de forma natural al procés de reflexió estratègica iniciat en aquest primer marc estratègic 2022, així com mantenir el compromís en processos participatius que creuen aporten nous models d'economia social que contribueixen a la transformació de la societat.

Valoren que ha sigut una experiència participativa enriquidora, un exercici de transparència i un aprenentatge procedimental que els motiva per a continuar treballant amb un model participatiu de governança de l'entitat i un nou model de relació amb la comunitat. Tenen clar que cal fomentar la participació de les diferents veus de l'entitat, facilitant els espais de trobada per a la definició de nous serveis, promoure la implicació dels grups d'interès i articular mecanismes de participació.

Han après a escoltar, a reflexionar, a compartir, a eixamplar la ment, a conèixer altres realitats que de ben segur permetrà treballar millor per a donar resposta a les necessitats actuals i futures les persones amb discapacitat i les seves famílies des d'una perspectiva integral.

Incorporar les diferents visions dels diferents grups interns d'interès permet avançar cap a models de gestió més democràtics.

I que en els processos de construcció estratègica, tan important és el resultat final com el procés d'arribar-hi. El procés és la font de potencial per anar caminant en la implantació dels eixos definits en el MARC ESTRATÈGIC 2022. JUNTS CONSTRUÏM FUTUR.

FUNDACIÓ RAMON NOGUERA

Municipi: Girona

Àmbit geogràfic: Gironès

Forma jurídica: Fundació

388 persones treballadores

192 persones treballadores pertanyents a col·lectius risc exclusió

58 persones voluntàries

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 1.000 a serveis a la infància i la joventut
- 350 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

www.grupfrn.cat

Breu història de l'organització:

Ramon Noguera i Sabater (1911-2000) és recordat a Girona com a fundador de l'Associació Àngelus, avui constituïda com el Grup Fundació Ramon Noguera.

El 1965 es va constituir l'Associació Àngelus, que va ser la primera associació de famílies que es va constituir a la província de Girona. Al llarg de les primeres dècades l'entitat se sostenia per la beneficència.

La Fundació Ramon Noguera va ser constituïda el 15 de desembre de 1995 segons un acord de l'Assemblea General de l'Associació Àngelus, amb l'esperit d'atorgar a la nova entitat la gestió de tots els centres i serveis d'atenció a persones amb discapacitat intel·lectual. D'aquesta manera es donava continuïtat al treball iniciat per l'associació de famílies.

El novembre de 2011 neix el Grup Fundació Ramon Noguera, amb la corresponent constitució de dues noves fundacions escindides:

Fundació Montilivi, especialitzada en l'àrea social, i Fundació Mas Xirgu, especialitzada en l'àrea sociolaboral. Ambdues estan liderades per Fundació Ramon Noguera, que continua com a eix central dels serveis transversals de l'entitat.

El 24 de novembre de 2016 es va formalitzar la incorporació de la Fundació Onyar La Selva al Grup Fundació Ramon Noguera.

Missió:

La missió de l'organització és treballar per garantir els drets de les persones amb discapacitat intel·lectual i millorar la seva qualitat de vida, i la de les seves famílies, i també la dels infants que presenten dificultats en el seu desenvolupament, per contribuir a la creació d'una societat més solidària i inclusiva.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

COMPARTIM VALORS, COMPARTIM CAMÍ I JUNTS DECIDIM

Breu descripció:

Durant el procés de reflexió estratègica iniciat el 2017 a l'entitat per treballar la missió, visió, valors de l'entitat i els objectius estratègics pels anys vinents van iniciar un treball profund de revisió dins i fora de la mateixa entitat. El 2018 van tenir l'oportunitat de participar el procés d'acompanyament de la Governança democràtica i aquest fet ens va donar l'oportunitat de treballar aspectes del pla estratègic a través de mecanisme de Governança democràtica.

En els darrers tres anys la FRN ha experimentat un gran creixement tant en el nombre de treballadors com en la pròpia gestió i s'ha vist que era necessària una millora del coneixement dels treballadors del Grup Fundació Ramon Noguera vers a les diferents activitats que es desenvolupen, centres de treball i treballadors que formen part del mateix grup.

En aquest sentit, es va crear una comissió de treball per posar en funcionament el Programa D'INTERCANVI DE TALENTS amb la voluntat de fer participar tot l'equip de treballadors del Grup Fundació Ramon Noguera en una activitat que potenciï la cohesió i el coneixement mutu dels treballadors.

En aquest mateix sentit, van detectar que durant el procés de reflexió estratègica van participar activament els treballadors però teníem l'assignatura pendent de traslladar la presa de decisions als usuaris, les persones amb discapacitat de la Fundació Ramon Noguera. En aquest sentit, van començar per treballar en un Pla pilot amb els usuaris d'un dels centres ocupacionals que atén a 84 persones i es va crear una *Comissió de valors*. Van veure l'oportunitat i la necessitat d'explicar i de difondre entre les persones ateses, la missió i els valors de l'organització. Amb aquesta comissió es pretenia que un grup representatiu de persones ateses del centre, en aquest cas 15 persones, entenguin la missió i els valors i decidissin de quina manera els volien difondre internament als seus companys.

Aportació de valor de la iniciativa:

Les dues experiències plantejades tenen molta rellevància pel que fa a la governança de l'organització tenint en compte que té un impacte directe en la presa de decisions dels dos col·lectius majoritaris de l'entitat, treballadors i usuaris, aquests últims tradicionalment allunyats d'aquesta decisió. Aquestes experiències iniciades el 2018 tindran continuïtat i a més es treballaran noves experiències per aprofundir en la governança democràtica de l'organització, ja que aquesta voluntat i el pla han quedat imprugnats als processos de l'organització.

La innovació en aquest cas és precisament aconseguir donar veu als usuaris així com arribar a un número molt important de treballadors amb perfils molt diferents per poder intercanviar coneixement i experiències diverses que ajudin a prendre consciència de la globalitat de tasques que es porten a terme dins de la Fundació. Pel que fa als resultats obtinguts hi ha hagut una participació molt important.

Principals objectius assolits:

Els objectius plantejats per aquestes dues accions que, alhora, s'han emmarcat en el pla de governança democràtica, tenen com a objectius principals la millora de la cohesió interna, augmentar la participació, la informació i la implicació dels usuaris i treballadors a la presa de decisions.

Concretament es va plantejar millorar el treball en equip de treballadors i usuaris, compartir coneixement i oferir espais de relació i diàleg entre professionals de l'entitat. A banda i de manera molt significativa es pretenia generar cohesió i sentiment de pertinença a l'entitat, donar a conèixer els valors de l'entitat als usuaris per tal que se sentissin part d'aquests, ja que no hem d'oblidar que els usuaris són els veritables protagonistes.

En definitiva amb aquestes accions s'ha volgut avançar en una major presa de decisions entre els diferents col·lectius de l'entitat, s'ha volgut incrementar la cohesió interna i fer arribar els valors com a fundació a tots els seus membres entenent que tenir valors compartits és fonamental per poder assolir els objectius de l'organització.

Principals resultats obtinguts:

Els resultats han estat satisfactoris perquè en aquests moments han participat un total de 42 treballadores en l'intercanvi de talents. Tenen altres sol·licituds de treballadors a les quals encara no s'ha donat resposta però la idea és donar continuïtat projecte veient l'acollida que ha tingut.

Les valoracions de les persones participants han sigut molt bones i han reforçat els objectius plantejats de cohesió, treball en equip, ampliació de coneixements, etc. Moltes de les persones que han participat tenen intenció de fer un altre intercanvi de talents.

Pel que fa als usuaris del centre ocupacional, la comissió creada per decidir quines accions de comunicació es feien i que estava formada per 15 usuaris del Centre ocupacional va participar molt activament i amb moltes iniciatives. A les accions proposades a la comissió, la resta d'usuaris van participar activament i el resultat va ser molt positiu, ja que ha adquirit un major coneixement dels valors de l'entitat i han sigut capaços de transmetre'ls. Les valoracions han sigut molt positives i per aquest motiu es donarà continuïtat al projecte o bé s'ampliarà.

Abast de l'experiència:

Les dues experiències exposades tenen un abast molt ambiciós ja que volen arribar a totes les persones treballadores i ateses de la fundació. Ara bé per fer-ho ho fan amb una metodologia i fent una prova pilot que permeti valorar el disseny dels projectes.

Per portar a terme el projecte es van dissenyar espais de participació per poder debatre en profunditat. Entenen que aquest projecte és replicable en fundacions com la seva o bé d'altres sobretot pel que fa a l'experiència d'intercanvi de talents.

Persones implicades en l'experiència:**Treballadores:** 40**Membres equips directius:** 8**Ateses:** 84**Principals factors clau d'èxit:**

Un dels factors claus de l'èxit de la iniciativa ha sigut la implicació de la direcció a l'hora d'impulsar aquestes iniciatives, ja que és cabdal que la cultura organitzativa i en aquest cas la direcció estigui alineada amb aquests objectius. D'altra banda, la preparació i la metodologia a l'hora de portar a terme el projecte també ha sigut important i sens dubte la capacitat imaginativa de les persones que han sigut capaces de plantejar projectes innovadors.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Les dificultats a l'hora de portar a terme aquestes dues experiències i qualsevol altra que tingui a veure amb la participació i la presa de decisions col·lectives han sigut els costos de temps a l'hora de portar a terme la iniciativa així com els costos humans a l'hora d'intentar que l'organització prengués consciència de la importància del que s'estava fent. Així mateix, l'adaptació dels continguts també ha sigut difícil, ja que calia adaptar la missió i valors per poder explicar-les adequadament als usuaris.

Resum dels elements innovadors:

Els elements innovadors són:

- Col·lectiu implicat en el cas de les persones amb discapacitat.
- La capacitat de trobar un projecte capaç d'implicar a tota una organització.
- Trobar una eina de cohesió interna però que serveixi alhora com a palanca de comunicació externa.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Els costos econòmics d'aquestes experiències no són significatius, ja que estan implicades les persones i des d'aquest punt de vista sempre que existeixi voluntat de l'equip directiu i amb els matisos que cada organització vulgui es poden portar a terme experiències d'aquestes característiques.

A.2

Experiències de participació de persones ateses

de l'organització en la definició dels serveis.

Organització	Títol de l'experiència
Associació Alba	Els Fitipaldis. Un grup autogestionat de persones que decideixen quin lleure volen realitzar de forma autònoma i assembleària
Fundació Hospitalitat Mare de Déu de Lourdes	Comunicació i visibilitat de la Fundació des de la inclusió de les persones amb capacitats diferents
Fundació Privada Ecom	La cogestió al Servei d'Assistència Personal. Una aposta de futur.
Intress	Consell dels Infants i Joves d'Intress
La Gresca	A la flor de la vida

ASSOCIACIÓ ALBA

Municipi: Tàrrrega

Àmbit geogràfic: Província de Lleida

Forma jurídica: Associació

357 persones treballadores

75 persones treballadores pertanyents col·lectius risc exclusió

107 persones voluntàries

535 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 1.380 a serveis a la infància i la joventut
- 44 a serveis a la gent gran
- 203 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 107 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental

www.aalba.cat

Breu història de l'organització:

L'Associació Alba neix l'any 1975 com a iniciativa d'un grup de famílies de persones amb discapacitat intel·lectual i del rector de Tàrrrega que tenien una necessitat urgent: educació per als seus fills. El naixement de l'entitat sorgeix a partir de la creació de l'escola d'educació especial. Al voltant de l'escola, i al llarg d'aquests 40 anys, Alba ha anat articulant els serveis i suports, segons les necessitats i demandes de les persones i les seves famílies, com un centre ocupacional, una residència, un centre especial de treball i serveis a persones amb problemes de salut mental. Aquesta evolució es tradueix en el fet que, actualment, l'Associació Alba és la 3a empresa de la comarca de l'Urgell en nombre de treballadors.

L'organització s'estructura en diferents àrees que, de manera integral i transversal, ofereixen suports a les persones en tots els àmbits i en totes les etapes de la vida:

- Àrea de serveis comuns
- Àrea d'habitatge
- Àrea educativa-terapèutica
- Àrea de formació i inserció
- Àrea de treball
- Àrea de salut
- Àrea d'oci i temps lliure
- Àrea alimentària
- Àrea de persones i famílies.

Missió:

La raó de ser de l'Associació Alba és acompanyar a les persones en la realització dels seus desitjos i il·lusions oferint recursos i serveis de qualitat i promovent un territori inclusiu i compromès.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

ELS FITIPALDIS. UN GRUP AUTOGESTIONAT DE PERSONES QUE DECIDEIXEN QUIN LLEURE VOLEN REALITZAR DE FORMA AUTÒNOMA I ASSEMBLEÀRIA

Breu descripció:

El projecte de Fitipaldis neix a principis de 2017 fruit de la demanda d'un grup de persones de l'Associació Alba per tal d'organitzar-se les activitats de lleure de forma autònoma i participativa en un format assembleari entre usuaris de diferents serveis de l'entitat, especialment CET.

En aquell moment aquestes persones tenien unes necessitats que des de l'àrea de lleure no s'estaven cobrint i tot i seguir un model d'atenció centrada a la persona aquestes persones trobaven a faltar un espai d'organització entre iguals per satisfer les seves necessitats d'oci i temps lliure.

Així doncs, amb la figura d'una persona de suport (facilitador) es va tirar endavant una comissió de representants de cada àrea de l'entitat que seria el grup impulsor. Després d'analitzar el perfil de persones que havien de formar el grup i de redactar la normativa, va començar a fer-se difusió a la resta de persones interessades mitjançant una assemblea oberta. L'èxit de la convocatòria va ser total, i des d'aleshores que el grup ha quedat consolidat amb un gran nombre d'assistents a la majoria d'activitats autogestionades.

Aportació de valor de la iniciativa:

L'associació Alba des de l'any 2012 està treballant per implantar una organització centrada en la persona on el centre de l'atenció/acció seria tenir en compte les decisions i desitjos de les persones. En aquest moment de traspàs es van definir les àrees que avui organitzen els serveis i entre les quals es troben amb un pes molt significatiu l'àrea de lleure.

Dins de l'àrea de lleure actualment es dona resposta a un total de 200 persones durant l'any, amb un total de 4 programes diferenciats: torns de vacances, caps de setmana, club esportiu i Fitipaldis. Per l'àrea és molt important donar veu a les persones perquè decideixen el seu lleure i tant és així que aquest apoderament a través de les assemblees ha provocat que es creïn grups autogestionats de persones. Els Fitipaldis neix de la demanda d'un grup de persones amb un grau d'autonomia elevat que compartien el mateix desig: sortir de casa i fer amics.

Principals objectius assolits:

- Crear un grup d'amics.
- Programa d'activitats.
- Suport intermitent d'un facilitador quan els joves ho precisen.
- Sortides i torns de vacances autogestionats.
- Creació d'assemblees obertes a totes les persones.
- Consolidació del grup i del nom.
- Famílies satisfetes de veure els seus fills sortir de casa amb amics.

Principals resultats obtinguts:

Realització de 5 sortides durant el 2018.

- 1 torn de vacances a Oporto.
- Grau molt alt de satisfacció per part de tots els usuaris.
- Famílies satisfetes amb la tasca realitzada.

Abast de l'experiència:

L'experiència actualment esdevé tan sols a l'Associació Alba com a projecte pilot que s'ha anat consolidant al llarg d'aquests últims dos anys.

Arran de l'experiència de Fitipaldis s'han creat altres espais de participació i de diàleg entre persones i s'han consolidat els consells de lleure obert a totes les persones de l'entitat. En aquest espai per això es debat sobre el lleure que volen fer les persones en cap de setmana i torns de vacances acompanyades d'un monitor. Els Fitipaldis actualment consta d'un grup impulsor format per 4 persones i un gran grup darrere de participants que arriba a les 17 persones. A poc a poc i cada vegada més la gent s'interessa pel que fan i per les activitats que tenen previstes fer.

- Molta gent amb la mateixa necessitat fan que la demanda sigui real i que l'organització s'hagi de posar a treballar.
- Tenir darrere una entitat com Alba, dona molta seguretat al grup perquè a vegades es troben amb dificultats que des d'Alba es pot donar resposta.
- La iniciativa de 5 persones impulsores que han creat al grup han fet animar a molta més gent.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

- A vegades les dificultats venen a l'hora de comunicar-se entre ells, ja que no tots els canals són vàlids i l'ús de les noves tecnologies pot portar a males interpretacions.
- Dificultats de lideratge a les assemblees i de rols que xoquen entre companys.
- Decidir no és fàcil i un repte per ells a vegades és llançar-se a la piscina i aprendre a equivocar-se.
- Una dificultat és guanyar-se la confiança de les famílies, ja que a vegades si no hi ha monitors "fa por" que vagin sols.
- Dificultats econòmiques per part d'algun dels participants, ja que no tothom pot permetre's el que el gran grup decideix, aleshores les decisions són més complicades.

Resum dels elements innovadors:

Un dels elements innovadors que aporta és el fet de creure que les persones amb discapacitat són capaces d'entendre's i organitzar-se per aconseguir allò que volen fer. L'escolta activa i l'apoderament és clau perquè aquestes persones tirin endavant projectes a la seva vida i a la vegada es creïn grups d'amics i de suport de forma natural i no buscada.

Com a professionals d'Alba han deixat aquest espai com un espai seu, en el qual no intervenen si no els ho demanen.

Les persones participants s'identifiquen molt amb el nom Fitipaldis, que ells mateixos van escollir i això els hi ha creat una seguretat i confiança molt gran. Sentir-se part d'un grup, estimat, important, respectat, etc.

Després d'haver-se creat el grup, es valora com un èxit total i una font d'inspiració per altres joves que es trobin en la mateixa situació.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

És molt important fer ús de la comunitat i crear sinergies perquè ningú en quedi exclòs, malauradament molts joves amb discapacitat no tenen l'oportunitat de participar d'ella i el que és més preocupant; no disposen d'un grup de suport o xarxa natural d'amics per fer-ho.

Tant és així que els Fitipaldis el que vol demostrar és que les relacions interpersonals i els grups d'amics milloren el benestar personal i millora la qualitat de vida de tots ells. El fet de poder reunir joves amb les mateixes inquietuds i demandes ens obliga a escoltar-los i a posar fil a l'agulla per ajudar-los i donar-los suport a fer el pas. És complicat decidir, escollir si mai abans ho has fet, i els Fitipaldis és un espai de conversació, de debat i de presa de decisions on cadascú dona la seva opinió.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 1

Ateses: 25

Altres: 15

Principals factors clau d'èxit:

- Apoderament i escolta activa cap a les persones que tenien el desig de crear aquest grup.
- Una organització centrada en les persones permet dibuixar aquests canals de comunicació i de confiança entre usuaris i professionals.

Fundació Hospitalitat Mare de Déu de Lourdes

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: local

Forma jurídica: Fundació

22 persones treballadores

80 persones voluntàries

15 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 50 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 20 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 40 menors ingressats a l'hospital

www.fundaciohospitalitat.org

Breu història de l'organització:

La Fundació Privada Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes és una institució benèfica sense ànim de lucre, en caràcter de fundació assistencial privada inspirada en els principis de l'humanisme cristià.

El fundador de l'entitat és l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de Barcelona, Sant Feliu i Terrassa. És una entitat centenària i la seva principal missió és acompanyar a tots aquells malalts que no poden fer sols els pelegrinatges a Lourdes.

La seva raó de ser és: fer del treball que es realitza a la Fundació una OPORTUNITAT per a la creació i gestió de recursos i serveis, amb la finalitat d'oferir a les persones amb discapacitat i a les persones malaltes desplaçades aquells suports que els ajudin a desenvolupar el seu projecte de vida amb qualitat i envers la maduresa espiritual fonamentada en la fe cristiana.

Missió:

La missió de l'organització consisteix en la promoció de persones amb discapacitat intel·lectual i/o física i amb persones malaltes aconseguint una plena integració social.

Més específicament

- Crear i desenvolupar programes i projectes que afavoreixin en la millora de la qualitat de vida de la persona amb discapacitat i dels seus familiars.
- Donar assistència a les persones malaltes desplaçades, amb pocs recursos econòmics que necessiten allotjament temporal mentre reben un tractament mèdic.
- Assessorar els professionals i a les famílies de l'obtenció de recursos de l'Administració Pública.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

COMUNICACIÓ I VISIBILITAT DE LA FUNDACIÓ DES DE LA INCLUSIÓ DE LES PERSONES AMB CAPACITATS DIFERENTS

Breu descripció:

La Fundació sempre ha comptat amb les persones que hi formem part, sent aquestes la seva raó de ser, de creació i de creixement. Les persones ateses són el centre motor de les accions i aquestes formen part de l'evolució de l'entitat.

La visibilitat i comunicació de l'entitat no l'entenen sense comptar amb tots els que són i és per això que d'ençà que funcionen les persones ateses són, formen part i prenen decisions de com ha de ser la comunicació i visibilitat de l'entitat.

En aquests anys, entre altres actuacions, les persones ateses han:

- Presentat actes.
- Desenvolupat idees de creació mitjançant la paraula i el dibuix.
- Han format part del grup de desenvolupament de creació del llibre que defineix els valors de l'organització.
- Han format part activa dels actes benèfics i de les celebracions.
- Han estat els principals agents entrevistats per mitjans de comunicació.
- Aquest protagonisme ha ajudat a fer que creixin en autoestima, s'apoderin i esdevinguin un agent decisiu més.

Aportació de valor de la iniciativa:

Volen aportar un impuls aquest 2019 al departament de comunicació i sent totalment creients que és bàsic ser capaços de comunicar-se amb la societat on s'actua per aconseguir transformar la societat.

La comunicació és la millor manera per relacionar-se amb l'exterior i explicar a una diversitat de públics el que es fa i el que es vol fer o canviar. En aquest sentit, el desenvolupament d'uns instruments de comunicació innovadors pot esdevenir un fet diferencial de l'entitat.

- I quin és el fet diferencial? La creació d'un grup de treball inclusiu vers la comunicació i visibilitat de l'entitat
- Com? Coordinat per la persona responsable de la comunicació de l'entitat s'oferirà al grup de persones ateses en el servei de Llar Residència la possibilitat de formar part del grup de treball, creant així un departament de 4-5 persones que treballaran per la visibilitat. La periodicitat de trobada romandrà lligada a les necessitats de les accions.

Principals objectius assolits:

- Visibilitat de l'acció i contribució a la societat.
- Sumar més persones a la causa.
- Proposar, dissenyar i posar en marxa les estratègies de comunicació prioritzant aquells derivats de les accions d'incidència social amb la fi última de fomentar consciència crítica transformadora en la societat.
- Identificar actors comunicatius afins amb els qui teixir aliances i difondre el missatge de l'entitat.
- Representar la Fundació en alguns espais públics com a taules rodones i trobades.

Principals resultats obtinguts:

- Créixer en experiència.
- Experiència en planificació, organització i treball per objectius/resultats.
- Capacitat de treball en equip.
- Capacitat d'iniciativa.

Abast de l'experiència:

La comunicació, agent inclusiu per a l'apoderament de les persones amb capacitats diferents, esdevé una eina d'inclusió i visibilització. La normalització és un dels objectius que es tornen imprescindibles quan parlem de comunicació inclusiva. Es constata que en els continguts dels mitjans de comunicació, molt poques vegades es tracta l'autonomia personal, ni es posa el focus en les barreres amb què es troben les persones, per diferenciar-les de la discapacitat en si i promoure socialment la seva eliminació per millorar la qualitat de vida de moltes persones amb capacitats diferents. La victimització de les persones amb discapacitat, resulta donar-se sobretot pel rol que se'ls atribueix, la negativitat dels termes amb què se'n parla o pel fet que les històries de superació les presenten de forma aïllada, per exemple.

El projecte de visibilització va més enllà i treballa per la normalització i la visió positiva de tota persona, tingui les capacitats que tingui.

Principals factors clau d'èxit:

La comunicació, per tant el llenguatge, no és només una qüestió de forma, sinó que també ho és de fons. D'acord amb això, el repte consisteix a suprimir les barreres mentals de la societat en relació amb la discapacitat. I aquestes estan íntimament relacionades amb el llenguatge que trasllueix una mentalitat negativa.

“Nosaltres, tinguem o no la síndrome de Down, som persones. I com a persones, necessitem que ens tractin com als altres. Ens omplim la boca parlant d'inclusió social i laboral de les persones amb discapacitat. I jo em pregunto: de quina inclusió estem parlant si des dels mitjans de comunicació es refereixen a nosaltres com a malalts? O si se segueixen perpetuant expressions desfasades com mongòlics i subnormals?” (Andy Trias).

Serà aquest el nostre factor d'èxit: la visibilitat positiva i no basada en la llàstima i la diferència.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La gestió del temps i l'aprenentatge basat en la memòria han estat condicionants a superar i a replantejar. Per què de memòria? Quina és la dimensió del temps que hem de prendre com a referència? Aquestes han estat algunes de les preguntes que s'han fet i que han esdevingut solucions adaptades a la realitat de la dinàmica del grup de treball. Per un altre costat, destaquen la contínua descoberta de capacitats “no conegudes” de persones de l'equip de treball, com poden ser l'art del dibuix, la seqüenciació d'idees i inclús l'art dramàtic.

Resum dels elements innovadors:

Com esdevé el funcionament del grup de treball?

Coordinat per la persona responsable de la comunicació de l'entitat s'oferirà al grup de persones ateses al servei de Llar Residència la possibilitat de formar part del grup de treball, creant així un departament de 4-5 persones que treballaran per la visibilitat. La periodicitat de trobada romandrà lligada a les necessitats de les accions.

Què començarà a treballar l'equip de comunicació?

- Pla de Comunicació de l'entitat

Quin pla de treball es planteja per aquest 2019?

- Exposició de quadres de la cessione de la pintora Neus Ramón.
- Xerrades informatives de sensibilització a voluntaris escolars.
- Creació del catàleg “Permetem dir-t'ho”, adreçat a les persones voluntàries de l'entitat.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

L'experiència esdevé un element facilitador d'intercanvi i compartir moments que sovint es transformen en un creixement per a totes les persones implicades. El moviment a les xarxes, les visualitzacions del lloc web, la participació en esdeveniments i a premis. Aquests agents de transferència fan que l'experiència creixi en amplitud i expansió: l'audiovisual “Històries d'un clavell”, protagonitzat per persones amb capacitats diferents, ha estat seleccionat per a dos premis de curtmetratges, malgrat no arribar a ser nominat., per posar un exemple. O el llibre “Valors” il·lustrat per persones ateses va esdevenir un acte benèfic i una exposició de quadres.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 1

Membres equips directius: 1

Ateses: 5

Voluntàries: 1

FUNDACIÓ PRIVADA ECOM

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Fundació

184 persones treballadores

130 persones treballadores pertanyents a col·lectius risc exclusió

80 persones voluntàries

15 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 5.038 a serveis a la infància i la joventut
- 1.686 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

www.ecom.cat

Breu història de l'organització:

La Fundació ECOM, constituïda el 2007, forma part del moviment associatiu ECOM, nascut el 1971, amb l'objectiu d'aglutinar els esforços de les entitats de persones amb discapacitat física i coordinar el seu treball en pro del col·lectiu sota el paraigua d'una mateixa institució. Aquell moviment que van iniciar quatre entitats, actualment aplega 126 associacions de discapacitat física a tot l'Estat, 105 de les quals són de Catalunya.

Durant tota la seva trajectòria, el moviment associatiu ECOM ha mantingut una estreta col·laboració amb les Administracions Públiques per detectar les necessitats del col·lectiu de persones amb discapacitat física i definir com ha de ser l'atenció cap a aquest col·lectiu i quin tipus de serveis són els més indicats per garantir la seva qualitat de vida. Així, amb els anys ECOM ha anat creant diferents serveis adreçats a les persones amb discapacitat física, amb la voluntat de promoure la seva autonomia personal, i de prevenir i minimitzar el seu risc d'exclusió social.

A més d'una atenció directa a la persona amb discapacitat física, ECOM duu a terme també una important tasca de sensibilització i formació en valors com la diversitat, la igualtat d'oportunitats, l'autonomia, en diferents àmbits per avançar cap a una societat més oberta i solidària on tothom pugui viure en igualtat de condicions.

Missió:

Defensar l'exercici dels drets de les persones amb discapacitat física per assolir la plena inclusió social i millorar la seva qualitat de vida, amb l'apoderament de les persones com a eix vertebrador.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

LA COGESTIÓ AL SERVEI D'ASSISTÈNCIA PERSONAL. UNA APOSTA DE FUTUR

Breu descripció:

L'experiència parteix de la cogestió del servei d'Assistència Personal per persones amb discapacitat física i la Fundació ECOM.

L'assistència personal és un servei que dona a la persona amb discapacitat el suport necessari per poder realitzar el seu projecte de vida, fomentant la seva autonomia i autodeterminació en tant que és ella la que decideix tots els aspectes del seu servei (qui farà l'assistència, funcions, horaris, formació prèvia del /la assistent personal, etc.). El servei està formulat per fer un traspàs de poder a les persones.

L'assistència personal sorgeix de la reivindicació històrica de les persones amb discapacitat. Aquest fet impulsa a establir una estratègia de governança democràtica per tal que les persones ateses coprodueixin i dissenyin l'estructura de gestió del servei per garantir així els principis d'autodeterminació i autonomia personal que estan en la base del model de vida independent.

Tant l'inici com en l'actualitat, la metodologia de treball compartida entre persones ateses i entitat parteix d'espais de participació (comissions de treball, grups entre iguals, entrevistes individuals, focus grups, sessions de traspàs d'informació i formació sobre aspectes específics dins la cogestió, etc.). D'aquests espais sorgeixen mecanismes de funcionament del servei, protocols específics, necessitats detectades que impliquen adaptacions dins l'organització.

Amb tot això, s'ha establert un servei que s'articula a partir de la presa de decisions i la personalització, sent un servei flexible i permeable als suggeriments i canvis proposats per la persona usuària. Aquesta metodologia ha donat peu a la coproducció d'altres iniciatives encaminades a la difusió del model de vida independent i a l'acompanyament d'altres persones amb discapacitat.

Aportació de valor de la iniciativa:

La iniciativa ha donat peu a anar consolidant la figura d'assistència personal, també està donant suport a altres entitats per establir els mateixos criteris per estimular la participació i l'autogestió. A través del paper de les persones ateses, s'ha establert tant els paràmetres pels quals ha de ser regulada la figura professional, els processos d'acollida, la gestió de la borsa de candidats, la mediació de conflictes, d'acompanyament entre iguals, etc.

En aquest sentit, s'han generat documents, com per exemple el Pla Personal de Vida Independent, que actualment forma part dels documents que fan servir tant la Generalitat com l'Ajuntament de Barcelona per establir les necessitats d'AP, formalment. Per últim, a través de les diferents iniciatives de difusió establertes dins el procés de coproducció, s'està expandint la filosofia de Vida Independent a la societat en general.

Principals objectius assolits:

En relació amb els objectius assolits, durant tots aquests anys d'experiència s'ha anat consolidant l'objectiu general: millorar la qualitat de vida i l'exercici dels drets de les persones amb discapacitat.

Pel que fa als objectius específics consideren també un alt grau de consecució d'aquests:

- Apropar la filosofia de vida independent a les persones amb discapacitat i acompanyar-les en tot allò que considerin per tal de facilitar-los el camí a una vida independent per arribar a tenir una vida autònoma.
- Millorar l'apoderament i l'autodeterminació de les persones amb discapacitat i amb experiència en vida independent per tal que esdevinguin impulsores del model i facilitadores del canvi d'altres persones amb discapacitat.
- Apropar la filosofia de vida independent a les famílies, personal tècnic i entitats del tercer sector i la ciutadania en general.

Principals resultats obtinguts:

A nivell quantitatiu:

- S'ha cogestionat el servei amb un total de 79 persones repartides pel territori català, amb un total de 123.418 hores de servei.
- Consolidació d'un grup de treball de 14 persones amb discapacitat i experiència en vida independent per donar impuls al projecte.
- S'ha acompanyat a 50 persones amb discapacitat en el seu procés cap a la vida independent.
- S'ha creat un grup per promocionar l'autogestió i l'elaboració d'un manual.
- S'ha informat i assessorat a 16 famílies sobre vida independent, a 11 tècnics de l'àmbit i 10 entitats.
- S'ha format a un total de 360 persones, futures professionals de l'àmbit, professionals d'atenció directa, de serveis socials...
- S'han fet xerrades informatives a través d'entitats de l'àmbit de les persones amb discapacitat on han participat un total de 70 persones.
- A través d'accions de difusió del model de vida independent s'ha arribat a 1.500 persones de la societat civil.

A nivell qualitatiu, la fórmula establerta de cogestió amb les persones ateses d'AP ha permès que els resultats en la difusió i en l'acompanyament a persones, famílies i tècnics fos d'una alta qualitat i coherència amb el model.

S'estan donant molts processos d'apoderament, de participació comunitària i d'augment d'autoestima i d'impacte a nivell de transformació social en relació amb la mirada social envers la discapacitat. En aquest sentit, durant el 2017 i el 2018 s'ha realitzat un estudi de l'impacte del servei d'AP, pendent de publicació.

Abast de l'experiència:

n relació amb l'abast de l'experiència, s'ha consolidat una forma de fer basada en la participació i la creació conjunta entre ateses i entitat.

En aquest sentit, la participació principal s'estableix a través dels grups de persones ateses que es reuneixen una vegada al mes a Tarragona, Barcelona i Lleida.

També s'han consolidat les sessions formatives que s'estableixen cada any i on es decideix en línia els temes que es volen tractar, així com el contingut de les formacions.

S'estan consolidant també altres espais de participació en línia que serveixen per compartir idees, contingut de materials per la difusió i per la formació d'altres persones amb discapacitat i per a assistents personals.

En relació a la participació, tot i que es dona la situació de la participació més constant és de persones que porten més temps a l'experiència, unes 14 aproximadament, hi ha persones que s'inicien que comencen a participar també de forma activa.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 125

Membres equips directius: 4

Ateses: 143

Voluntàries: 10

Altres: equip tècnic: 6

Principals factors clau d'èxit:

El factor clau de l'èxit de la iniciativa és la implicació i la participació de les persones amb discapacitat i experiència en vida independent que conformen el projecte. En aquest sentit, també el fet de revalorar i desenvolupar conceptes com corresponsabilitat, apoderament de la persona, riquesa de la diferència.

La qualitat de vida està íntimament relacionada amb la percepció que té la persona de ser agent actiu de la seva vida. Destaquen, així, que les persones amb discapacitat, més enllà de rebre resposta per resoldre determinades necessitats, han de sentir-se acompanyades en el seu procés cap a una vida independent i han de poder esdevenir agents actius en la seva vida, així com en tot allò que tingui a veure amb els serveis i projectes. El treball pel canvi implica per tant un procés, que marca la mateixa persona, amb les seves singularitats i els seus tempos. Tot això implicarà també un canvi en el rol del professional, que es converteix en facilitador de la vida de l'altre i se situa en segon pla.

Per tant, els factors de l'èxit del projecte són; que trenca amb la visió parcial de la persona i treballa des d'una visió global i integral que abasta tots els àmbits de la persona, que aposta per l'apoderament i l'autodeterminació, la persona esdevé la protagonista i agent actiu del recurs, que aposta per la proximitat i l'adaptació a la necessitat de la persona, que està basat en un model de dret.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Les principals dificultats en relació amb l'experiència venen determinades, sobretot, per les resistències que es troben en aquest canvi de rol de la persona, de ser agent passiu a ser agent actiu i de ciutadania.

Moltes persones amb discapacitat han viscut sense tenir l'opció a decidir i controlar la seva vida i se senten no mereixedores d'aquest dret.

Els professionals també senten que perden poder i entendre que el poder el tenen les persones sobre si mateixes no és sempre fàcil d'acceptar.

Per a l'entitat, es converteix molt sovint en un repte, adequar-se i ser flexible a les propostes que sorgeixen del grup d'usuaris/es, ja que existeixen normatives o aspectes organitzacionals rígids i poc adaptables. En aquestes circumstàncies, buscar alternatives i una comunicació fluida ajuden a dissoldre possibles discrepàncies o dificultats que poden sorgir.

Per últim, a nivell general, la proposta de cogestió implica un canvi de lògica social i sobretot a nivell de l'administració perquè comporta confiar en les capacitats i no en les mancances dels col·lectius que es pressuposen vulnerables.

Resum dels elements innovadors:

Destaquen els aspectes en els quals s'inclou la perspectiva de la persona i la seva implicació dins l'acció, el disseny i l'elaboració de l'estructura del procés d'acompanyament dins el projecte.

Destaquen també la metodologia participativa que s'utilitza perquè es desenvolupi una cogestió del servei d'Assistència personal i s'estableixi una corresponsabilitat dels usuaris/es en relació amb projectes d'acompanyament i difusió del model de vida independent. Destaquen en aquest sentit: Els processos per facilitar l'autogestió; que permet a la persona decidir el qui, com i de què manera vol establir el seu servei.

Això es fa a través de l'acompanyament a la persona a establir el seu pla personal de vida independent, que li permet veure què vol fer per millorar la seva qualitat de vida, això es tradueix en un nombre d'hores de servei i en un perfil d'assistent personal.

A partir d'aquí amb la persona es concreta el grau de suport que vol rebre de l'entitat, pel que aquesta pot estar present en la selecció de personal, també en orientar en els horaris i funcions de la seva assistència, fer treball de mediació.

L'ajuda entre iguals: dins dels diferents processos, l'ajuda entre iguals permet a la persona amb menys experiència inspirar-se amb altres companys/es que han pogut viure situacions similars, això potencia l'apoderament d'ambdues parts, la que rep el suport i la que ho dona, i permet un procés d'aprenentatge i un desenvolupament personal connatural. També l'avaluació i seguiment, ja que totes les parts, participen d'ell, pel que destaquen com innovadors els rols que exerceixen els agents implicats, tècnics i usuaris/es, força diferent del que estem acostumats.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

El factor principal que permet la transferència i replicabilitat és que l'experiència parteix d'un marc teòric de referència, el paradigma de vida independent i de diversitat i el model d'Atenció Integral i Centrat en la persona.

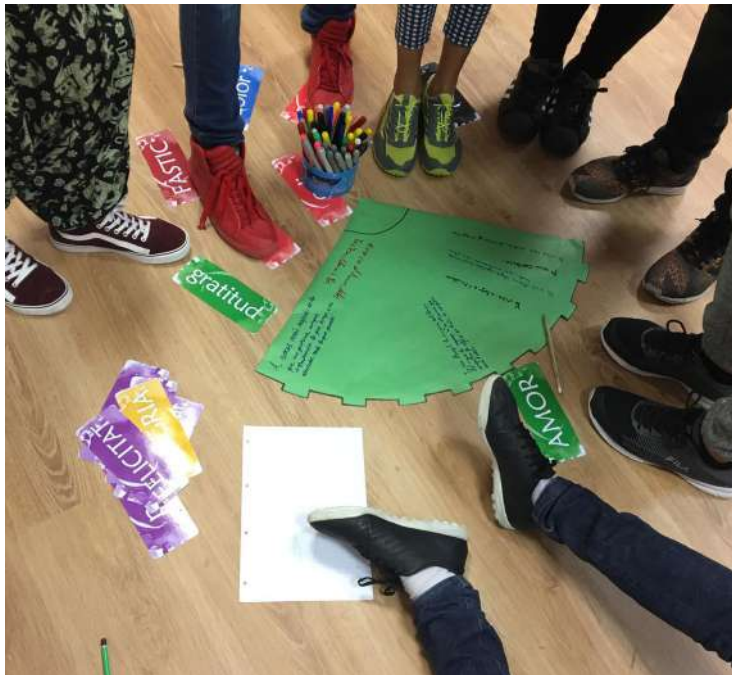
D'altra banda també ho fa replicable el fet que parteix de valors relacionats amb l'ètica i la dimensió dels drets, que són universals.

La metodologia utilitzada forma part de les fórmules de participació més consolidades, com són els grups, circuits de comunicació interna i externa entre totes les parts, suports tecnològics per a la comunicació, etc.

També compta amb la motivació de les persones implicades, que partint del mateix model que proposa, poden des de l'assessorament i el suport a través de l'experiència acompanyar a altres iniciatives que vulguin replicar el projecte.

Per últim, cada vegada més, s'estan produint documents per documentar el projecte i donar informació per tal de donar suport a iniciatives que poden sorgir en la mateixa línia.

INTRESS

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: estatal

Forma jurídica: Associació

22 persones treballadores

5% de persones treballadores pertanyents a col·lectius risc exclusió

30 persones voluntàries

60 persones sòcies

1.300 persones contractades

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 10.722 a serveis a la infància i la joventut
- 1.093 a serveis a la gent gran
- 1.115 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 1.416 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 2.941 a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 100 a serveis de cohesió i dinamització social

www.intress.org

Breu història de l'organització:

L'Institut de Treball Social i Serveis Socials, Intress, és una associació sense ànim de lucre amb 30 anys d'experiència i declarada d'Utilitat Pública. Intress atén a persones en risc d'exclusió social, garantint l'exercici dels seus drets des de l'inici fins al final del seu recorregut vital.

L'entitat gestiona serveis socials focalitzant el seu treball en quatre àrees d'especialització: persones grans; salut mental; infància, adolescència i família; dones i respostes a la violència. Intress està formada per l'Associació Intress, la Fundació Intress i Gira-Sol i atén anualment a més de 31.000 persones.

Missió:

Intress és una organització de professionals experts en l'àmbit social, que detecta necessitats, dissenya i gestiona projectes sostenibles i eficients, amb un model d'atenció propi centrat en la llibertat i els drets de la persona; que treballa en aliança amb altres entitats per impulsar un sistema social, just i equitatiu.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

CONSELL DELS INFANTS I JOVES D'INTRESS

Breu descripció:

Fa tres anys que han començat a implementar el projecte del Consell d'infants per a la governança de l'entitat. Donant cabuda a aquest paper participatiu als nens i nenes usuari/es dels serveis, perquè s'apoderin del seu entorn, proposant, debatent i/o qüestionant decisions, iniciatives i/o problemàtiques que es desenvolupin en aquest, per tal de millorar la seva qualitat de vida, l'entorn a on viuen.

Aportació de valor de la iniciativa:

El Consell d'Infants i Joves impacta en el sistema de governança i presa de decisions, com també en millores de l'entorn de l'organització i els seus espais de desenvolupament d'activitats. A llarg termini pot incidir en la definició de serveis o creació de nous d'aquests productes i serveis. En l'apartat de govern, és un òrgan reconegut i promogut des de la mateixa entitat, i és des d'aquí d'on podran fer les propostes que els permetin fer canvis en alguns aspectes de la seva quotidianitat, prenent un paper actiu en les propostes sobre la millora del seu benestar.

Principals objectius assolits:

Han constatat les dificultats d'implementació de qualsevol procés participatiu, i un dels requeriments imprescindible és temps. En aquest moviment de participació i millora, posen la mirada en aquells que tenen el seu saber de primera mà, els quals ja participen en les Assemblees de cada centre, en les quals es debaten, proposen, es queixen i/o decideixen accions que tenen a veure amb el grup.

Ara, amb el Consell d'Infants, el que es pretén és que aquests nens/es puguin participar en un altre nivell, a nivell institucional i que tinguin l'oportunitat de ser escoltats per l'òrgan directiu de l'entitat. En aquest sentit, els objectius assolits són:

- Elecció dels representants dels diferents centres com a consellers.
- Tria dels consellers i establiment del Consell d'Infants i joves d'INTRESS.
- Tria dels càrrecs representatius del consell per part dels consellers: President/a, secretari/a, tesorero/a.
- Calendarització anual dels diferents consells que es realitzaran a cada un dels centres en els quals estan acollits els infants i joves.
- Presentació del Consell a l'assemblea de socis.
- Tria i treball dels diferents temes que preocupen als consellers per a poder treballar-los en les assemblees dels centres i al mateix Consell.

Principals resultats obtinguts:

Un dels resultats a destacar és fer evident la possibilitat d'aconseguir punts de trobada malgrat les diferències organitzatives dels centres. Hi ha molta variabilitat dels serveis que acullen els consellers: diferents edats (de 3 a 18 anys), diversitat geogràfica (Barcelona, Sabadell, Santa Coloma i Tarragona), diferent encàrrec (centre d'acollida i centre residencial), la limitació de l'estada als diferents centres, la majoria d'edat i/o els complicats processos vitals dels consellers. Malgrat això s'han pogut buscar les similituds i els interessos comuns des dels diferents centres.

En els diferents consells han pogut establir temes pel treball, i la prioritització dels mateixos al llarg de l'any. S'han pogut renovar càrrecs de les persones que han marxat al llarg d'aquest període de temps, hi ha hagut renovació i traspàs de càrrecs dels primers representants. Aquestes dinàmiques s'han establert com a funcionament ordinari.

També hi ha reconeixement del Consell des dels diferents centres, per part dels infants i joves, com un lloc on poder parlar de temes que tenen transcendència en l'organització del seu quotidià. És un òrgan reconegut i promogut des de la mateixa entitat, i és des d'aquí d'on podran fer les propostes que els permetin fer canvis en alguns aspectes de la seva quotidianitat, prenent un paper actiu en les propostes sobre la millora del seu benestar a partir de mesures concretes i canvis en allò que viuen.

Abast de l'experiència:

El Consell vol representar a tots els infants i joves que estan acollits a centres que gestiona INTRESS. Han començat per a quatre dels serveis que pel fet de ser residencials, i la transcendència en la globalitat de les decisions que es prenen són molt importants per a les persones que atén. La proposta és que es pugui fer efectiu a altres serveis que també gestionen com entitat, i es vagin ampliant.

Poder tenir incidència en la governança per part dels infants i joves acollits als centres és molt important, ja que estan acollits en ells. Consideren important escoltar la veu i propostes dels infants i joves com a protagonistes dels seus propis processos mentre estan acollits als centres que gestionen. Apoderar els mateixos protagonistes perquè participin en vetllar pel seu propi benestar i siguin agents actius en la presa d'alguna de les decisions que se'n deriven. Un exemple, discutir sobre la tipologia, formes i menús dels àpats previstos, o el tipus d'activitat que es programa.

Persones implicades en l'experiència:**Treballadores:** 5**Membres equips directius:** 5**Sòcies:** 60**Ateses:** 100**Principals factors clau d'èxit:**

Hi ha diversos factors que han afavorit l'èxit de la iniciativa. Un factor important ha estat la implicació dels infants i joves que han participat al llarg d'aquests tres anys. Un altre factor clau és la proximitat i l'acompanyament que s'està fent d'aquests processos participatius per part dels adults dels diferents centres. També el fet que hi hagi un mediador de la dinàmica en l'inici del Consell i faciliti la trobada, la paraula, expliqui les expectatives... fins que els mateixos protagonistes siguin més capaços d'autogestionar-se. Aquestes dinàmiques demanen de temps i metodologia. Cal un cert aprenentatge en una cultura participativa.

Un altre aspecte clau és l'impuls que es fa des de la mateixa entitat. Es promou i es donen totes les facilitats per fer-ho efectiu al llarg de l'any. Així com que els hi dona veu en el si d'una de les assemblees de socis.

El fet que ja hi hagi dinàmiques participatives des dels diferents serveis, que els i les joves i infants setmanalment participin en les seves assemblees de centre, establint-se allà ja dinàmiques d'escolta i participació també facilita la dinàmica grupal com a consell, malgrat les diferències.

Un altre factor d'èxit és el contingut dels temes proposats pels consellers en els consells que s'han celebrat al llarg de l'any. El fet de poder debatre i transmetre els dubtes, acords i propostes i veure's en la capacitat de trobar respostes.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Una de les principals dificultats que tenen és poder continuar donant estabilitat al projecte. Els participants estan en moments vitals complexos, a causa de les seves situacions personals i familiars, fet que fa que manifestin molts alts i baixos emocionals. Això fa que tinguin dificultats en relació amb el compromís de representativitat.

Per altra banda, es troben acollits temporalment, alguns per períodes molt curts, fet que a vegades fa que no siguin triats pels seus companys com a representants, i altres que estan més propers a la majoria d'edat estan molt pendents de les seves situacions en els processos personals, preparant ja la marxa dels centres.

Una altra dificultat és el mateix fet participatiu. Tenir cultura participativa és complexa i requereix temps i d'implementar metodologies en els equips i els serveis. Que tots els serveis vagin orientats en el mateix moment també representa dificultats. Ho han superat a través de les tasques que el mateix Consell encomanava als representants. Els equips han anat a aquest ritme. Els educadors/es acompanyants al Consell, el dia de reunió han fet una reunió també ells per anar ajustant les dificultats que van sorgint en cada un dels centres.

Resum dels elements innovadors:

Els elements innovadors són la incorporació dels protagonistes com a elements actius i imprescindibles en la presa d'algunes de les decisions de governança. Volen abordar quins són els temes més centrals i imprescindibles per poder gaudir de millor benestar en els centres on estan acollits. Com podem organitzar la quotidianitat i quins elements són bàsics per a la millora d'aquest acolliment. Volen amb el temps anar incorporant temes de més profunditat i calatge estructural, i que els mateixos infants i joves acollits

puguin des de la seva mirada fer els canvis o matisos oportuns.

Com poden anar incorporant elements de participació en processos individuals i grupals. Com les decisions preses pels protagonistes es poden dur a terme en grup, des de pràctiques més col·laboratives. Com interactuen les aportacions d'uns i altres, com el coneixement es comparteix.

Consideren que també és innovador que els usuaris tenen comunicació oberta i directa amb l'entitat, ja sigui junta com els socis. Aquest fet també permet a l'entitat conèixer el funcionament dels serveis per mitjà de les persones que hi resideixen i no només per part dels professionals que les atenen.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Els factors que pensen que poden afavorir la transferència són la implicació de tots els agents des de la incorporació a cada un dels projectes. Sistematitzar aquesta pràctica i avaluar els factors d'impacte que està tenint. Les valoracions que fan els mateixos infants i joves, els professionals, l'entitat.

Un altre factor per poder fer transferència és assimilar la metodologia participativa, que els professionals estiguin formats en aquestes metodologies i que els serveis funcionin des d'aquesta metodologia.

Un altre factor seria l'avaluació en profunditat del procés que ha permès la constitució del Consell. Aquesta avaluació com a proposta de creació d'altres Consells feta des del mateix Consell, com a guia de constitució d'un nou Consell.

Una vegada feta aquesta consolidació des d'INTRESS ampliaran el Consell a altres infants i joves que també atenen en centres residencials com serveis de recuperació de violència masclista i altres centres residencials de nova formació.

Més endavant replicaran l'experiència a fer un consell per a infants i joves que atenen en serveis no-residencials com serveis d'acolliments, centres oberts, etc.

LA GRESCA

Municipi: Ripollet

Àmbit geogràfic: local

Forma jurídica: Associació

29 persones treballadores

9 persones voluntàries

537 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 502 a serveis a la infància i la joventut
- 173 a serveis a la gent gran
- 391 a altres col·lectius

www.lagresca.org

Breu història de l'organització:

El Centre d'Esplai La Gresca neix l'any 1994 amb la voluntat de contribuir al desenvolupament integral dels infants i joves, donant un seguit d'eines i coneixements que permetin la seva relació amb l'entorn que els envolta. La Gresca és una associació sense afany de lucre, orientada al servei públic des de la iniciativa social, independent de l'administració i dels partits polítics arrelada al territori. La Gresca és una associació propera a les persones i entitats, que treballa per l'educació en el temps lliure, però també per l'estructuració i vertebració del teixit associatiu, per la no exclusió social i per la millora de la qualitat de vida del barri.

Missió:

La missió de La Gresca és educar en el temps lliure d'infants i joves i treballar per la inclusió social al barri Pont Vell-Tiana i Quatre Cantons, des de i per la participació i la dinamització comunitària i de forma articulada amb el teixit associatiu.

En aquest sentit, el centre d'esplai La Gresca és un espai de participació i de democràcia, d'implicació i de compromís, que actua com a escola de ciutadania. És a dir, esdevé un espai d'aprenentatge dels valors humans i de les actituds bàsiques: aprendre a dialogar; a responsabilitzar-se; a pactar; a consensuar; a organitzar-se; a solucionar problemes col·lectius.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

A LA FLOR DE LA VIDA

Breu descripció:

Arran de l'èxit d'una excursió realitzada amb anterioritat i de converses amb la gent gran que assisteix regularment a la Gresca, van manifestar el seu malestar amb el fet que mai s'ofereixin activitats per a gent gran a l'estiu als municipis de Ripollet i Cerdanyola, que sempre es queden sols, ja que totes les activitats que realitzen acaben amb el curs escolar dels nens i fins al setembre no les poden reprendre.

A partir d'un procés participatiu i d'autogestió la gent gran, acompanyats de la Gresca, van crear un Casal d'estiu amb activitats culturals i d'entreteniment diàries on l'objectiu no és omplir el temps sinó gaudir del temps.

La gent gran participant d'aquest casal és l'encarregada de fer la programació i disseny d'aquest, així com de decidir les diferents sortides que es fan una vegada per setmana. És important destacar la rellevància d'aquesta activitat, ja que és l'única que s'ofereix al municipi d'aquesta tipologia.

- Els dilluns: Fem poble! (visita als casals infantils, al molí d'en Rata, pícnic a Can Coll...)

- Els dimarts: Fem exercici! (ioga, piscina, estiraments)

- Els dimecres: Cine i interpretació! (pel·lícules, teatre, debats)

- Els dijous: Marxem d'excursió! (Palau de la Música, Vall de Núria, Castelldefels, Hospital de Sant Pau, Parc Güell)

- Els divendres: Tallers creatius! (Cuina, jocs de taula, pintura)

De dilluns a divendres, a l'estiu, la gent gran de Ripollet i Cerdanyola està d'allò més entretinguda, amb activitats per a tots els gustos.

Aportació de valor de la iniciativa:

Davant la situació que la gent gran va plantejar de manca d'activitats a l'estiu, els van convocar a una reunió inicial de propostes d'on va resultar que a l'estiu farien un casal per a la gent gran. A partir d'aquí es van programar trobades i sessions de treball per acompanyar-los en tot el procediment de disseny i programació del casal d'acord als seus interessos i necessitats.

Per tant, va ser un casal que ells mateixos van crear perquè consideren que són ells els que millor coneixen les seves necessitats. Totes les persones inscrites van participar en la definició del casal, i va prendre ressò tant a Ripollet com a Cerdanyola, ja que es donava resposta a una necessitat d'ambdós municipis i era una proposta innovadora.

Per poder dur a terme tot aquest procediment va ser molt important el compromís de la gent gran i la planificació de totes les fases per tal que el resultat fos òptim, des del títol del casal fins al desenvolupament d'aquest.

Principals objectius assolits:

- Impulsar una oferta plural d'activitats que estimuli la participació activa de les persones grans en la vida social de tipus socioculturals, de lleure, artístiques i recreatives.
- Promoure les relacions interpersonals i de convivència de la gent gran dins del seu barri mitjançant la seva socialització amb altres col·lectius com infants, joves i la vida comunitària.
- Fomentar la proactivitat de la gent gran oferint l'oportunitat d'intercanvi a través de la cooperació i el voluntariat.
- Estimular el manteniment de les condicions tant físiques com psicològiques de les persones grans.
- Generar un sentiment de consciència d'utilitat i autoestima en la gent gran.

Principals resultats obtinguts:

A nivell quantitatiu, va ser un casal d'estiu on es va assolir l'aforament màxim plantejat al ser una primera experiència, pionera, i que en desconeixien el resultat. D'aquesta totalitat, el 100% van respondre a una enquesta de satisfacció, amb un resultat molt favorable.

A la fase prèvia de desenvolupament i creació del casal també es va aconseguir la totalitat de compromís dels assistents, ja que van assistir a les diverses trobades que es van fer.

A nivell qualitatiu, es van fer enregistraments de vídeo on les persones expressaven la seva opinió i també van anar a la ràdio municipal a explicar l'experiència. Per ells s'havia donat resposta a un problema que tenien, de fet no se'ls ha donat resposta, han estat ells mateixos els que l'han donat, el paper de l'organització ha estat els d'acompanyament.

Abast de l'experiència:

Pel que fa als espais creats i al grau de participació es van realitzar:

- 1 reunió: exposició de la problemàtica i cerca de la solució: Casal d'estiu
- 2 debats: de com havia de ser el projecte (durada, horari, activitats, quotes, etc.)
- Pluja d'idees: metodologia emprada principalment per l'elecció d'activitats
- Reunions de retorn

Va ser un procés participatiu i democràtic, guiat per l'autogestió, la cooperació i la col·laboració de tots els participants. El fet que fos una estratègia original i innovadora motivava molt als assistents i a més a més, el fet de poder gestar-la des dels inicis i comprovar que la seva feina donava un fruit va servir molt per treballar l'autoestima i el sentiment d'utilitat.

Com ja s'ha comentat, la participació va ser total en les diverses fases del procediment.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 2

Membres equips directius: 2

Sòcies: 45

Ateses: 45

Voluntàries: 3

Principals factors clau d'èxit:

- Innovació i originalitat del projecte.
- Autogestió, cooperació i col·laboració.
- Procés participatiu i democràtic.
- Promoció del sentiment d'utilitat i autoestima.
- Horari que els permetia la conciliació amb les seves altres responsabilitats (cura de familiars, de la llar, etc.).
- Formar part del projecte des de la fase embrionària fins al seu desenvolupament.
- Activitats de caràcter molt divers: esportives, culturals, de lleure, etc.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Primerament es va haver de treballar el que implicava un procés participatiu i el compromís que requeria.

La temàtica més complexa que els va costar definir van ser els horaris, ja que les responsabilitats de cadascú eren molt diverses i consegüentment la demanda d'horaris també, però finalment, després dels espais de reflexió es va trobar un horari que encaixava a totes les persones.

Del nom, van estar molt orgullosos: Casal d'estiu a la flor de la vida, un projecte per a les persones que han treballat tota la vida i ara es mereixen viure la vida.

Resum dels elements innovadors:

El fet de ser un casal d'estiu per a la gent gran, és l'element més innovador, un projecte que, segons la informació que disposen, no s'està desenvolupant en cap altre municipi de Catalunya.

Les activitats eren molt diverses, és possible que fruit de l'experiència amb infants i joves, hagi permès que el desenvolupament de les activitats fos molt divertit, les persones assistents se sentien molt contentes pel fet de tractar-los com, segons ells consideraven, nens: molta atenció personalitzada, molts riures, moltes cançons, molta vitalitat i molt dinamisme.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

És un projecte plenament transferible i replicable, sobretot cal una bona planificació i rigor per tal de complir amb els terminis i que tot pugui estar llest per l'estiu.

Cal reunir a les persones i transmetre la necessitat de compromís i, sobretot, que entenguin que el més important perquè aquest projecte es pugui desenvolupar, són ells mateixos. A partir d'aquí prenen un paper de responsabilitat que es transmet en un alt nivell de compromís i assistència a les reunions programades. El fet de mantenir-los informats amb documents de tot el que anava sortint i anar donant forma a tot el que proposaven feia que veiessin cada vegada el seu objectiu més proper i més real.

Categoria B

TRANSFORMACIÓ SOCIAL

Recull de les vint-i-vuit iniciatives transformadores impulsades per organitzacions del Tercer Sector Social per la millora de la qualitat de vida de les persones i amb un elevat component de retorn.

Es tracta d'iniciatives que aporten un alt grau d'innovació orientada a la millora social i amb retorn social en la prestació de serveis a les persones, promovent, entre d'altres: l'ocupació, nous models de servei, una visió comunitària, l'apoderament de col·lectius atesos, l'aprofitament de recursos, la generació de xarxes o l'aplicació de noves tecnologies amb impacte social, entre d'altres.

Les experiències aquí recollides pretenen ser inspiradores per a les organitzacions del tercer sector per incorporar bones pràctiques.

B.1

Innovació en nous productes i serveis a les persones, amb una incidència destacada en la transformació de la societat

Organització	Títol de l'experiència
Associació Alzheimer Reus i Baix Camp	Programa San Rafael (Programa de estimulació/rehabilitació cognitiva i físic-funcional)
Asociación Con Pasión	Restaurant Solidari Imperfect*
Associació Noves Vies	Acompanyament socio-jurídic
Club Esportiu Horitzó 1994	Activitats físiques adaptades com a mitjà per millorar la qualitat de vida de la persona amb diversitat funcional
FITA Fundació	Programa de promoció de l'autonomia personal per a persones afectades de TCA i els seus familiars i cuidadors
Fundació Ana Ribot Duran	Tècniques no farmacològiques aplicades als malalts d'Alzheimer/demències - snoezelen 24h
Fundació Institut de Reinserció Social (IReS)	Projecte Click
Fundació privada Ilersis	Gestionar un equipament municipal emblemàtic des d'un Centre Especial de Treball*
Fundació privada pro-disminuïts psíquics Finestrelles	Metodologia d'acompanyament a l'envelliment de persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament
Fundació Rubricatus	Apropa lectura
Fundació Rubricatus	Coffee Corner Rubricatus
Fundació Step by Step	Tractament de rehabilitació destinat a persones amb una lesió medul·lar
Som - Fundació Catalana Tutelar	Compto amb vosaltres: Atenció 24 hores a persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament davant de situacions d'urgències

ASSOCIACIÓ ALZHEIMER REUS I BAIX CAMP

Municipi: Reus

Àmbit geogràfic: Comarcal (Baix Camp)

Forma jurídica: Associació sense afany de lucre

www.alzheimer-reus.es

Breu història de l'organització:

L'any 1998 es van unir un conjunt de persones envers la malaltia. Els primers passos van ser com a delegació a l'Associació de Familiars d'Alzheimer de Tarragona. Durant els primers anys es van realitzar: tallers d'estimulació cognitiva, grup d'ajuda mútua per als cuidadors i servei d'informació obert a tota la ciutadania; així com conferències dirigides a tota la ciutadania. Amb seu social i fiscal al centre de salut Sant Pere de Reus.

El 2003, l'Associació d'Alzheimer de Reus i Baix Camp es constitueix el dia 23 de novembre a la ciutat de Reus. L'àmbit d'actuació comprèn la comarca del Baix Camp, ubicada a la província de Tarragona. Un conveni entre l'Ajuntament de Reus i la Creu Roja va permetre obrir les portes de les primeres instal·lacions on portar a terme el Programa d'estimulació cognitiva i físic funcional San Rafael (PECIFF).

L'any 2010 l'associació va obrir el Centre Diürn Especialitzat en Alzheimer (CDEA) a causa de la manca de recursos especialitzats en l'atenció de les persones amb demències al territori.

L'any 2012, a més a més de comptar amb el grup d'ajuda mútua, l'associació va formar el grup psicoterapèutic de cuidadors familiars. Aquest grup es va convertir en el grup psicoeducatiu a finals del 2015.

A finals del 2016 l'Associació va crear el Servei d'Ajuda a Domicili (SAD).

Missió:

L'associació assumeix la missió d'aconseguir una atenció integral i adequada a les necessitats i demandes dels afectats. Es tracta de garantir als afectats uns recursos i serveis ajustats a la dimensió de la situació que viuen. I com a objectiu general, Incidir en la millora de la qualitat de vida de les persones amb trastorns neurocognitius o dany cerebral adquirit i a la dels seus familiars cuidadors.

Objectius específics:

- Donar atenció especialitzada a un problema soci sanitari específic.
- Potenciar l'autonomia de la persona, "empoderar" a la persona afectada dins de la seva zona de competència.
- Mantenir la identitat de la persona i fomentar les seves relacions interpersonals.
- Humanitzar l'atenció i el tractament; així com, dignificar a la persona afectada.
- Potenciar el contacte amb la realitat i evitar l'aïllament social.
- Potenciar la implicació de la família en el tractament i fomentar la tranquil·litat i la sensació de control de la situació.
- Prevenir la claudicació i la sobrecàrrega del cuidador.

22 persones treballadores

12 persones voluntàries

205 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 116 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

PROGRAMA SAN RAFAEL (Programa d'estimulació / rehabilitació cognitiva i físic- funcional)

Breu descripció:

Aquest programa contempla a la persona des d'una visió integral, tenint en compte el binomi persona amb trastorn neurocognitiu /dany cerebral i cuidador familiar.

A més a més, el programa té en compte el suport familiar continuat, que dota a la família d'estratègies i informació que els permet afrontar i gestionar les situacions noves que van sorgint en el cuidat del seu familiar.

Les teràpies no farmacològiques que formen el programa San Rafael són les següents:

- Teràpies cognitives
 - Psicoestimulació/rehabilitació cognitiva grupal/individual
 - Teràpia d'estimulació emocional grupal/individual
 - Estimulació cognitiva computeritzada (Guttmann Neuro-personal Trainer®)

- Teràpia d'orientació a la realitat
- Reminiscència
- Sessions de musicoteràpia i laboroteràpia
- Estimulació sensorial Snoezelen
- Estimulació basal
- Sessions de logopèdia
- Intervenció assistida amb gossos
- Dansateràpia (Dansa Creativa Terapèutica)
- Teràpies físiques-funcionals
 - Estimulació Psicomotriu (Sessions de psicomotricitat)
 - Manteniment les activitats de la vida diària bàsiques i instrumentals
 - Activitats de sociabilització
 - Rehabilitació Funcional del membre superior.

Aportació de valor de la iniciativa:

Aquest programa està format per diferents teràpies no farmacològiques especialitzades, que tenen l'objectiu; en el cas de trastorns neurocognitius, de preservar/mantenir durant el màxim de temps possible les capacitats cognitives, físiques i funcionals de la persona, i en el cas del dany cerebral adquirit, el de millorar les funcions afectades, sempre en un estat emocional positiu.

Principals objectius assolits:

Objectius PECIFF:

- Objectius generals:
 - Millorar la qualitat de vida
 - Prevenir l'aïllament
- Objectius específics:
 - Potenciar les capacitats cognitives, funcionals i físiques
 - Potenciar l'autonomia
 - Potenciar l'autoestima
 - Prevenir i atendre les alteracions conductuals.

Principals resultats obtinguts:

El Programa compta amb diferents espais d'intervenció: L'Espai San Rafael, el qual ofereix el 25% dels usuaris del programa, el Centre Diürn Especialitzat en Alzheimer, que ofereix el 50% dels usuaris i el domicili i l'entorn del mateix amb el Servei d'Ajuda a Domicili, que ofereix el 25% restant.

Abast de l'experiència:

Al llarg dels anys, s'ha vist que per a portar a terme aquest programa amb excel·lència, l'equip professional individualitza cada cas, posant la mirada en la persona i la família i no en la malaltia, empatitzant i vetllant pel bon funcionament del programa.

Això permet una bona atenció i la valoració de cada situació per separat, i major adherència al tractament.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 22

Membres equips directius: 2

Sòcies: 205

Ateses: 116

Voluntàries: 12

Principals factors clau d'èxit:

El programa San Rafael defensa que l'usuari es mantingui lliure de subjeccions durant la realització de les diferents teràpies no farmacològiques, on es respecta la seva intimitat i es protegeix la seva confidencialitat. A l'hora de portar a terme el Programa San Rafael també es té en compte la flexibilitat horària i la formació de grups reduïts, els quals estan formats per un professional amb ràtio de 10 persones amb un GDS-FAST 3-4. Per a GDS-FAST 4-5 un professional per a 8 persones, i en grups de GDS-FAST 6-7 un ràtio de 6 persones per professional. I que a la vegada s'assegura que a la sala mai quedi descoberta per un professional si s'ha de sortir a acompanyar a un altre usuari.

Aquest programa té en compte l'espai terapèutic com a entorn càlid i apropiat per afrontar l'adequada realització de les seves activitats, i la triple variant d'atenció: persona, família i comunitat. En el transcurs de l'aplicació del programa es vetllarà perquè la persona tingui un tracte personalitzat, posant la mirada per tal que la persona sigui la protagonista en el seu procés vital durant les diferents etapes.

A més a més, és prioritari mantenir la dignitat i drets de la persona, el dret a l'autonomia, les capacitats personals, la persona com a membre d'una comunitat, com a ésser interdependent, i tenir-lo en compte a nivell global i a nivell singular com a persona en si.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

A causa de la mancança de recursos especialitzats en l'atenció de les persones amb demències al territori, l'associació va obrir el Centre Diürn Especialitzat el qual ha anat evolucionant i adaptant-se a les necessitats que cada família ha anat presentant. Per la inestabilitat econòmica i l'obligació d'haver de tenir instal·lacions llogades, l'associació ha passat de fer tallers a desenvolupar un programa únic i pioner a la província que li permetés millorar el seu servei dia a dia.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El programa compta amb diversos perfils de professionals concrets per cada àrea, neuropsicologia, psicologia, logopèdia, teràpia ocupacional, fisioterapeuta, educadora social, pedagoga, treball social, i altres com animadora sociocultural, integradors socials i auxiliars tècnics educatius. Cadascun d'aquests s'implica de l'actualització constant de les teràpies no farmacològiques més eficaces i útils per a cada cas.

Els diferents professionals de cada àrea vetllen per tots els aspectes del programa, com són l'atenció especialitzada i centrada en la persona, on l'individu és el nucli central. El fet de conèixer de forma individualitzada la biografia personal, els valors i gustos permet portar a terme una teràpia concreta i personificada. On l'objectiu principal d'aquesta sigui mantenir l'essència individual de cadascun dels usuaris.

En el programa s'utilitza l'eina d'observació "Dementia Care Mapping" com a instrument per millorar les pràctiques diàries d'atenció als usuaris, promovent una atenció individualitzada.

Aquesta estratègia global consisteix a observar les diferents pràctiques diàries, per tal de fomentar una bona preparació i formació de l'equip professional a l'hora d'atendre a les necessitats dels usuaris, disminuint la incidència de males praxis, augmentat el benestar psicològic i emocional dels usuaris, i contemplant l'atenció des del punt de vista de les persones amb trastorns neurocognitius i dany cerebral adquirit.

El programa San Rafael defensa que l'usuari es mantingui lliure de subjeccions durant la realització de les diferents teràpies no farmacològiques, on es respecta la seva intimitat i es protegeix la seva confidencialitat.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

El material empleat per a les diferents teràpies és propi, creat a partir de materials naturals i amb formes, textures i colors que permeten a la persona experimentar i desenvolupar diferents sensacions, per aquest motiu la replicabilitat és màxima i es pot realitzar en qualsevol àmbit i moment, sempre que s'adapti a la persona.

Dia a dia amb la malaltia de l'Alzheimer.

Llibre que ajuda als cuidadors de les persones amb Alzheimer.

Tractament no farmacològic de la malaltia de l'Alzheimer

Llibre dirigit a professionals de la salut (metges, psiquiatres, psicòlegs, fisioterapeutes, educadors socials, treballadors socials, infermeres, etc.). A qualsevol persona interessada.

ASOCIACIÓN CON PASIÓN

Municipi: Castelldefels

Àmbit geogràfic: local i comarcal

Forma jurídica: Associació

www.imperfect.restaurant

Breu història de l'organització:

Durant més de 25 anys, han dut a terme, juntament amb l'Ajuntament de Castelldefels, una tasca social a la ciutat, oferint un Banc d'Aliments un cop per setmana. Gràcies a aquesta tasca, s'han pogut cobrir moltes necessitats físiques i també moltes necessitats emocionals i espirituals.

Això va portar l'organització a cercar la manera d'involucrar-se en quelcom que tingués un major impacte, quelcom que permetés veure un canvi profund i a llarg termini en les persones i, com a conseqüència, en la ciutat.

Quan van decidir construir el nou edifici, sempre van tenir al cap poder oferir un menjador social que pogués ajudar a persones amb dificultats a la ciutat.

Després d'un temps preguntant-se com podien retornar la dignitat a les persones, donar-los ajuda i un suport integral i després de conèixer sobre altres projectes i veure les necessitats reals de la ciutat, va néixer Imperfect, Restaurant Solidari.

Missió:

Ajudar a les persones a ser conscients del seu valor i millorar la seva autoestima.

Treballar en un context d'equip per a oferir l'oportunitat de desenvolupar habilitats socials.

Capacitar a les persones amb la finalitat de sortir més preparades al món laboral.

Conscienciar a la societat de la necessitat de ser solidari i de lluitar de forma activa contra la desigualtat.

4 persones treballadores

1 persones treballadores pertanyents a col·lectius risc exclusió

244 persones voluntàries

95 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 7 a serveis a la infància i la joventut
- 8 a serveis a la gent gran
- 6 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 2 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 9 a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 118 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 8 a serveis de cohesió i dinamització social

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

RESTAURANT SOLIDARI IMPERFECT

Breu descripció:

Imperfect és un projecte solidari que busca que les persones en una situació difícil se sentin úniques, especials, vàlides i acceptades; formant-les i impulsant-les perquè tornin a trobar el seu lloc.

Creuen en les segones oportunitats i han pogut constatar que a l'acostar-se a persones que, per diferents circumstàncies, estan en risc d'exclusió social o ja estan sofrint les seves conseqüències:

Els mitjans de comunicació ens ho expliquen amb estadístiques, però no són sols números, són persones com tu.

Diàriament descarten el que ja no ens és útil. Ho fem amb les coses i amb les persones.

Però l'organització creu que la tercera oportunitat no és l'última, perquè tots som imperfectes. Perquè tots necessitem un futur millor. Per a ajudar aquestes persones han creat un programa especial enfocat en el món de l'hostaleria. Els cambrers i ajudants de cuina, alhora que es formen en un entorn que afavoreix la seva integració, reben una alimentació diària saludable.

Volen que el seu pas per Imperfect sigui un impuls per a la seva vida.

L'experiència ciutadana ajuda a unir els esforços d'un grup de ciutadans i de les administracions per a conscienciar al municipi i província de la necessitat de ser solidari i de lluitar en contra de la desigualtat.

Aportació de valor de la iniciativa:

B1.- El projecte, diuen, és únic al país. Combina l'ajuda a persones en exclusió amb l'esforç d'aquell que pateix perquè senti que és vàlid i a la vegada que no se li regala el que està fent, sinó que té un valor. I d'altra banda molt important la col·laboració de tota la ciutat, ja que combina la integració i dona màxima dignitat al que sofreix, perquè no se li distingeix de la resta de persones, se li tracta com un igual.

I a la ciutadania se li dóna l'oportunitat d'una manera senzilla i útil de col·laborar.

B2.- Aquest projecte obre un camí a la ciutat i voltants que millora substancialment el tractament de persones en exclusió donant-los la màxima dignitat i cobreix un buit a la ciutat i província.

Principals objectius assolits:

Han ajudat a les persones a ser conscients del seu valor i millorar la seva autoestima.

Han treballat en un context d'equip per a oferir l'oportunitat de desenvolupar habilitats socials.

Han proveït de menjar diari sa i saludable.

Han capacitat a les persones amb la finalitat de sortir més preparades al món laboral.

Han conscienciat a la societat de la necessitat de ser solidari i de lluitar de forma activa contra la desigualtat.

Principals resultats obtinguts:

El principal objectiu és ser pont per a aquestes persones perquè puguin moure's en la societat en la qual vivim, com un igual, com la resta.

Per això que els resultats són molt positius:

Un de cada tres que entra en el programa d'Imperfect troba treball estable amb més d'un any d'estabilitat, és tot un èxit.

Un de cada dos surt amb treball, encara que sigui temporal.

El 95% torna a Imperfect per a col·laborar i a ajudar a uns altres perquè ha estat ajudat.

Han donat 4.518 menús gratis

Abast de l'experiència:

B1.- El projecte del restaurant solidari *Imperfect és únic i un producte molt necessari en la societat.

Primer perquè vivim en una societat que surt, i menja i li agrada col·laborar així que en un ambient molt familiaritzat poden estar ajudant i transmetent valors a tots els ciutadans, exclosos i als quals no ho estan.

De cara a les persones ajudades és una manera d'ajudar que no esperen, i se senten enfortits i valorats, ja que passen per totes les àrees d'un restaurant i no només agafen experiència sinó que augmentem la seva confiança i valor.

B2.- Els resultats exposats anteriorment són el millor resultat que poden obtenir. Destaquen la tornada d'aquestes persones a la societat d'una manera el menys traumàtica i favorable amb la idea d'ajudar també ells.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 3

Sòcies: 95

Ateses: 158

Voluntàries: 170

Principals factors clau d'èxit:

Destaquen que la clau del programa està basada en dos aspectes fonamentals:

La inversió de temps en persones (un mínim de 4 mesos).

Tractar a les persones amb la màxima dignitat.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Imperfect està sota el paraigua de l'Associació Con Pasión, que no té cap ànim de lucre.

No busquen un benefici econòmic, sinó que persegueixen un benefici social i personal.

Per això el repte major és econòmic, ja que necessiten més personal i fons per a dur a terme el projecte.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El projecte destaca per la seva innovació en:

1. Ser únic al país.
2. Per la cooperació i el treball en xarxa amb les altres organitzacions de la ciutat i de fora d'ella. Treballant amb més de 20 organitzacions. (Ajuntament, Serveis socials, Creu Roja, Càritas, Cordibaix, Ateneum, Serveis penitenciaris, la Guaita, Diputació de Barcelona, Fundació Intermèdia).
3. Per la implicació de la ciutadania, sense el suport dels ciutadans seria inviable totalment.

És un projecte complicat pels molts factors que toca però a la vegada apassionant i donant resultats.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

L'associació és assembleària i totes les dades són públiques, estan penjats en la web i aprovats en assemblea general. La transparència és un dels seus valors. Informen dels comptes trimestralment i comparteixen totes les àrees amb els clients.

ASSOCIACIÓ NOVES VIES

Municipi: Badalona

Àmbit geogràfic: Local, autonòmic, estatal i internacional

Forma jurídica: Associació sense ànim de lucre

www.novesvies.wordpress.com

Breu història de l'organització:

L'Associació Noves Vies és una entitat sense ànim de lucre formada per professionals de l'àmbit social i el dret que té per objecte principal incidir en la justícia social i vetllar per la defensa i promoció dels drets, en especial dels drets humans.

L'entitat té el seu origen en una iniciativa sociojurídica: la situació dels Menors Estrangers No Acompanyats (col·lectiu MENA).

Com a pioners en l'estudi i anàlisi d'aquest col·lectiu, van detectar la situació d'exclusió immediata que es produeix quan l'administració presumeix la majoria d'edat d'aquests menors i s'absté de resoldre qualsevol situació de desemparament en què el menor es troba: condició d'irregular, falta d'assistència jurídica, falta d'assistència sanitària i educativa, per tant, vulnerabilitat tant en el reconeixement com en l'exercici dels seus drets.

Arran d'aquesta situació, la prioritat de l'organització és facilitar el procés d'integració dels Menors Estrangers No Acompanyats que arriben a la societat catalana: oferir acollida, intervenció jurídica i promoció social d'aquest col·lectiu.

Amb l'evolució social dels últims anys han anat afrontant diferents reptes socials d'actualitat que han derivat a fer més extensiu el projecte i a potenciar la seva identificació amb els qui han de ser-ne els seus màxims beneficiaris: la societat en conjunt.

Missió:

Vinculen la seva missió a la formació especialitzada com a element competent de millora qualitativa i efectiva de l'acció en la qual volen incidir: el canvi i millora de la societat.

L'organització treballa per:

Donar suport, acompanyament i promoció activa de la justícia social a persones jurídiques i físiques que es trobin en situació d'iniquitat dels drets corresponents.

Dotar de coneixements a professionals i persones interessades que afavoreixin la defensa d'aquests drets.

Integrar iniciatives externes a l'associació que, de forma directa o indirecta, actuïn amb el fi de promoure els drets humans.

Vetllar per la justícia social, per la solidaritat i pel servei als més vulnerables, garantir l'autonomia personal mitjançant serveis assistencials i de promoció de sectors deficitaris de la població que afavoreixin el dret a la igualtat d'oportunitats.

Sensibilitzar en moviments socials amb el fi de promoure la xarxa associativa.

12 persones voluntàries

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 50 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

ACOMPANYAMENT SOCIOJURÍDIC

Breu descripció:

Es basa en la detecció, acollida i atenció a menors estrangers no acompanyats que es troben en situació de privació dels drets i llibertats que els corresponen, acompanyant als menors fins a la seua judicial. Treballen mitjançant l'acompanyament i la representació jurídica alternativa, la promoció social i la derivació als diferents agents competents en coordinació.

És la primera entitat que actua davant els jutjats per a defensar els drets d'aquests menors i que ningú els presta un assessorament i un acompanyament jurídic. En aquests supòsits utilitzen tots aquells mecanismes que la normativa permet perquè el menor pugui recórrer, en cas de ser necessari, als jutjats.

Actualment si bé ja existeix en els col·legis d'advocats l'especialitat per aquests menors, no s'està duent a terme i per això l'entitat està actuant en aquests supòsits. També cal dir que des de Noves Vies s'està donant a conèixer aquesta situació al Col·legi d'advocats de Barcelona per tal que es pugui introduir aquesta especialitat dins del servei d'assistència jurídica gratuïta.

El servei prestat actualment, existeix com a projecte específic des de l'any 2002, i continua sent una necessitat per a garantir els drets fonamentals dels estrangers menors, a qui s'ofereix assessorament, acollida i suport.

La intenció és oferir un assessorament jurídic directe i pròxim a l'usuari. Des de l'associació saben que és molt difícil per al ciutadà i el nouvingut conèixer el sistema burocràtic de les institucions,

de manera que en la majoria dels casos les persones es troben perdudes i desorientades.

La manera d'actuar de l'equip de l'organització se centra en el tracte directe amb el menor que sol·licita el servei. Els professionals que formen part del projecte coneixen bé els problemes i limitacions dels nouvinguts i els col·lectius en risc d'exclusió social, per la qual cosa tenint en compte aquestes situacions, estableixen maneres d'actuació específiques per a aquest tipus de col·lectius.

Aportació de valor de la iniciativa:

Ofereixen assessorament amb l'acord del menor o jove i en acord de l'entitat on resideixi, implementant un servei proper que es complementi totalment a les necessitats de cada municipi. Així mateix, encara que el menor disposi d'advocat d'ofici, li ofereixen suport durant tot el procés administratiu-jurídic, incidint positivament en la relació advocat-client, i tenint present en tot moment l'interès superior del menor. Es tracta de donar una importància a un servei jurídic unit i lligat a un servei social de manera que es pugui donar un servei integral.

Remarquen un dèficit de formació i d'empatia (no tan sols són persones migrades, sinó menors, alguns d'ells en edat molt jove) dels professionals a l'hora de fer front a aquests tipus de casos. Les entitats que els atenen requereixen assessorament per a tramitar les autoritzacions de residència, per a presentar recursos administratius i judicials, etc. Per això, assessoren i formen professionals del món del dret que atenen aquest col·lectiu.

Principals objectius assolits:

En els anys que l'entitat porta realitzant aquesta tasca s'ha aconseguit fer visible la importància que té el reconeixement dels drets humans de totes les persones, i en concret, dels Menors Estrangers No Acompanyats. És per això que l'entitat afirma que ha assolit alguns dels seus principals objectius en rebre certs reconeixements com ara el premi de l'Institut dels Drets Humans de Catalunya, el Premi Solidaritat del IDHC, entre altres, i participar en la Comissió dels Drets de l'Infant de Ginebra per fer visible la realitat d'aquest col·lectiu a l'estat espanyol.

Dia a dia, l'entitat aconsegueix facilitar el procés d'integració dels MENA que arriben a Catalunya posant al seu abast un servei gratuït que els acompanya fins a assolir els seus objectius, en alguns casos inclús s'arriba a posar una denúncia al Comitè dels Drets Humans de l'Infant de Ginebra per tal de fer visible l'estat de vulneració dels seus drets respecte al que diu la llei estatal.

Dins d'aquesta lluita de millora de la qualitat de vida dels menors estrangers, Noves Vies ha sigut clau en la defensa dels drets en les reagrupacions familiars sense garanties i va lluitar per aconseguir que els menors poguessin tenir un advocat d'ofici en tot el procés jurídic i entrar al sistema de protecció. L'objectiu de l'entitat és evitar la repatriació.

Principals resultats obtinguts:

Pel que fa als resultats, l'Associació Noves Vies ha portat diversos casos de Menors Estrangers No Acompanyats, els drets dels quals no s'estaven respectant, davant el Tribunal Suprem i n'ha aconseguit una resolució favorable.

A més, l'Associació Noves Vies ha estat impulsora del moviment per reclamar que es respectés els drets dels menors amb passaport a

no ser sotmesos a les proves de determinació de l'edat. L'any 2014 es va aconseguir una sentència favorable del Tribunal Suprem en aquest sentit, il·legalitzant així aquesta pràctica.

Així i tot, s'han seguit donant casos en què aquesta pràctica es repeteix i per això el treball de l'Associació Noves Vies continua sent constant i necessari. Aquest fet ha estat reconegut en diverses ocasions mitjançant diversos premis al treball de l'entitat, com ara el premi de l'Institut de Drets Humans de Catalunya en 2015, en reconeixement de la lluita de l'Associació Noves Vies pels drets humans. Es va atorgar el Premi Solidaritat del IDHC a l'Associació Noves vies per ser un referent en les qüestions judicials de menors estrangers no acompanyats a Catalunya.

Més recentment, Albert Parés Casanova, president de l'associació, va ser guardonat amb el Premi Nacho de la Mata 2017 a la XIX Conferència Anual de l'Advocacia, reconeixent també així la seva labor amb el col·lectiu MENA.

Abast de l'experiència:

L'equip de persones amb què compta l'associació està format per especialistes en diverses àrees amb la intenció de poder abastar i solucionar el nombre més gran de situacions que es puguin plantejar per poder defensar els drets dels menors no acompanyats:

Albert Parés: Advocat social. Formador en dret dels MENA. Forma part de diversos col·lectius (Col·lectiu IURIS, Progress SL i Fundació SURT) i té una llarga experiència en matèria d'estrangeria, sent un referent a nivell estatal en temes de MENA.

Susana Ferrán: Tècnica municipal de diversitat. Anteriorment responsable de programes de mediació intercultural i educadora en centres d'acolliment.

Laia Fernández: Pedagoga i mestra. Educadora en un centre obert d'atenció a infància i adolescència en situació de risc.

Susana Nicolás, vocal: Educadora social. Educadora en centre d'acollida residencial a joves majors d'edat.

També es compta de l'experiència de les persones voluntàries dels àmbits del dret, la pedagogia i les ciències socials.

Persones implicades en l'experiència:

Ateses: 50

Voluntàries: 12

Principals factors clau d'èxit:

La coordinació amb les altres entitats que donen servei als MENA per tal de treballar en xarxa i en benefici de la societat, proporcionant solucions que apoderi als menors i faciliti la integració al nou entorn de residència, és un factor positiu per l'entitat, afavorint que cada vegada més menors puguin participar de les nostres activitats i puguin lluitar pel compliment dels seus drets fonamentals.

Per això, és clau oferir un servei especialitzat per a cada persona, aportant els recursos adients per la seva realitat, de manera gratuïta. D'aquesta manera cap menor es queda fora del sistema i pot beneficiar-se dels recursos que se li ofereixen. L'objectiu clau

és apoderar el menor, sigui quina sigui la seva situació actual i el país de procedència.

Perquè Noves Vies pugui dur a terme aquesta iniciativa es basa a motivar tant les persones que hi treballen com les que són voluntàries fent-les participar activament en la millora de la gestió de l'entitat i aconseguir una major credibilitat i qualitat de cara a ateses i usuaris, socis i sòcies, voluntariat, administracions públiques, i totes les persones que treballin amb nosaltres. Sent un equip cohesionat podrem dur a terme aquesta tasca de manera beneficiosa per totes i de manera igualitària. Totes les veus són escoltades.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

El principal repte per a l'entitat ha estat l'augment d'arribada de menors estrangers no acompanyats al territori català en els últims anys, multiplicant el nombre de casos que necessiten assistència sociojurídica per vulneració dels seus drets. A més, donada la falta d'adequació dels recursos públics disponibles a aquesta major presència de menors no acompanyats, s'ha produït una major vulneració dels drets dels menors, no només a nivell jurídic sinó de drets bàsics com l'alimentació o l'habitatge.

Per això, els i les menors que atén l'associació tenen una situació de vulnerabilitat molt gran que fa que es dificulti la seva participació activa en el procés de defensa dels seus drets. I això fa tan important l'acompanyament psicosocial per part dels i les professionals de l'associació, assegurant que es tinguin en compte totes les necessitats dels i les menors.

Aquest nou paradigma ha dut a l'entitat a augmentar la quantitat de recursos que necessita i portant-la ha haver de replantejar-se com enfrontar aquesta nova realitat per tal de poder seguir prestant aquests serveis a totes les persones demandants.

Elements innovadors que aporta l'experiència

L'acompanyament sociojurídic de l'entitat aproxima al col·lectiu MENA els processos jurídics, facilitant el procés d'integració en aquesta nova realitat social en la qual es troben actualment, lluitant per obtenir les condicions necessàries i bàsiques perquè l'experiència sigui favorable i deixin de trobar-se en una situació d'irregularitat que no els beneficia. Aquest acompanyament individualitzat és fruit d'un llarg treball dels professionals de l'associació, que durant tota la seva trajectòria s'han anat especialitzar i han acabat esdevenint pioners en l'àmbit de la defensa dels drets dels i les menors no acompanyats.

Durant aquest acompanyament es busca la manera d'apoderar a les persones nouvingudes per tal que puguin adquirir nous aprenentatges per resoldre les futures situacions problemàtiques. Per aquest motiu es fa particip durant tot el procés a l'usuari aproximant-lo al coneixement dels seus drets, fonamentalment dels drets humans. Se'ls dona accés als recursos que tenen pel simple fet d'estar en aquest país i sota l'emparament de les lleis estatals, amb l'objectiu primordial que siguin coneixedors de les seves possibilitats i opcions.

Tenint en compte la situació del menor i dels objectius bàsics de l'entitat, el que es busca és que els MENA que entren en el nostre programa es puguin beneficiar d'una acollida digna que el nostre estat hauria de garantir a totes les persones sol·licitants.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

L'Associació és de les entitats pioneres en representar els menors immigrants davant dels Jutjats i no només dona un servei d'orientació sinó que representa aquests menors davant instàncies judicials i davant organismes internacionals. D'aquesta manera l'Associació Noves Vies ha aconseguit sentències pioneres davant el Tribunal Suprem i davant organismes judicials de primera instància. El fet d'aconseguir aquestes resolucions i veure com el paradigma dels MENA va evolucionant fa que Noves Vies segueixi lluitant pels seus drets de la manera que fins ara ha anat fent, prestant aquest servei de manera personalitzada i gratuïtament perquè cap menor es quedi desemparat i pugui veure els seus drets fonamentals coberts i respectats.

Un altre factor que fa que l'entitat pugui seguir és el reconeixement per part de l'equip i de les persones ateses dels serveis prestats, ja que sense totes aquestes persones l'entitat no hauria fet l'evolució que ha fet. I, igualment és d'important el reconeixement que han fet altres entitats de la tasca realitzada des de Noves Vies, ja sigui a nivell d'entitat com els guardons que el president, Albert Parés, ha anat rebent al llarg de la seva trajectòria laboral, guardons que donen forces a poder seguir lluitant per canviar el paradigma social.

CLUB ESPORTIU HORITZÓ 1994

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Autonòmic

Forma jurídica: ONL en forma de club esportiu

www.horitzo.cat

Breu història de l'organització:

El C.E. Horitzó va néixer l'any 1994 mercès a la iniciativa d'un grup de persones vinculades fins aleshores entorn de l'esport adaptat per a discapacitats de competició. En aquell grup van creure que l'activitat físic-esportiva era fonamental per a la millora de la qualitat de vida de la persona amb discapacitat i que havia d'arribar a tothom, fos quina fos la seva discapacitat, edat, sexe, religió o situació econòmica. A partir d'aleshores van dissenyar el projecte d'implementació dels Grups d'Activitats socioesportives per a persones amb discapacitat, que funciona fa 25 anys.

Missió:

La finalitat del CE Horitzó és la promoció i la divulgació de l'activitat social, física i esportiva adaptada a persones amb diversitat funcional, vist des del punt de vista del manteniment del cos, de l'augment de l'autoestima i de les relacions socials que s'estableixen en practicar les activitats socioesportives adaptades. En definitiva es tracta de millorar la qualitat de vida de la persona amb diversitat funcional i propiciar la seva inclusió social.

25 persones treballadores

1 persones treballadores pertanyents a col·lectius risc exclusió

6 persones voluntàries

278 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 10 a serveis a la infància i la joventut
- 233 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 35 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 10 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 834 Familiars i cuidadors de les persones ateses

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

ACTIVITATS FÍSQUES ADAPTADES COM A MITJÀ PER MILLORAR LA QUALITAT DE VIDA DE LA PERSONA AMB DIVERSITAT FUNCIONAL.

Breu descripció:

El projecte presenta la globalitat d'activitats físiques, esportives i socials adaptades que realitza l'entitat d'ençà que es va fundar, l'any 1994, i que estan actualment més vigents que mai. Aquestes activitats tenen uns objectius comuns i uns criteris homogenis. L'objectiu principal és el de millorar la qualitat de vida de les persones amb diversitat funcional mitjançant la pràctica sistemàtica i continuada d'una activitat física, esportiva o social adaptada. Però aquest objectiu ha de portar també a un de més important, que és el reconeixement i la inclusió d'aquestes activitats i d'aquestes persones en l'entramat social del qual tots en formem part.

Els criteris es basen en l'organització de grups de diferents modalitats esportives, d'activitat física o socials, que realitzin les seves activitats amb una periodicitat setmanal i una temporalitat que va des del mes de gener fins al de desembre de 2019 (exceptuant els mesos de vacances d'estiu).

Els beneficis comuns que s'esperen obtenir del projecte són de tres tipus: físics, psicològics i socials. En l'aspecte físic es pretén una millora en la condició general, un reforç de la coordinació dinàmica i de la percepció de l'espai i temps, una millora en el funcionament cardíac, la reducció de malalties càrdio-vasculars, el control de pes, la millora del son, la millora de la dieta i la potenciació d'hàbits higiènics saludables. En l'aspecte psicològic l'objectiu és aconseguir un augment important de l'autoestima personal. I en l'aspecte social pretenem la millora de la relació amb els companys, la potenciació de valors i normes de joc de cada modalitat, el desenvolupament de la imaginació, el desenvolupament de l'aspecte lúdic de l'esport, la millora de la constància i la reducció de riscos socials indesitjables.

El projecte integra un bon nombre de grups (34 en total), de 9 modalitats diferents d'activitats físiques i esportives adaptades i d'activitats socials.

Aportació de valor de la iniciativa:

La iniciativa té uns valors que la diferencien d'altres, segons afirmen: És multicèntric, supramunicipal i pluridisciplinari, ja que hi col·laboren un bon nombre d'entitats: Ajuntaments de Terrassa, Rubí, Sabadell i Cerdanyola, C. N. Rubí, C. N. Terrassa, C. T. Sabadell, Club Terrassasports, Prodis Terrassa, ADELLS Sabadell, Associació Estel Terrassa, CRAE l'Espurna Rubí, Ass. Tub d'Assaig Terrassa, AA.VV Ca n'Oriol Rubí, Finca Font del Ferro Rubí, IES La Serreta Rubí i Escola Xaloc Sabadell.

Es tracta d'un projecte amb activitats inclusives, com l'Escola de Circ Social ubicada a Terrassa.

És un projecte de continuïtat, que es va iniciar l'any 1994 i s'ha anat potenciant i creixent en aquests darrers 25 anys.

Principals objectius assolits:

Obtenció de beneficis físics per a les persones amb diversitat funcional: Millora de la condició física general, reforç de la coordinació dinàmica i percepció espaciotemporal, millora de la funció cardíaca i reducció de malalties cardiovasculars, control del pes, millora del son, millora en la dieta i potenciació dels hàbits higiènics personals.

Obtenció de beneficis psicològics per a les persones amb diversitat funcional: Millora de l'autoestima personal, millora de la capacitat d'aprenentatge, potenciació dels valors de les normes del joc i l'esport, desenvolupament de la imaginació, millora de la constància, potenciació dels valors de l'esforç, potenciació de l'autonomia personal.

Obtenció de beneficis socials per a les persones amb diversitat funcional: Establiment i/o millora de les relacions interpersonals amb companys, tècnics, voluntaris i familiars, reducció de riscos socials nocius.

Plena inclusió de la persona amb diversitat funcional en l'entramat social i en el seu propi entorn, mitjançant la pràctica d'una activitat física i/o esportiva adaptada. Cal demostrar a la nostra societat que les persones amb diversitat funcional mereixen ser tractades com a esportistes, sigui quin sigui el seu nivell.

Principals resultats obtinguts:

Resultats del projecte l'any 2018:

El 98% dels usuaris del projecte han tingut la percepció, en acabar l'any, que el seu estat de salut ha millorat degut a la pràctica de la modalitat esportiva del projecte que lliurement va escollir cadascú. Aquest resultat s'ha valorat mitjançant informe objectiu dels tècnics i enquesta de satisfacció dels usuaris i familiars.

El 85% dels usuaris del projecte han tingut la percepció, en acabar l'any, que el seu estat psicològic ha millorat gràcies a la pràctica de la modalitat esportiva del projecte que lliurement va escollir cadascú. Aquest resultat s'ha valorat mitjançant informe objectiu dels tècnics i enquesta de satisfacció dels usuaris i familiars.

El 90% dels usuaris del projecte han tingut la percepció, en acabar l'any, que les seves relacions interpersonals han millorat per la pràctica de la modalitat esportiva del projecte que lliurement hagi

escollit cadascú. Aquest resultat s'ha valorat mitjançant informe objectiu dels tècnics i enquesta de satisfacció als usuaris i familiars. El 98% dels usuaris del projecte han tingut la percepció, en acabar l'any, que la seva qualitat de vida ha millorat gràcies a la pràctica de la modalitat esportiva del projecte que lliurement hagi escollit cadascú. Aquest apartat s'ha valorat mitjançant enquesta de satisfacció dels usuaris i familiars.

Abast de l'experiència:

Actualment, la iniciativa dona cobertura a 4 municipis de la comarca del Vallès Occidental: Terrassa, Rubí, Sabadell i Cerdanyola, en major o menor grau (més o menys activitats implementades). Aquest fet significa que la comarca, amb més de 899.000 habitants segons el cens de 2014, resta coberta per l'entitat, sense perjudici que hi hagi altres entitats que també realitzin incursions en el món de l'activitat física i esportiva adaptada, però sense donar tanta cobertura i sense plantejar el projecte des del punt de vista de l'organització.

En aquests 25 anys de projecte han passat per les activitats de l'entitat quasi 1.200 persones amb algun tipus de diversitat funcional. Per tant, des d'aquest punt de vista, el projecte no sols resulta innovador i aporta una xarxa d'activitats que abans no existia, sinó que resulta únic en tot l'àmbit de Catalunya.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 25

Membres equips directius: 5

Sòcies: 278

Ateses: 278

Voluntàries: 6

**Altes persones implicades en l'experiència:
834 (familiars dels beneficiaris)**

Principals factors clau d'èxit:

Destaquen com a principals factors d'èxit del projecte:

El seu caràcter multicèntric, ja que hi participen nombroses institucions, entitats i persones individuals que hi donen suport.

El seu caràcter supramunicipal, ja que hi estan implicats 4 ajuntaments del Vallès Occidental: Terrassa, Rubí, Sabadell i Cerdanyola.

El seu caràcter pluridisciplinari, ja que integra les següents modalitats: Bàsquet, Natació, Boccia, Grups Multiesportius, loga, Hidroteràpia, Tractaments Aquàtics Individuals, Circ Social i Teatre.

El seu caràcter inclusiu, ja que hi ha alguna de les activitats, com l'Escola de Circ Social de Terrassa, que estan integrades per persones amb diversitat funcional i persones amb risc d'exclusió social.

L'experiència de 25 anys del projecte, que ha permès anar-lo millorant any rere any, fins a obtenir un producte final que satisfà els usuaris i les entitats que hi col·laboren.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

L'adaptació de les instal·lacions esportives municipals i privades que s'utilitzen, que en principi era molt precària i s'ha anat millorant any rere any.

La no acceptació per part d'algunes famílies de la diversitat funcional que té el seu fill o familiar i que preferien tenir-lo a casa sense fer res que inscriure'l en activitats fetes a mida.

La implicació de les entitats col·laboradores que a poc a poc han vist la solidesa del projecte i han acabat per donar-li suport.

La tecnificació esportiva que, inicialment estava en mans de personal poc qualificat i ara tot el planter tècnic de l'entitat està plenament capacitat per la docència esportiva.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El principal element innovador de la iniciativa és l'establiment d'una xarxa de serveis d'activitats físiques i esportives adaptades en els municipis on està implementada. Aquesta xarxa haurà d'estar consolidada i ser de caràcter permanent, de forma que quan hi hagi un usuari que vulgui practicar una determinada modalitat d'activitat física o esport adaptat ja tingui el servei estable i s'hi pugui inscriure directament. A aquest nivell, alguns dels municipis ja tenen una part d'aquesta xarxa consolidada: Terrassa (Natació, bàsquet, boccia, tractaments aquàtics individuals, circ social i ioga); Rubí (Natació, bàsquet, hidroteràpia, tractaments aquàtics individuals, multiesport, ioga i teatre); Sabadell (Natació i multiesport); Cerdanyola (Natació).

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Segons l'entitat, no hi ha cap inconvenient raonable que pugui impedir la transferència del projecte a qualsevol altra zona del món ni la seva replicabilitat. Només cal una entitat capaç de desenvolupar-lo i amb moltes ganes de treballar per aconseguir uns serveis d'activitat física i esportiva adaptada en municipis d'una altra zona diferent de la que ells treballen.

El requisit fonamental és la capacitat organitzativa d'aquesta entitat i aconseguir la col·laboració dels ajuntaments de la zona on es vulgui implementar el projecte.

FITA FUNDACIÓ

Municipi: Girona

Àmbit geogràfic: Estatal, podent realitzar activitats a l'estranger

Forma jurídica: Fundació

www.fundaciofita.com

23 persones treballadores

5 persones voluntàries

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 66 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental

Breu història de l'organització:

FITA neix l'any 2002 amb l'objectiu de cobrir esferes d'abordatge dels trastorns alimentaris, més enllà de l'àmbit clínic de la malaltia, amb una vessant social. FITA considera el TCA com una malaltia diversa i multifactorial que exigeix una atenció integral, biopsicosocial, que contempli aspectes mèdics, educatius, culturals, socials i familiars.

L'any 2013 FITA va ampliar l'objectiu fundacional, per donar resposta a les necessitats d'una part de la població infanto juvenil, proporcionant un tractament específic i innovador per als Trastorns de Conducta, un tractament que permeti a aquests joves una integració plena en la seva vida acadèmica, laboral, social i familiar.

Missió:

FITA promou projectes relacionats amb la prevenció, formació, investigació i assistència dels Trastorns de la Conducta Alimentària (TCA/anorèxia i bulímia nerviosa i obesitat infantojuvenil), abastant diferents nivells d'actuació: prevenció, sensibilització, intervenció socioeducativa, rehabilitació psicosocial, inserció sociolaboral i creació de nous recursos assistencials.

La Fundació vol donar a conèixer aquesta malaltia complexa des d'una perspectiva real, fugint dels estereotips, transformant activament la societat i fomentant espais de debat, per sensibilitzar sobre la problemàtica dels TCA.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

PROGRAMA DE PROMOCIÓ DE L'AUTONOMIA PERSONAL PER A PERSONES AFECTADES DE TCA I ELS SEUS FAMILIARS I CUIDADORS

Breu descripció:

Aquest projecte s'articula com un servei integral que contempla l'atenció a les necessitats socials, relacionals, laborals i formatives de la persona afectada de TCA i també de la seva família o cuidadors.

Les persones que desenvolupen un TCA veuen afectades no només la seva salut física i mental, en la majoria dels casos, hi ha una afectació en les àrees de la cura personal, de les relacions socials i de l'itinerari laboral i/o formatiu. Treballar en la recuperació d'un projecte de vida propi que inclogui la definició d'un itinerari formatiu i professional, el desenvolupament i manteniment d'una xarxa social pròpia, el descobriment d'interessos i aficions per a un oci saludable esdevenen claus en la seva recuperació.

El TCA també té conseqüències en la salut emocional i física dels familiars i cuidadors i en el seu projecte de vida/professional. La necessitat de fer acompanyaments a visites mèdiques, supervisar els àpats, assistir a teràpies familiars junt amb la conflictivitat en la relació dificulten el manteniment en el mercat laboral.

L'eix metodològic és el que contempla l'acompanyament social, facilitant suport i eines per ajudar a la persona atesa a assolir els objectius que s'ha marcat. L'acompanyament es fonamenta en: la proximitat a la persona, des de l'empatia, centrant el protagonisme en l'usuari i no en el professional que l'acompanya, facilitant la circulació de la paraula, desenvolupant un itinerari: entès com un procés en moviment, i, per últim, des de la participació comunitària. També es treballa amb la mateixa metodologia amb els seus familiars i cuidadors.

Es promou l'acompanyament cap al desenvolupament d'un projecte de vida propi, el més autònom possible. Es duu a terme mitjançant accions grupals i individuals, en els espais propis del programa, en espais de la comunitat i en el domicili de la persona atesa.

Aportació de valor de la iniciativa:

Durant els darrers anys han desenvolupat projectes d'acompanyament social a persones afectades de TCA en els programes actuals, com són els de pisos terapèutics i el programa incorpora

de la Caixa i la Unitat de Rehabilitació i Inserció Sociolaboral (URIS). L'avaluació i anàlisi dels resultats obtinguts avalen la idoneïtat de l'acompanyament social en el procés de recuperació de les persones afectades de TCA al mateix temps que faciliten la seva incorporació al mercat laboral i a la comunitat.

Des de FITA, volen traslladar aquesta expertesa a la resta de persones afectades de TCA en un programa innovador que faciliti la promoció de l'autonomia personal des de la mateixa llar i dins la comunitat per reduir la necessitat d'ingressos hospitalaris i al mateix temps reduir el risc d'institucionalització, d'estigmatització i d'exclusió social de la persona.

Principals objectius assolits:

Desenvolupar hàbits i rutines saludables quant a alimentació, higiene i autocura. Concretament es pretén que les persones participants en el programa puguin mantenir un horari d'activitats i descans saludable, mantenir una higiene de la llar i personal adient, i elaborar menús equilibrats i saludables aconseguint el manteniment d'un IMC saludable.

Facilitar l'accés de les persones ateses al seu context social i comunitari, proporcionant l'accés als serveis públics bàsic, la participació comunitària i potenciant la xarxa social.

Desenvolupar un projecte laboral i ocupacional propi, identificant factors d'ocupabilitat, definint objectius laborals i dissenyant i duent a terme un itinerari d'orientació i inserció laboral.

Facilitar eines de suport a familiars i cuidadors, proporcionant un espai de respir, autocura i oci saludable a les famílies.

Principals resultats obtinguts:

El 85% de persones ateses disposen d'una agenda organitzada i la segueixen.

El 90% de persones ateses mantenen una higiene personal adient.

El 85% mantenen la llar en condicions.

El 75% de persones ateses mantenen l'IMC pactat.

El 85% de persones ateses disposen de la targeta sanitària i el padró.

El 75% de les persones ateses participen en activitats de lleure o voluntariat organitzat.

El 75% de les persones ateses mantenen o amplien la seva xarxa social.

El 75% de les persones ateses al servei d'orientació inicien un itinerari.

El 70% de les persones que inicien l'itinerari d'orientació accedeixen al mercat laboral.

El 65% de familiars participen en els grups de suport.

El 65% de familiars disposen d'un espai personal setmanal.

Abast de l'experiència:

A FITA Fundació tenen una àmplia experiència en el desenvolupament de projectes d'acompanyament social a persones afectades de TCA, com són els pisos terapèutics, el programa Incorpora de la Caixa i la Unitat de Rehabilitació i Inserció Sociolaboral (URIS). L'avaluació i anàlisi dels resultats obtinguts avalen la idoneïtat de l'acompanyament social en el procés de recuperació de les persones afectades de TCA al mateix temps que faciliten la seva incorporació al mercat laboral i a la comunitat.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 4

Membres equips directius: 1

Ateses: 600

Principals factors clau d'èxit:

FITA compta amb un equip multidisciplinari per donar resposta a les necessitats del col·lectiu d'atenció amb actuacions psicossocials i socioeducatives, creant recursos assistencials innovadors. Des de la Fundació es considera que encara hi ha un buit en la comprensió i el tractament dels TCA i pensen que cal una visió més enllà de l'àmbit clínic de la malaltia.

La Fundació vol donar a conèixer aquesta malaltia complexa des d'una perspectiva real, fugint dels estereotips, transformant activament la societat i fomentant espais de debat, per sensibilitzar sobre la problemàtica dels TCA.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

En el projecte anterior i predecessor del qual proposen a aquests premis, la Unitat de Rehabilitació i Inserció Sociolaboral (URIS) es van trobar amb la dificultat que sovint els pacients eren resistents i costava aconseguir resultats. S'avançava molt a poc a poc. I també, es trobaven amb la manca de taules i/o grups de suport per aquests malalts o pels seus familiars i cuidadors.

No obstant això, han anat aconseguint molts bons resultats amb la majoria dels usuaris i s'ha aconseguit anar creant una xarxa de suport al voltant d'ells.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

L'atenció a persones afectades de TCA per part d'institucions i serveis públics del territori abasta l'atenció sanitària en recursos d'hospitalització, hospital de dia i consultes ambulatories, limitant la seva intervenció en l'àrea de la salut. Les característiques dels serveis fan inviable l'atenció socioeducativa i d'inclusió social. El mateix passa amb els familiars i cuidadors, l'atenció que se'ls ofereix es limita al context clínic.

És per aquest motiu que es crea el programa de promoció a l'autonomia personal com a eina bàsica per reforçar, des de la pràctica i in situ, les competències bàsiques necessàries per poder portar una vida independent i autònoma des de la salut, en la mesura de les seves possibilitats, i a l'hora facilitar un espai de respir per als cuidadors.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Tal com s'ha anat comentant anteriorment, volen traslladar aquesta expertesa a la resta de persones afectades de TCA en un programa innovador que faciliti la promoció de l'autonomia personal des de la llar i dins la comunitat per reduir la necessitat d'ingressos hospitalaris i al mateix temps reduir el risc d'institucionalització de la persona, d'estigmatització i d'exclusió social. El programa resta obert i volen arribar a tota la població afectada de TCA que ens sigui possible.

Fundació Ana Ribot Duran

Municipi: Pallejà

Àmbit geogràfic: Comarcal (Baix Llobregat)

Forma jurídica: Fundació

www.fundacioanaribot.org

Breu història de l'organització:

En Ramón Llorca, persona amb una llarga trajectòria de compromís social, va veure la necessitat d'un Centre de Dia per a la gent gran a Pallejà i es va adreçar a família Molins per veure si li podien ajudar. El dia 29 de març de 2001, diversos membres de la família Molins van constituir la Fundació en memòria de la Sra. Ana Ribot, una dona que tenia un gran sentit del servei i traslluïa una felicitat interior expressada amb un somriure sincer i amb una actitud d'apertura i amor cap als altres. Va morir el 19 de setembre de 1958 però els seus valors van impregnar a l'extensa família Molins-Ribot. Amb aquest impuls i la implicació de l'Ajuntament el 5 de novembre de 2001 es va crear el Centre de Dia per a la gent gran de Pallejà que va començar amb 8 places, i a poc a poc va anar creixent fins a les 47 places actuals que es divideixen en usuaris dependents i la Unitat d'Alzheimer/Demències. Addicionalment s'han incorporat altres serveis com el Servei d'Atenció Domiciliària, i el transport adaptat per facilitar l'arribada al centre de dia a la gent gran d'altres poblacions. La Fundació ha crescut en resposta a les necessitats del territori i té plans de futur per continuar augmentat el seu impacte social en l'àmbit de la gent gran i els seus cuidadors.

Missió:

Millorar la qualitat de vida de la persona gran amb algun tipus de dependència (física, psíquica, social) i suport social i psicològic als seus familiars i cuidadors.

Sensibilitzar sobre les problemàtiques i necessitats que genera la dependència per la persona gran i per a l'entorn familiar i social, en concret, les derivades de malalties pròpies tals com l'Alzheimer o similars.

Promoure fons d'ajuda econòmica i oferir suport emocional a persones que no puguin valer-se per si mateixes, i que ni elles ni les seves famílies tinguin mitjans econòmics suficients.

51 persones treballadores

30 persones voluntàries

58 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 250 a serveis a la gent gran
- 40 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 10 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

TÈCNiques NO FARMACOLÒGiques APLICADES ALS MALATS D'ALZHEIMER/DEMÈNCIES - SNOEZELLEN 24 H

Breu descripció:

La Unitat d'Alzheimer de la Fundació Ana Ribot ha implementat des de fa 4 anys un programa d'estimulació basat en l'atenció i l'aplicació tècniques no farmacològiques a persones amb Alzheimer amb estat moderat i avançat.

El treball diari i sistemàtic de les diferents capacitats físiques i cognitives ajuda i potencia el seu manteniment, retardant el seu deteriorament. Amb el pas del temps s'ha anat descobrint una nova manera d'estimular a les persones amb demència avançada i que parteix de l'elaboració del perfil sensorial de cadascun dels malalts a la sala.

La pèrdua progressiva de les capacitats cognitives fa que aquestes persones siguin menys apropiades per participar en les intervencions que exigeixen funcions cognitives i capacitat de llenguatge. Per aquest motiu van començar a introduir el treball d'estimulació multisensorial Snoezelen (teràpia que estimula els diferents sentits sense necessitat de recórrer a processos cognitius més elaborats com la memòria), en sessions individuals.

El personal de la fundació està format en aquesta teràpia que s'aplica en general en la forma de tractar a les persones des d'una nova perspectiva que anomenen Cultura Snoezelen 24 hores, i que té molt en compte les variables de l'entorn com la temperatura, l'ordre, el soroll, etc., per facilitar experiències sensorials que contribueixen al benestar dels malalts.

També participen en sessions individuals de musicoteràpia, i en sessions grupals per estimular les funcions físiques, cognitives, emocionals i socials. També es fan grups terapèutics de suport psicoeducatiu i emocional als cuidadors per resoldre dubtes i problemes que apareixen de forma habitual a casa, i per elaborar un programa a mida per aplicar els recursos i eines en el seu domicili quan es donen els trastorns conductuals i psicològics. Per últim, desenvolupen un pla de sensibilització i divulgació en l'entorn d'aquest tipus de malalties i les seves repercussions a un nivell social i sanitari.

Aportació de valor iniciativa:

Entre un 70% i 90% dels malalts d'Alzheimer pateixen trastorns conductuals i psicològics com apatia, agitació, al·lucinacions, deliris, alteracions de la son, etc. per als que avui en dia únicament se'ls hi ofereix un tractament farmacològic, amb efectes secundaris. A la vegada, a mesura que avança la malaltia augmenten les dificultats de comunicació amb l'entorn i les altres persones, així com la desconexió de la realitat i del seu propi cos.

Per aquest motiu van veure la necessitat de dur a terme un treball constant i rigorós tant d'estimulació de les diferents capacitats com de recerca del benestar i confort emocional que afecta directament a la seva qualitat de vida. I també recolzar als seus cuidadors principals oferint recursos per afrontar les diferents situacions, i d'aquesta forma fer possible mantenir als malalts en el seu entorn familiar i proper, amb una qualitat de vida digna per a ells i els seus cuidadors.

Principals objectius assolits:

Gràcies a la posada en marxa del programa s'ha aconseguit disminuir els trastorns conductuals com l'agitació o l'apatia i arribar a un estat de benestar emocional en el qual la persona està més present i contenta.

El treball individual en la Sala Snoezelen aconsegueix de forma molt evident aquests resultats, però també en qualsevol moment, situació o activitat es poden generar inputs sensorials a la persona amb demència que li proporcionen un benestar emocional i que disminueixen o, fins i tot, prevenen l'aparició dels trastorns conductuals.

Aplicar aquesta nova manera de fer (cultura Snoezelen 24 hores) en els diferents tallers d'estimulació i activitats de la vida diària que es duen a terme a la Unitat d'Alzheimer ha aconseguit un clima de participació i benestar de la persona com no s'havia detectat abans (han "desaparegut" els problemes a l'hora de la dutxa, han disminuït considerablement les dificultats a l'hora de dinar...).

Tanmateix, parar atenció a l'entorn (cuidant-ho com a facilitador d'experiències sensorials: temperatura, ordre, soroll...) i fer formació i seguiment a tot el personal d'atenció directa, ha estat una experiència molt interessant i motivadora per a tots i volen seguir treballant des d'aquesta perspectiva, posant al centre el malalt, en la seva manera de sentir i potenciant totes aquelles sensacions que li proporcionen pau, alegria, plaer i benestar.

Principals resultats obtinguts:

Resultats Qualitatius:

Manteniment més temps de l'autonomia personal, alentir el procés de deteriorament cognitiu, incrementar el benestar emocional de la persona, que està més contenta i present, disminució de les conductes disruptives sense tractament farmacològic, i en general millorar i mantenir l'estat anímic dels malalts a la Unitat d'Alzheimer fent possible romandre amb la seva família i en el seu entorn, moltes vegades fins al final de la seva vida.

Millora o manteniment de l'estat psicològic de les famílies, aconseguint que puguin adaptar-se d'una forma "sana" a les situacions que esdevenen, amb la satisfacció personal d'aconseguir mantenir-los a casa fins a l'últim moment. Sensibilitzar a les diferents generacions de la situació d'aquests malalts i de la importància d'ajudar als seus cuidadors principals.

Resultats Quantitatius:

Utilitzen l'escala Communi-care per fer una valoració de les sessions abans i després: El resultat mitjà pre-sessió, les conductes considerades disruptives i negatives estan presents en un 83,6% i en el resultat post sessió han disminuït fins al 53,3%. En relació amb l'escala emocional, el 60% ha estat mantingut en un estat anímic i emocional positiu. El 30% ha millorat el seu estat anímic i només el 10% ha empitjorat. Pel que fa al deteriorament cognitiu, el 60% dels participants ha empitjorat i el 40% s'ha mantingut.

Es pot deduir que aquesta tècnica que s'aplica a individualment no millora ni afecta el seu estat cognitiu.

Abast experiència com a resposta:

Els beneficiaris directes del projecte són els malalts de la Unitat de demències (unes 30/40 persones) del Baix Llobregat: Sant Vicenç dels Horts, La Palma de Cervelló, Molins de Rei, Cervelló, Sant Andreu de la Barca, Santa Coloma de Cervelló i Pallegà.

També són beneficiaris directes els 30/40 familiars, cuidadors d'aquests malalts que directament o indirectament participen en el projecte a través dels grups de suport, que també estan oberts a altres famílies que no estan vinculades al centre.

El personal d'atenció directa ha estat format en aquesta tècnica i es fa un seguiment al llarg de l'any, i observen una disminució del "burn out", molt habitual en aquests professionals, a la vegada que s'augmenta la motivació i la implicació.

Adicionalment al llarg de l'any fan activitats de sensibilització com la setmana de l'Alzheimer, la cursa "Units per l'Alzheimer", Jornades intergeneracionals, i difusió a xarxes socials, butlletins periòdics, i informació a la web.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 6

Membres equips directius: 1

Ateses: 40

Voluntàries: 5

Altres: 54

Principals factors clau d'èxit:

Programa centrat en la persona que analitza cada cas des del punt de vista cognitiu, sensorial, físic, i juntament amb la informació de les famílies s'obté una diagnòsi amb la qual es basen les intervencions en cada cas. Posteriorment es va fent un seguiment dels resultats i també amb les famílies.

Sessions individuals de Snoezelen i l'aplicació d'aquesta filosofia en la manera de fer de la Unitat d'Alzheimer, posant especial atenció a les variables de l'entorn, com soroll, ordre, llum, etc. Un equip d'atenció directa aplica els coneixements a les diferents activitats que es duen a terme a la Unitat d'Alzheimer, ja que estan tots formats en aquesta tècnica.

Suport a les famílies aportant suport emocional i recursos per afrontar les diferents situacions, i que se sentin acompanyats, reduint el risc de caure en una depressió o situacions d'estrès excessiu.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La principal dificultat identificada per abordar el projecte és l'econòmic, per poder desenvolupar-lo amb total funcionalitat i viabilitat. Els recursos quant a inversions, materials, perfils especialitzats, formació, etc., requerits superen les quotes públiques que ingressen dels usuaris, i per això han de fer un esforç per recaptar fons procedents d'altres entitats, o empreses sensibilitzades amb l'Alzheimer.

En aquest sentit han trobat suport en algunes empreses de la zona que han contribuït significativament que aquest projecte sigui possible.

D'altra banda, el personal també és una variable que és susceptible de canvis que fan que el funcionament de forma puntual es pugui veure afectat, però en aquest cas, posen en marxa un pla de formació per a les noves incorporacions, perquè puguin treballar amb la filosofia Snoezelen 24 hores.

D'altra banda, destaquen que van aprenent i millorant a mesura que fan camí i van incorporant noves actuacions que ajuden en el procés, i també a poc a poc van sistematitzant la recollida de dades per fer una valoració més amplia i crear un coneixement més documentat sobre l'aplicació de les tècniques no farmacològiques en malalts d'Alzheimer i demències.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

La Sala Snoezelen, un espai especialment dissenyat per aquestes sessions, insonoritzat i on es presenten de forma controlada diferents estímuls visuals, auditius, tàctils, vestibulars, gustatius, olfactius i propioceptius).

Elaboració del perfil sensorial a partir de la informació recollida en l'entrevista sensorial amb la família i de la valoració sensorial que es fa a la Sala Snoezelen per part de l'especialista. Aquest perfil sensorial aporta als diferents professionals que treballen un coneixement de les capacitats, preferències i necessitats de la persona, ajudant a intervenir amb ella, tant a dins de la Sala Snoezelen com a la resta d'activitats de la vida diària d'una forma molt individualitzada. Gràcies a aquest perfil sensorial i a la cultura Snoezelen 24 h, poden enriquir i adaptar totes les activitats que realitza la persona amb la finalitat d'augmentar el nombre d'estímuls sensorials agradables que rep. Aquests estímuls fan que la persona connecti amb el món que l'envolta i amb el seu propi cos. Els estímuls sensorials tenen la capacitat de fer gaudir a la

persona, de generar benestar físic i psicològic, tot i tenir grans limitacions físiques o una important pèrdua de les capacitats cognitives. Algunes de les frases que apareixen quan entren o surten de la Sala Snoezelen "cuando vengo aquí me encuentro", "que a gusto estoy", "parece que estamos en otro mundo", "Vamos, hoy que bien, voy a estar en la gloria, me pongo nueva", "aquí te relajas de tal manera que eres otra persona", "por muy tranquila que seas, aquí te pones mayor"...

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

L'elaboració de tota una cultura i filosofia Snoezelen, per atendre i treballar amb les persones amb Alzheimer i altres demències, ha estat materialitzada en uns continguts teòrics i pràctics que s'han transmès a tot el personal d'atenció directa i que formen part d'una formació transferible a totes les persones que treballen amb aquest col·lectiu.

El control de les variables de l'entorn es poden aplicar a altres recursos i serveis que atenen a aquestes persones.

La metodologia en l'elaboració del perfil sensorial, com a element bàsic.

El programa d'activitats grupals i individuals.

Els canals de comunicació amb les famílies, i espais de valoració i seguiment, amb els grups de suport a aquestes famílies.

La mesura de resultats de les sessions individuals de Snoezelen amb l'escala Communi-care que permet mesurar els resultats d'aquestes.

FUNDACIÓ INSTITUT DE REINSEPCIÓ SOCIAL (IReS)

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Catalunya i Balears

Forma jurídica: Fundació

www.fundacioires.org

Breu història de l'organització:

Constituit l'any 1969, l'Institut de Reinserció Social és actualment una fundació. Treballa en l'atenció integral a les famílies en situació de vulnerabilitat a través d'ecosistemes de programes socials sincronitzats entre ells, que es desenvolupen en territoris.

Han estat pioners en el disseny i la implementació de serveis en el marc de la justícia, en l'atenció social en els jutjats, en la intervenció socioeducativa en medi obert, en la intervenció multifocal davant les situacions de violència de gènere, entre d'altres. Serveis que van ser innovadors pel moment històric en el qual es van posar en marxa; perquè se centraven en l'atenció a persones i col·lectius en situació d'exclusió social; i, per la metodologia emprada que contrastava amb les formes que s'utilitzaven fins al moment.

Així mateix han impulsat accions d'incidència i de sensibilització adreçades tant als poders públics, als agents socials, com a la ciutadania, entre d'altres, amb l'objectiu de visibilitzar situacions emergents que fins aleshores passaven desapercebudes.

Al llarg de quasi 50 anys d'existència de l'entitat han treballat per l'apoderament de les persones que es trobaven en situació de vulnerabilitat social, el seu reconeixement i la seva articulació social. Alhora han impulsat recerques tant d'àmbit estatal com internacional.

Missió:

Des de la Fundació IReS creuen que l'entorn familiar determina el desenvolupament de la persona i condiona les seves oportunitats per sentir-se integrada en la societat. Pensen que, si s'intervé amb algun membre de la unitat familiar, es generarà un impacte dins de la mateixa i en el seu context més proper.

Han desenvolupat metodologies enfocades a atendre de forma integral a les famílies en situació de dificultat personal i/o social i treballar els vincles i els recursos que les enforteixen. Ho fan a través d'un ecosistema de programes socials sincronitzats, entès com un espai on conflueixen programes i serveis de l'entitat. I en col·laboració amb altres serveis de la comunitat. On plantegen intervencions transversals i personalitzades, que tenen com a objectiu promocionar i potenciar el desenvolupament dels itineraris vitals de les persones, procurant donar una atenció holística a les famílies i persones que atenem acompanyant-les en els seus processos vitals a través d'equips especialitzats.

182 persones treballadores

34 persones voluntàries

31 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 2.051 a serveis a la infància i la joventut
- 5.267 a serveis de violències familiars i de gènere

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

PROJECTE CLICK

Breu descripció:

En la feina en l'atenció i suport a les famílies estableixen una relació d'acompanyament amb les famílies, infants i joves, com a pilar per la promoció de processos del canvi i és des d'aquesta perspectiva que neix el projecte CLICK, l'any 2015. Un espai dissenyat perquè els i les adolescents i joves trobin el seu lloc i comencin a dibuixar el que serà el seu camí vital; un espai per compartir, treballar i créixer, un espai on poder fer CLICK.

Treballen per ajudar als adolescents i joves a apoderar-se, a fomentar les seves potencialitats i autonomia per tal que puguin desenvolupar de forma integral el seu recorregut vital formatiu, prelaboral i personal, oferint un projecte transversal, innovador i adaptat a les seves necessitats, on descobreixen les capacitats pròpies (exemple: m'agraden els videojocs, puc aprendre a programar), la responsabilitat (compromís amb el projecte i amb si mateixos), l'autonomia (presa de decisions), i on puguin anar descobrint els seus interessos (què m'agrada, què vull fer) i les seves habilitats (què se'm dona bé).

Treballen des de la flexibilitat i adaptant les metodologies i eines de treball a un llenguatge adolescent i a l'ús de les noves tecnologies, treballant des de tres grans eixos:

L'individual, on s'estableix un vincle entre l'educador i l'adolescent per tal de fer un seguiment compartit del projecte personal.

El grupal, on treballen tallers col·lectius d'apoderament i millora de les competències del grup.

Activitats transversals, espai de reforç i orientació escolar i taller lúdic d'anglès; així com activitats puntuals de formació i lleure; i el comunitari, on participen de la xarxa del territori.

En aquest treball amb les noies i els nois, impliquem al nucli familiar per tal que formin part del projecte tot i que no des d'un vessant directe, donant suport i seguint el procés de cadascun dels adolescents. Alhora fem un treball amb els agents comunitaris derivadors (escoles, instituts, serveis socials, etc.).

Aportació de valor de la iniciativa:

El projecte Click posa en el centre d'atenció als joves, donant-li un paper protagonista en el disseny del seu propi procés formatiu.

Alhora articula la xarxa de recursos de l'entorn per tal que siguin col·laboradors d'aquest procés.

I incorpora a les empreses com agents formatius.

Principals objectius assolits:

OBJECTIU GENERAL:

Oferir a adolescents i joves un projecte transversal, comunitari i participatiu on fomentar les potencialitats i l'autonomia per tal de desenvolupar de forma integral el seu recorregut formatiu, prelaboral i personal i dissenyar el seu camí vital dins del territori.

Eix individual. Acompanyar el/la jove des d'un espai individualitzat, en la definició del seu projecte vital, partint de les seves motivacions i potencial i valorant tot allò que necessita per arribar-hi.

Eix grupal. Apoderar als i les adolescents i joves a través d'activitats lúdiques on el treball en equip sigui clau i on puguin desenvolupar les seves habilitats personals per al creixement del grup.

Eix comunitari. El projecte click, és un servei integrat a la xarxa comunitària del districte, essent referents amb el treball amb adolescents i joves i treballant de forma coordinada amb la resta d'entitats i agents del territori, tot generant sinèrgies que vagin encaminades al foment de la participació dels joves.

OBJECTIUS ESPECÍFICS

Donar eines als adolescents i joves per tal que triïn el seu circuit formatiu en funció de la seva motivació i potencial incrementant d'aquesta forma el seu grau de satisfacció amb allò que estudien.

Oferir espais d'assessorament i orientació respecte a professions i àmbits laborals.

Fer del Click un espai de participació i relació, on els adolescents i joves participen de forma activa, aportant des del seu valor i incorporant el dels companys/es

Principals resultats obtinguts:

Destaquen alguns resultats d'acord a les avaluacions realitzades al llarg del projecte. Aquests resultats són producte tant de l'observació i consideració dels educadors, com de les contribucions i participació dels joves atesos al llarg del projecte.

Pel que fa a la formació, observen un nivell d'èxit acadèmic notable (66,79%), a més, un 40% dels joves es mostren força o molt satisfets amb els estudis. En aquest sentit, en 36% dels joves ja tenen decidit què volen estudiar un cop acabats els estudis actuals.

En l'àmbit prelaboral, en destaquen algunes dades positives: un 12% dels joves treballa, i un 6% treballa esporàdicament. Per altra banda, un 31% dels joves té decidit de què vol treballar. Pel que fa a la cerca de feina, un 24% dels joves han fet alguna entrevista de feina, i es valora que un 18% tenen possibilitats altes d'inserció laboral, i un 35% tenen possibilitats intermèdies d'inserció.

Quant a l'àmbit relacional del projecte Click, destaquen en primer lloc la molt bona relació que tenen els joves dins del projecte: respecte, treball en equip i amistat. Es valora que un 71% dels joves han tingut una actitud i relacions força o molt satisfactòries. Fora del projecte Click, destaquen especialment les bones relacions amb la família: un 69% dels joves tenen nivells força o molt satisfactoris de relació amb la família.

A més, un 35% es valora que tenen un entorn d'amistats força o molt satisfactori, i un 47% tenen un entorn d'iguals força satisfactori.

Abast de l'experiència:

Click és un servei que forma part de la comunitat, complementa altres serveis i recursos que ja existeixen i impulsa les sinèrgies que l'entorn ofereix. Per al Projecte Click, la Fundació IReS i l'Associació 22@ network han sumat sinèrgies per establir ponts entre joves i empreses del districte. Algunes empreses que ja han col·laborat amb el Projecte Click: Pasiona consultin, Hostel Twentytú, Grupo ICA, Beabloom, Kim Global, Minsalt by Indra. També troben un projecte de teatre social conjuntament amb el Festival de creació Escena Poblenou, que culmina amb la presentació pública d'un espectacle en la programació del festival.

Pel que fa a nous productes i serveis, s'ha posat en marxa la plataforma NOPARO.ORG, una plataforma innovadora de suport social al districte on es vinculen les necessitats dels adolescents en risc d'exclusió social que viuen al 22@ i les potencialitats de les empreses i persones que treballen al districte.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 3

Ateses: 57

Voluntàries: 2

Altres: 2 estudiants de pràctiques

Principals factors clau d'èxit:

Els principals factors d'èxit:

Originalitat

Dinamisme

El nivell de participació dels joves

Noves metodologies

Incorporació de l'àmbit de les empreses en el projecte

Incorporació d'agents culturals del territori

Incorporació de les famílies

Servei gratuït

En veu dels joves que hi participen destaquen que el projecte permet: trencar la rutina, motiva, dona eines per emprendre el futur,

permet la reflexió, revelar-te als pensaments comuns, superar el temor al “què passarà”, i llibertat per expressar, etc.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Un dels principals reptes que ha hagut de superar la iniciativa és reforçar la necessitat de donar espais d'acompanyament amb el temps necessaris perquè els joves puguin decidir el disseny del seu procés de formatiu i laboral. Espais on ells i elles han de prendre un paper decisiu.

Alhora incidir en tots els agents implicats de les potencialitats que ofereixen els nous llenguatges i eines de comunicació pel creixement personal dels joves.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Alguns dels elements innovadors del projecte són:

Els joves decideixen i dissenyen el seu pla formatiu.

Els joves decideixen, dissenyen i implementen activitats conjuntament amb altres agents del territori.

<https://www.youtube.com/watch?v=Mko6CqOzIJQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=5A4kmkFgQes>

Incorporació de noves metodologies

<http://fundacioires.org/noticies/taller-de-rap-per-als-joves-del-click-una-eina-de-transformacio-social/> - .XIEjZvZFwdU

Implicació de l'àmbit de les empreses en el projecte en el marc de Responsabilitat Social Corporativa.

<http://fundacioires.org/noticies/repte-22-noves-opportunitats-de-futur-per-als-joves-del-click/> - .XIEjP_ZFwdU

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

El projecte parteix d'un treball previ per generar les sinergies de col·laboració entre entitats socials, recursos educatius, agents socials i els participants i llurs famílies. Aquest treball en xarxa és comú en l'àmbit social però el projecte permet incorporar l'RSC de les empreses. Fet que actualment és una demanda que fan les empreses.

És un projecte dinàmic amb un alt grau d'adaptació que permet ajustar-se a les realitats del territori.

Dona resposta a les necessitats que tenen els joves a l'hora de definir el seu projecte formatiu, i sovint no són ateses per la xarxa formativa reglada.

FUNDACIÓ PRIVADA ILERSIS

Municipi: Lleida

Àmbit geogràfic: Lleida

Forma jurídica: Fundació

www.ilersis.org

Breu història de l'organització:

Fundació privada Ilersis és una entitat sense ànim de lucre declarada d'utilitat pública amb la finalitat social d'integrar persones amb discapacitat intel·lectual i risc d'exclusió.

Una entitat que tot i que fa quaranta anys que creix, acompanya i aprèn, no dubta en innovar i estar amatent a les noves oportunitats de promoció i creixement pel col·lectiu. Valorar les oportunitats, com valoren les capacitats i la riquesa que el col·lectiu amb discapacitat intel·lectual, malaltia mental o risc d'exclusió, poden aportar a la societat.

Missió:

Procurar la plena integració social de les persones amb discapacitat. Adoptar les mesures oportunes per aconseguir que tinguin cobertes les necessitats vitals i de creixement personal.

Vetllar perquè es compleixin les finalitats d'integració i de qualitat de vida.

Sensibilització de l'entorn, vers una societat més inclusiva i justa.

212 persones treballadores

113 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

15 persones voluntàries

105 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 60 a serveis a la infància i la joventut
- 12 a serveis a la gent gran
- 215 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 24 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 2 a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 4 a serveis a persones amb drogodependències
- 6 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 3 a serveis de cohesió i dinamització social
- 10 a altres col·lectius

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

GESTIONAR UN EQUIPAMENT MUNICIPAL EMBLEMÀTIC DES D'UN CENTRE ESPECIAL DE TREBALL. Gestió del Palau de Congressos de Lleida i del gran Teatre de la Llotja

Breu descripció:

Gestió del Palau de Congressos de Lleida per mitjà d'un centre especial de treball de persones amb discapacitat intel·lectual.

L'experiència és innovadora i transformadora, ja que l'Ajuntament de Lleida ha cedit l'explotació dels serveis de l'edifici més emblemàtic de la ciutat i que més actes i visitants acull: el nou Palau de Congressos de la ciutat. És una iniciativa que es pot extrapolar i traslladar a altres municipis de Catalunya, perquè depèn de la voluntat política d'un equip de govern i de la professionalitat d'una entitat d'inclusió social. Aquesta concessió permet crear llocs de treball de qualitat, normalitzar la presència de persones amb discapacitat en àmbits públics i socials, transformar la visió de la societat vers aquest col·lectiu, servir de base i model per fer diversos programes formatius i terapèutics al voltant dels equipaments i de les oportunitats que aquest crea.

És a més una iniciativa de proximitat, ja que els treballadors van a treballar a peu de manera totalment autònoma i desenvolupen la seva professió de cambrer o assistent de cuina de manera autònoma i supervisats per un equip tècnic. La població de Lleida i els visitants valoren molt positivament aquesta iniciativa, donant visibilitat a aquestes grans persones i això sorprèn però alhora agrada i es valora com a singularitat positiva.

No cal dir que per a l'equip que hi participa, sigui laboralment, formativament o terapèuticament, té impacte treballar en les instal·lacions noves, modernes i equipades de la Llotja. Així com l'impacte

que reben amb el tracte amb grups de visitants o clients, en un entorn motivador i que apodera a les persones que hi col·laboren. L'equip que treballa a la Llotja està molt motivat i aplica totes les seves capacitats a continuar millorant i a superar-se dia a dia.

Aportació de valor de la iniciativa:

Que una entitat social i un Ajuntament realitzin una aposta trencadora, ambiciosa, visible i d'aquesta envergadura, en favor de la inclusió laboral de les persones amb discapacitat, amb un gran impacte de transformació social.

La imatge positiva i potent que transmet, a l'hora de transformar la societat.

La motivació i els resultats que aporta un escenari tan emblemàtic, per desenvolupar un programa laboral, de formació i creixement.

L'estreta connexió i la relació de confiança amb els serveis municipals, en la detecció de perfils i de treball per resoldre les necessitats socials de la ciutat.

La possibilitat de rèplica de la iniciativa, un cop valorats els resultats obtinguts, a altres ciutats o poblacions d'arreu del país.

La gran xarxa de sinergies i aliances del territori que s'han establert per al desenvolupament de la formació professional a través de l'escola d'hostaleria, el gremi i diferents restauradors i proveïdors.

El grup de voluntaris que gaudeixen d'oferir suport format.

Principals objectius assolits:

El principal objectiu era la creació de llocs de treball de qualitat per a persones amb especials dificultats.

L'altre objectiu inherent que sempre treballen és el de trencar bombolles o espais excloents i que les persones amb discapacitat puguin participar amb normalitat de la vida en societat.

I el tercer i darrer objectiu, era el de donar una imatge positiva i motivadora de l'esforç i el treball que desenvolupen les persones amb capacitats diverses, de cara a la societat.

Principals resultats obtinguts:

91.000 visitants/2018.

100 impactes/2018 de mitjans públics-ràdio, TV, xarxes socials.

Creació de 21 llocs de treball.

10 joves en formació.

8 persones amb activitats terapèutiques.

15 voluntaris.

Percepció positiva de les persones visitants.

Enquestes de servei.

Alta motivació dels participants.

Avaluació i seguiment personalitzat.

Abast de l'experiència:

Creació de llocs de treball i alt impacte positiu en la societat, en favor de les persones amb discapacitat intel·lectual.

Creació de 21 nous llocs de treball: 11 persones amb discapacitat i 10 tècnics.

Creació d'un programa de formació ocupacional en gestió de bar i restaurant- 10 joves en formació SOI.

Creació d'un programa de teràpia ocupacional ad hoc -8 persones STO.

Alt impacte social i de difusió social de Lleida i de les persones que visiten la ciutat. Durant l'any 2018 han passat per les instal·lacions de la Llotja aproximadament 91.000 persones.

Alt nivell de motivació dels treballadors de la cafeteria de la Llotja i de les persones de la fundació que hi col·laboren des d'algun programa formatiu, voluntariat o terapèutic, etc.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 31

Membres equips directius: 10

Sòcies: 105

Ateses: 50

Voluntàries: 15

Altres: 91.000 persones

Principals factors clau d'èxit:

Visualització positiva discapacitat intel·lectual.

Creació de llocs de treball de qualitat.

Motivació per als participants amb discapacitat intel·lectual.

Possibilitat de crear diversos serveis en favor de la inclusió a diversos nivells, Ocupacional, centre especial de treball i fins i tot a nivell terapèutic.

Possibilitat alta i motivadora de participació en el projecte per part del voluntariat.

Valoració positiva dels congressistes i participants en esdeveniments en l'equipament del Teatre.

Significatiu que és una fórmula que ha sigut valorada per tots els agents que hi participen com un èxit i això la fa replicable arreu de Catalunya.

Fàcil rèplica a altres poblacions.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Mentalitzar-se que podien fer-ho.

Redactar i consolidar tots els protocols i programes formatius i d'adaptació professionalitzadora dels llocs de treball.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Impacte social.

Retorn social.

Transformació social.

Imatge social positiva.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Cal d'un treball coordinat i de confiança: entitat social i administració- Ajuntament. Simbiosi entre Administració Local i entitats socials.

FUNDACIÓ PRIVADA PRO-DISMINUÏTS PSÍQUICS FINESTRELLES

Municipi: Esplugues de Llobregat

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Fundació

www.fundaciofinestrelles.com

Breu història de l'organització:

L'any 1975, un grup de famílies preocupades per l'educació i el benestar de les seves filles amb discapacitat psíquica va crear, davant la insuficiència dels serveis públics d'aquell moment, l'Associació Finestrelles.

El primer centre es va ubicar al barri de Finestrelles, al costat de l'Hospital de Sant Joan de Déu, en una casa acollidora que comptava amb jardí i una petita piscina.

Les primeres famílies de Finestrelles van ser els Barraquer González, Monset, Pastor, Ribera, Miret, Bergos, Cisa i Folch. Poc després es van incorporar els Estrada, Basso i Sangrà. Avui, comptem ja amb més de 40 anys d'experiència.

A partir de 1991, convertida ja en fundació, Finestrelles va augmentar el nombre de serveis, amb noves iniciatives en projectes i teràpies innovadores per atendre a persones amb discapacitat intel·lectual i de l'envelliment.

La mateixa evolució del projecte, amb la vocació d'ampliar la cobertura a més persones, va anar posant de manifest la insuficiència de les instal·lacions originals.

Gràcies a l'empenta del primer president de la Fundació, Dionisio González, amb l'ajuda de la Fundació ONCE i d'altres institucions i empreses, l'any 2005 Finestrelles es va traslladar a una nova seu, ubicada en un terreny cedit per l'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat, on anualment atén i assessora un centenar de famílies.

Missió:

Proporcionar serveis i vetllar per les necessitats de les persones amb DID i les seves famílies, facilitant la seva autonomia i la seva integració en la societat per contribuir així a la millora de la seva qualitat de vida.

43 persones treballadores

1 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

16 persones voluntàries

90 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

• 100 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

METODOLOGIA D'ACOMPANYAMENT A L'ENVELLIMENT DE PERSONES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL I DEL DESENVOLUPAMENT

Breu descripció:

L'any 2012 s'inicia el servei de Benestar el qual presta atenció individualitzada i especialitzada en l'envelliment de les persones ateses del taller ocupacional i/o de la residència, la programació de la qual se sustenta en el model de planificació centrat en la persona. Aquest model dona resposta de forma integral a l'envelliment d'aquestes persones per millorar la seva qualitat de vida en l'última etapa vital. Es desenvolupa una metodologia predefinida i sistematitzada que s'adequa a l'evolució de les malalties cròniques establint les condicions de cura en cada cas.

La metodologia se sustenta en 4 àmbits estratègics:

Persona amb DID i la seva família. Anàlisi de les necessitats de salut de cada usuari per establir les actuacions en l'àmbit de la promoció de la salut i la prevenció de la cronicitat. Disseny d'un pla d'intervenció individual i integral i d'un pla de decisions anticipades establint acords amb l'entorn familiar respectant els drets i les voluntats de les persones ateses.

Equip professional. Incorporació a l'equip d'una infermera especialitzada amb persones amb DID que es coordina amb la xarxa de salut i cronicitat del territori i a una fisioterapeuta que treballa per mantenir les habilitats funcionals i prevé l'aparició de síndromes geriàtriques. Implementat un pla de suport emocional per acompanyar als professionals amb temes d'estrès, dol, etc.

Recursos i organització. La iniciativa s'ha donat a conèixer als agents socials més propers a l'entitat. Realització de formacions a altres

professionals i entitats amb el suport de la Federació Catalana d'Atenció a les Persones amb DID. Establert un protocol de les situacions més comunes en matèria de salut articulant un circuit organitzatiu amb capacitat de resposta en moments de crisi.

Coordinació i territori. Establertes noves aliances amb els serveis sanitaris del territori per incloure a les persones amb DID a la ruta assistencial de complexitat que inclou servei assistencial les 24 hores.

Aportació de valor de la iniciativa:

La nova metodologia d'acompanyament a l'envelliment de les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament promou una millor coordinació i comunicació entre l'equip de professionals. La iniciativa ha fomentat la incorporació de 2 professionals necessaris per a donar una atenció integral en tots els àmbits del servei benestar, una infermera per fer el seguiment sanitari personalitzat de cada un dels usuaris i poder fer una millor coordinació amb els serveis sanitaris públics i una fisioterapeuta per tal d'oferir un acompanyament actiu a l'envelliment, mantenir les habilitats funcionals i prevenir les síndromes geriàtriques.

La Fundació Finestrelles és l'única del territori català que ofereix acompanyament a l'etapa final de la vida de les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament mitjançant el servei de llar residència i la metodologia d'acompanyament a l'envelliment.

Principals objectius assolits:

Millorar la qualitat de vida, el benestar emocional i la cura personal de les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament i el seu entorn proper.

Assegurar que la salut de les persones ateses sigui atesa durant la seva trajectòria vital, adequant les condicions de cura a la progressió de les malalties cròniques i a les necessitats derivades del seu envelliment. Les condicions de cura inclouen un servei de nutrició personalitzat, un servei de fisioteràpia per treballar l'envelliment actiu, el manteniment de l'autonomia i les habilitats funcionals i la prevenció de les síndromes geriàtriques; i un servei d'infermeria que té protocol·litzades les situacions de salut més prevalent per donar resposta de forma immediata.

Establir un sistema de treball intern en l'organització per tal de millorar l'atenció sanitària, psicosocial i emocional de les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament.

Promoure el pla de decisions anticipades mitjançant el diàleg i establint acords que respectin la voluntat i preferències de les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament.

Consolidar el servei de Benestar com a resposta integral a l'envelliment de les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament.

Principals resultats obtinguts:

A continuació es detallen els resultats més destacats que irradien de forma transversal en els 4 àmbits estratègics mencionats anteriorment:

Millorada la qualitat de vida, el benestar emocional i la cura personal de les persones amb DID i el seu entorn proper.

Augment del nombre de visites mèdiques.

Adaptació dels espais i augment de 8 places.

Consolidat el servei de benestar amb una programació específica. Establert un sistema de treball intern en l'organització per tal de millorar l'atenció sanitària, psicosocial i emocional de les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament.

Metodologia de treball interna.

Promogut el pla de decisions anticipades mitjançant el diàleg i establint acords que respectin la voluntat i preferències de les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament.

Augment del nombre de plans de decisions anticipades.

Format l'equip de professionals en necessitats pal·liatives, disfàgia, en envelliment, demències, primers auxilis, atenció a l'envelliment per tal de donar una resposta integral als usuaris del servei de benestar.

Abast de l'experiència:

Un dels trets que diferencien el col·lectiu de persones amb DID respecte a la resta de la població és l'envelliment precoç.

Aquest envelliment es detecta per un augment de malestares físics i/o problemes de salut propis de l'edat, dificultats en els desplaçaments, una disminució del rendiment general traduïda en un alentiment i augment de la fatiga, una agudització dels trets de personalitat i problemes de conducta, una disminució de la relació amb els companys, una major probabilitat de desenvolupar demències, inestabilitat emocional, etc. Aquests són alguns dels trets que caracteritzen l'etapa de la vellesa en les persones amb discapacitat intel·lectual.

En l'actualitat, aproximadament un 55% dels usuaris de l'entitat està en aquest període del cicle vital o l'està iniciant. Fent previsió de futur, aquest percentatge podria arribar al 72% en 10 anys. Aquestes dades han estat determinants a l'hora d'adaptar i adequar els serveis per oferir una atenció especialitzada en envelliment.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 16

Membres equips directius: 5

Ateses: 55

Voluntàries: 3

Principals factors clau d'èxit:

Els principals factors claus de la iniciativa han estat incorporar a 2 perfils professionals nous per tal d'oferir el servei benestar de forma integral. D'una banda l'any 2011 es va incorporar a l'equip una infermera a jornada completa per tal de fer el seguiment sanitari personalitzat de cada un dels usuaris i poder fer una millor coordinació amb els serveis sanitaris públics. D'altra banda, l'any 2010 es va incorporar el perfil de fisioterapeuta a jornada completa per tal d'oferir un acompanyament actiu a l'envelliment.

Un altre factor clau d'èxit de la iniciativa ha estat la promoció de la figura d'auxiliar de benestar. Els auxiliars de benestar són persones ateses del taller ocupacional que de forma voluntària puguen a la llar residència en algun moment del matí per tal de fer companyia a usuaris de la llar residència. Aquestes persones, bé per la seva edat avançada o per l'avançat grau d'afectació de la

malaltia, no tenen la possibilitat de ser ateses del taller ocupacional però mantenen relacions d'amistat duradores i les volen mantenir.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Una de les dificultats amb la que s'han trobat i que un cop superat ha estat un valor d'èxit de la iniciativa ha estat la coordinació i flexibilitat de l'equip durant el trànsit entre serveis. Per exemple, entre el dinar que té lloc a la llar residència i el taller ocupacional de la tarda que té lloc a un altre edifici, els usuaris tenen la capacitat de decidir si volen baixar a fer treball manuals al taller o si prefereixen quedar-se mirant el televisor o jugant a jocs de taula a la llar residència. Aquest fet, que inicialment era vist com una dificultat perquè s'entenia que els usuaris del taller ocupacional no podien fer ús de les instal·lacions de la llar residència i que era més fàcil per l'organització dels professionals tenir els grups tancats en funció del servei al qual estaven inscrits, posteriorment l'equip ha optat per ser més flexible i donar als usuaris la capacitat de decidir durant el trànsit entre serveis. Aquest fet fa que l'equip hagi d'estar millor coordinat i comunicat per tal de donar un bon acompanyament als usuaris en tot moment.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

La Fundació Finestrelles és l'única del territori català que ofereix acompanyament a l'etapa final de les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament. La resta de residències quan arriba l'etapa final de la vida d'algun dels seus usuaris, el deriven a un hospital sociosanitari o similar. No obstant això, des de Fundació Finestrelles es promou que la llar residència sigui la casa de les persones ateses i que per tant no se les derivi a altres instal·lacions.

A més, l'experiència aporta 2 aspectes innovadors en forma d'instal·lacions que donen servei a l'atenció a l'envelliment de les persones amb DID.

D'una banda, l'any 2016 es va inaugurar en les instal·lacions exteriors de la Fundació un parc biosaludable, que afavoreix la mobilitat i l'exercici físic adaptat a les persones amb mobilitat reduïda. Aquest parc promou l'envelliment actiu i es troba totalment alineat amb la metodologia d'acompanyament a l'envelliment de les persones amb DID que es promou des de la Fundació.

D'altra banda, l'any 2015 es va inaugurar una sala d'estimulació multi sensorial, més coneguda com a Snoezlen, que fomenta el despertar dels sentits primaris a través de l'experiència sensorial.

A més, l'experiència és innovadora en tant que ambdós equipaments s'han integrat de forma transversal en tots els serveis que ofereix la Fundació Finestrelles (teràpia ocupacional, llar residència, servei, esports, etc.).

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Des de la Fundació Finestrelles es promou la replicabilitat de la metodologia d'acompanyament a l'envelliment amb persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament oferint 3 formacions anuals a professionals d'altres entitats per donar a conèixer el model de la Fundació Finestrelles. La transferència de l'experiència és possible si s'inverteixen grans recursos econòmics per tenir unes instal·lacions totalment adaptades a les necessitats del col·lectiu amb el qual es treballa (ascensors, grues de persones, sala multi sensorial, parc biosaludable, piscina) i a personal molt format i amb ràtios de professionals per usuaris molt baixes.

FUNDACIÓ RUBRICATUS

Municipi: El Prat de Llobregat

Àmbit geogràfic: Barcelona i rodalies

Forma jurídica: Fundació

www.rubricatus.org

Breu història de l'organització:

La Fundació Rubricatus es va constituir l'any 1997. L'entitat representa la culminació d'una meritòria tasca d'un grup de ciutadans d'El Prat de Llobregat, la majoria pares i mares amb fills amb discapacitat intel·lectual, que als anys 70 es van unir per tal d'oferir alternatives educatives i laborals als seus fills.

Gràcies a la implicació de tota la ciutat mitjançant l'Ajuntament del Prat, es va acordar crear una única entitat que donés resposta a les diferents necessitats de les persones amb discapacitat intel·lectual.

Així va néixer La Fundació Rubricatus, per respondre a les inquietuds de les persones amb discapacitat intel·lectual i que esdevé una entitat que simbolitza a més el compromís de tota una ciutat per la dignitat i la igualtat d'oportunitats de tots els seus ciutadans i ciutadanes.

Ara com ara, més de 220 persones formen part de La Fundació Rubricatus, entre treballadors del CET (124), personal de Serveis Centrals (28) i persones ateses del seu Centre Ocupacional (70).

Missió:

La Fundació Rubricatus és una entitat d'economia social i sense afany de lucre, que té com a finalitat assolir la màxima qualitat de vida de les persones adultes amb discapacitat intel·lectual del Prat de Llobregat, contribuint a satisfer les seves necessitats vitals a través de solucions sociolaborals i d'apoderament personal alineades amb les seves capacitats i diversitat funcional.

153 persones treballadores

101 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

11 persones voluntàries

41 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 190 a serveis a persones dependents o amb discapacitat 190

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

APROPA LECTURA

Breu descripció:

La Biblioteca Municipal Antonio Martín del Prat de Llobregat i La Fundació Rubricatus han posat en marxa un servei de préstec a domicili per a persones residents al Prat i amb problemes de mobilitat temporal o permanent (malalts crònics, persones en període de convalescència, persones amb discapacitats físiques o visuals, gent gran...). Aquest servei també està pensat per funcionar coordinadament amb centres de dia i residències de la ciutat.

A principis del 2018 La Fundació Rubricatus, a través del seu servei de repartiment d'àpats a domicili per a persones majors, va detectar que diversos usuaris del servei tenien l'hàbit de la lectura però, a causa dels seus problemes de mobilitat, no podien adquirir llibres o revistes. Després de valorar internament diferents possibilitats que van sorgir per ajudar a aquelles persones majors es va decidir contactar amb la Biblioteca Municipal del Prat i amb la regidoria de Cultura de l'Ajuntament de la ciutat per explicar-los la situació i la proposta de crear un circuit de préstec de material que beneficiés als usuaris, fent que la biblioteca esdevingués 100% accessible per a tota la població sense cap cost per a la persona atesa.

Una vegada es van definir les particularitats del servei, el novembre de 2018 es va posar en marxa una campanya de difusió del servei per a tota la població i, paral·lelament, es va engegar una prova pilot. Aquesta prova es va centrar en les persones majors ateses del servei d'àpats a la gent gran, ja que el circuit de repartiment de material ja estava definit i era simple de compaginar. Durant les primeres setmanes, el servei va tenir una molt bona acollida, on un total de 16 usuaris van sol·licitar un préstec.

Els usuaris del servei, sol·liciten a la biblioteca via telefònica o correu electrònic, el material (llibres, discos, revistes, pel·lícules) que desitgen i es prepara la comanda. Treballadors del CET Tesiprat Serveis recullen la comanda i la duen a casa de l'usuari i la recullen quan acaba el préstec.

Aportació de valor de la iniciativa:

1. Persones amb problemes de mobilitat residents al Prat de Llobregat. Aquest grup es beneficia del servei perquè té la possibilitat de rebre material de la Biblioteca a casa. Gràcies al suport de l'Ajuntament del Prat, els usuaris del programa de l'Apropa Lectura poden seguir gaudint del servei de préstec de la biblioteca sense cap cost.
2. Treballadors del CET Tesiprat Serveis. Aquest grup de treballadors amb discapacitat intel·lectual del CET participen en un servei que millora la qualitat de vida de persones amb problemes de mobilitat, habitualment majors que viuen soles. Per altra banda, ajuden a fer arribar la cultura a totes aquelles persones del Prat que tenen alguna barrera física per accedir-hi. La participació en aquest servei els apodera i els fa sentir útils i reconeguts pel seu entorn.
3. Biblioteca Municipal Antonio Martín. El centre es beneficia d'aquest servei, que l'aproxima a la població i el fa 100% accessible per a tota la ciutadania del Prat de Llobregat.

Principals objectius assolits:

- 1- Fer arribar la cultura a totes les cases del Prat, aconseguint que el servei de préstec de la Biblioteca sigui 100% accessible.
- 2- Ampliar el servei de préstec de la Biblioteca fent-la accessible per a tothom.
- 3- Apoderar les persones amb discapacitat intel·lectual, fent-los sentir útils i reconeguts pel seu entorn.
- 4- Diversificació del treball diari de les persones amb discapacitat intel·lectual que treballen a la secció de Serveis Postals del CET Tesiprat Serveis.
- 5- Prevenció de l'aïllament de les persones amb problemes de mobilitat, evitant situacions d'exclusió social i aconseguint que puguin accedir al material de préstec de la Biblioteca.

Principals resultats obtinguts:

Avui en dia 16 persones amb problemes de mobilitat s'han apuntat com a usuaris del servei de préstec. Per altra banda, un total de 12 treballadors del CET Tesiprat Serveis intervenen en el servei de l'Apropa Lectura.

Gràcies a aquest nou servei s'aconsegueix que el servei de préstec de la Biblioteca Municipal Antonio Martín sigui 100% accessible per a tota la població del Prat de Llobregat, arribant fins i tot a persones amb problemes de mobilitat temporal o permanent.

Apoderament i creixement personal de les persones treballadores al CET Tesiprat Serveis, que realitzen un servei que millora la qualitat de vida i disminueix l'aïllament i risc de solitud de les persones amb problemes de mobilitat. Els treballadors se senten útils i que estan realitzant un servei que afavoreix el dia a dia dels seus conciudadans.

Abast de l'experiència:

Des de la posada en marxa del servei, un total de 16 persones amb problemes de mobilitat han sol·licitat el servei de préstec a través del programa Apropa Lectura. Per altra banda, un total de 12 treballadors del CET Tesiprat Serveis, tots membres de l'equip de Serveis Postals, intervenen en algun moment en el procés del servei, sigui anant a buscar o retornant el material de préstec a la Biblioteca, duent-lo a casa dels usuaris o recollint-lo una vegada finalitzat el període de préstec.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 14

Membres equips directius: 2

Ateses: 16

Principals factors clau d'èxit:

Gràcies a la posada en marxa de l'Apropa Lectura s'ha aconseguit fer arribar el servei de préstec a tots els habitants del Prat de Llobregat, fent que la Biblioteca Antonio Martín sigui 100% accessible.

Les persones amb problemes de mobilitat temporal o permanent residents al Prat de Llobregat poden accedir al servei de préstec de la Biblioteca sense haver-hi d'anar de manera presencial, sigui via telefònica o a través de correu electrònic.

Apoderament de les persones amb discapacitat intel·lectual, treballadores dels Serveis Postals del CET Tesiprat Serveis, fent-los sentir útils i reconeguts pel seu entorn. Diversificació del seu treball diari i tasques assumides.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

- 1- Demostrar a la ciutadania que les persones amb discapacitat intel·lectual poden participar activament en un projecte que millora la vida dels seus conciudadans.
- 2- Acostar la Biblioteca Municipal a tota la ciutadania, sobretot a les persones amb problemes de mobilitat temporal o permanent.
- 3- Visibilitzar i normalitzar la participació de persones amb discapacitat intel·lectual en projectes de la ciutat.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El projecte de l'Apropa Lectura permet que el servei de préstec de la Biblioteca Municipal Antonio Martín del Prat de Llobregat arribi al 100% de la població. Totes aquelles persones amb problemes de mobilitat, sigui temporalment o permanent, poden accedir-hi sense problemes gràcies al servei que ofereix La Fundació Rubricatus. Mitjançant una trucada telefònica o un correu electrònic se sol·licita una reserva de material de préstec i immediatament es posa en marxa el servei d'entrega a domicili, que l'efectuen els treballadors i treballadores dels Serveis Postals del CET Tesiprat Serveis. Una vegada s'ha acabat de fer ús del material l'usuari avisa a la Biblioteca i el procés es torna a posar en marxa però a la inversa.

Abans de posar en marxa aquest servei, les persones amb problemes de mobilitat no podien accedir al servei de préstec perquè no podien anar a buscar el material que desitjaven.

Per altra banda s'ha generat un apoderament de les persones amb discapacitat intel·lectual, que veuen en primera persona com la seva feina beneficia de forma directa a persones que no necessiten.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

L'experiència és de fàcil replicabilitat si hi ha voluntat de posar en marxa el servei. Avui dia tots els centres com les biblioteques tenen un telèfon i un correu electrònic de contacte on els seus usuaris poden realitzar una sol·licitud o fer alguna consulta. D'aquesta manera només és necessari que la biblioteca prepari un circuit d'entrega i recepció del material de préstec, que és la feina que actualment duu a terme el CET Tesiprat Serveis. Els treballadors del CET també s'encarreguen de dur els formularis d'inscripció al servei quan és necessari i no s'han pogut emplenar a través de correu electrònic o via telefònica.

Pel que fa al cost del servei, actualment l'assumeix l'Ajuntament del Prat de Llobregat, on es factura cada enviament amb un preu simbòlic d'enviament de paqueteria.

En definitiva, es tracta d'un servei que apropa i fa accessible la cultura a tota la ciutadania a un cost simbòlic, amb una inversió molt baixa per posar-ho en marxa.

FUNDACIÓ RUBRICATUS

Municipi: El Prat de Llobregat

Àmbit geogràfic: Barcelona i rodalies

Forma jurídica: Fundació

www.rubricatus.org

Breu història de l'organització:

La Fundació Rubricatus es va constituir l'any 1997. L'entitat representa la culminació d'una meritòria tasca d'un grup de ciutadans d'El Prat de Llobregat, la majoria pares i mares amb fills amb discapacitat intel·lectual, que als anys 70 es van unir per tal d'oferir alternatives educatives i laborals als seus fills.

Gràcies a la implicació de tota la ciutat mitjançant l'Ajuntament del Prat, es va acordar crear una única entitat que donés resposta a les diferents necessitats de les persones amb discapacitat intel·lectual.

Així va néixer La Fundació Rubricatus, per respondre a les inquietuds de les persones amb discapacitat intel·lectual i que esdevé una entitat que simbolitza a més el compromís de tota una ciutat per la dignitat i la igualtat d'oportunitats de tots els seus ciutadans i ciutadanes.

Ara com ara, més de 220 persones formen part de La Fundació Rubricatus, entre treballadors del CET (124), personal de Serveis Centrals (28) i persones ateses del seu Centre Ocupacional (70).

Missió:

La Fundació Rubricatus és una entitat d'economia social i sense afany de lucre, que té com a finalitat assolir la màxima qualitat de vida de les persones adultes amb discapacitat intel·lectual del Prat de Llobregat, contribuint a satisfer les seves necessitats vitals a través de solucions sociolaborals i d'apoderament personal alineades amb les seves capacitats i diversitat funcional.

153 persones treballadores

101 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

11 persones voluntàries

41 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- **190 a serveis a persones dependents o amb discapacitat 190**

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

COFFEE CORNER RUBRICATUS

Breu descripció:

Durant anys, s'ha posat a disposició de les persones treballadores i ateses màquines expenedores de cafè i de vending per si volien comprar i consumir algun producte durant la seva jornada a l'entitat. Aquests productes generalment són envasats i tenen un valor nutritiu pobre o poc saludable. Procurant que les persones de l'entitat segueixin un estil de vida saludable i en línia amb altres projectes i activitats que ja es duen a terme des de fa uns anys (jornada esportiva anual, equips esportius de lleure, menús diaris supervisats per un nutricionista, etc.) es va crear un coffee corner autogestionat on es pogués adquirir productes saludables i de qualitat a un preu social.

Una vegada es va definir la seva ubicació es va aconseguir que les empreses Palets de Lujo, Innospec i Illy aportessin el mobiliari i la maquinària necessària per posar en funcionament l'espai. El conjunt del mobiliari es va construir a mida a partir de palets reciclats i tant les màquines de cafè com les neveres són de baix consum elèctric.

Per altra banda es va prendre la decisió que l'espai estaria enterament gestionat per usuaris del Servei Ocupacional d'Inserció del Centre Ocupacional de Rubricatus. Els usuaris adquiririen el rol de gestors de l'espai durant unes hores al dia – on reposen el producte, realitzar inventaris, realitzar les comandes de producte, tenir cura de l'espai i realitzar el recompte de la caixa – sense que fos necessari tenir-hi una persona física tot el dia. Es va donar molta importància a fer confiança que el personal de l'entitat faria un ús responsable de l'espai.

Finalment, es va posar en marxa el projecte del Coffee Corner de Rubricatus, un espai autogestionat on tots els treballadors i usuaris de l'entitat poden fer una pausa durant la seva jornada i consumir productes saludables a preus socials.

Ara com ara, quan fa 4 mesos que es va posar en marxa el projecte, el resultat és molt positiu, convertint l'espai del Coffee Corner en un punt de descans i de trobada entre tots.

Aportació de valor de la iniciativa:

1. Treballadors i usuaris de La Fundació Rubricatus. El projecte permet que aquest grup tingui a la seva disposició un espai on realitzar una pausa breu durant la seva jornada i on adquirir productes d'alimentació que fomenten hàbits saludables (fruits secs, fruita, productes baixos en sal, productes bio, begudes sense cafeïna, etc.) a preus socials.
2. Usuaris del Servei Ocupacional d'Inserció (SOI) del Centre Ocupacional. Els usuaris gestionen l'espai del Coffee Corner. Aquest projecte els ha apoderat i els ha fet adquirir la responsabilitat de tenir cura diària d'un espai. Amb la gestió d'aquest espai es potencia i conserva les capacitats laborals per tal que els usuaris del servei estiguin en disposició d'integrar-se a l'activitat laboral quan les circumstàncies ho permetin, un dels objectius del SOI.
3. Foment d'hàbits saludables entre el personal de l'entitat. En el Coffee Corner s'ofereixen productes saludables i de qualitat, fomentant uns hàbits saludables.

Principals objectius assolits:

- 1- Foment d'hàbits d'alimentació saludables entre tots els treballadors i usuaris de La Fundació Rubricatus.
- 2- Apoderament dels usuaris del Servei Ocupacional d'Inserció, que ells sols gestionen l'espai del Coffee Corner.
- 3- Aconseguir que tots els treballadors i usuaris de l'entitat facin un bon ús de l'espai, tenint-ne cura i mantenint-lo net.
- 4- Aconseguir que els treballadors i usuaris siguin responsables a l'hora de pagar els productes que consumeixen, ja que no hi ha una persona física cobrant sinó que han de ser ells mateixos els que han d'introduir l'import en una caixa.
- 5- Millorar l'ambient general de la Fundació, creant un espai on els treballadors i usuaris poden interactuar entre ells. Gràcies a l'espai del Coffee Corner s'han creat noves sinergies que fins ara no existien.
- 6- Creació d'un espai de referència on tot el personal de l'entitat poden realitzar una pausa i descansar de la jornada laboral. El Coffee Corner s'ha convertit en el punt de trobada de La Fundació Rubricatus.

Principals resultats obtinguts:

Gràcies al Coffee Corner de La Fundació Rubricatus s'ha aconseguit fomentar els hàbits d'alimentació saludable oferint productes de qualitat (fruits secs, fruita, productes baixos en sal, begudes sense sucres afegits ni cafeïna, etc.) entre tots els usuaris i treballadors l'entitat. Per altra banda, aquests productes tenen un preu social, pel que els PVP és pràcticament el mateix que el preu de cost, només afegint un petit marge per cobrir la compra de material addicional (tovallons, culleretes, bosses d'escombraries, productes de neteja, etc.).

Per altra banda, el servei ha tingut un impacte molt positiu en els usuaris del Servei Ocupacional d'Inserció (SOI) perquè els ha apoderat i els ha permès adquirir unes responsabilitats de gestió de l'espai, potenciant i conservant les capacitats laborals que tenen per tal que estiguin en disposició d'integrar-se a l'activitat laboral quan les circumstàncies ho permetin.

L'espai també ha esdevingut un punt de trobada i de descans per a tot el personal de l'entitat, on s'hi han creat unes sinergies molt positives entre totes i tots, fet que ha derivat en una millora dels ambients de treball.

Abast de l'experiència:

Al ser un espai propi per a treballadors i usuaris de l'entitat el seu abast es limita a un nivell intern de la Fundació. Tot i això, tot el personal – un total de 223 persones –, poden accedir-hi les vegades que ho desitgin durant el dia. Per altra banda, un grup de 14 usuaris (en grups de 3-4 persones) del Servei Ocupacional d'Inserció (SOI) del Centre Ocupacional i 1 monitora són els encarregats de dur la gestió de l'espai.

Per altra banda, aquest Coffee Corner també està disponible per a totes aquelles persones que visiten l'entitat, ja siguin familiars del personal com visites per motius laborals. Aquest espai s'ha convertit en el nou punt de trobada de La Fundació Rubricatus.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 223

Membres equips directius: 1

Altres: 14 usuaris que gestionen l'espai

Principals factors clau d'èxit:

- 1- Foment dels hàbits d'alimentació saludable entre tots els treballadors i usuaris de l'entitat, oferint productes sans, frescos, baixos en sal i sense sucres afegits.
- 2- Els usuaris del Servei Ocupacional d'Inserció del Centre Ocupacional de La Fundació Rubricatus tenen cura i gestionen l'espai, adquirint noves responsabilitats i tasques que els fan créixer personalment.
- 3- Creació d'un espai de referència dins de l'entitat on els treballadors i usuaris poden descansar i fer una pausa durant la seva jornada. Aquest espai ha esdevingut un nou punt de trobada per a tots i ha generat noves sinergies entre el personal i els equips.
- 4- Tots els treballadors i usuaris de l'entitat s'han fet l'espai com a propi i fan un bon ús de l'espai, tenint-ne cura i mantenint-lo net.
- 5- Responsabilitat de tots els treballadors i usuaris a l'hora de pagar els productes que consumeixen, ja que no hi ha una persona física cobrant sinó que han de ser ells mateixos els que han d'introduir l'import en una caixa.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

- 1- Formació dels usuaris del Servei Ocupacional d'Inserció (SOI) del Centre Ocupacional de La Fundació Rubricatus perquè gestionessin l'espai del Coffee Corner. Les persones usuàries han hagut d'aprendre a reposar els productes dels expositors, a realitzar inventaris, a mantenir l'espai net i a realitzar el recompte de la caixa.

- 2- Per tal de poder oferir productes que fossin atractius per a tothom abans de posar en marxa l'espai es va realitzar una enquesta entre totes les persones de l'entitat perquè poses-sin de manifest quins eren els productes que preferien.
- 3- Com que no hi ha una persona física controlant l'espai i co-brant els productes es va haver de reflexionar com es gesti-onaria el pagament dels productes del Coffee Corner. Es va decidir que es posaria una caixa on els treballadors i usuaris dipositarien l'import exacte dels productes consumits. En cas de no tenir l'import exacte podien sol·licitar canvi a la recepció de l'entitat. Aquesta caixa només la poden tocar els usuaris del SOI que gestionen l'espai del Coffee Corner.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El projecte del Coffee Corner Rubricatus té l'element innovador de ser un espai gestionat únicament per usuaris del Servei Ocupacional d'Inserció (SOI) del Centre Ocupacional de La Fundació Rubricatus. Els 14 usuaris del SOI – en grups de 3 o 4 persones-, amb la supervisió d'una monitora, són els encarregats de dur tota la gestió de l'espai: reposar el producte, realitzar inventaris, realitzar les compres de producte, tenir cura de l'espai i realitzar el recompte de la caixa.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

L'experiència del Coffee Corner Rubricatus és simple de repli-car. L'espai físic del Coffee Corner és fàcilment adaptable a la disponibilitat d'espai del qual es disposa així com els mobles i la maquinària que es pot arribar a necessitar.

Per altra banda només és necessari un grup de persones que gestioni l'espai, reposant el producte, realitzant inventaris dels productes, realitzant les comandes, tenint cura de la neteja i l'ordre de l'espai i realitzant el recompte de la caixa.

Fundació Step by Step

Municipi:
Àmbit geogràfic: L'Hospitalet de Llobregat

Forma jurídica: Fundació

www.fundacionstepbystep.com
Breu història de l'organització:

- Promoure la investigació científica de nous tractaments en el camp de la lesió medul·lar des del punt de vista de la Fisioteràpia i la Medicina.
- Establir vincles de cooperació-col·laboració amb altres centres dedicats a la rehabilitació de lesions medul·lars existents a tota Europa.

Missió:

La finalitat de la Fundació és la creació d'un centre de prestigi i excel·lència especialitzat en l'atenció i la recuperació de les persones amb afectació del Sistema Nerviós Central i, especialment, als i a les lesionades medul·lars.

A més, esdevenir un referent de primera línia en l'àmbit de la recuperació de lesions medul·lars.

12 persones treballadores
10 persones voluntàries
179 persones sòcies
Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 10 a serveis a la infància i la joventut
- 179 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

TRACTAMENT DE REHABILITACIÓ DESTINAT A PERSONES AMB UNA LESIÓ MEDUL·LAR

Breu descripció:

Quan es produeix una lesió medul·lar o cerebral, el Sistema Sanitari Públic cobreix amb excel·lència la fase aguda, amb la intervenció quirúrgica als hospitals de referència i la rehabilitació integral, d'entre 2 i 3 mesos, a centres i hospitals especialitzats.

En superar aquestes fases, la persona lesionada no compta amb gaires centres especialitzats per a continuar amb el procés de recuperació i manteniment físic, produint-se un progressiu deteriorament en el seu cos que limita la seva integració social.

En el cas específic de la lesió medul·lar a Catalunya i Espanya no es disposava d'un Centre de Fisioteràpia especialitzat en el que, qui pateix una lesió medul·lar, pot rebre a un cost econòmicament assumible, una atenció i tractament especialitzat.

Aportació de valor iniciativa:

Existeix un ampli consens entre la comunitat mèdica i, cada vegada més evidència científica, sobre els beneficis que comporta la realització d'exercici físic controlat per a les persones amb una lesió medul·lar, amb l'objectiu d'assolir el màxim nivell de funcionalitat possible i evitar l'aparició de complicacions secundàries a la lesió medul·lar, especialment com més temps transcorre.

La Fundació ha sigut pionera en la implantació d'una metodologia de fisioteràpia intensiva, dissenyada per proporcionar a qui pateix una lesió medul·lar, un programa de rehabilitació eficaç a llarg termini.

Durant la fase crònica, a causa de la immobilitat, es pateixen certes complicacions de salut com úlceres, infeccions urinàries, complicacions respiratòries i cardiovasculars, entre d'altres, que requereixen mantenir un bon estat físic i psicològic que permetin encarar aquesta nova etapa de la vida.

Principals objectius assolits

- Aconseguir continuació i consolidació del projecte.
- Fer transferible l'actuació a altres localitzacions.

Principals resultats – quantitativs i qualitativs - obtinguts

- Milliores en test de força i mobilitat per sobre del nivell de lesió.
- Augment del control de l'equilibri.
- Un millor coneixement del propi cos.
- Reducció de l'espasticitat.

Abast experiència com a resposta:

L'abast de l'experiència ve recolzat en l'increment d'hores de rehabilitació que s'està produint a la Fundació i l'augment de persones ateses.

El 2007 van començar oferint 4.626 hores i, el 2017 aquesta xifra va incrementar en 14.034 hores, un increment del 304% aproximadament.

La Fundació va iniciar la seva feina a l'Hospitalet, en l'actualitat ja compta amb un altre centre fora de Catalunya però, tenint en

compte la gran demanda que hi ha per part de les persones que van al centre, s'està estudiant la viabilitat d'obrir un altre centre a Catalunya.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 12

Membres equips directius: 11

Sòcies: 179

Ateses: 179

Voluntàries: 10

Principals factors clau d'èxit:

Un dels pilars del tractament que s'ofereix a la Fundació és la perseverança en la realització dels exercicis, sempre fora de la cadira de rodes i amb un o dos professionals de la fisioteràpia que treballen amb la persona lesionada amb un objectiu de superació constant.

L'èxit de la metodologia que segueixen consisteix en què tot procés de rehabilitació es basa en la constància i la intensitat del tractament.

La persona lesionada adapta el seu cos a la nova vida a força de realitzar un exercici físic metòdic i continuat. Cal, això sí, esforç, perseverança, continuïtat i voluntat.

La implicació personal i de la família és fonamental.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

L'innovador tractament que utilitza el centre ha sigut importat dels Estats Units on l'organització Projecte Walk va ser pionera i líder en aquest tipus de tractaments. El centre Step by Step va ser certificat com a primer centre d'Europa en aplicar aquest avançat centre de rehabilitació de persones amb una lesió neurològica.

Per tant, en el moment d'obrir el centre van detectar que aquesta metodologia no era habitual i, per tant, van haver de demostrar la importància i millores que aquest tipus de tractament oferia al col·lectiu.

El temps ha demostrat que la metodologia que segueixen té resultats molt bons per a les persones lesionades. Això ha fet que tinguin convenis de col·laboració amb diferents Universitats en la formació de Fisioteràpia en l'especialitat de neurorehabilitació i amb centres i institucions mèdiques i científiques en matèria de formació i investigació.

A més, es realitzen inversions, adquisicions i renovacions de manera freqüent per tal de disposar sempre de la darrera tecnologia existent, això suposa una gran inversió de capital.

Elements innovadors que aporta l'experiència

- El centre disposa dels darrers avenços en el camp de la maquinària de rehabilitació i de fitness, adaptats a persones amb una lesió medul·lar amb l'objectiu d'extreure el màxim rendiment.
- El tractament està dividit per zones i etapes de treball específiques que s'utilitzen segons l'objectiu plantejat durant la valoració que es fa a cada persona lesionada.

- També ofereixen una teràpia ocupacional per a mantenir i potenciar les capacitats de les persones amb afectació neurològica amb la finalitat d'assolir la independència més gran possible.

- Es treballa el cos en la seva totalitat.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

La replicabilitat ha demostrat ser factible en tant que s'ha obert el primer centre a les Canàries. L'únic requeriment imprescindible és que cal un procés de formació previ en la metodologia que s'efectua a la fundació i que té una durada aproximada de 4 o 5 mesos.

Un cop es disposa de la preparació del personal i l'espai la resta ja és possible de replicar. La Fundació té la intenció d'obrir un altre centre a Catalunya.

Som-Fundació Catalana Tutelar

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Fundació

www.somfundacio.org

Breu història de l'organització:

Som-Fundació Catalana Tutelar és una entitat sense ànim de lucre que defensa els drets, protegeix i vetlla per la qualitat de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament i amb la capacitat modificada judicialment a Catalunya.

La missió de Som-Fundació és vetllar perquè les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament disposin dels ajuts i suports necessaris per poder desenvolupar el seu projecte personal al llarg de la seva vida.

Som-Fundació Catalana Tutelar va ser creada el 27 de març de 1987 i, actualment, és un referent entre les entitats tutelars, tant a l'Estat espanyol com a Catalunya. Des del mes de maig de 1992, en què va acceptar la primera tutela, ha anat assumint cada vegada noves responsabilitats tutelars, fins a un total de 625, que són les que té actualment.

Actualment, Som-Fundació està totalment orientada a les persones que tutela amb el compromís de donar-los el servei més òptim i amb la voluntat de millorar el servei amb la participació activa de tot el personal de l'entitat, mitjançant el treball en equip interdisciplinari.

Missió:

La missió de Som-Fundació és vetllar perquè les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament disposin dels ajuts i suports necessaris per poder desenvolupar el seu projecte personal al llarg de la seva vida.

73 persones treballadores

94 persones voluntàries

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 625 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

COMPTO AMB VOSALTRES: ATENCIÓ 24 HORES A PERSONES AMB DISCAPACITAT INTEL·LECTUAL O DEL DESENVOLUPAMENT DAVANT DE SITUACIONS D'URGÈNCIES

Breu descripció:

Som-Fundació ofereix el servei d'atenció 24 hores els 365 dies de l'any a persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament davant de situacions d'urgències des de 1994.

Les persones amb la capacitat jurídica modificada i a les quals Som-Fundació atén, necessiten el suport d'un professional per fer front a les possibles situacions d'urgència que es presentin.

Quan les persones tutelades per la Fundació no tenen un grau d'autonomia suficient i no disposen de xarxa familiar, necessiten un suport davant d'una situació d'urgència per tal d'orientar-la, facilitar-li la comunicació amb les persones interessades i signar la documentació necessària en la seva representació.

Les situacions d'urgències amb les quals es poden trobar aquestes persones, són principalment:

- Ingress d'urgències hospitalàries
- Defunció
- Fugida o no retorn a la llar
- Altres situacions de crisi: pèrdua de claus del domicili, fuga d'aigua, etc.

L'any 2018, s'han atès 538 casos, dels quals 275 corresponien a urgències hospitalàries, 9 defuncions, 23 fugides i 231 altres situacions.

Som-Fundació disposa d'un protocol d'actuació davant de cada situació d'urgència. El protocol conté les actuacions que cal dur a terme i els sistemes de registre que cal utilitzar per documentar la situació i les accions preses. També disposa d'un sistema de localització de les persones que estan de guàrdia. Es deixa constància escrita a l'expedient de la persona de la situació presentada i de les decisions i els acords adoptats davant la situació de crisi.

Els recursos humans i materials són els següents: 10 professionals de l'àrea social amb atenció de 24 hores de manera rotativa fora de l'horari laboral; telèfon mòbil; tauleta amb accés a la base de dades de Som-Fundació; 300 euros; vehicle; llistat d'empreses de serveis externes i autònoms en cas que es necessiti un acompanyament extern; poders notariais per poder representar a l'entitat davant de les situacions que es presentin.

Aportació de valor de la iniciativa:

Les necessitats que pretén cobrir la iniciativa són les situacions de crisi amb les quals es poden trobar les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament i que pel fet de no tenir una xarxa familiar no hi ha ningú que els pugui acompanyar a l'hospital o representar-los de forma legal. La metodologia utilitzada és a través d'un telèfon de guàrdia amb una auxiliar de tutela que valora el grau d'urgència de la situació i deriva el servei a alguna de les seves companyes auxiliars de tutela de guàrdia o bé subcontracta una altra empresa perquè per exemple solucioni un tema de fontaneria o d'un manyà.

La novetat de la iniciativa és oferir el servei d'urgències a persones amb discapacitat intel·lectual de qui la fundació en té la tutela.

Principals objectius assolits:

L'objectiu general és donar resposta oferint el suport, acompanyament i atenció directa en les situacions d'urgència que presentin les persones amb discapacitat intel·lectual tutelades per l'entitat.

Els objectius específics són:

- Oferir una atenció personalitzada davant d'una urgència mèdica, defunció o fugida.
- Protegir i assegurar els drets de les persones tutelades.
- Representar a les persones tutelades.
- Promoure l'accessibilitat de les persones amb mobilitat reduïda a tots els serveis.
- Oferir un servei d'urgències de qualitat i mesurar-ne l'impacte.

Principals resultats obtinguts:

Assegurada una correcta atenció davant d'una situació de crisi.

- Indicadors: Nombre d'urgències ateses al llarg de l'any i capacitat de resposta.
- Assegurat un correcte tracte cap a les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament evitant les situacions de discriminació.
- Indicadors: Nombre d'incidències registrades.
- Informació adaptada i accessible a la persona tutelada perquè la pugui entendre.
- Indicadors: Nombre de persones que han entès el diagnòstic, els tràmits o les intervencions fetes.
- Millorada l'atenció mèdica.
- Resultats: Nombre d'urgències mèdiques i tractaments realitzats de manera correcta.
- Protegits i assegurats els drets de les persones tutelades.
- Indicadors: Nombre d'urgències resoltes.

Abast de l'experiència:

L'acció té incidència allà on es detecta la necessitat de les persones ateses, a tota la demarcació de Catalunya. L'acció es porta a terme en aquells municipis on visqui la persona o la família.

Es treballa en xarxa amb els Serveis Socials i els ajuntaments de les poblacions on viu la persona, fent una exposició de la seva situació, de les principals alternatives valorades i una justificació de les principals raons de la demanda i solució proposada, tenint en compte els efectes que pot produir amb la resta de població. El treball en xarxa és bàsic i permet ampliar i disposar de recursos de manera més eficaç.

Sovint, d'aquestes accions conjuntes, sorgeixen suports naturals cap a la persona, sobretot amb municipis petits: ajuda veïnal, acords amb hospitals, CAP's o entitats, creació de xarxes de relació transformant la situació de la persona mitjançant la col·laboració i disminuint l'estigma que pateixen les persones amb discapacitat o trastorn mental i sensibilitzant a la població.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 10

Membres equips directius: 1

Ateses: 352

Principals factors clau d'èxit:

- Organització de l'equip de professionals per donar el suport d'urgències.
- Planificació de la disponibilitat de l'equip de professionals per garantir l'assistència a les persones ateses.
- Accessibilitat a les dades de la persona usuària que consta en la base de dades de l'entitat quan aquesta està tancada per disposar d'informació rellevant i poder satisfer les seves necessitats.
- Seguretat d'atenció a la persona tutelada durant les 24 hores del dia.
- Atenció personalitzada.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Les persones amb discapacitat conformen un col·lectiu d'alt risc davant la violència i l'abús. El percentatge de persones amb discapacitat que han patit violència o abusos és superior al de la població general, sent considerades víctimes vulnerables o fràgils. Segons l'Informe 2003/2109 (INI) del Parlament Europeu sobre la situació de les dones, quasi el 80% de les noies i dones amb discapacitat és víctima de la violència i presenta un risc quatre vegades més gran que la resta de dones de patir violència sexual. A més a més, la institucionalització del col·lectiu fa que un 80% de les dones estiguin exposades a la violència de persones del seu entorn (personal sanitari, de servei o de persones cuidadores).

Des de SOM-Fundació es treballa per assegurar que les dones tutelades puguin gaudir plenament de tots els drets i no es produeixin situacions d'abús o de maltractament en moments d'urgències.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El projecte és innovador en tant que fomenta que les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament reconeguin i aprenguin a defensar els seus drets, tinguin dret a rebre una assistència sanitària i jurídica adequada i no es trobin soles davant d'una situació d'urgència quan ni des de l'administració ni des de la família se'ls dona el suport necessari.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

La metodologia d'actuació de SOM-Fundació és replicable com a servei a persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament a altres entitats tutelars o bé que treballin amb el mateix col·lectiu encara que no disposin de la seva tutela.

B.2

Experiències transformadores amb alt impacte en la comunitat

Organització	Títol de l'experiència
ASPASIM	El Botó Màgic, una companyia de contacontes inclusiva
Associació Discapacitat Visual Catalunya B1+B2+B3	Canvi de xip
Associació educativa i cultural FORMES	La Troca: escola comunitària de formació permanent
Associació Educativa Itaca	Gaudir millora la salut
Associació Egueiro	Pedals solidaris
Associació Esclat	ESCLATEC, el repte de la inclusió laboral i social
Associació Joves per la Igualtat i la Solidaritat	Joves Agents de Salut Juvenil
Asociación Sud Integración	La Merienda: acollida a persones sense llar. Recuperació de la seva autonomia
Eduvic SCCL	AMIT, Aprenc, M'Implico i Treballo. Acompanyament a la inserció laboral dels adolescents i joves migrats sols
Fundació Espigoladors	L'Espigolament, una eina de transformació social
Fundació Marianao	Projecte esfera jove: connectant i enfortint la comunitat des de la participació juvenil
Fundació Rubricatus	Voluntariat amb persones majors al Prat de Llobregat
Fundació Salut Alta	"Projecte barri" al Centre obert
Fundació Servei Gironí de Pedagogia Social	"De l'acollida a l'assentament"
Sol del Solsonès	El Sol del Solsonès lluita contra l'estigma de la malaltia mental

ASPASIM

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Local

Forma jurídica: Associació i Fundació

www.aspasim.es

Breu història de l'organització:

ASPASIM, amb 80 anys de trajectòria, és una entitat amb seu a Barcelona amb estructures jurídiques d'Associació i Fundació.

El primer Centre fou fundat l'any 1938 per Maria Mullerat, que al costat de la Pedagoga Vicenta Verdú, impartien Classes de rehabilitació a un grup de nens amb dificultats d'aprenentatge, per a poder-los integrar posteriorment a les escoles ordinàries.

L'any 1970 es creà l'Associació de famílies amb el nom d'ASPASIM, que aleshores tenia ubicats els serveis al barri del Carmel, en una Masia anomenada CASA MORA.

L'any 1985 (Compra de la Finca del C. Mont d'Orsà, 22-24 de Vallvidrera- 1 Ha de terreny i 4 edificacions Q: 20A/10), conscients de les importants limitacions al seu projecte de futur, van traslladar els serveis, els centres diürns a l'actual finca de Vallvidrera, creant al llarg d'aquests darrers 33 anys diferents Serveis residencials per als nens i adults sense famílies o amb greus dificultats de convivència dins del nucli familiar, a la Ciutat de Barcelona.

L'Any 1995 es creà la Fundació ASPASIM-Vicenta Verdu, per tal de tutelar i donar suport a través dels diferents donatius i llegats rebuts als centres i serveis de l'Associació.

Missió:

ASPASIM té com a missió la inclusió, assistència, rehabilitació i atenció integral, personalitzada i de qualitat a les persones amb Discapacitat intel·lectual greu en tots els àmbits vitals (educació-ocupació- lleure- esport- habitatge, etc.), per tal de potenciar el seu màxim desenvolupament personal i social i tots aquells altres aspectes que incideixen en una vida de qualitat per a les persones en general (benestar emocional, relacions interpersonals, benestar material, benestar físic, autodeterminació, inclusió social i drets).

Els objectius essencials de l'entitat són potenciar, donar suport i ajudar amb major o menor intensitat la persona a desenvolupar-se en les diferents àrees de desenvolupament humà:

- Ensenyament i educació
- Vida a la llar
- Vida a la comunitat
- Treball i ocupació amb sentit
- Salut i seguretat
- Competència/habilitat conductual
- Competència/habilitat social
- Protecció i defensa

94 persones treballadores

4 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

100 persones voluntàries

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 84 a serveis a la infància i la joventut
- 244 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

EL BOTÓ MÀGIC, UNA COMPANYIA DE CONTACONTES INCLUSIVA. Procés d'apoderament, les persones amb discapacitat com emissores de serveis pedagògics per a infants a escoles ordinàries.

Breu descripció:

El Botó Màgic és un grup de contacontes inclusiu, format per persones amb i sense diversitat funcional, totes elles vinculades al Servei de Teràpia Ocupacional d'ASPASIM.

El Botó Màgic pretén oferir espectacles infantils de qualitat amb els quals el públic gaudeixi de la narració oral però, alhora permet prendre consciència de les capacitats de les persones que conformen la companyia de contacontes, més enllà de les seves necessitats de suport, que arriben a ser extenses o generalitzades.

Per aconseguir-ho al llarg del passat curs 2016/17 i 2017/18 s'han realitzat actuacions a llars-bressol, escoles d'infantil i primària, biblioteques i teatres, constituint-se com a companyia amb la incorporació de nois participants, instruments, contes i materials. Aquest creixement exponencial ha permès arribar a més de 8.550

infants, alhora que ha aportat als contacontes i músics, seguretat, autoestima, autodeterminació i sobretot, felicitat en el marc de la finalitat última de l'Associació.

Es tracta, doncs, de la continuació del projecte que l'entitat desenvolupa des de fa dos anys i mig adreçat a afavorir la integració social i al desenvolupament personal d'alguns dels usuaris del STO Canet, així com a l'educació en valors als infants de les escoles de Barcelona i rodalia, que demanin les sessions de contes i cançons de la petita companyia el Botó Màgic.

Aportació de valor de la iniciativa:

El Botó Màgic estimula les capacitats socials i laborals dels nostres contacontes i músics, significa trencar barreres alhora que promou la seva participació, de forma plena i efectiva, en la societat en igualtat de condicions amb la resta de persones, ja no rebent assistència, sinó convertint-nos en emissors, de contes, de moments màgics i demostrant-nos que les persones amb discapacitat, també en són de capaços. El projecte, ha resultat plenament inclusiu, on la mirada de l'infant és neta, i tan sols espera amb impaciència, la màgia del conte que els hi proporcionen els nois i noies del Botó Màgic.

El Botó Màgic, pels integrants de la companyia, significa apoderament, que comporta satisfacció, per la feina reconeguda i molta emoció, que es transforma en felicitat. El projecte promou la normalització, la inclusió social de les persones amb discapacitat, així com el foment de la diversitat i la tolerància a la diferència.

Principals objectius assolits:

- Donar continuïtat i impulsar el creixement del grup de contacontes El Botó Màgic que afavoreix la inclusió social de les persones amb discapacitat alhora que promou l'acostament dels infants a la literatura infantil a partir de contes i cançons.
- Oferir a les escoles de Barcelona i rodalia, l'oportunitat de completar la seva educació en valors, amb els contes i cançons (en LSC) del Botó Màgic, que visibilitza les capacitats dels components de la companyia, i sensibilitza la mirada de l'altre, fomentant un espai normalitzador i possibilitant que els rols que la societat acostuma a imposar es capgirin.
- Oferir recursos audiovisuals, cançons en LSC, a l'abast de tothom, perquè serveixin tant com a eines pedagògiques com per a difusió i coneixement.

Principals resultats obtinguts:

Participants: Els 8 integrants del Botó Màgic: Dolors, Mònica, Jose, Mariona, Andrés, Clara, Vane i Àgata.

Classes de Cant /Assajos de percussió i música/ LSC/ Interpretació i tècniques narratives

Fases de seguiment i valoració continuada: Assemblees setmanal Dilluns laborables de 9 a 11 h. Participants: Els 8 integrants més els músics i monitors.

Fases d'execució del resultat del treball:

Oferir espectacles: De gener a desembre. Els dies laborables de 9 a 14 h. (altres horaris a convenir)

Calendari d'actuacions realitzades en escoles, teatres i biblioteques de Barcelona, rodalia i resta del territori català (2 gires per Tarragona i l'Alta Ribagorça): curs 2016/17: 35 actuacions (impacte

de 3.500 espectadors); curs 2017/19: 47 actuacions (impacte de 5.350 espectadors); curs 2018/19: 45 actuacions previstes i reservades a data 04/03.

Vídeos al youtube:

- La lluna i la pruna: <https://youtu.be/8MxiRY1VMvw>

- Sant Jordi: <https://youtu.be/EeNU7PgrOSw>

- El cuiner: <https://youtu.be/pHFNd1BBCQc>

Abast de l'experiència:

Els protagonistes d'aquest projecte són 8 persones amb un alt percentatge de discapacitat (supera el 65%), presenten afectació intel·lectualment i, en alguns casos, també físic.

Els participants tenen un paper crucial en el desenvolupament d'aquest projecte, ja que aquest no es podria realitzar sense ells perquè en són els actors, els músics, els contacontes. Entenen que és fonamental fomentar l'autodeterminació dels usuaris i es treballa des de la planificació centrada en la persona (PCP). Són els mateixos nois, qui van iniciar aquest projecte, responen a les seves motivacions, i ells són qui va triant els contes, les cançons i decidint, mitjançant reunions i petites assemblees i durant els assajos, quins contes volen, i quins no, quins materials s'utilitzen i com es desenvolupa la feina.

D'altra banda gran part de l'èxit del projecte es basa en la satisfacció de la persona amb les activitats que realitzarà, sent la seva valoració un element fonamental de l'avaluació.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 7

Membres equips directius: 2

Ateses: 8

Voluntàries: 4

Principals factors clau d'èxit:

Oferir a la societat i en particular al món educatiu, una eina pedagògica i educativa, una companyia de contacontes, alhora que permet treballar per crear una societat inclusiva, que evidentment passa per una escola inclusiva, i transmetre aquests valors d'una forma tan directa, no parlant-ne, sinó veient com les persones amb discapacitat també són capaces d'emetre recursos per a la resta de la societat, ha estat la clau de l'èxit de l'acceptació de la companyia.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Les dificultats que consideren que es poden trobar al Botó Màgic, són molt fàcils d'adaptar i rauen de les discapacitats que tenen els protagonistes:

- Les dificultats cognitives de les persones amb discapacitat Intel·lectual, han fet que s'haguessin d'adaptar els contes a una "manera pròpia", musicant-los, per a permetre un bon ritme i així també afavorir la participació dels infants. També, que els assajos siguin molt repetitius, i fomentin la seva autonomia a l'hora d'explicar els contes i puguin ser els protagonistes de la interacció amb els infants.

- També cal tenir present d'adaptar el ritme de la companyia a les necessitats físiques i de descans (molts dels protagonistes tenen epilèpsia o són portadors de vàlvules de derivació al cap, per hidrocefàlia, o tenen hemiparèsies).

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Aquest projecte és una eina per:

- aconseguir una educació en valors.
- fomentar una societat justa i inclusiva.
- augmentar la interacció de les escoles i les entitats socials.
- promoure l'acceptació de les persones amb discapacitat per part de la societat.
- augmentar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat.
- demostrar a la societat que són capaços de nous rols, no de ser els receptors, sinó els emissors d'un recurs, un grup de contacontes.
- afavorir el desenvolupament personal mitjançant nous aprenentatges i experiències.
- fomentar el desenvolupament de la persona com a ciutadà de ple dret.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

L'experiència per tractar-se d'un grup de contacontes, amb una participació prou reduïda (a diferència de grans grups de teatre), és molt portable, i per tant, fàcilment adaptable a les demandes de les escoles, ja que tampoc cal un gran espai per actuar (habitualment a l'aula o les sales polivalents).

L'experiència és replicable per qualsevol taller ocupacional que vulgui fomentar la part literària i artística, així com la inclusió a la comunitat, i oferir alhora una eina pedagògica al món educatiu.

Associació Discapacitat Visual Catalunya B1+B2+B3

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Autonòmic

Forma jurídica: Associació

www.b1b2b3.org

Breu història de l'organització:

Es registra l'any 1994, a Barcelona, per tal que les persones amb discapacitat visual participessin de la vida social i cultural i, per tant, no quedessin aïllades. Així doncs, es comencen a organitzar sortides d'animació socioculturals inclusives gràcies a les quals:

- D'una banda, es lluitava pels drets del col·lectiu reclamant adaptacions que permetessin gaudir de l'oci i del lleure.
- Per l'altra, es van detectar d'altres necessitats del col·lectiu que, posteriorment, s'han inclòs al catàleg de serveis de l'entitat. Com per exemple: serveis d'atenció psicològica, servei de rehabilitació bàsica, de tiflotecnologia, sensibilització, servei d'atenció personal i familiar, serveis d'acompanyament i, actualment, integració sociolaboral.

Missió:

Millorar la qualitat de vida i promoure el benestar social de les persones amb discapacitat visual.

6 persones treballadores

2 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

144 persones voluntàries

447 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 2.900 a serveis a la infància i la joventut
- 800 a serveis a la gent gran
- 1.000 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 50 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 100 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 200 persones migrades, LGTBI, dones

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

CANVI DE XIP

Breu descripció:

Es realitzen xerrades i/o debats durant les quals es posen sobre la taula els diversos prejudicis i etiquetes socials que tenen els diferents col·lectius amb els quals es treballa (infància, joves, dones, docents i futurs professionals que treballaran en l'àmbit d'atenció a les persones) en relació a qui pateix una discapacitat i, arran d'això, les persones que dinamitzen l'activitat, ambdues amb discapacitat visual, intenten canviar la visió i la percepció que tenen les persones assistents envers la discapacitat.

Es porta a terme seguint una metodologia participativa i inclusiva perquè tothom que hi assisteixi se senti interpellat i pugui compartir experiències i vivències o bé viscudes en primera persona o bé per part d'algun familiar o conegut.

Un cop s'han recollit les conclusions conjuntes del grup i, segons demanda, es porten a terme tallers pràctics sobre l'ús de diverses eines de suport per a persones amb discapacitat com per exemple: ús del bastó, tècniques de comunicació, Braille, entre d'altres.

Aportació de valor iniciativa:

En el moment de dissenyar aquest programa es va tenir molt clar que el col·lectiu diana al qual es volia incidir més era l'àmbit escolar. Tenen la ferma convicció que per canviar una societat cal fer-ho des de les escoles per tal d'interioritzar conceptes i aquesta nova mirada.

Durant les xerrades s'observa com la percepció que es té del que implica una discapacitat visual canvia. L'impacte en els grups d'infants és el testimoni viscut en primera persona i en el grup d'adolescents, a més d'aquest punt, també és el de fer-los obrir els ulls en el fet que hi ha adaptacions tecnològiques i d'altres eines que permeten al col·lectiu tenir una vida normalitzada i gaudir d'autonomia i independència en les activitats de la vida diària.

Posteriorment s'ha treballat amb altres col·lectius amb els quals s'ha vist la necessitat d'introduir aquesta qüestió. En el cas d'aquests grups s'adquireix el coneixement sobre quin ha de ser el tracte adient cap a les persones que tenen ceguesa i/o baixa visió.

Principals objectius assolits:

Fer entendre que una discapacitat és una característica més de l'individu i que, de cap manera, n'és un element definitori.

La majoria de persones comprenen, un cop han participat de l'activitat, les estratègies de relació amb persones amb discapacitat i reflexionen sobre la importància de no condicionar el vocabulari quan ens dirigim i tractem amb persones amb discapacitat.

Principals resultats obtinguts:

Durant els tres anys que estan portant a terme aquesta activitat s'ha sensibilitzat a 4.600 persones.

Al llarg del 2016, any en el qual es va iniciar aquest projecte, es va treballar amb 32 centres. L'any 2017 aquesta xifra es van incorporar 18 centres nous i, durant el 2018, s'han iniciat activitats en 27 més.

Com associació està quantificat l'impacte exercit de manera directa, així i tot tenen constància que l'impacte ha estat major gràcies a la tasca sensibilitzadora que, mitjançant l'efecte cadena, han efectuat les persones assistents a les activitats de "Canvi de xip" al seu entorn més proper.

A més, s'ha creat un decàleg que inclou les 10 nocions bàsiques del tracte adient envers la persona amb discapacitat visual, amb el títol "Com interactuar amb una persona amb discapacitat visual".

Abast experiència com a resposta:

Augment progressiu que han viscut pel que fa al nombre de persones a les quals han arribat i del nombre de centres i institucions amb les quals han establert una col·laboració directa.

En un principi treballaven més amb centres educatius però amb els anys s'han incorporat altres tipologies d'institucions ampliant-se així l'abast del seu impacte a la societat.

Evidencien al territori una conscienciació, respecte i visibilització cap al col·lectiu de persones amb discapacitat visual.

Aquesta ha sigut una porta que ha permès crear sinergies amb algunes de les institucions amb les quals s'ha treballat per tal d'endegar altres iniciatives. De no ser per aquest primer contacte, no hauria estat possible iniciar-les.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Una de les dificultats que alhora és un repte superat és el fet d'haver de traslladar-se a centres i institucions de fora de Barcelona pel que això comporta a una persona amb discapacitat visual per a la qual la màxima barrera a què ha de fer front és la mobilitat i el desplaçament.

Una de les dificultats que encara estan pendents d'acabar de superar, malgrat que estan en negociacions amb el Departament de Salut, és la d'oferir aquests tallers i formacions a tots els CAP's de Catalunya.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

La dinàmica utilitzada durant els tallers.

Mostrar i donar a conèixer les adaptacions tiflotecnològiques existents i que estan a l'abast de qualsevol persona.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

La senzillesa amb la qual tracten i normalitzen la discapacitat visual. Fer les xerrades a determinades institucions, com centres cívics, AMPA's o col·legis professionals permet que tot l'aprenentatge que s'ha compartit pugui replicar-se amb altres ens col·laboradors.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 1

Membres equips directius: 1

Sòcies: 2

Ateses: 4.600

Voluntàries: 6

Principals factors clau d'èxit:

La dinàmica i metodologia amb les quals es dinamitzen els tallers i xerrades que s'imparteixen. A més de l'actitud que tenen les dues persones que les fan i la predisposició que tenen per a trencar tabús i no limitar l'àmbit d'actuació a la ciutat de Barcelona.

Associació educativa i cultural

FORMES

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Local

Forma jurídica: Associació

www.latrocasants.org

Breu història de l'organització:

L'associació neix l'any 2010 a Rubí, com a iniciativa d'un grup interdisciplinari de persones vinculades a l'acció social. Des de l'any 2011 actua únicament a la ciutat de Barcelona desenvolupant diferents activitats vinculades a la formació de persones adultes i l'educació social (Yanapay, Formació de formadors de persones adultes, Balladona, Teatre de l'oprimit i Taller antirumors).

Actualment centra els seus esforços en La Troca, escola comunitària de formació permanent. La Troca té el seu origen en 2015 quan un grup de persones vinculades a la formació de persones adultes, a l'acollida i alfabetització de persones immigrades, l'educació social i l'acció comunitària es plantegen la possibilitat de fer realitat un projecte innovador d'educació de persones joves i adultes als barris de Sants.

Parteixen de la premissa que totes les persones participants han de tenir un paper actiu en el seu procés formatiu i aquesta participació la volen també en el disseny del projecte que es va acabar de definir amb un procés participatiu en 2017. El 2018 comencen les formacions i tallers amb una prova pilot de gener al juny que ha permès ajustar el funcionament del curs 2018-2019.

Missió:

Donar resposta a les necessitats formatives de persones joves i adultes. A la vegada, promoure la gestió comunitària del que és públic amb la participació de les veïnes i veïns del barri, de les persones participants en el projecte i el treball en xarxa amb les entitats del territori i les administracions locals. Aquesta participació i la construcció conjunta d'un projecte educatiu comunitari ha d'afavorir l'apoderament i el desenvolupament d'una ciutadania crítica i activa.

La intenció és impulsar una ciutadania més sobirana i autònoma, amb capacitat per decidir què i com vol aprendre. Això implica incentivar processos més horitzontals que substitueixin ofertes formatives i models organitzatius decidits verticalment.

Finalment, volen esdevenir un espai de trobada de persones diverses, parant especial atenció a totes aquelles persones i col·lectius que, per diferents causes, es troben en situació de desigualtat a l'hora d'interactuar a la societat.

3 persones treballadores

45 persones voluntàries

614 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 16 a serveis a la infància i la joventut
- 121 a serveis a la gent gran
- 5 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 18 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 3 a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 18 a serveis a persones amb drogodependències
- 260 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- **Altres col·lectius.** 231 persones en atur sense prestació 29, en atur amb prestació 140 persones immigrades en situació irregular 44 persones en situació de sensellarisme.

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

LA TROCA: ESCOLA COMUNITÀRIA DE FORMACIÓ PERMANENT

Breu descripció:

La Troca és una escola comunitària de formació permanent que dona resposta a les necessitats formatives de persones joves i adultes mitjançant la construcció d'un espai horitzontal, participatiu, comunitari, flexible, gratuït i accessible a tothom. La Troca s'adapta a les diverses necessitats i circumstàncies de la vida adulta, parant especial atenció a les persones i col·lectius que es troben en situació de desigualtat a l'hora d'interactuar a la

societat. Es basa en un model participatiu, col·laboratiu, cogestionat per l'Administració, les entitats del territori i les persones que participen en el projecte. La Troca és un espai de trobada, diàleg, aprenentatge i convivència de les persones adultes dels barris de Sants que impulsa una ciutadania més sobirana, crítica i autònoma.

Els nostres objectius són:

- Consolidar un espai de trobada i aprenentatge per a les persones joves i adultes a Sants que afavoreix l'apoderament, la inclusió i la cohesió social.
- Donar resposta a les necessitats formatives del territori a partir de la participació i la implicació de la comunitat.
- Utilitzar els recursos propis de l'entorn generant xarxa amb el territori.
- Impulsar una ciutadania més sobirana i autònoma, amb capacitat per decidir què i com vol aprendre i amb més eines per participar en la societat.
- Explorar la gestió comunitària en l'àmbit de l'educació de persones adultes.

La Troca és un projecte de caràcter comunitari que parteix i es desenvolupa posant en el centre les necessitats, desitjos i voluntats de la comunitat i requereix la seva complicitat i participació en totes i cadascuna de les etapes de la iniciativa. Compten amb el veïnat ja durant el procés de disseny del projecte amb un procés participatiu on veïnat, entitats i administració local van acabar de concretar el projecte. A partir de les conclusions del procés participatiu es va configurar la prova pilot i amb l'avaluació d'aquesta s'ha establert els fonaments del curs 2018/2019.

Aportació de valor iniciativa:

Segons dades del 2017 al Districte de Sants un 3,1% de la població major de 16 anys roman sense estudis primaris (per sobre de la mitjana de la ciutat 2,8%). Un 22,4% de la població compta únicament amb estudis primaris (18% de mitjana a la ciutat).

La Troca dona resposta a les necessitats formatives d'aquestes persones i complementa l'acció pública. A Sants-Montjuïc només n'hi ha un centre de formació de persones adultes públic, això comporta la ràtio de professorat per població més baixa de la ciutat (7 professors/es per 47.392 persones majors de 16 anys amb estudis primaris o sense estudis). L'informe "L'educació al llarg de la vida a Barcelona: educació postobligatòria i pràctiques educatives comunitàries" encarregat per l'Ajuntament de Barcelona el 2017 situa Sants-Montjuïc com zona d'actuació preferent en relació a la formació al llarg de la vida i La Troca és una aposta decidida per la millora social de l'entorn.

Principals objectius assolits:

Al llarg del temps de funcionament del projecte, la Troca:

- ha donat resposta de manera col·lectiva i comunitària a les necessitats formatives del territori.
- ha promogut la gestió comunitària del fet públic, fent que la comunitat esdevingui copartícip de la gestió i de la producció d'aquest espai formatiu, implicant els agents socials del territori (administració pública, ciutadania, entitats, serveis i equipaments bàsics) en totes les fases del procés (disseny, implementació i avaluació).

- ha impulsat una ciutadania més sobirana i autònoma, amb capacitat per decidir què i com vol aprendre, conseqüència dels processos horitzontals que s'han impulsat i desenvolupat.
- ha utilitzat els recursos propis del territori, tot potenciant el desenvolupament local. Forma, identitat i contingut de l'escola han anat definint-se participativament, mentre s'anava teixint una xarxa de relacions i objectius compartits amb la resta d'entitats del territori. Això ha facilitat una resposta col·lectiva i cohesionada a les necessitats existents, fent servir les eines a l'abast, així com la implicació activa de les persones "ateses", ara cogestores del procés.
- ha inclòs de manera transversal una perspectiva intercultural, feminista i interseccional. Una mirada que ha permès facilitar l'accés de tothom a l'espai (especialment dels grups en situació de risc) i també començar a transformar aquests processos d'exclusió, potenciant el pensament crític i l'apoderament.

Principals resultats obtinguts:

El 2018 la Troca ha atès a 579 persones en entrevistes d'acollida, de les quals 470 s'han inscrit a una o més formacions, ocupant un total de 662 places (amb 82 persones en llista d'espera). L'activitat desenvolupada engloba: 22 formacions, 8 tallers, 13 activitats socioculturals/sortides, 3 assemblees de tota la comunitat educativa, 1 grup de dones, 1 aula informàtica amb 12 ordinadors (oberta al barri i amb més de 250 usos) i 1 punt d'informació i orientació educativa-laboral (amb més de 45 ateses). Aquesta activitat ha materialitzat l'adaptabilitat, la flexibilitat, l'accessibilitat i la personalització marcada als nostres objectius.

Paral·lelament, s'han realitzat més de 500 derivacions a altres recursos, mentre s'han mantingut col·laboracions amb 97 entitats, esdevenint ambdós fets clars indicadors del grau d'incidència en el territori i la participació i foment de la col·laboració entre entitats.

La Troca ha permès l'accés a formacions en competències bàsiques al veïnat dels barris de Sants, on no hi havia cap escola de persones adultes, la més propera és a la Zona Franca i és l'única per a tot el Districte de Sants-Montjuïc.

La participació és un altre eix fonamental, en especial d'aquells col·lectius en situació de vulnerabilitat la participació dels quals ha estat tradicionalment menystinguda i amb qui es treballa l'apoderament per afavorir la seva participació ciutadana a través de la seva vinculació als diferents espais de participació i presa de decisions.

Abast de l'experiència:

Aquestes són algunes dades que indiquen l'abast de La Troca i els principals col·lectius destinataris: 579 persones ateses, 65% de les quals veïnes dels barris de Sants (i 73% del Districte). 36% espanyoles i 54% estrangeres. 37% homes i 63% dones; 470 inscrites a una o més formacions; 231 persones en atur sense prestació (40%); 29 persones en atur amb prestació (5%); 121 pensionistes (21%); 140 persones en situació irregular (24%); 129 persones amb menys d'un any a Barcelona (22%); 87 persones amb menys de sis mesos a Barcelona (15%); 44 persones sense sostre (7%); 18 persones derivades d'entitats o serveis de salut mental i drogodependències.

Treballen en xarxa amb diferents entitats i serveis del districte i la ciutat participant en diferents plataformes, taules i xarxes i aquest any engeguen la Taula de Formació de Persones Adultes a Sants. Algunes de les entitats i serveis amb qui treballen són els CAP's, Serveis Socials, PIAD, SAIER, SOAPI, ABD, Biblioteques, CAL, CNL, Creu Roja, etc.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 3

Membres equips directius: 3

Sòcies: 614

Ateses: 579

Voluntàries: 45

Altres: Participació en 10 xarxes amb altres entitats i serveis

Principals factors clau d'èxit:

Assolir una societat més participativa i cohesionada implica crear les condicions que permetin a la ciutadania adquirir totes aquelles competències que portin a l'autonomia personal i la participació més enllà de les condicions de partida.

A la Troca defineixen les competències d'una manera àmplia, referint-se a aquelles de caràcter bàsic (lectoescriptura, llengües, TIC's, etc.) però també a aquelles que adquirim i mobilitzem de manera intermitent, en funció dels diferents contextos/rols que habitem/exercim. Per exemple, de coneixement de l'entorn o comprensió del món com a competències clau en el rol de ciutadans/es; de drets laborals o d'eines per a la recerca de feina com a competències clau en l'exercici del rol com a treballadors/res; de feines de la llar i treballs de cures com a competències centrals per fer front a les responsabilitats dins l'àmbit reproductiu; i així amb cadascun dels àmbits de la vida (maternitats, paternitats, salut, ecologia, consum, relacions interpersonals, educació emocional, etc.).

Entenen l'educació al llarg de la vida com un dret indiscutible de tothom (en tant que contribueix al desenvolupament personal, professional i ciutadà) però també com una eina fonamental per a l'apoderament, la inclusió, la transformació i la cohesió social, alhora que una valuosa aportació per a la creació d'una ciutadania crítica, responsable, informada i participativa. El canvi col·lectiu passa per un procés educatiu.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

La Troca neix el 2015 amb un petit grup de persones que vol fer realitat un espai de formació per persones adultes de gestió comunitària on la participació de les persones i el seu apoderament estigui al centre del projecte. El primer repte i dificultat és sumar persones al grup motor per fer realitat aquest somni. La solidesa del projecte i de les persones que l'inicien fa que persones procedents de l'educació social, la formació de persones adultes i l'acció comunitària apostin pel projecte i s'involucrin al grup motor augmentant en nombre, diversitat i riquesa. A la vegada es comença a involucrar al teixit associatiu de Sants que dona suport al projecte des del primer moment i amb el que col·labora activament des del procés participatiu.

Un altre repte era aconseguir una bona resposta en nombre de persones participants. La falta d'oferta formativa al territori i les necessitats detectades a la diagnosi realitzada per La Troca s'ha vist confirmada amb la gran aflluència de persones buscant diverses i variades formacions.

Però la dificultat més gran ha estat i continua sent la cerca de finançament. La Troca vol ser identificada com un servei públic de gestió comunitària i per tant aposten per la gratuïtat de les activitats afavorint l'accés a totes les persones. No es pot oblidar les dades mostrades als resultats on es poden comprovar quins són els col·lectius majoritaris de La Troca per a qui el pagament per accedir a l'educació comportaria la seva exclusió immediata.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Els elements innovadors que introdueix la Troca repercuteixen en dues grans dimensions: una pedagògica i una organitzativa. A la dimensió pedagògica, trobem els següents elements d'innovació:

- Oferta formativa adaptada als interessos i les necessitats reals de la població adulta.
- Promoció de l'adquisició de competències claus per fer front als rols/contextos propis de l'adultesa.
- Desenvolupament d'una educació integral que té en compte les múltiples dimensions de les persones des d'un enfocament global i no fragmentari.
- Consolidació d'una educació que parteix del que les persones saben, incentivant l'acreditació dels aprenentatges adquirits a través de l'experiència.
- Incorporació de sabers pràctics i activitats socioculturals i comunitàries.
- Establiment d'una programació flexible i oberta a les necessitats del barri i a les demandes de les participants.
- Incorporació l'Aprenentatge-Servei i d'una Xarxa d'Intercanvi de Coneixements.
- Oferta d'assessorament i orientació personalitzada.

En la dimensió organitzativa, trobem els següents elements d'innovació:

- Oferta d'una formació flexible en el temps (horaris i calendari) i en l'estructura (cursos per mòduls i diversos formats)
- Accessibilitat i gratuïtat per donar cabuda a persones amb diferents nivells d'instrucció, estatus socioeconòmic, procedència, gènere, edat... garantint que l'escola sigui un espai de trobada de persones diverses.
- Foment del diàleg amb l'entorn, treballant en xarxa i coordinant l'oferta del territori.
- Establiment d'un laboratori de democràcia participativa on la participació de les persones formadores, les aprenents i la comunitat és decisiva per al seu funcionament i gestió.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

La Troca és un projecte que neix amb la voluntat d'arrelament al territori i de donar resposta a les necessitats de les persones i col·lectius del seu entorn. Abans d'iniciar el projecte realitzen una diagnosi de necessitats i de l'oferta formativa que completen

amb un procés participatiu obert a persones, entitats, serveis i col·lectius del territori. A partir dels resultats d'aquest procés participatiu i el seguiment continuat que fan conjuntament amb la Comissió de Seguiment establerta en el procés participatiu i amb les entitats i xarxes territorials es basteix tota l'estructura de La Troca, tant organitzativa com pedagògica i participativa. El fet de posar el focus d'atenció en les persones i el territori per donar resposta específica a les seves necessitats reals permet que seguint aquesta mateixa premissa el projecte sigui transferible i replicable amb les adaptacions necessàries a cada entorn. Això ho demostra el fet que la Diputació de Barcelona ha encarregat a La Troca assessorar a la seva Xarxa d'Escoles Municipals en la detecció de necessitats tant en l'entorn com a les persones que participen a l'organització.

La voluntat d'apoderar a les persones i potenciar la seva participació requereix els mecanismes necessaris que facilitin aquesta participació. A participar s'aprèn participant i cal oferir aquests espais de participació. Tots els espais de La Troca són oberts a totes les persones que vulguin formar part: començant pel grup motor i passant per les diferents comissions i assemblees. Traslladar aquest esperit a altres espais només requereix voluntat, el convenciment i la necessitat de la participació i d'hores de dedicació.

Associació Educativa Itaca

Municipi: L'Hospitalet de Llobregat

Àmbit geogràfic: Local

Forma jurídica: Associació

www.itacaelsvents.org

Breu història de l'organització:

L'Associació Educativa Itaca és una entitat sense ànim de lucre declarada d'utilitat pública per la Generalitat de Catalunya, del barri de Collblanc-Torrassa a l'Hospitalet de Llobregat. Des del 1976 dedica la seva tasca a l'educació en el lleure dels infants i joves del barri i és des de fa poc més d'una dècada que professionalitza els seus projectes d'entre setmana amb una especial dedicació i atenció als projectes d'acció Social.

L'any 2012, l'entitat va desenvolupar el seu creixement. L'Associació Educativa Itaca, en aquests moments desenvolupa un total de 16 projectes dedicats a la infància, adolescència i famílies sempre des del vessant socioeducatiu.

Missió:

L'Associació Educativa Itaca és una entitat sense afany de lucre declarada d'utilitat pública per la Generalitat de Catalunya que des de l'any 1977 treballa al barri de Collblanc la Torrassa de la ciutat de L'Hospitalet de Llobregat des de l'educació en el lleure i l'acció social. L'Associació Educativa ITACA desenvolupa projectes socioeducatius al servei de la comunitat, amb la finalitat de generar igualtat d'oportunitats i acompanyar processos desenvolupament personal i apoderament a infants, joves i famílies, amb especial sensibilitat aquells que es troben en situació de vulnerabilitat.

46 persones treballadores

15 persones voluntàries

12 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 928 a serveis a la infància i la joventut
- 20 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 454 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 30.000 a serveis de cohesió i dinamització social

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

GAUDIR MILLORA LA SALUT

Breu descripció:

Gaudir Millora la Salut s'impulsa des del projecte ICI (Intervenció Comunitària Intercultural), en col·laboració amb l'Ajuntament de L'Hospitalet i L'Obra Social La Caixa. D'acord amb l'impuls de l'ICI i sumat a la Taula de Salut Comunitària, es conforma el present projecte. Aquest, emmarca línies d'actuació prioritàries: la convivència i la cohesió social posant l'accent en les relacions ciutadanes; la salut comunitària tot avançant cap a un districte saludable; i l'educació entesa com a procés que es dona al llarg de la vida. Gaudir millora la salut és un cercle que porta en funcionament 3 anys, incloent-hi aquest 2019. El projecte neix com a resposta a la necessitat de difondre un concepte de salut integral i de crear espais de relació. Els nous vincles sorgits del disseny, el desenvolupament i l'avaluació de les activitats del Cicle volen contribuir a l'ampliació de les xarxes relacionals i la millor de la salut en les seves dimensions física, mental i social.

Per fer-ho possible, la xarxa comunitària, conformada per professionals de diferents sectors, la ciutadania i l'aval dels responsables polítics, posen en comú el seu temps i els seus sabers. Com a resultat del seu treball col·laboratiu, ofereixen als barris de Collblanc i la Torrassa un cicle d'activitats relacionades amb la cultura i els hàbits saludables que volen fer realitat el lema de la iniciativa: Gaudir millora la salut!

Aportació de valor iniciativa:

Gaudir millora la salut aporta un gran impacte en l'entorn en quant les relacions socials i l'apropament dels recursos i serveis cap a la ciutadania. El principal objectiu del projecte és apropar la salut a la ciutadania i aquest recau tan físicament, mental i social; de manera que es realitzen en cada cercle una sèrie d'activitats enfocades a la millora de la salut integral de les persones del barri Collblanc i La Torrassa per respondre a la necessitat social; produint així una transformació de les estructures socials establertes. Les activitats estan enfocades a l'alimentació, l'activitat física, activitats manuals i activitats artístiques enfocades al teatre. Aquestes quatre àrees fomenten i apropen el concepte de salut integral, incloent-hi totes les dimensions; de manera que es produeix una millora social ampla.

Principals objectius assolits:

- Fomentar la responsabilitat ciutadana respecte al control de la seva salut.
- Divulgar un concepte de salut integral.
- Crear espais de relació que generin noves oportunitats de coneixement mutu.

Principals resultats obtinguts:

Com s'ha esmentat, el projecte es desenvolupa amb el treball col·laboratiu dels 46 recursos i serveis que conformen la Taula de Salut Comunitària, liderada pel projecte ICI. A partir d'aquí els resultats qualitius són:

- Augment de l'obertura dels serveis cap a la comunitat.
- Augment de la xarxa de relacions socials i institucionals.
- Creació d'espais d'interrelació positiva entre persones d'orígens diversos.
- Augment de la corresponsabilitat ciutadana, en termes de salut integral.
- Percepció positiva de l'impacte en la salut (física, psicològica i emocional) dels i les participants.

Resultats quantitatius:

- Activitats obertes a la ciutadania sense cost.
- Implicació i participació de la comunitat des de la fase de disseny, desenvolupament i avaluació.
- Xarxa sostenible de recursos i serveis.
- Promoció d'aspectes de salut integral.

Abast de l'experiència:

L'abast del projecte Gaudir millora la salut comporta que els i les participants adquireixen la interiorització d'hàbits saludables, exercint aquesta interiorització en capacitació. Aquest fet proporciona un major coneixement del concepte de salut integral, aspecte que proporciona un major control en la presa de decisions.

Aquest impacte social de control, afecta de manera molt positiva en diversos estadis: individual, entorn proper i comunitat; factor que crea i augmenta la xarxa de relacions. En ampliar la xarxa i l'entorn comunitari, existeix un apropament, obertura i coneixement dels recursos i serveis de salut.

Principals factors clau d'èxit:

- Activitats obertes a la ciutadania sense cost.
- Implicació i participació de la comunitat des de la fase de disseny, desenvolupament i avaluació.
- Xarxa sostenible de recursos i serveis.
- Promoció d'aspectes de salut integral.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Algunes dificultats i reptes han estat:

- L'adequació dels horaris de personal tècnic en relació a la ciutadania.
- Conciliació familiar a través de la creació d'espais d'acollida pels infants i així afavorir, a la participació dels referents adults.
- Fomentar l'autoestima i l'apoderament en el col·lectiu participant.
- Creació d'objectius i fites comuns entre els serveis i recursos.
- Cercar figures traductores i espais de similitud per combatre les barreres idiomàtiques.
- Continuitat en el procés comunitari.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

- Creació d'espais de relació i diàleg entre veïns/es del barri.
- Creació d'espais de relació entre els recursos i les entitats ciutadanes per establir mecanismes de coordinació i de promoció de la salut al territori.
- Creació d'eines per a la visualització dels recursos del territori que directament i indirectament contribueixen a la millora de la salut.
- Conscienciació i incorporació d'un concepte de salut integral sensible a la diversitat cultural.
- Conscienciació sobre la seva responsabilitat en la millora de la salut individual i col·lectiva.
- Incorporació de la perspectiva intercultural a l'àmbit de la salut (apropament de coneixements).
- Advocacia dels drets i deures de la salut.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

- Implicació i participació de la ciutadania des del primer moment del procés.
- La ciutadania com agent actiu comunitari.
- Establir i impulsar nous objectius i reptes.
- Ampliació de les xarxes veïnals.
- Promoure la salut integral i totes les seves dimensions.
- Territoris amb gran diversitat cultural i orígens.
- Divulgació intercultural.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 86

Membres equips directius: 30

Ateses: 2.288

Voluntàries: 52

Associació Egueiro

Municipi: Valls

Àmbit geogràfic: Estatal

Forma jurídica: Associació sense ànim de lucre

www.egueiro.org

Breu història de l'organització:

L'associació EGUEIRO, que significa "jo desperto" en grec clàssic, és una entitat sense ànim de lucre que desenvolupa programes específics de rehabilitació per a persones drogodependents.

Fou fundada per José Julián García Durán l'any 1984, a la Comunitat Autònoma de La Rioja. El 1988 Egueiro va començar la seva activitat a Catalunya, on a poc a poc i en funció de les necessitats del col·lectiu amb el qual treballa, va anar creixent.

Actualment la seu central està situada a la província de Tarragona i disposen de diferents Comunitats Terapèutiques i Pisos de Suport a la Reinserció a diverses comarques de Catalunya.

Formen part de la Xarxa d'Atenció a les Drogodependències de la Generalitat de Catalunya i col·laboren amb la Secretaria d'Inclusió Social i de Promoció de l'Autonomia Personal (SISPAP) i amb la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil a l'Àrea de Mesures Penals Alternatives, així com amb diverses comunitats autònomes en matèria d'atenció al drogodependent.

L'associació Egueiro col·labora des de l'any 2017 amb la Direcció General d'Atenció a la Infància en l'acolliment de menors estrangers no acompanyats (MENAS), amb l'objectiu de donar resposta a situacions i necessitats d'aquests menors.

Missió:

Oferir una atenció residencial professionalitzada a les persones amb conductes addictives, amb un programa terapèutic individualitzat, orientat a l'extinció de les conductes addictives i la millora de la salut de l'usuari. Els centres reproduïxen un espai socioeducatiu constituït amb finalitat terapèutica, on es fa èmfasi en el grup, incentivant la participació activa de l'usuari.

48 persones treballadores

5 persones treballadores pertanyents a col·lectius risc exclusiu

2 persones voluntàries

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 25 a serveis a la infància i la joventut
- 55 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 56 a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 165 a serveis a persones amb drogodependències
- **Altres** Pisos ASJTET: 4 / Pisos MENAS +18anys: 7

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

PEDALS SOLIDARIS

Breu descripció:

L'any 2016 neix el projecte de Pedals Solidaris, dirigit, coordinat i supervisat per l'equip terapèutic del pis amb suport a la reinserció Can Coroleu (Barcelona) i executat per usuaris/àries que es troben a la tercera i última fase de tractament de problemàtica de drogodependències.

Aquest projecte ecològic es desenvolupa mitjançant bicicletes reutilitzades i remolcs de càrrega per transportar excedents alimentaris procedents de grans superfícies de la ciutat de Barcelona (Veritas, Consum, Bonpreu/Esclat, Condís i altres petits comerços). Aquests excedents alimentaris van destinats a entitats que donen suport a col·lectius vulnerables del territori, que no hi podrien accedir de cap altra manera, donant resposta a una necessitat social mitjançant processos logístics sostenibles econòmicament i ambientalment.

Les bicicletes són reutilitzades i facilitades per la Cooperativa Biciclot. En el taller d'autoreparació els usuaris/àries realitzen l'adequació d'aquests vehicles i el seu posterior manteniment.

Aportació de valor iniciativa:

A l'Associació Egueiro creuen en la necessitat de generar accions d'impacte sociocomunitari amb l'objectiu principal de potenciar la inserció social dels seus usuaris/àries. Impulsen una activitat que, a més d'afavorir el col·lectiu que atenen, també dona resposta a determinats aspectes i situacions de la ciutat de Barcelona i a altres persones.

- Desenvolupar iniciatives centrades en estratègies de prevenció, promoció i inserció que facilitin la inclusió de les persones que pateixen una addicció a les drogues.

- Apoderar persones i col·lectius en la superació de problemes i desigualtats mitjançant fórmules comunitàries i cooperatives.
- Fomentar projectes que permetin la interacció sense perjudici de la identitat personal o col·lectiva. Mitjançant aquests, és possible prevenir dinàmiques socials discriminatòries per raons de sexe, ètnia, cultura, classe social o diferències de tipus físic, psíquic o sensorial.
- Promoure l'autonomia i la responsabilitat.

Principals objectius assolits:

- Optimització de recursos o ús de recursos de la comunitat.
- Fomentar i promoure el treball en xarxa, per compartir, conèixer i permetre que aquest treball sigui el marc de les possibles propostes d'actuació que afavoreixin la reducció de l'estigma.
- Fer visible la problemàtica del malbaratament alimentari, les oportunitats de prevenció i la funció social de les entitats.
- Aproximar aliments a entitats socials del territori que tenen dificultats d'accés a aquests aliments, ja sigui per qüestions de mobilitat, econòmiques o altres.
- Potenciar els valors de la solidaritat i l'aprofitament dels recursos naturals.
- Augmentar la consciència social de la necessitat de reinserció de les persones amb trastorns addictius.
- Aportar un gra de sorra a una nova manera de distribuir mercaderies dins la ciutat de Barcelona. Aquesta ha de ser neta, sostenible econòmicament i ambientalment, no sorollosa i integradora amb el nou model de ciutats del segle XXI.
- Reduir el malbaratament alimentari que suposa un problema complex que va més enllà de l'àmbit ambiental i que, davant la situació de crisi econòmica, resulta encara més insostenible i injustificable.

Principals resultats obtinguts:

Any 2018, indicadors aproximats:

- 89 famílies beneficiàries dels transports (Famílies Monoparentals i Càritas Diocesana de BCN) que realitzats d'altra manera, no podrien tenir accés a aquests aliments perquè no tenen capacitat per realitzar les recollides.
- 32,14T d'aliments recollits durant el 2018 amb el servei de recollida i repartiment amb bicicleta.
- 98,35T de CO₂ que no s'han emès a l'atmosfera. Per a l'equivalència entre la quantitat d'aliments i la contaminació que genera la producció i distribució d'aquests, s'han basat en un model facilitat per l'entitat Banc de Recursos (Pont Alimentari) i elaborat per Paco Muñoz, membre de l'Oficina de Medi Ambient de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Evitar que un vehicle de transport convencional realitzi 5140 km dins l'àrea metropolitana de Barcelona. Aquests km significarien una contaminació aproximada de 0,87 tones de CO₂. L'equivalència és de 17 kg de CO₂ per cada 100 km amb vehicle (consum urbà).
- Proveïment de la nevera solidària ubicada a l'Ateneu l'Harmonia del districte de Sant Andreu, cosa que permet reduir el malbaratament d'aliments i sensibilitzar la població respecte a aquesta problemàtica.

Drogodependents que per la seva cronicitat en el consum de drogues, desestructuració sociofamiliar, marginalitat, manca de recursos per mantenir l'abstinència, falta de formació laboral, han portat a terme el projecte cada dia, apoderant-se de la seva tasca i fent arribar els aliments als seus destinataris.

Abast experiència com a resposta:

El projecte inclou la creació d'una xarxa d'interacció entre aquestes empreses donants i entitats receptores de suport a col·lectius vulnerables de Barcelona:

Entitats col·laboradores: Banc de recursos (Pont Alimentari); Federació de Famílies Monoparentals (Ajuntament de Barcelona); Càritas Diocesana de BCN; Cooperativa Biciclot; Fundació Prevenció Residus i Consum (REZERO); Nutrició Sense Fronteres; Stap Social; Ateneu l'Harmonia (Nevera Solidària); Supermercat Esclat Bonpreu; Supermercats Veritas; Supermercats Consum; Supermercats Condís; Escola Pública Pompeu Fabra.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 1

Membres equips directius: 1

Ateses: 8

Principals factors clau d'èxit:

Factors socials:

- Apoderar persones i col·lectius en la superació de problemes i desigualtats mitjançant fórmules comunitàries i cooperatives.
- Promoure l'autoconfiança i l'autonomia, la responsabilitat i la presa de decisions, promovent valors fonamentals per adquirir un bon grau d'inserció i el manteniment d'aquesta en l'entorn social.
- Establir, impulsar i promoure que els programes de reinserció social tinguin un enfocament amb perspectiva de gènere.
- Fomentar l'activisme en primera persona, facilitant eines i suport a grups de persones amb problemes de drogues per fer front a l'estigma, tant a l'autoestigma com a l'estigma social.

Factors sociocomunitaris:

- Aproximar aliments a entitats socials del territori que tenen dificultats d'accés a aquests aliments, ja sigui per qüestions de mobilitat, econòmiques o altres.
- Fomentar projectes que permetin la interacció sense perjudici de la identitat personal o col·lectiva.
- Optimització de recursos o ús de recursos de la comunitat.
- Fomentar i promoure el treball en xarxa.
- Potenciar els valors de la solidaritat i l'aprofitament dels recursos naturals.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

A causa de l'augment de la demanda per part de les entitats de la ciutat, i el nombre d'usuaris/àries del recurs que disposa

l'associació a la ciutat de Barcelona, no es pot donar resposta a totes les entitats interessades.

Cal destacar, com a reptes superats, tots aquells que comporta l'assoliment dels objectius plantejats anteriorment.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Iniciatives centrades en estratègies de prevenció, promoció i inserció que facilitin la inclusió de les persones que pateixen una addicció a les drogues.

Iniciatives per reduir el malbaratament alimentari que suposa un problema complex que va més enllà de l'àmbit ambiental i que, davant la situació de crisi econòmica, resulta encara més insostenible i injustificable.

Iniciatives per millorar l'eficiència del conjunt del sistema de transports per reduir tots aquells moviments que suposen un cost ambiental, social o econòmic per al conjunt de la societat.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Les administracions territorials mostren interès constant amb aquest projecte per l'impacte que suposa a la ciutat: social, comunitari i ambiental.

Previsió de llarga durada en el temps, cada vegada tenen més agents interessats de diferents sectors i el retorn de l'acció és molt positiva per part de la població que atenen. Després de 4 anys de funcionament es troba perfectament consolidada.

Associació Esclat

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Local

Forma jurídica: Associació

www.esclatec.com

Breu història de l'organització:

Entitat sense ànim de lucre i declarada d'Utilitat Pública que contribueix, des del seu compromís ètic, mitjançant suports i oportunitats, a què cada persona amb paràlisi cerebral o altres discapacitats similars, i la seva família, pugui desenvolupar el seu projecte de qualitat de vida, així com a promoure la seva inclusió com a ciutadana de ple dret en una societat justa i solidària.

Valors: Inclusió; Dignitat; Compromís; Qualitat; Participació; Vocació de servei; Professionalitat; Formació continuada i adaptada; Innovació; Implicació i col·laboració interna i externa; Transparència; Confiança; Agilitat i dinamisme; Treball en equip.

El repte d'Esclat per a la inclusió social i laboral ha estat el Centre Especial de Treball Esclatec. Tots els seus treballadors (15 persones) tenen greus discapacitats, la majoria amb paràlisi cerebral o amb especials dificultats d'inserció laboral.

Missió:

ESCLATEC, el repte de la inclusió laboral i social.

135 persones treballadores

15 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

85 persones voluntàries

380 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 30 a serveis a la infància i la joventut
- 178 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

ESCLATEC, el repte de la inclusió laboral i social

Breu descripció:

Esclatec, creat el 1999, és un CET de referència pel que fa a la inserció laboral de les persones amb discapacitat. Disposa d'un departament propi d'R+D+I2 (Recerca, Desenvolupament, Innovació i Inclusió) per al disseny i producció dels articles, amb tecnologia i patents pròpies per al sector de les tecnologies d'ajuda a les persones amb discapacitat i per als sectors industrial, logístic i energètic.

Els objectius del centre són desenvolupar nous productes que facilitin la vida diària de les persones, crear nous llocs de treball de qualitat per a persones en situació d'exclusió social per la seva discapacitat i satisfer les necessitats dels treballadors i dels clients.

Per assolir aquests objectius al llarg d'aquests 20 anys d'història, Esclatec ha establert diverses aliances i col·laboracions amb les administracions públiques, en especial amb l'IMPD; amb la Universitat Politècnica de Catalunya; amb voluntaris jubilats professors d'universitat i l'Escola de Disseny Elisava de la Universitat Pompeu Fabra.

Actualment Esclatec compta amb dues línies de treball diferenciades: Productes propis: Control de l'entorn i domòtica, vehicles automatitzats per a la indústria (AGV), carretons d'anar a comprar motoritzats (MERCAM i e-motion), sistemes de gestió de bugaderies i cadira electrònica omnidireccional.

Muntatges per a empreses: Taller d'estampació tèxtil i muntatges electrònics i mecànics.

Pel que fa al Mercam, l'any 2015 varen firmar un conveni amb l'empresa Rolser per a treballar en la seva producció i comercialització. Esclatec realitza el desenvolupament elèctric i electrònic i Rolser el disseny del xassís, la bossa i la part comercial.

L'any 2017 Esclatec va guanyar l'adjudicació de la gestió de l'Ateneu de Fabricació Digital de Les Corts per un període de 2 anys.

Aportació de valor iniciativa:

Fets rellevants que fan singulars i atorguen valor afegit dins del món dels Centres Especials de Treball:

- 1- Disposen de productes propis, dissenyats i muntats en el mateix centre i es tracta de productes de tecnologia i electrònica per al sector de la discapacitat, la tercera edat i la dependència.
- 2- Les persones treballadores del departament de producció i realitzen el muntatge són persones amb paràlisi cerebral i discapacitats similars.
- 3- Disposen d'una unitat d'R+D+I2 on es desenvolupen els productes i on els enginyers i tècnics conviuen amb la resta de treballadors i treballadores i es creen unes xarxes de col·laboració i cooperació molt sòlides en ambdues direccions.

El valor més important, però, és la visibilitat per part de la societat de les capacitats dels nostres treballadors i difondre que les entitats del Tercer Sector també poden aportar productes de nivell tecnològic.

Principals objectius assolits:

L'objectiu fonamental del centre és aconseguir el màxim grau d'integració laboral i social de les persones ateses, potenciar el seu progrés personal des del punt de vista global, oferir assistència integrada que abasti les necessitats personals, familiars i socials i afavorir la seva inclusió social i laboral. L'assoliment d'aquest objectiu ens fa valorar un altre aspecte: el treball com a element rehabilitador físic i intel·lectual de les persones amb grans discapacitats.

L'objectiu general del centre és desenvolupar nous productes que facilitin la vida diària de les persones, crear llocs de treball de qualitat per a persones en situació d'exclusió social per la seva discapacitat i satisfer les necessitats dels treballadors i dels clients. L'Assoliment d'aquest objectiu es veu reflectit en els 10 principals articles desenvolupats en els 10 últims anys.

Principals resultats obtinguts:

En els últims 10 anys s'han desenvolupat els següents projectes:

- Spheric: Projecte europeu per al desenvolupament d'una cadira omnidireccional.
- Logçistic: AGV (vehicle industrial de guiat automàtic).
- MERCAR: Carretó d'anar a comprar motoritzat.
- SCB; Sistema inclusiu per al control de roba de la bugaderia.
- EsclaTic: Aplicació per a facilitar la comunicació mitjançant pictogrames a través de mòbil i tauletes.
- Estel: Cadira omnidireccional controlada per APP.
- Cranc V1: AGV pensat per arrossegar càrrega al damunt.
- e-motion; nou carretó motoritzat dissenyat per Rolser & Esclatec.
- MerCam: Projecte per desenvolupar un carretó tipus caminador adreçat a persones grans o amb problemes de mobilitat.
- Canc V2; prototip d'AGV en fase de gestació, bidireccional que volem desenvolupar en un futur pròxim.

Abast experiència com a resposta:

Accions comunicatives destacades dels últims anys:

El gener de 2017 Esclatec apareix al programa "España Directo" TVE.

El febrer de 2017 Esclatec també apareix explicant el projecte al programa de TV3 "Generació Digital".

Des d'octubre de 2016 a març de 2017 Esclatec participa en el programa d'Emprenedoria Social de Barcelona Activa.

Ponència el 2017 en congrés anual BIZBARCELONA, "Esclat i Rolser, innovació i tercer sector".

Empresa seleccionada per participar en el programa d'innovació social B-Value, iniciativa de Banc Sabadell i Ship2b i guanyadora del premi al Projecte innovador.

En 2016 van participar en el congrés internacional "Engineering4Society" de la Universitat de Leuven, realitzant una ponència per explicar el projecte Esclatec.

El febrer de 2014 van tenir presència en el Mobile World Congress de Barcelona.

El novembre de 2014, presentació del vídeo d'Esclatec dins l'espai 20+20+20, acte organitzat per l'Ajuntament de Barcelona.

I moltes altres accions que no podem referenciar.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 135

Membres equips directius: 10

Sòcies: 380

Ateses: 178

Voluntàries: 85

Altres: 150 professionals d'empreses

Principals factors clau d'èxit:

Sens dubte la creació del Departament d'I+D+I2 i la formació continuada dels treballadors per assolir la seva capacitat són els dos factors més importants que han vertebrat l'èxit del projecte.

No obstant això, cal destacar la qualitat dels productes i el valor afegit que transmeten als seus clients. Les col·laboracions de la UPC i altres universitats i escoles amb la transferència de coneixements tècnics i l'assessorament per crear els millors productes acabats ha estat un altre dels factors clau per poder arribar a la fabricació de productes de tecnologia avançada per millorar la qualitat de vida de les persones.

Esment especial pel retorn a la societat d'aquesta iniciativa. En primer lloc donar visibilitat al col·lectiu de persones amb discapacitat és un objectiu, perquè aquestes persones tinguin el reconeixement social a través del fruit del seu esforç, convertint en articles d'ajudes tècniques a totes les persones, tinguin o no discapacitat.

En segon lloc, han convertit el treball digne i de qualitat en un element rehabilitador des del punt de vista físic, psíquic i social per a les persones amb grans discapacitats.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

El principal repte superat va ser la mateixa creació del Centre per abordar el problema de la inclusió laboral de les persones amb paràlisi cerebral.

La complicitat de l'administració local per col·laborar en aquest projecte va ser decisiva. Es va plantejar de manera que les persones amb risc d'exclusió social per les seves discapacitats eren capaces d'integrar-se al món laboral i, per tant, adquirir una dignitat personal i social, mitjançant les ajudes tècniques necessàries.

A partir d'aquesta decisió, es van adonar que el camp de l'elèctrica seria la seva especialitat.

El repte més gran era l'adaptació de les eines necessàries per poder dur a terme la creació i manipulació de components electrònics per poder aprofitar totes les capacitats dels treballadors i treballadores. Es van haver de realitzar molts estudis i observacions per adaptar també els processos de producció per tal que els nois i noies poguessin fer ells mateixos les ajudes tècniques que es fabricaven al principi. Persones amb una gran espasticitat poden realitzar soldadures o verificacions que requereixen autocontrol del moviment de les extremitats superiors, i persones amb dificultats emotives i de concentració realitzen muntatges de cablejats i plaques electròniques. En aquest moment el treball assoleix un nivell terapèutic emocional, físic i d'integració.

Gràcies a la confiança de les universitats aportant joves en pràctiques es va poder crear el departament d'R+D+I2.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Esclatec va néixer innovant des del moment en què es va plantejar desenvolupar articles innovadors de tecnologies de suport a les persones sense comptar amb estructura ni recursos econòmics i materials suficients.

Actualment es caracteritza, a més a més de per l'especificitat de les persones que componen la seva plantilla, per fer i desenvolupar productes propis dissenyats i fabricats en el mateix CET, la qual cosa suposa una aposta innovadora en el mercat i en el sector.

Persones amb una gran espasticitat poden realitzar soldadures o verificacions que requereixen autocontrol del moviment de les extremitats superiors, i persones amb dificultats emotives i de concentració realitzen muntatges de cablejats i plaques electròniques. En aquest moment el treball assoleix un nivell terapèutic emocional, físic i d'integració.

El Departament d'I+D+I2, format per enginyers, és clau per al projecte i ha de treballar amb la resta de l'equip per dur a terme una coordinació multidisciplinària per dissenyar un producte que pugui ser fabricat i muntat pels nostres treballadors amb discapacitat, prèvia adaptació de les eines necessàries.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Consideren que, d'acord a la seva experiència, s'haurien de seguir els següents passos:

- Voluntat ferma i decidida de l'organització o titular del CET per aplicar aquest model.
- Recollida de dades i anàlisi de l'entorn.
- Selecció de treballadors i treballadores adequats.
- Cerca de les instal·lacions que es puguin adaptar.
- Contactar amb centres de formació.
- Contactar amb la universitat de referència per al Departament d'R+D+I.
- Contactar amb persones voluntàries, jubilades expertes en el camp en qüestió.
- Cercar el suport econòmic de l'Administració autonòmica i local per a l'elaboració del Pla de Viabilitat i per a la creació del centre.
- Buscar la complicitat d'entitats del sector i de les empreses que poden comprar els productes per ajudar a adquirir els elements necessaris per mantenir la competitivitat en el mercat.
- Dissenyar com serà el centre i quins seran els productes clau.
- Seguidament, començar per l'adaptació dels llocs de treball i les eines i impartir una primera formació a les persones treballadores.

Associació Joves per la Igualtat i la Solidaritat

Municipi: L'Hospitalet de Llobregat

Àmbit geogràfic: Autonòmic

Forma jurídica: Associació

www.joves.org

Breu història de l'organització:

Joves per la Igualtat i la Solidaritat (JIS) és una organització no governamental sense ànim de lucre, regida pels estatuts aprovats el dia 24 d'abril de 1994, on es porten a terme una sèrie d'accions puntuals i programes socials dirigits a diferents necessitats que detecten al seu entorn.

En un inici un grup de joves del barri de manera voluntària es van associar per tirar endavant temes que en aquell moment els hi interessaven, sobretot temes relacionats amb la promoció de la salut, i a poc a poc l'entitat va passar a tenir personal tècnic. Van anar ampliant els projectes i programes, van crear una àrea de sensibilització i cooperació, i d'intergeneracional en la que les joves i la gent gran participaven en projectes conjunts. Van anar obrint projectes a altres territoris i a participar en xarxes tant de la ciutat com autonòmiques. Van veure la necessitat de treballar des d'una perspectiva que inclogués el gènere, la interculturalitat, la disminució de riscos, la diferència com quelcom positiu i la defensa dels drets humans... I ara estan a punt de fer 25 anys.

Missió:

Treballar amb i per les persones per tal de co-construir la societat mitjançant accions i projectes socioeducatius com a eina de transformació social.

12 persones treballadores

37 persones voluntàries

117 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 9.000 a serveis a la infància i la joventut
- 50 a serveis a la gent gran
- 200 a serveis a altres col·lectius en situació d'exclusió social

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

JOVES AGENTS DE SALUT JUVENIL

Breu descripció:

El programa d'Agents de Salut Juvenil s'emmarca dins l'àrea de salut de l'entitat que té com a missió general promoure actituds i hàbits saludables des d'una disminució de riscos i amb perspectiva de gènere, entenent la salut d'una manera global i positiva.

El seu objectiu és formar a joves en temes de salut (autoestima, alimentació, afectivitat, sexualitat, prevenció de drogues, gestió d'activitats) per tal que puguin fer prevenció i promoció d'hàbits saludables en el seu grup d'iguals. És un programa d'Aprenentatge i Servei. Ja que els i les joves reben una formació i després fan un retorn a altres joves a través d'una acció dissenyada per elles.

Són joves que destinen una part del seu temps lliure a formar-se en temes de salut i a participar activament i voluntàriament en servei d'altres o de la comunitat en la millora de la qualitat de vida i la promoció d'un estil de vida saludable. I que esdevindran referents per al seu grup d'iguals en diferents temes de salut, i per aquest motiu és fonamental la seva motivació, implicació, responsabilitat i formació. Com a agents de salut és important que les joves participin en la promoció i rebin informació de prevenció per a la seva pròpia salut.

La coordinació i les agents implicades varia d'un municipi a altre, però treballen coordinadament amb l'ajuntament, els centres educatius, els dispositius juvenils d'aquest, els mitjans de comunicació local i per descomptat amb el jovent.

La funció com a entitat en col·laboració amb les agents del municipi és dur a terme la coordinació, la formació, el seguiment i donar el suport al jovent que de mica en mica han adquirit el paper d'Agent de Salut, comptant amb la participació activa dels i de les agents de salut veteranes, en la formació de cursos, la dinamització de les xarxes socials...

Al premi presenten l'experiència dels ASJ de Begues i de Molins de Rei.

Aportació de valor de la iniciativa:

El programa té un impacte en la millora social de l'entorn. Per una banda les joves es formen en temes de promoció de la salut i això les nodreix a elles mateixes i al seu entorn més proper. A banda, elles són també transmissores i multiplicadores de tots aquests coneixements al seu entorn a través de les activitats generades per elles mateixes. Això fa que hi hagi un impacte bastant gran perquè arriba a moltes joves.

El programa pretén promoure hàbits saludables entre el jovent, ja que consideren que l'adolescència és un període de canvis i replantejaments de la identitat personal i en el que el contacte amb factors de risc està present i on l'individu pot presentar una certa vulnerabilitat. És per això que els mateixos joves decideixen treballar aspectes de promoció de la salut analitzant aquestes necessitats entre els seus companys i companyes.

Principals objectius assolits:

A través de les formacions als Joves Agents de salut i de les activitats de sensibilització i promoció de la salut generades per ells i elles:

- S'han promogut actituds favorables envers la salut.
- S'han combatut les desigualtats per raons de diversitats sexuals o de gènere.
- S'ha creat un espai de reflexió fomentant l'esperit crític.
- S'ha reforçat i potenciat la implicació del jovent en el teixit associatiu de diferents municipis així com en accions de voluntariat.
- S'ha pogut Informar, formar, assessorar i orientar al jovent sobre temes relacionats amb la promoció de la salut.
- S'han donat eines per poder desenvolupar programes específics des dels/les propis/es joves.
- S'ha aconseguit un efecte multiplicador actuant els/les assistents com mediadors preventius respecte a altres joves.

Principals resultats obtinguts:

Ha participat un grup de 8 joves a Begues, han fet una formació de 24 hores formant-se en diversos temes que tenien interès (afectivitat, sexualitat, gènere, autoestima, prevenció de drogues, imatge personal, habilitats socials, etc.).

A partir d'aquí les joves han participat en una festa del municipi realitzant activitats de sensibilització per als i les joves del seu municipi. La dinamització d'una taula informativa ensenyant al jovent que s'apropava a col·locar correctament el preservatiu masculí com femení, dinamitzant el joc del Pau i la Paula mitjançant imatges associades de manera estereotipada a nois o a noies i qüestionant el sistema sexe-gènere. Realitzar una enquesta per conscienciar al jovent entorn els models de bellesa, la pressió social, l'amor romàntic i els estereotips de gènere, i al mateix temps convidar al jovent a apropar-se a la taula...

A Molins de Rei van implicar-se 20 joves, rebent formació sobre sexualitat, diversitats sexuals i habilitats, treball en equip, etc. Les joves han volgut dinamitzar una acció de sensibilització durant el dia mundial de la sida i han impartit 10 tallers de promoció de la salut amb les companyes dels cursos. A través de dinàmiques i de debats participatius han fet de transmissores de la informació. Han estat una parella educativa realitzant cadascun dels tallers.

Abast experiència com a resposta:

Han participat directament en el programa com a Agents de Salut entre els dos municipis 28 joves i s'ha arribat a un total de 1.000 joves. 800 joves a través dels tallers i a uns 200 joves a través de les accions de sensibilització al carrer i en els centres educatius.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 4

Ateses: 1.000

Voluntàries: 28

Principals factors clau d'èxit:

Els factors de l'èxit del programa és que parteix d'una detecció de necessitats. Comptant amb l'estreta col·laboració per una banda del jovent i per l'altra de les agents del territori.

L'impulsor d'aquest programa és el mateix jovent, que s'apunten voluntàriament al programa perquè tenen moltes ganes d'aprendre i estan interessades a treballar tots aquests temes relacionats amb la promoció de la salut (com la sexualitat, el gènere, les drogues...) i sobretot tenen moltes ganes de compartir aquests coneixements amb altres joves i ajudar a aquests joves a ser més feliços, a combatre les desigualtats de gènere o les discriminacions pel fet de ser diferent d'allò normatiu...

Són un jovent amb molt esperit crític que tenen moltes ganes de fer coses, d'ajudar i de millorar el seu entorn.

El fet que siguin les mateixes joves les que transmetin la informació fa que aquesta sigui més propera i tingui més impacte amb les altres persones joves, aconseguint un efecte multiplicador molt gran.

La coordinació amb les agents del territori en el municipi de Begues, aquest programa s'emmarca dintre del Pla local de drogues de l'Ajuntament, com a entitat es coordinen amb l'àrea de serveis socials i l'àrea de joventut. Així com el dispositiu juvenil i el seu dinamitzador. També compten amb les sinergies dels centres educatius.

A Molins de Rei es coordinen amb l'àrea de salut i l'àrea de joventut de l'Ajuntament. I amb dos dels instituts de secundària de la ciutat.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Arran de l'èxit del programa, aquest fa molts anys que està implantat en els dos municipis, la coordinació amb els agents del territori és molt fluida i hi ha una col·laboració interdepartamental, on participen diferents departaments. També ho facilita el que siguin municipis més petits, així com una col·laboració molt estreta amb els centres educatius. També és molt més fàcil la difusió entre les joves a l'haver participat altres agents de salut d'altres edicions del seu municipi, ja que s'animen les unes a les altres.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

No és innovador fer accions de prevenció i evitar conductes de risc entre el jovent però aquest programa vol anar un pas més enllà promovent la salut de manera positiva i d'una forma integral tenint en compte que la persona és cos, és ment i és emoció i es relaciona amb les altres persones i viu en comunitat i la visió d'una bona salut ha d'incloure tot això. El benestar de la persona jove que es relaciona amb altres persones i que viu en comunitat.

L'impulsor d'aquest programa és el mateix jovent, són les joves les que s'apunten voluntàriament al programa perquè tenen moltes ganes d'aprendre i estan interessades a treballar tots aquests temes relacionats amb la promoció de la salut.

Són un jovent amb molt esperit crític que tenen moltes ganes de fer coses, d'ajudar i de millorar el seu entorn. I en aquest cas sí que és un element innovador perquè tot i que la presència de joves avui en dia com a agent principal del seu propi canvi i del seu entorn està més socialitzat, aquest projecte no només fomenta aquests ítems esmentats sinó que aposta per a l'apoderament de la jove com a agent multiplicador d'informació i sanadora de conductes socials de risc. Això afavoreix que el jovent se senti no només protagonista de la formació sinó creadora del mateix contingut, ja que durant tota la formació el debat amb el jovent participant és constant, generant canvis de rumb en el transcurs dels continguts i ampliant aquest amb informació actual pròpia de les participants.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

La replicabilitat d'aquest programa és molt elevada, en tant que qualsevol municipi té grups de joves motivades i amb empenta per adherir-se a un programa com aquest. Un dels principals factors que permeten que aquest projecte es pugui desenvolupar arreu del territori és la implicació dels agents públics del municipi, que estiguin disposades a crear sinergies amb JIS i exposin les necessitats del seu territori. És a partir d'aquesta detecció que el programa s'adapta i s'elabora "a la carta" per donar resposta.

Un altre factor que afavoreix l'aplicació del programa a qualsevol organització és que no es requereixen grans espais, ni de materials de difícil accés. Els i les joves executen el projecte en un espai polivalent, i la decisió de quina serà l'activitat final es fa conjuntament amb els o les referents del municipi, les persones tècniques que desenvolupen el projecte, això fa que es pugui anar guiant i veient quines limitacions poden tenir les joves, acotant si és necessari alguna acció per falta de recursos.

Asociación Sud Integración

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Local

Forma jurídica: Associació

www.la-merienda.org

Breu història de l'organització:

El projecte La Merienda va ser creat després de detectar necessitats bàsiques socials a Barcelona. Va néixer el 2013, amb l'objectiu de crear espais de participació i de trobada, a més de cobrir les necessitats alimentàries, a un col·lectiu ignorat i desatès.

A través de dos dies de distribució d'aliments en els quals se serveix un berenar actualment, es dona cobertura a 120 beneficiaris al mes, es lliuren sopars per cobrir tota la setmana, s'ofereix un espai de dinàmiques socials- acompanyament psicosocial, i es realitza la intervenció social amb la treballadora social. A més d'un matí d'entrevistes personalitzades amb cada usuari que assisteix al projecte.

En aquests 5 anys de treball ha augmentat exponencialment el nombre de beneficiaris, el que va portar a necessitar més voluntaris i professionals en la intervenció. En el camí recorregut es va veure la necessitat de realitzar un treball de suport cap a la inserció laboral, per a aquelles persones en situació de fragilitat personal, que tenen dificultats per entrar al mercat laboral. Per aquest motiu i amb la finalitat de donar eines a les persones en risc d'exclusió social, s'han creat línies d'actuació per donar-los més autonomia.

Missió:

Sud Integració és una associació sense finalitat de lucre radicada a Barcelona des de 2012, amb un objectiu principal: la inserció integral de les persones en risc d'exclusió social.

2 persones treballadores

40 persones voluntàries

50 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 33 a serveis a la gent gran
- 87 a serveis a altres col·lectius en situació d'exclusió social

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

LA MERIENDA: ACOLLIDA A PERSONES SENSE LLAR. RECUPERACIÓ DE LA SEVA AUTONOMIA

Breu descripció:

1. Cobertura de necessitats bàsiques:
 - Elaboració de fitxes de beneficiaris. Detecció de necessitats, problemàtiques. Situació actual. Habitatge. Assessorament de Recursos. Diferents casos i situacions.
 - Assessorament en estrangeria. Casos específics sense papers i casos recuperació de residències. Drets civils per a immigrants.
 - Ajuda en la tramitació d'ajuts amb serveis socials.
 - Aliments, Roba- mantes, targetes T-10.
2. Acompanyament psicosocial. Creació de vincles. Comunitat la merienda: club social.
 - Dinàmiques de jocs, música, celebracions, trobades de benestar.
3. Ajuda en el procés de recuperació d'autonomia.
 - Derivació de currículums a empreses de serveis i fundacions.
 - Empreses de servei domèstic: Saninet, Servei domèstic.
 - Fundació Esperança i Apip Acam. Programa Incorpora. La Caixa. Seguiment de casos, ofertes de feina, anàlisi de candidatures, elaboració de currículums, preparació per a entrevistes de feina, vestimenta adequada. Presentació, Motivació.
1. Voluntariat. Participació ciutadana. Transmissió de valors.
 - Valors: saber escoltar, donar atenció, acollir, acceptar, acompanyar, solidaritat, respecte, participació, igualtat.
 - Activitats de sensibilització.
2. Sostenibilitat.
 - La Merienda dona suport i promou amb activitats, hàbits de consum i tips de solidaritat: l'economia circular, la reutilització de recursos i està en contra totalment del rebuig alimentari.
 - La Merienda aprofita 25.000 kg a l'any de menjar gràcies a les donacions rebudes. Rebuig alimentari.

Aportació de valor iniciativa:

És un projecte humà que va més enllà de l'assistència alimentària focalitzant-se en l'acompanyament psicosocial a persones en situació de carrer per compartir amb ells un berenar-sopar, escoltar-los, donar-los atenció i acollida, des del respecte, l'acceptació i l'afecte.

La Merienda es realitza gràcies a les donacions aportades per 30 comerços del barri Dreta de l'Eixample i 40 voluntaris.

Valors: Participació ciutadana. Saber escoltar, donar atenció, acollir, acceptar, acompanyar, solidaritat, respecte, igualtat.

Principals objectius assolits:

- Disposar dels recursos suficients per cobrir el sopar per a tota la setmana a tots els beneficiaris que assisteixen.
- Suport en tràmits als beneficiaris i acompanyament diari en gestions diverses.
- Que tots els casos que necessitin més atenció, tinguin un seguiment coordinat per l'equip i per part del responsable.
- Que tots els beneficiaris puguin entrar al mercat laboral a través d'aquestes derivacions.
- Beneficiaris que formen part de la comunitat La Merienda, vincles creats, s'involucren en el dia a dia, participació diària.
- Que tots els beneficiaris puguin participar d'aquestes iniciatives al llarg de l'any.
- Tenir un major nombre d'empreses que participin amb responsabilitat social.
- Arribar a un nombre més gran de persones en diferents esdeveniments.

Principals resultats obtinguts:

- Participació d'usuaris al mes: 2019: 120; 2018: 90; 2017: 65
- Empreses d'alimentació: 2019: 36; 2018: 33; 2017: 27
- Aliments (Kg.): 2019: 26.754; 2018: 25.332; 2017: 23.075
- Voluntaris fixos: 2019: 40; 2018: 36; 2017: 30
- Oportunitats de treball: 2019: 35; 2018: 16; 2017: 8
- Entrevistes Fundació Apip Acam: 2019: 43
- Entrevistes empreses de servei: 24

Abast de l'experiència:

Perfil persones:

- 1.- Persones en situació de fragilitat social. Persones sense llar, gent gran amb recursos mínims.
- 2.- Persones amb dificultat per accedir al mercat laboral: Sud Integració, pertany i treballa de manera coordinada amb entitats i organismes diversos. Fundació Esperança-I Apip Acam-Programa Incorpora; Empreses de servei. Saninet i Servei Domèstic. Entrevistes ateses per ocupació en cases; Fundació Arrels, derivació de casos i participació conjunta lliga futbol UFEC 2018; Participació "Guia de recursos de Barcelona per a persones que viuen al carrer"; Sis. Servei d'inserció social, derivació de casos. Padró; Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar: presentació a comissions; Acord Barcelona Inclusiva.

Comunicació:

Web: <http://www.la-merienda.org/>

Facebook: <https://www.facebook.com/llamerienda/>

Instagram: https://www.instagram.com/la_merienda_/

Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=oKJguN6c9cU&-feature=youtu.be>

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 2

Membres equips directius: 4

Sòcies: 50

Ateses: 120

Voluntàries: 40

Principals factors clau d'èxit:

Els beneficiaris estan altament involucrats en el projecte. Arriben a un col·lectiu que no s'acosta a Serveis Socials.

Aquestes persones assisteixen perquè els hi brinden confiança. Els coneixen per la vinculació amb altres menjadors, el boca-orella, i per trobar l'entitat en la Guia "On menjar" que cada any publica la Comunitat de Sant Egidi.

Les persones en situació de vulnerabilitat es troben invisibles a la societat, la societat no les veu.

A la Merienda ningú és invisible, les trobades són per a ells de cabdal importància, i així ho manifesten. Se senten atesos i escoltats, són referents. Assistir a les trobades els hi fa il·lusió.

La Merienda és actualment una comunitat de beneficiaris, voluntaris i professionals, que gràcies als vincles creats, s'ha format una gran família que creix cada dia.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Reptes assolits:

Sense seu pròpia, es va aconseguir que la parròquia aculli un projecte laic.

Arran de la crisi, el nombre de beneficiaris no deixa d'augmentar. Van aconseguir créixer en 5 anys i ser un referent d'ajuda al col·lectiu persones sense llar, treballant amb 120 persones al mes.

Aprofundeixen en les històries, els problemes, les necessitats i adequen els objectius a les seves necessitats. Comença el treball de passar d'un projecte d'assistència social a donar més autonomia.

Es creen llaços profunds, acompanyen des de l'afecte, respecte, i van crear una comunitat forta, que participa i creix dia a dia. Una gran família.

Creuen en la transformació social des de cada persona, cada individu, però en equip i amb persones involucrades, voluntaris i usuaris, aconseguen millors resultats.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Elements d'Innovació social i sostenibilitat ambiental:

Impacte i transformació social. La Merienda ajuda a obtenir recursos a persones sense llar o amb recursos mínims, millora la seva qualitat de vida, i dona suport emocional.

Col·laboració intersectorial. La Merienda assessora sobre tots els recursos que hi ha a la ciutat, públics i privats.

Escalabilitat i replicabilitat. La Merienda aprofita 25.000 kg de menjar a l'any que estan en perfecte estat i van directes al contenidor.

Un model que pot replicar-se en altres llocs i escalar. I que dona solucions a problemes socials.

Perfil Instagram. Es va crear un compte amb l'objectiu que, a més de comunicar el projecte, generés consciència del consum responsable, parlen del malbaratament alimentari, i transmeten valors solidaris.

Sostenibilitat: La Merienda ja no s'utilitza material descartable, sinó plàstic reutilitzable.

No s'utilitzen bosses de plàstic, les persones porten bosses de tela o es porten aliments en la seva motxilla.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Xarxa de comerços i entitats implicats en la causa. La Merienda treballa amb 30 empreses de l'eixample i amb *Nutrició sense fronteres* que aporten menús de càtering, hotels i escoles.

Un model que pot replicar-se en altres llocs i escalar, i que dona solucions a problemes socials.

EDUVIC

Municipi: L'Hospitalet de Llobregat

Àmbit geogràfic: Autonòmic

Forma jurídica: Cooperativa d'Acció social sense ànim de lucre

www.eduvic.coop

Breu història de l'organització:

EDUVIC va iniciar la seva activitat l'any 1994, quan un grup format per sis professionals que treballaven en l'àmbit de l'educació social van prendre la iniciativa d'unir-se en cooperativa, amb la finalitat de crear serveis especialitzats per atendre adolescents i joves en risc d'exclusió social, i acompanyar-los en el seu procés d'autonomia tot facilitant la seva inclusió social i laboral.

Com a cooperativa, EDUVIC basa la seva organització i gestió en els valors propis del cooperativisme, assumint l'ajuda mútua, la democràcia, la igualtat, l'equitat, la solidaritat, l'honestedat i la transparència com a trets característics del quefer quotidià.

En l'actualitat, ofereixen serveis en diferents àmbits, mitjançant programes d'educació, salut, cultura, esport, oci, atenció residencial, terapèutica i família. Actualment gestionen 40 serveis amb el suport de més de 450 professionals, entre els quals 57 són socis i treballen en 4 àrees d'actuació: Àrea de serveis d'atenció a infants, adolescents i famílies, Àrea de formació i socialització del coneixement EDUVIC Escola Itinere, Àrea de serveis vinculats a l'esport EDUVIC Inspira Sport i Àrea de serveis psicoterapèutics privats.

Missió:

EDUVIC, constituïda el 30 de març de l'any 1994, és una societat cooperativa de treball associat, d'iniciativa social, sense ànim de lucre, especialitzada en el treball amb la infància, l'adolescència i les seves famílies, que incideix en el seu entorn i en la societat tant des del punt de vista especialitzat com preventiu.

453 persones treballadores

57 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 6.680 a serveis a la infància i la joventut
- 426 a serveis a altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 16.350 a projectes esportius

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

AMIT, Aprenc, M'Implico i Treballo. Acompanyament a la inserció laboral dels adolescents i joves migrats sols.

Breu descripció:

El programa AMIT va dirigit a 86 nois (dels 125) majors de 16 anys dels centres d'acollida que EDUVIC gestiona a Lleida.

Es tracta d'un programa d'inserció sociolaboral holístic amb diversos nivells d'aprenentatge progressiu, on es treballen tots aquells aspectes necessaris perquè els adolescents i joves tinguin l'oportunitat de sentir-se atesos, acompanyats i motivats per voler aprendre, integrar-se i desenvolupar-se d'acord a la dimensió personal, social, educativa i laboral.

S'imparteix un programa d'alfabetització i es treballen les capacitats i competències transversals a través de l'esport i es comença a fer una integració al territori a través de diferents activitats lúdiques. Es realitzen tallers ocupacionals a les instal·lacions dels centres, perquè aprenguin un ofici a partir dels recursos propis: Taller de jardineria, hort i pagesia, Taller de manteniment d'edificis, Taller de pastisseria i Taller de bugaderia.

Els nois porten a terme pràctiques no laborals en empreses del sector amb un seguiment individualitzat de la seva evolució per aconseguir un bon acoblament al món laboral.

Finalment es pretén aconseguir una contractació laboral amb la col·laboració de l'ETT AMIGA de la Fundació Formació i Treball. Els nois que accedeixin a un contracte de treball reben l'assessorament d'un/a tècnic d'inserció laboral durant el primer any de feina amb un seguiment individualitzat del seu procés laboral i amb un acompanyament emocional terapèutic càrrec de professionals especialitzats.

Aportació de valor la iniciativa:

Des del projecte donen resposta a la necessitat detectada del col·lectiu de joves migrats sense referents familiars:

1. Planificar i oferir sortides laborals als adolescents i joves que sortiran de l'entorn de protecció dels centres d'acollida i pisos assistits, a partir de:

- Un pla de treball individualitzat que els aporta els recursos necessaris en la dimensió personal, laboral, social i cultural.
- L'acompanyament emocional terapèutic per la reconducció dels traumes que poden presentar els nois a causa del seu procés migratori.

- La col·laboració d'empreses i autònoms del territori disposats a oferir llocs per realitzar pràctiques formatives no laborals i/o la contractació final del jove, sempre que la seva situació administrativa així ho permeti.
2. La desestigmatització del col·lectiu davant la societat a través del treball directe amb els nois, els quals resideixen al territori sense família que se'n faci càrrec, i que els suposa un risc d'exclusió social i de vulnerabilitat important.

Principals objectius assolits:

El programa AMTI, actualment està en desenvolupament, fet que condiona poder explicar amb exactitud els objectius assolits. Els objectius marcats són:

- La desestigmatització del col·lectiu de nois arribats els darrers mesos al nostre territori.
- Augmentar els recursos i capacitats personals, socials, laborals i culturals dels joves (apoderament, motivació, educació, socialització amb l'entorn, enfocament d'objectius vitals, etc.).
- Resoldre totalment o parcialment les dificultats emocionals dels joves, els quals han viscut experiències traumàtiques durant el procés de migració amb l'ajuda de psicòlegs especialitzats en la reconducció del trauma.
- Millorar el nivell de capacitat comunicativa dels nois amb les llengües oficials del territori (català i castellà) a través del Programa d'alfabetització creat per la Generalitat de Catalunya a partir d'un estudi realitzat a un centre de menors migrats sols de Mataró.
- Crear ponts de comunicació i treball entre el col·lectiu de joves migrats sols i la societat a través de les empreses i autònoms col·laboradors amb el Programa AMIT. Tenen previst arribar a les 105 empreses col·laboradores.
- Oferir oportunitats de contractació laboral real als joves. Calculen, a partir de les dades recollides fins ara, que 43 joves del total que atenen compleixin amb l'objectiu.

Principals resultats obtinguts:

Tenint en compte que el programa està en ple desenvolupament es fa una aproximació d'acord a les dades que s'han pogut extreure fins al moment.

Es preveu que aproximadament uns 70 nois portin a terme pràctiques mitjançant un conveni de pràctiques no laborals en empreses professionals, les quals han mostrat el seu interès en aquest col·lectiu. D'aquests 70 nois, s'estima que 43 puguin arribar a obtenir una contractació laboral dins la mateixa empresa on ha realitzat les pràctiques.

Tenen una prospecció de 105 empreses col·laboradores dins el programa que participaran activament.

Abast experiència com a resposta:

El Programa AMIT ha donat les seves primeres passes al Segrià, Lleida. El seu impacte a la zona serà considerable donat que és la primera experiència a la zona per afavorir la inserció laboral dels nois.

El que es busca és que pugui esdevenir un programa aplicable a tots els centres on resideixen els joves migrats sols amb risc d'exclusió social. La metodologia del treball és molt rigorosa per obtenir resultats satisfactoris i quantificables. Tenint en compte

això, es realitza un recull de diferents dades a partir de graelles per fer un seguiment del procés individual i una valoració contínua dels resultats en funció dels indicadors d'assoliment plantejats.

AMIT és un programa replicable a qualsevol centre de joves migrats sols, sempre tenint en compte les característiques locals de cada territori.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 25

Membres equips directius: 4

Sòcies: 2

Ateses: 100

Altres: 105 empreses col·laboradores pràctiques laborals

Principals factors clau d'èxit:

Un dels principals factors que auguren l'èxit del programa és que es parteix del treball de primera línia amb els joves, fet que permet detectar més àgilment qualsevol necessitat per poder actuar i resoldre qualsevol incidència. Són coneixedors de les característiques dels nois, saben les seves inquietuds, pors, objectius i vivències de manera molt personal.

Les ganes de superació d'aquests joves per aconseguir el seu objectiu migratori, la seva pròpia idiosincràsia fa que la implicació en el programa sigui positiva i motivacional i, conseqüentment, els resultats acaben esdevenint exitosos.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Un gran repte és que els nois superin la dificultat per aprendre/entendre les característiques culturals pròpies del territori. No deixa de ser un xoc cultural que requereix un període d'adaptació que es duu a terme de la manera més planera possible i sempre amb bons resultats. No es poden obviar els prejudicis que pot tenir la comunitat envers aquest sector de la població, sempre des de la desconexió. Amb l'AMIT es poden superar aquests prejudicis amb activitats d'integració on conèixer la seva realitat i vàlua.

També cal tenir en compte la problemàtica envers els procediments administratius per regularitzar la documentació legal dels joves migrats doncs es produeix un endarreriment en la tramitació dels permisos de treball, fet que pot comportar la impossibilitat de contractació de les empreses per falta de permisos i la regularització de papers.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

El Programa AMIT es podria definir tot ell com a innovador, atinent que, tot i no utilitzar tècniques i metodologies noves, el fet que estigui adreçat als joves migrats sols, ja el fa innovador. És un col·lectiu del qual no es té coneixença i s'ha de començar a treballar des de zero aprofundint i estudiant en les característiques pròpies d'aquests joves.

Conseqüentment, s'ha portat a terme la creació de materials per poder organitzar i valorar tot el procés. En primer lloc, es

configura una base de dades per conèixer el perfil d'aquests joves on queda reflectida la informació sobre dades personals, situació administrativa, estudis realitzats, seguiment d'entrevistes vinculades al programa i vivències i motivacions per poder acotar la intervenció.

Paral·lelament s'està generant una base de dades d'empreses col·laboradores a través de la prospecció d'empreses que possibilita la signatura de convenis de pràctiques no laborals per aquests joves amb la finalitat que puguin entendre com és el món laboral, aprendre i/o conèixer diferents oficis, treballar hàbits i utilitzar els diferents recursos que es posen a disposició del ciutadà, socialment i culturalment.

Tot això, sempre tenint en compte que en tot el procés, aquests nois han de rebre un acompanyament i orientació en tots els nivells, ja que no només es busquen solucions laborals sinó que es treballa el camp emocional. Des d'Eduvic reconeixen les experiències traumàtiques que han viscut i volen acompanyar-los en aspectes que els motivin i els facin sentir plens.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Els principals factors que permeten que el Programa AMIT sigui replicable i transferible són:

- L'estudi previ de les necessitats del territori, del perfil dels participants, de la demanda d'empresaris i autònoms, dels objectius vitals dels nois i dels recursos disponibles, per tal d'assegurar l'èxit i la viabilitat del Programa AMIT.
- La rigorositat metodològica a través del seguiment sistematitzat de cada procés que es porta a terme: avaluació continua dels nois durant tots els nivells d'aprenentatge, seguiment i valoració de nois i empreses, així com dels tallers ocupacionals impartits als centres d'acollida, etc.
- El seguiment i valoració quantitatiu que permet fer una comparació de resultats. (fitxes de seguiment, les avaluacions quantificables, valoració de les empreses / pràctiques).

El Programa AMIT és replicable a qualsevol jove del mateix col·lectiu, indistintament de l'organització responsable.

Fundació Espigoladors

Municipi: Barcelona

Àmbit geogràfic: Catalunya

Forma jurídica: Fundació

www.espigoladors.cat

Breu història de l'organització:

La fundació neix el 2014 en plena crisi econòmica de la mà de tres emprenedores/rs socials. Una organització que volia donar resposta a tres necessitats de la nostra societat d'una manera innovadora, transformadora, inclusiva, i participativa: el malbaratament alimentari, la falta d'accés a l'alimentació saludable i la manca d'oportunitats laborals de persones en situació de risc d'exclusió social. Així comença la història i fins avui en dia amb uns valors clars: valentia, perseverança i visió d'impacte.

Missió:

Espigoladors és una empresa social que pretén incidir en tres problemes de la societat actual: el malbaratament alimentari; la manca d'accés a una alimentació sana i saludable d'alguns col·lectius en situació de risc d'exclusió social; la manca d'oportunitats d'aquests col·lectius.

Amb els següents fins: reduir l'índex de malbaratament de fruita i verdura mitjançant l'oferiment d'una alternativa-solució per a aquelles empreses i persones que actualment estan malbaratant; reduir l'impacte ambiental que es genera a partir del malbaratament alimentari (emissió de CO2, malbaratament de l'aigua, i altres recursos...); generar oportunitats a les persones en situació de risc d'exclusió que participin en el projecte; augmentar el nombre de persones sensibilitzades entorn del greu problema del malbaratament; donar accés a aliments sans i saludables, com són la fruita i la verdura, a menjadors socials o entitats socials; fomentar el consum d'aliments sans i saludables.

19 persones treballadores

6 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

394 persones voluntàries

7 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 73 a serveis a la infància i la joventut
- 78 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 14 a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 27 a serveis a altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 10 a serveis de cohesió i dinamització social

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

L'ESPIGOLAMENT, UNA EINA DE TRANSFORMACIÓ SOCIAL

Breu descripció:

L'activitat d'espigolament, consisteix en la recollida directa al camp de fruites i verdures que es descarten perquè no tenen cabuda en el circuit comercial, ja sigui per raons estètiques, per excedents de producció o per un descens de les vendes amb el permís del productor de les terres. De la fruita i verdura recuperada, més d'un 95% es canalitza a entitats socials i punts de distribució d'aliments i, la resta, es transforma a l'obrador en conserves que es comercialitzen sota la marca "es im-perfect®".

Els programes d'espigolament es van obrint en diferents zones i seguint una metodologia:

1. Creen xarxes de productors locals d'una mateixa zona. Aquests productors s'adhereixen a la xarxa d'Espigoladors amb el compromís de no llençar aliments i avisar a la fundació quan tinguin excedents o minves. D'aquesta manera: visibilitzen el sector primari; redueixen el malbaratament alimentari en origen i el seu impacte mediambiental associat; apropen les persones de diferents sectors de la vida al producte local i de proximitat i prenen consciència del valor dels aliments i d'on provenen.
2. Creen una xarxa de punts de distribució d'aliments per zona. Aquests punts de distribució d'aliments han de tenir la capacitat de rebre i conservar aliments frescos. Al mateix temps també és un requisit que siguin punts de distribució amb projectes presents o futurs de creació d'una metodologia de donació d'aliments transformadora que trenqui amb un model assistencialista.
3. Creació de comunitats d'Espigoladors. Els Espigoladors són persones de diferents sectors: en atur, persones derivades de serveis socials o usuaris de punts de distribució d'aliments que vulguin formar part d'un grup amb una identitat que dignifica i al mateix temps fomenta l'autoestima i la generació d'oportunitats o simplement persones que volen participar d'aquesta activitat. Tots els Espigoladors segueixen un protocol marcat per l'organització.

Aportació de valor iniciativa:

- Trenca amb un model de donació d'aliments sense intervenció del receptor, promovent un canvi social en el qual es recupera el valor dels aliments com un recurs i no com un residu i es promou el consum responsable i sostenible i amb un clar impacte mediambiental.
- És un model basat en l'economia circular que afronta el repte de reduir el malbaratament alimentari.
- Facilita l'accés de productes frescos i saludables a persones en risc d'exclusió social.
- Promou un moviment ciutadà que s'acosta a la realitat dels productors connectant fàcilment amb la seva manera de fer i d'actuar.
- Consciència als consumidors amb impacte directe sobre un tema candent com és el malbaratament alimentari.
- És un model escalable i replicable a altres territoris.
- És un model participatiu i inclusiu que promou la generació d'oportunitats amb un sistema de recuperació d'aliments promovent la dignitat de les persones que no tenen accés a aliments.

Principals objectius assolits:

- Recuperen i dignifiquen una acció secular, l'espigolament, com una alternativa més en la lluita contra el malbaratament d'aliments.
- L'espigolament és una via d'acció directa contra el malbaratament alimentari que implica a diferents agents.
- L'espigolament és una eina de connexió entre els diferents actors clau del sistema de la cadena alimentària (productores/rs, indústria, consumidors, ciutadania...), per tal d'establir recursos i solucions per prevenir el malbaratament alimentari d'una manera transformadora, inclusiva.
- L'espigolament és una crida a l'acció que elimina els estereotips i té el poder per trencar les regles establertes a través d'un model innovador.
- Mitjançant l'espigolament, apropen persones ateses d'entitats socials de diversa índole a la pràctica agrícola alhora que es treballen valors, conductes i motivacions.
- Acosten la ciutadania provinent principalment d'un medi urbà al món rural, posant en valor al sector primari.
- Promouen el coneixement i consum de producte fresc, de temporada, de proximitat i estèticament imperfecte a la ciutadania.
- Redueixen l'impacte ambiental negatiu.
- Fomenten i promouen el dret a una alimentació saludable i sostenible.
- L'obrador funciona com a eina de transformació social, oferint oportunitats laborals a persones en risc d'exclusió.

Principals resultats obtinguts:

Des de 2015 a 2018, s'han obtingut els següents indicadors d'impacte: 605 tones d'aliments recuperats; 270 tones d'emissions de CO2 evitades; 367 milions de litres d'aigua estalviats; 1.857.032 racions d'aliments servits (300 g); 2.420 espigadors participants; 94 productors i empreses del sector transformació

que col·laboren; 50 entitats socials a les quals es distribueixen aliments.

El model que desenvolupen incideix en la dignificació de les persones que es troben en una situació vulnerable i al mateix temps sensibilitza la població en general sobre un problema local i global com és el malbaratament d'aliments.

Abast experiència com a resposta:

L'impacte social es valora de manera transversal, des de la recuperació de productes alimentaris als camps de conreu, l'estalvi de recursos naturals, l'aproximació al sector agrari de col·lectius de població de diversa índole, l'apoderament de persones en risc d'exclusió, la promoció d'una alimentació sana i saludable, etc.

Agents implicats: sector primari. Grans i petits productors/res i empreses de distribució i transformació d'aliments que s'uneixen a la nostra xarxa compromesa en la lluita contra el malbaratament alimentari; entitats socials que treballen amb diferents col·lectius en situació de risc d'exclusió; entitats socials receptors d'aliments; persones ateses de punts de distribució d'aliments derivades de Serveis Socials; ciutadania amb interessos i motivacions per combatre el malbaratament alimentari de manera voluntària; comunitats d'espigoladors: persones procedents de diferents sectors de la vida que es converteixen en prescriptors de la causa.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 3

Membres equips directius: 1

Sòcies: 1

Ateses: 50 punts de distribució d'aliments

Voluntàries: 2.390 participants a espigolades (2015-2018)

Principals factors clau d'èxit:

Han rebut la confiança del sector primari, tant dels principals sindicats agraris com dels productors signants de convenis de col·laboració.

Gaudeixen del suport d'algunes administracions públiques, tant municipals com autonòmic.

Han estat capaços d'implicar la ciutadania en l'acció d'espigolar, promovent l'augment de la consciència referent al malbaratament d'aliments.

Són una organització que treballa establint sinergies i col·laboracions per la creació d'un ecosistema d'agents de canvi social.

Aporten una solució a la demanda de producte fresc dels punts de distribució solidària d'aliments.

El model de negoci que presenten va encaminat a la sostenibilitat econòmica gràcies, en part, a la transformació de producte a l'obrador i posterior venda sota la marca Es imperfect.

Proposen un projecte innovador i pioner a l'Estat, que dona una nova visió de l'aprofitament alimentari al sector primari.

Es pretén fugir de l'assistencialisme tradicional apoderant col·lectius en situació de risc oferint oportunitats laborals.

Treball en equip i presa de decisions conjunta en tots els àmbits de l'organització.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

- L'espigolament és una activitat que han recuperat, per tant és una acció nova a treballar i que avui dia han estat capaces que figuri en una proposta de llei catalana.
- Són una organització de base que va començar amb molta empenta i motivació, que encara tenen, però amb recursos econòmics molt precaris. Per tant, una manca de recursos econòmics que no permet avançar ràpidament però que ha fet desenvolupar molta creativitat i forjar un equip de persones al voltant que l'han donat suport i acompanyat.
- És un projecte molt ambiciós amb una proposta nova en totes les àrees que permet tenir una visió integral i poder esdevenir un referent en aquest camp.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Espigoladors aporta una nova visió en la lluita contra el malbaratament alimentari, afavorint al segle XXI una acció ancestral com era la de recollir els excedents dels camps per part de la població més desfavorida. Fuig del model assistencialista apoderant a col·lectius en situació vulnerable en el treball al camp i en un entorn natural promovent:

- Relació entre diferents col·lectius de persones
- Millora de l'autoestima personal
- Cohesió, apoderament del grup i establiment de relacions interpersonals.
- Participació grupal en una tasca solidària
- Adquisició d'hàbits i tècniques de treball
- Experimentació sensorial, motriu i vivencial

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

1- Els 3 factors que motiven l'existència d'espigoladors se succeeixen en qualsevol ciutat del món.

- El malbaratament alimentari.
- La manca d'accés a una alimentació sana i saludable d'alguns col·lectius en situació de risc d'exclusió social.
- La manca d'oportunitats d'aquests col·lectius.

Són per tant, elements que permeten replicar aquesta experiència allà on es cregui més necessari o urgent, per tal de pal·liar en la mesura del possible un o varis dels factors descrits.

2- Acció política i treball conjunt amb visió transformadora.

Proposta de llei catalana contra el malbaratament alimentari que és un bon punt de partida perquè es promouen lleis a altres comunitats.

Participació a diferents organitzacions internacionals per crear sinergies i campanyes conjuntes que promoguin canvis.

3- Organització escalable: el model permet incrementar l'impacte social i mediambiental creant una xarxa de programes d'espigolaments tant a la resta de l'Estat com internacionalment que es retroalimenta, aprofitin recursos entre elles i pugui actuar com una eina de transformació social, econòmica i ambiental.

Fundació Marianao

Municipi: Sant Boi de Llobregat
Àmbit geogràfic: Local
Forma jurídica: Fundació privada

www.marianao.net

Breu història de l'organització:

La Fundació Marianao és una entitat social que des de l'any 1985 desenvolupa projectes socials i educatius al servei de tota la comunitat, treballant de manera preferent amb aquelles persones que pateixen situacions de vulnerabilitat social a partir d'un model d'intervenció comunitària, d'atenció integral i apoderament de les persones.

L'entitat va néixer fa 33 anys a partir de l'ocupació d'un edifici abandonat amb la vocació d'atendre els infants i joves del barri. Esdevé una bona experiència de mobilització popular i això és fruit del compromís del moviment veïnal en el context de la lluita per les llibertats al nostre país, en plena transició del franquisme a la democràcia.

L'experiència de l'entitat és reconeguda com un bon exemple d'entitat social compromesa amb el territori i amb el benestar dels seus veïns i veïnes. Des d'aquesta perspectiva, les accions i programes de la Fundació Marianao s'articulen des de la necessitat de construir respostes i alternatives per al desenvolupament local del territori a través de la implicació i la mobilització ciutadana.

Avui dia la Fundació atén a més de 4.000 persones cada any, amb més de 75 treballadores i 190 persones voluntàries que fan possible i sostenible aquest projecte.

Missió:

La Fundació Marianao neix l'any 1985 a Sant Boi de Llobregat amb la voluntat d'oferir espais de referència educativa, participació i oportunitat per infants, joves i grans, acompanyant-los a partir de processos d'apoderament i d'inclusió a la comunitat.

Tot això ho fan perquè somien amb una societat compromesa amb la justícia social i amb la igualtat d'oportunitats.

“Som una entitat comunitària, apassionada i lluitadora”.

75 persones treballadores

190 persones voluntàries

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 1.230 a serveis a la infància i la joventut
- 218 a serveis a la gent gran
- 72 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 90 a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 210 a serveis a altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 2.489 a serveis de cohesió i dinamització social

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

PROJECTE ESFERA JOVE: CONNECTANT I ENFORTINT LA COMUNITAT DES DE LA PARTICIPACIÓ JUVENIL. El voluntariat juvenil com a motor per a la participació i la transformació social.

Breu descripció:

El programa 'Esfera Jove' fomenta la participació activa dels joves de la comunitat i la transformació de la seva realitat més propera, tot implicant-los a través de l'acció col·lectiva i partint d'un eix fonamental, la formació i la generació de competències participatives, que assegurin el seu apoderament i els capacitin per a iniciar processos de transformació i millora real, amb autonomia i llibertat.

Les accions que es desenvolupen des del projecte són:

- “Formació en participació”: té la intenció de dotar als i les joves d'eines que facilitin la seva participació, i afavoreixin la creació d'activitats autogestionades i amb un rerefons prèviament projectat i reflexionat basat en l'anàlisi de la seva comunitat. La formació s'articula en dues accions, els Crèdits de Participació en l'Institut i el Curs de Dinamitzadors Juvenils. La formació té com a objectiu identificar una proposta de millora al barri de Marianao i transformar-la a partir d'accions liderades pels joves.
- El Viver Juvenil ofereix seguiment, suport i assessorament en tot el seu procés als col·lectius juvenils que vulguin desenvolupar un projecte de grup orientat a transformar i millorar el

seu entorn més proper. El viver ofereix l'espai, els recursos i els coneixements de la persona tècnica referent, per a la maduració del col·lectiu cap a la seva autonomia i implementació de la seva idea a la comunitat.

- El projecte "Lokal 9" és un espai juvenil de referència al barri, impulsat i liderat pels joves amb l'acompanyament d'un equip dinamitzador, tot generant un entorn positiu i saludable en el qual s'estimulin processos d'emprenedoria social i lideratge juvenil oferint orientació i assessorament al desenvolupament d'iniciatives d'impacte social i comunitari.

Tots els seus projectes responen a necessitats detectades per ells mateixos en el municipi de Sant Boi de Llobregat, al barri de Marianao, on es troba la Fundació Marianao.

Aportació de valor de la iniciativa:

1. Millora del currículum educatiu de l'institut. Nou ecosistema: Comunitat educadora.
2. S'han creat noves xarxes de relació i lideratge (institut, recursos i serveis de la comunitat)
3. Reducció de les conductes incíviques dels joves al municipi.
4. Integració de joves amb perfils d'exclusió, en nous cercles de relació juvenil a la comunitat.
5. Millora en les dinàmiques de convivència dels joves.
6. Augment de la cultura participativa juvenil al territori, corresponsabilitat i compromís social dels joves envers la seva comunitat.
7. Sensibilització social entorn dels col·lectius en risc o en situació de vulnerabilitat social.
8. Foment de l'ús positiu de l'espai públic de la comunitat pels adolescents i joves, com a espai de relació, convivència i construcció d'identitats.
9. Cohesió territorial: Col·laboració, organització i treball transversal entre els diferents recursos de la comunitat.
10. Augment de la participació ciutadana al barri de Marianao.

Principals objectius assolits:

Envers la comunitat:

1. Connectar els diversos agents educatius del territori.
2. Oferir noves respostes a les necessitats socials existents.
3. Complementar l'oferta educativa de l'institut envers la comunitat.

Envers els joves:

4. Promoure la consciència crítica i emprenedora.
5. Fomentar el seu compromís amb la realitat social de l'entorn.
6. Promoure l'impuls de propostes d'acció social liderades i autogestionades.

S'ha assolit:

1.1 La vinculació del col·lectiu juvenil en espais de participació comunitària existents, mitjançant el coneixement de la seva realitat pel desenvolupament d'accions comunitàries.

2.1 Millorar la realitat del barri Marianao, especialment en l'atenció a la infància i la gent gran a través del coneixement dels recursos del barri de Marianao.

3.1 L'acompanyament i motivació dels joves a crear projectes basats amb iniciatives socials que promoguin la transformació comunitària.

4/5.1 La promoció dels joves com a protagonistes del seu procés educatiu, social i personal, que ha aconseguit:

- Oportunitats de conèixer i liderar projectes d'impacte a la comunitat.
- El foment l'esperit crític i el pensament reflexiu.
- Una major sensibilització i consciència en vers a la realitat del seu entorn.
- Capacitat de lideratge en relació a la dinamització comunitària.
- S'ha donat a conèixer el potencial dels i les joves i trencar els prejudicis i estereotips envers els i les joves en situació d'inactivitat juvenil.

6.1 Formació i creació de líders juvenils.

Principals resultats obtinguts:

Les iniciatives juvenils han suposat la participació dels veïns i veïnes de Marianao, valorant el paper dels joves com a líders de la seva comunitat, tot generant un discurs positiu entre la ciutadania envers la participació dels joves i com aquests promocionen accions comunitàries en pro de la convivència social.

S'ha realitzat:

1. El Curs de Dinamitzadors Juvenils amb una participació de 32 joves.
2. Realització del "Crèdit de Participació" a l'INS Marianao: 219 alumnes que ha tingut com a resultat: tres comissions de treball formades per 55 alumnes de 4t d'ESO pel disseny i execució de l'acció Jornades culturals a l'INS Marianao amb col·laboració de l'equip directiu del centre.
3. Vinculació de cinc col·lectius juvenils (76 joves), que desenvolupen els seus projectes socials revertint en la mateixa comunitat, dirigits a:
 - Treball amb infància:
 - Projecte de dinamització infantil de l'espai públic (places, parcs, patis de col·legis) durant els caps de setmana, obertes i gratuïtes a les famílies.
 - Dinamització d'accions lúdiques dirigides a famílies i entitats socials del barri de Marianao.
 - Treball amb adolescents i joves:
 - Es potencien activitats i tallers lúdic-educatives per tal de sensibilitzar als adolescents i joves en aspectes relacionats amb la diversitat existent al barri.
 - Treball amb gent gran:
 - Proporcionar acompanyament als avis i àvies a través de la dinamització en residències i centres de dia fomentant l'aprenentatge intergeneracional.

Abast de l'experiència:

- 251 joves formats: 161, entre 14 a 15 anys, i 90, entre 16 a 18 anys.
- 76 joves formant part de col·lectius: 56 participants, entre 16 a 18 anys, 20 participants, entre 19 a 30 anys.
- Ciutadans i ciutadanes participants de les accions dels joves: 85 infants, 20 famílies, 34 adolescents i 70 persones grans

- Agents socials implicats:
- Lideratge del projecte: Equip Esfera Jove – Fundació Marianao; Equip Directiu l'Institut Marianao; Departament de participació i nova ciutadania de l'Ajuntament
- Agents col·laboradors de la comunitat: Regidoria de Joventut de l'Ajuntament; Factoria Jove de l'Ajuntament; Departament de Cultura; Casal de Barri Marianao; Entitats, equipaments i serveis del barri de Marianao: Casal de la Gent Gran, Esplai Exidia, Escola Benviure, Centre Obert Don Bosco, Residència d'avis Llar Blanca; Associació Circula Cultura; Equip Marianaotécór (procés comunitari de Marianao); Ràdio Sant Boi.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 4

Membres equips directius: 1

Ateses: 512

Principals factors clau d'èxit:

El professional referent. És fonamental que el professional que els acompanyi sigui una persona propera i capaç de generar la confiança suficient per a liderar el procés, però adoptant un rol de facilitador i no de gestió de les decisions del col·lectiu.

El protagonisme dels joves. Cal potenciar el protagonisme del grup perquè el procés participatiu sigui real. Per tant, la gestió del temps, la planificació de les activitats i les decisions sobre els interessos del grup, són elements que han de dependre d'ells. És essencial que els joves tinguin total llibertat a l'hora d'escollir el camí del seu col·lectiu i l'orientació de la seva acció de millora.

Treball en valors en totes les accions desenvolupades pels joves. Parlar de valors suposa un compromís en totes les accions desenvolupades pels joves. Els seus projectes fomenten els valors de la solidaritat, el compromís, la participació i el més destacat el valor de la comunitat, totes les seves accions es fan per la ciutadania, sent totes gratuïtes i excloses d'ànim de lucre, i com a contrapartida es fomenta el valor del civisme.

La comunitat com a motor del canvi. Segons el projecte o acció que el grup vulgui realitzar, els joves comptaran amb uns agents o altres de la seva comunitat per tal d'establir sinergies entre els diversos recursos i connectar-los a través de la participació juvenil.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Algunes de les dificultats del projecte han estat:

- Manca de vinculació prèvia dels adolescents i joves als espais de participació ciutadana existents al territori.
- Manca de cultura participativa juvenil a l'institut i a la comunitat fruit del desconeixement dels recursos i serveis.
- Desconeixement per part del col·lectiu juvenil de les possibilitats de poder participar de la seva comunitat i com poder vincu-

lar-se amb els actors de la comunitat, especialment recursos tècnics i administració social pel suport de les iniciatives dels col·lectius juvenils.

- Manca d'equilibri entre les capacitats del territori i la demanda dels joves.

Reptes:

Centre educatiu:

- Major obertura i flexibilitat del centre per tal d'integrar iniciatives de caràcter participatives i de lideratge juvenil.
- Creació de nous espais d'intervenció educativa amb base lúdica, dins de les aules, afavorint el coneixement dels interessos i motivacions dels alumnes per connectar-los amb el seu entorn.

Joves:

- Els joves protagonitzen accions de compromís cívic i exerceixen el seu dret de participar per incidir en la seva comunitat.
- Comunitat:
- Augment de processos de promoció i incorporació social a través de la pràctica de la participació.
- Major sensibilitat social i voluntariat des d'edats primerenques (adolescència).
- Creació de nous espais d'organització ciutadana juvenils al barri.
- Enfortiment del teixit associatiu en el barri i municipi.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Lideratge i corresponsabilitat juvenil al barri. Espais de trobada entre els joves i els agents de la comunitat per tal de treballar conjuntament el disseny de propostes de millora del territori. Els joves coneixen els recursos i això facilita l'accés i l'enllaç de tots els joves als recursos que ofereix la comunitat.

Els joves prenen la paraula en els processos de decisió dels afers públics.

El paper de la xarxa educativa. Implicació de la Xarxa Educativa en processos d'educació i participació dins i fora de l'aula.

Creació i consolidació d'espais "reconeguts" de coordinació amb els agents educatius per l'òptim desenvolupament del projecte.

La formació com a element vertebrador. La formació com eina de millora social, com espai perquè els joves desenvolupin les seves capacitats i s'estimulin nous enfocaments i idees en relació al desenvolupament de propostes de millora davant els reptes que ens planteja la nostra comunitat.

L'equipament juvenil. La importància dels espais de referència on centralitzar el treball amb joves alhora que es treballen les relacions i la creació del vincle amb ells, per tal de fer-los participants dels processos de formació i participació comunitària.

Adaptabilitat al context. El col·lectiu juvenil pren consciència de la realitat del seu entorn, per tal de construir accions i iniciatives adaptades al barri on conviu. Fet que provoca que els joves siguin coneixedors de les necessitats i millores del seu barri, així com de potencialitats per tal d'identificar propostes de millora aterrades i significatives que impacten al seu barri i a les seves famílies.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

La participació social constitueix un fonament bàsic de la societat civil i, per tant, de la democràcia. Per això, l'organització creu que cal avançar en el desenvolupament d'una comunitat participativa que doni protagonisme a les associacions i col·lectius de joves com a agents de l'acció, com a elements de participació activa en el disseny de les polítiques de joventut i com a factors de socialització i participació democràtica.

El model de treball en participació juvenil comunitària que promou ESFERA JOVE és reconegut a molts indrets de Catalunya, fet que es constata a través dels diversos premis que ha rebut al llarg del temps i de les múltiples peticions de suport d'ajuntaments i entitats d'arreu del País.

Actualment s'està col·laborant amb "l'Agència Catalana de Joventut" amb la intenció de fer un acompanyament estratègic en la reflexió, disseny i implementació de projectes juvenils per a professionals de joventut que tinguin la voluntat d'iniciar en els seus municipis projectes d'intervenció i participació juvenil basats en la metodologia d'ESFERA JOVE, i s'ha acompanyat a més de 8 territoris els darrers 4 anys.

El projecte ESFERA Jove és replicable amb un bon acompanyament metodològic perquè la majoria de territoris disposen de comunitats amb agents similars als del projecte: Centre Educatiu, entitat social/Centre cívic, recursos del territori. A més, cada una de les formacions està empaquetada i definida amb continguts, sessions i mètodes detallats que es poden implementar en diversos territoris, sempre que s'atengui a la singularitat i els principis del treball comunitari.

Fundació Rubricatus

Municipi: El Prat de Llobregat

Àmbit geogràfic: Barcelona i rodalia

Forma jurídica: Fundació

www.rubricatus.org

Breu història de l'organització:

La Fundació Rubricatus es va constituir l'any 1997. L'entitat representa la culminació d'una meritòria tasca d'un grup de ciutadans d'El Prat de Llobregat, la majoria pares i mares amb fills amb discapacitat intel·lectual, que als anys 70 es van unir per tal d'oferir alternatives educatives i laborals als seus fills.

Gràcies a la implicació de tota la ciutat mitjançant l'Ajuntament del Prat, es va acordar crear una única entitat que donés resposta a les diferents necessitats de les persones amb discapacitat intel·lectual.

Així va néixer La Fundació Rubricatus, per respondre a les inquietuds de les persones amb discapacitat intel·lectual i que esdevé una entitat que simbolitza a més el compromís de tota una ciutat per la dignitat i la igualtat d'oportunitats de tots els seus ciutadans i ciutadanes.

Ara per ara més de 220 persones formen part de La Fundació Rubricatus, entre treballadors del CET (124), personal de Serveis Centrals (28) i persones ateses del seu Centre Ocupacional (70).

Missió:

La Fundació Rubricatus és una entitat d'economia social i sense afany de lucre, que té com a finalitat assolir la màxima qualitat de vida de les persones adultes amb discapacitat intel·lectual del Prat de Llobregat, contribuint a satisfer les seves necessitats vitals a través de solucions sociolaborals i d'apoderament personal alineades amb les seves capacitats i diversitat funcional.

153 persones treballadores

101 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

11 persones voluntàries

41 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 190 a serveis a persones dependents o amb discapacitat

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

VOLUNTARIAT AMB PERSONES MAJORS AL PRAT DE LLOBREGAT

Breu descripció:

Des de finals de 2017 un grup de treballadors del CET Tesiprat Serveis està realitzant tasques de voluntariat en acompanyament de persones majors al Prat de Llobregat.

Inicialment, un grup de 6 treballadors amb discapacitat intel·lectual del CET van expressar la voluntat de realitzar un voluntariat durant les seves hores lliures. La Fundació Rubricatus va recollir la seva petició i a partir de les inquietuds que van manifestar es va decidir contactar amb els Serveis Socials de l'Ajuntament del Prat de Llobregat, que des de fa uns anys coordina el Projecte Antenes, un programa de voluntariat d'acompanyament a persones majors de la ciutat. Una vegada es van acordar els termes, els 6 treballadors van rebre dues formacions: una en voluntariat i una en acompanyament a la gent gran. Una vegada finalitzades les dues formacions es van avaluar els resultats i es va acordar una prova pilot amb 2 dels treballadors del CET Tesiprat.

Durant 2018, les 2 persones han dut a terme visites a domicili d'una persona major en risc de soledat per realitzar un acompanyament. Aquestes visites s'han dut a terme dues tardes a la setmana en una franja horària de 2 a 3 hores. En aquestes visites se li ha fet companyia a casa seva i també se l'ha acompanyada fora de casa, ajudant-la a realitzar activitats quotidianes i s'ha col·laborat en la millora de les relacions amb el seu entorn. Vistos els resultats positius de l'experiència, una vegada finalitzada la prova pilot es van sumar 2 treballadores més a aquest servei.

L'objectiu principal d'aquestes visites, a més a més de l'acompanyament, és detectar possibles situacions de risc entre el col·lectiu de persones majors que viuen soles. Els voluntaris, amb el suport dels tècnics dels Serveis Socials Municipals visiten aquestes persones i a la vegada treballen per identificar possibles problemes de salut que puguin sorgir.

Aportació de valor de la iniciativa:

El Projecte aporta valor a 2 grups:

1. Persones que duen a terme el voluntariat: persones amb discapacitat intel·lectual, treballadores del CET Tesiprat Serveis.

En aquest grup els beneficis principals que s'aconsegueixen són l'apoderament i el sentiment d'inclusió de les persones amb discapacitat, que se senten participants d'un projecte en el qual dediquen el seu temps lliure en la millora de la comunitat i del seu entorn, essent ells qui aporten i no els beneficiaris. La mirada

de la comunitat cap a ells a través de la feina que fan els aporta reconeixement i permet que desapareguin estigmes sobre el col·lectiu de les persones amb discapacitat intel·lectual.

2. Persones receptores del voluntariat: persones majors de 80 anys que viuen al Prat de Llobregat.

El projecte ha aportat un acompanyament a les persones ateses. Se'ls proporciona una companyia a casa seva i se'ls permet realitzar accions fora de casa que per si sols no podrien dur a terme.

Principals objectius assolits:

- 1- Prevenció de l'aïllament de les persones majors, evitant situacions d'exclusió social i combatent el fenomen de la soledat no desitjada.
- 2- Detectar possibles situacions de dificultat en persones majors i facilitar que siguin ateses pels serveis específics, si és necessari.
- 3- Minimitzar riscos i garantir el benestar de les persones majors, amb la complicitat del seu entorn.
- 4- Estimular la corresponsabilitat ciutadana i sensibilitzar sobre les causes o els riscos de l'exclusió social de persones majors.
- 5- Contribuir a millorar l'ambient de convivència intergeneracional al Prat de Llobregat.

Principals resultats obtinguts:

Apoderament de les persones treballadores del CET Tesiprat Serveis que realitzen el voluntariat i disminució del risc d'aïllament social de les persones majors que són beneficiàries del projecte.

Per primera vegada les persones amb discapacitat són els voluntaris que aporten el seu temps a impactar positivament en la vida de les altres persones. Deixen de ser els beneficiaris (com era habitual que fins ara passés) per ser ells qui aporten un benefici a la societat. Inversió dels rols, on les persones amb discapacitat aporten al seu entorn.

Abast de l'experiència:

Ara com ara 6 persones amb discapacitat intel·lectual treballadores del CET Tesiprat Serveis han format part del programa de formació. Actualment 4 d'elles (2 homes i 2 dones) participen activament en el Projecte Antenes. Està prevista una tercera fase a principis del 2019 on les dues persones restants també comencin a realitzar tasques d'acompanyament a persones majors i, en paral·lel, realitzar una nova formació en voluntariat i acompanyament a altres treballadors que han mostrat interès en el programa.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 6

Membres equips directius: 2

Ateses: 5

Voluntàries: 6

Principals factors clau d'èxit:

Per una banda s'ha aconseguit reduir el risc d'exclusió social de les persones majors del Prat, oferint-los acompanyament durant unes hores a la setmana. Per altra banda, s'ha obtingut un benefici estretament lligat amb la Missió, a través de la participació activa dels treballadors/voluntaris en el teixit comunitari, essent ells mateixos els que contribueixen en el bé comú, social i municipal, aconseguint l'apoderament personal de les persones amb discapacitat intel·lectual.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

- 1- Trencament de les barreres socials establertes on les persones amb discapacitat intel·lectual deixen de ser els receptors del voluntariat d'acompanyament per esdevenir un actor en el servei.
- 2- Demostrar a la societat que les persones amb discapacitat intel·lectual també poden col·laborar en voluntariats per millorar el seu entorn i el de la comunitat.
- 3- Visibilitzar i normalitzar la participació de persones amb discapacitat intel·lectual amb el tracte amb altres persones.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Es tracta d'un projecte de voluntariat pioner en el nostre territori. A través de la feina que s'ha dut a terme, però sobretot a través de la constància i la il·lusió de les persones voluntàries s'ha pogut invertir els rols: el col·lectiu de persones amb discapacitat intel·lectual fins ara s'havia visualitzat sempre com a receptors de les accions de voluntariat de qualsevol mena; a través de la implantació d'aquest projecte s'ha aconseguit que les persones amb discapacitat intel·lectual aportin un benefici en forma de voluntariat a la comunitat, passant a formar part activa de la nostra societat.

S'ha generat un apoderament de les persones amb discapacitat intel·lectual. Se senten útils realitzant els acompanyaments i ajudant a persones necessitades. Gràcies a aquest projecte s'ha detectat una notable millora emocional dels treballadors/voluntaris implicats.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

L'experiència pot ser replicable perquè cada vegada hi ha més persones majors en risc de soledat no desitjada. Per altra banda, també cada vegada més les persones amb discapacitat intel·lectual volen demostrar que són perfectament capaces d'esdevenir agents actius de la comunitat, amb capacitat per millorar el seu entorn.

L'acompanyament a persones majors no implica cap mena d'infraestructura ni de grans inversions per posar en marxa el servei, tret de si és necessari que un treballador dels serveis socials formi part del projecte. En definitiva, es tracta d'una experiència fàcil de replicar i que beneficia molt als treballadors/voluntaris, ja que els permet demostrar de què són capaços i que poden enfrontar-se a nous reptes que els fan créixer com a persones.

Fundació Salut Alta

Municipi: Badalona

Àmbit geogràfic: Local

Forma jurídica: Fundació

www.fundaciosalutalta.org

Breu història de l'organització:

La Fundació Salut Alta va néixer el 2004 per donar resposta a la necessitat dels infants del barri de La Salut Alta de tenir un espai on fer reforç escolar i educació en el lleure. Des de llavors han anat creixent, fins als 4 projectes actuals, on participen al voltant de 130 infants i adolescents setmanalment.

És l'única entitat que treballa acompanyant famílies i infants en un barri de 20.000 persones (40% d'origen estranger), i això fa que sempre hagi tingut una mirada comunitària, imprescindible i accions de sensibilització i denúncia, així com sempre s'ha comptat amb voluntariat per dur a terme els projectes.

Missió:

Acollir els menors i llurs famílies en situació de vulnerabilitat i risc d'exclusió social, i acompanyar-los en els seus processos socioeducatius perquè, en un entorn plural, arribin a ser membres actius de canvi vers una societat més cohesionada i més justa.

19 persones treballadores

1 persona treballadora pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió

70 persones voluntàries

15 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 135 a serveis a la infància i la joventut
- 2 a serveis específics vinculats a l'àmbit penitenciari
- 120 a serveis a altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 500 a serveis de cohesió i dinamització social
- 20 joves Aprenentatge i Servei

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

“PROJECTE BARRI” AL CENTRE OBERT

Breu descripció:

El Centre obert acull 30 infants de 6 a 12 anys, escolaritzats al barri, que vénen 3 hores cada dia, de dilluns a divendres.

Fa dos anys, al Centre obert van fer un canvi en la dinàmica, que ja no donava resposta a les necessitats que presentaven els infants. Van passar a treballar per projectes, amb grups d'edats barrejades i van buscar metodologies que generessin aprenentatges significatius en els infants, que connectessin amb les seves vivències i emocions i que per a ells tinguessin sentit.

Cada mes es proposa un tema que és el fil conductor de totes les activitats (un cop al trimestre, el proposen els infants). Al llarg del mes, es treballa aquest tema per extreure'n aprenentatges; es fan sortides; es treballa l'educació emocional; entrevistes a experts; treballs manuals per regalar als experts; i es crea un producte: una revista, un curtmetratge, un joc... L'últim dia, es convida les famílies i es fa una exposició del tema, a més de dinàmiques on participen pares/mares i fills/es. Entre d'altres, s'ha treballat: la natura, la volta al món, Nadal, els videojocs...

El mes d'abril 2018, el tema triat va ser “El barri”. Els infants es van proposar:

- Conèixer el barri, situar-lo a la ciutat i àrea metropolitana
- Conèixer la història del barri, preguntar a veïns
- Ser conscients del que és positiu i negatiu
- Proposar com voldrien que fos i elevar les propostes al govern de la ciutat.

Els infants van fer sortides, jocs, sessions informatives, entrevistes a famílies i a veïns i veïnes, van elaborar dibuixos i propostes de transformació de l'entorn. Finalment, es va convidar el coordinador de districte per explicar-li què havien fet i què proposaven.

La demanda més important va ser una font per a la plaça on cada dia berenen els infants. Van fer un cartell per al coordinador del districte, que aquest va penjar al centre cívic. Alhora, va començar a fer les gestions per aconseguir una font.

Finalment, el juliol de 2018 l'Ajuntament va instal·lar una font a la plaça.

Aportació de valor de la iniciativa:

En un barri on no hi ha experiència de processos de transformació social, i on tampoc hi ha cultura de l'associacionisme ni de la participació, aquest projecte ha aportat un valor als infants, a l'entitat, als veïns i veïnes i al govern de la ciutat que només es pot valorar coneixent el barri de la Salut Alta.

D'una banda, ha aportat el valor del procés dut a terme: els passos seguits per aconseguir un impacte real, en aquest cas la font a la plaça del barri.

D'altra banda, ha realçat el mateix barri, aquells elements positius que li veu l'entitat o li veuen els habitants, i allò que volen canviar o millorar.

Finalment, ha valorat els infants de la fundació, que han estat els principals artífexs del projecte i els que han fet possible que ara tinguin una font a la plaça.

Principals objectius assolits:

Objectiu 1: Els infants coneixen el barri, la seva història, els aspectes positius i allò que voldrien transformar

Objectiu 2: Els infants han adquirit eines per transformar el seu entorn: han après a recollir propostes dels veïns i veïnes, recopilar-les i prioritzar-les, i elevar-les als responsables del districte per generar canvis reals en el seu entorn.

Principals resultats obtinguts:

El resultat més important i visible per als infants i famílies va ser que es va aconseguir una font a la plaça. La van instal·lar al juliol, i tots els infants del Casal d'estiu van anar a beure aigua i a fer-se fotos a la font.

Ahora, es va aconseguir que els infants es fessin el barri més seu, tant pel que van conèixer com pel que van poder aconseguir.

Quantitativament, es va fer participar en el projecte, a part dels infants, a 41 persones del barri.

Abast de l'experiència:

El projecte del barri va implicar diferents col·lectius: els infants i famílies del centre, veïnes del barri i responsables polítics. Va tenir un abast més enllà de l'entitat: els infants van establir contacte amb l'entorn, les famílies van gaudir juntes d'una tarda de recordar el barri de quan eren petites... Ahora, el fet d'aconseguir que s'instal·lés una font a la plaça va generar respostes tant dels veïns com de persones públiques de Badalona. Es poden veure alguns exemples al Twitter:

<https://twitter.com/fdurany/status/1020267723421601792>

<https://twitter.com/mariadolorsa/status/1020249230018064385> (alcaldessa) <https://twitter.com/faberense/status/1020229064085393408> (coordinador del districte)

A més, els infants van viure l'experiència d'un procés de detecció-investigació-proposta-transformació que després han tornat a reproduir amb altres projectes.

Algunes propostes que van elevar al coordinador de districte no es van dur a terme. Des de la Fundació se segueixen treballant.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 5

Membres equips directius: 2

Ateses: 53

Voluntàries: 12

Altres: 3 membres del govern

Principals factors clau d'èxit:

La sistematització del treball per projectes, millorada a través de les avaluacions dels infants, de les famílies i de l'equip educatiu.

El tema proposat i l'enfocament donat al projecte: fent participis a persones de l'entorn, fent sortides, fotos...

Un govern disposat a escoltar els infants.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Instaurar el treball per projectes a l'entitat no va ser fàcil, va requerir mesos de treball de les educadores, reunions amb les famílies, adaptació dels infants i visites a altres institucions o lectures metodològiques. Finalment, el sistema instaurat motiva els infants a aprendre i els obre possibilitats de conèixer diversos àmbits, persones i adquirir competències com la del projecte "El barri" de transformació de l'entorn.

Igualment, aconseguir la font no va ser només feina dels infants. Des de la direcció de l'entitat es va tractar la iniciativa amb el coordinador de districte, així com les educadores van anar traient el tema a les reunions de xarxa. Va ser una tasca de tota l'entitat a tots els nivells, promoguda pels infants.

Més informació sobre el canvi metodològic que ha fonamentat aquest projecte aquí: <https://www.fundacionsalutalta.org/actualitat/2018/07/24/lentrevista-anna-santiago>

Elements innovadors que aporta l'experiència:

La sistematització del treball per projectes en una entitat d'educació no formal amb infància en risc és un element innovador, així com la implicació de les famílies en els espais educatius i d'oci de l'entitat.

Igualment, consideren innovador per al barri on es troben que un col·lectiu d'infants es mobilitzi per aconseguir canvis en el seu entorn (no hi ha ni associació de veïns). Els infants, en aquest sentit, han estat un referent per a la resta del barri, i han pogut explicar també el seu projecte a les escoles, a les famílies, etc.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

El treball sistematitzat per projectes està documentat i és replicable, i de fet ja hi ha diverses entitats que ens han vingut a visitar per conèixer com fan la intervenció al Centre obert des de fa dos anys.

Els passos que vam seguir en el projecte del barri tenen una estructura replicable a qualsevol altre entorn i entitat que vulgui generar processos de transformació social a petita escala partint dels interessos i de la iniciativa dels infants.

Fundació Servei Gironí de Pedagogia Social

Municipi: Girona

Àmbit geogràfic: Autonòmic, principalment província de Girona.

Forma jurídica: Fundació

www.fundaciosergi.org

Breu història de l'organització:

La Fundació SER.GI neix a finals dels anys 70, amb la creació a Olot de l'Associació Servei Gironí de Pedagogia Social, un programa d'atenció a nois i noies orfes que substituïa els hospicis tradicionals. A començaments dels anys, 80, l'Associació dona lloc a l'actual Fundació Teresa Ferrer. En aquell moment, s'engega un programa de formació adreçat als educadors d'asil.

La formació porta a la creació de l'Escola d'Educadors Especialitzats, que neix el 1984, amb la voluntat de ser reconeguda com a Diplomatura Oficial. El 1989 se celebra la primera promoció de l'Escola d'Educadors Especialitzats, coincidint amb l'inici de la Diplomatura d'Educació Social a la Universitat. Quatre anys més tard, es tanca l'Escola, ja que la Diplomatura queda totalment assumida per la Universitat.

A finals dels 80, la Fundació fa els primers passos en un tema aleshores nou, la Interculturalitat, donant forma a l'Escola d'Estiu sobre Immigració i Interculturalitat.

El 2001 s'inicia la Gestió del Pla Comarcal d'Integració dels Immigrants a la Comarca de la Selva, obrint una nova àrea de treball a la Fundació: el suport i assessorament a la gestió municipal de la diversitat i immigració.

L'any 2008 es crea l'àrea d'intermediació en l'habitatge. L'esforç ha anat encaminat al desenvolupament progressiu dels diversos projectes i les necessitats socials.

Missió:

La Fundació SER.GI treballa per a una societat inclusiva. Especialment, volen millorar la qualitat de vida dels grups o minories que es troben amb dificultats en el seu desenvolupament personal, familiar o social.

Consideren que les causes de les situacions d'exclusió són degudes a dinàmiques socials que cal canviar. Per aconseguir aquest objectiu prioritzen la realització de projectes socioeducatius, la sensibilització de l'opinió pública, la formació dels professionals i l'impuls i col·laboració amb altres entitats i amb l'administració pública.

Les actuacions de l'organització incideixen en l'autonomia de les persones, millorant les seves competències i habilitats socials. També treballen per reduir les discriminacions i les desigualtats socials i educatives.

L'àmbit d'actuació és Catalunya.

43 persones treballadores

25 persones voluntàries

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- • 803 a serveis a la infància i la joventut
- • 3.808 a serveis a altres col·lectius en situació d'exclusió social
- • 1.282 a serveis de cohesió i dinamització social
- • 534 a serveis de formació

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

DE L'ACOLLIDA A L'ASSENTAMENT

Breu descripció:

A l'inici del Pla Local de Ciutadania de Lloret de Mar es va presentar una primera diagnosi de necessitats i propostes d'actuació per millora l'acollida i l'assentament de la nova ciutadania. S'assumeix el Servei d'emissió d'informes d'habitatges per a reagrupaments familiars. I s'aprofiten les visites domiciliàries, per a l'elaboració de l'informe, per millora l'acollida.

Començar un projecte migratori és iniciar un procés de guanys però també de dols. El projecte està pensat precisament per tractar aquest dol promovent que el municipi actuï de facilitador en aquest acompanyament, tant a la persona que vol reagrupar, a família reagrupada, com també a la societat que les acull.

Quan la persona sol·licita pot exercir el dret i reagrupar als seus familiars comencen una sèrie de procediments i tràmits. Un d'ells és sol·licitar un informe d'adequació de l'habitatge. Es va veure el valor afegit que té entrar a un domicili, amb l'excusa de fer un informe d'habitatge, per vincular-nos amb les persones que volen reagrupar i conèixer de primera mà com ha estat el projecte migratori, el procés d'acollida dels ciutadans ja assentats, i millorar, amb formació en acollida, l'acollida de les famílies.

El projecte, amb tres accions, vol ser integral, transversal i comunitari:

- adapta el circuit municipal perquè actuï coordinadament en l'emissió dels informes.
- detecta el grau d'inclusió de les persones i dona informació per preparar l'arribada dels familiars.
- acompanyament emocional al retrobament familiar si hi ha necessitat de gestionar-se emocionalment.

El circuit municipal ha establert un procediment per actuar coordinadament OIAC, SBAS i PLAC. La finalitat de treballar en xarxa és, a més de gestionar els expedients que genera la visita, treballar el model de ciutat acollidora.

I amb l'acompanyament psicoemocional familiar es donen eines a les famílies perquè aquest procés de reunificació sigui constructiu en el temps i aportí a la família relacions sanes.

Aportació de valor de la iniciativa:

La visita al domicili esdevé una tasca formativa, orientativa i de recerca, durant tot el procés, gràcies a la relació que s'estableix amb el sol·licitant de l'informe.

Accedir als habitatges i conèixer la seva realitat quotidiana té un gran valor per l'acollida i l'assentament. És un apropament a persones reagrupants, assentades a la ciutat, i de futurs ciutadans que vindran reagrupats.

Aquest coneixement permet fer una diagnosi; donar informació, formació i assessorament individual per una acollida amb garanties abans de venir i quan arriben, i la previsió d'adequacions futures a noves necessitats de la ciutat.

Hi ha persones que necessiten un suport compensatori d'acompanyament en el procés que va de l'acollida a la inclusió. Per pal·liar-ho s'activen formes d'acompanyament: grups homogenis per parlar sobre coneixement de la societat catalana o promoure l'aprenentatge del català.

Actualment es dona un pas més, treballant i donant suport emocional al retrobament familiar.

Principals objectius assolits:

Acompanyar a la família perquè puguin donar sentit a la migració, a la separació i a la reunificació familiar.

Promoure una relació i presa de contacte entre administrat-administració basada en un discurs "intercultural" i de predisposició mútua a l'acollida, l'entesa i la bona convivència.

Millorar el circuit d'acollida municipal a través d'obtenir informació útil del procés que va des de l'acollida fins a l'assentament de les persones reagrupants.

Identificar factors de risc, detectar necessitats i dificultats presents entre les persones teòricament ja assentades.

Anticipar-nos a les necessitats d'acollida que es deriven de l'anàlisi de les dades dels reagrupaments.

Formar en acollida als familiars reagrupants perquè puguin acollir als seus familiars reagrupats quan aquests vinguin.

Afavorir la disponibilitat d'acollida (ciutat acollidora) i l'acompanyament cívic en el procés d'acollida.

Preveure i facilitar l'acollida dels ciutadans que vindran reagrupats, proporcionant eines per a millorar la seva autonomia en el procés.

Evitar situacions de risc d'exclusió social i/o de manca d'accés als recursos educatius, d'aprenentatge de la llengua, de salut, laborals, etc., com a element indispensable pel benestar i la cohesió social.

Oferir acompanyaments individuals per tal de treballar l'autonomia funcional en la seva instal·lació definitiva al municipi.

Orientar i derivar casos al servei o recurs adequat.

Principals resultats obtinguts:

Nombre de beneficiaris que reagrupen, regularitzen o realitzen un canvi de domicili amb familiars reagrupats ha estat de: 2016 - 139 persones; 2017 - 144 persones i 2018 - 147 persones.

Resultats qualitatius:

- El servei és més conegut i esdevé un espai de referència de la ciutat entre les persones d'origen estranger.
- La informació, les activitats i els vincles establerts amb alguns dels nou ciutadans provoca una millora de la vinculació i sentit de pertinença d'aquest amb la ciutat i a les seves activitats.
- Han detectat agents informals d'acollida i els han format per tal d'enfortir el seu potencial com a canals de comunicació i relació amb la població nouvinguda a la ciutat. I es detecten persones que formen part de diferents xarxes de relacions entre compatriotes.
- La millora del coneixement i de la informació estadística sobre la població, permet una millora en el plantejament de les polítiques municipals.
- La comunicació personal que s'estableix durant la visita al domicili, anima a les persones reagrupants a confiar i valorar les institucions i les persones que hi treballen.
- Han observat diferents maneres de viure el reagrupament familiar. Sovint aquest desig fa que algunes persones reagrupants semblin no haver valorat les dificultats que implica el retrobament amb els seus descendents i la reestructuració del sistema familiar.
- I la visita ha permès informar i aprofitar per animar a la participació en activitats diverses i en el teixit associatiu, etc.

Abast de l'experiència:

L'experiència s'adreça a les persones que volen reagrupar i als seus familiars. Pel plantejament metodològic del servei i el treball en xarxa afirmen que incideix també en els tècnics municipals que d'una forma o d'una altra entren en algun punt del circuit. També els projectes o serveis als quals es fan derivacions. En les activitats que impliquen participació ciutadana. La ciutadania en general.

Aquest projecte, obeint al seu plantejament i sistematització, pot ser extrapolable a qualsevol territori.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 3

Membres equips directius: 1

Ateses: 147

Altres: tècnics i tècniques del circuit municipal

Principals factors clau d'èxit:

Establiment del circuit i funcionament. El reagrupant presenta instància amb la sol·licitud d'informe d'habitatge a l'OIAC. L'OIAC passa la instància i la documentació a l'administrativa de Benestar i Família, qui traspasa l'expedient al tècnic de ciutadania del PLAC.

Visita al domicili del reagrupant. El tècnic es persona al domicili per fer la visita de l'habitatge i fer l'informe. Donar-li informació útil i presentar-li el programa d'acollida. El tècnic explica el circuit d'acollida o passos que haurà de seguir el familiar quan arribi, els serveis i tràmits que haurà de fer, els drets i deures, etc.

Acompanyament i derivació a altres serveis o a serveis del propi PLAC, fent el seguiment que es calgui. Sovint s'ha necessitat el suport del Servei d'interpretació lingüística i cultural del PLAC.

Traspàs de dades a l'administrativa de SBAS. La tècnica del PLAC omple la proposta d'informe. Passa aquest full a l'administrativa. L'administrativa entra les dades a l'EACAT.

Registre de dades a la base de dades del programa. Es fa traspàs de les dades a la base de dades creada específicament per al programa. Periòdicament s'analitza les dades registrades que són rellevants i realitza informes, propostes, recull de dades estadístiques i deriva persones als recursos.

Resolució de reagrupaments "difícils". Es fa el seguiment d'aquells casos en els quals hi ha diferents esculls i casuístiques que impedeixen el reagrupament.

Seguiment de casos i derivació als grups i projectes corresponent.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Hi ha una sèrie de dificultats que tenen a veure amb males praxis. Hi ha casuístiques "poc transparents" o, si més no, sospitoses, difícils d'abordar o de demostrar durant les visites.

Hi ha dificultats legals, estructurals, de mitjans, de polítiques públiques per resoldre problemàtiques diverses de: convivència familiar o adaptació i accés social dels reagrupats un cop aquí, etc.

Preocupació per determinats reagrupants que fan el tràmit en situacions econòmiques precàries i que, a més, poden esdevenir irregulars en un futur doncs potser no podran renovar el seu permís de residència.

De totes maneres, el valor afegit que té el projecte, "entrar al domicili d'una persona i poder establir amb ella un vincle" ha permès assabentar-se de problemàtiques de risc social, laboral, d'habitatge... En aquest sentit, han detectat infants en edat escolar sense escolaritzar i altres casos que han derivat a serveis socials, etc.

Per una altra, com ja s'ha esmentat, mitjanant el projecte poden recollir dades estadístiques per fer previsió de necessitats que el consistori podria fer servir per adaptar i optimitzar serveis i recursos. Aquesta tasca de planificació a vegades és difícil d'executar.

El grau de formació en acollida dels ciutadans actualment és millorable, per tant és necessari continuar amb aquesta acció, treballant mitjançant accions de sensibilització el model de ciutat acollidora.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Com a elements innovadors mencionen en primer lloc la metodologia del treball en xarxa. De l'acollida a l'assentament és un

projecte integral, transversal i comunitari que té tres branques:

- adapta el circuit municipal perquè actuï coordinadament en l'emissió dels informes.
- detecta el grau d'inclusió de les persones i dona informació per preparar l'arribada dels familiars.
- acompanyament emocional al retrobament familiar si hi ha necessitat de gestionar-se emocionalment.

Un altre element innovador d'èxit és el valor afegit que tenen les visites per fer l'informe d'adequació de l'habitatge. Conèixer "des de dins" les característiques demogràfiques i la realitat quotidiana de la ciutadania d'origen estranger, en aquest cas, de persones reagrupants que ja estan assentades a la ciutat i de futurs ciutadans que vindran reagrupats.

Aquest coneixement permet fer una diagnosi; donar informació, formació i assessorament individual per una acollida amb garanties abans de venir i quan arriben, i la previsió d'adequacions futures a noves necessitats de la ciutat.

El servei fa conèixer de primera mà i poder fer propostes de millora al circuit d'acollida establert i de la recepció i informació que es dona a la nova ciutadania.

La recollida de dades estadístiques permet fer previsió de necessitats que el consistori podria fer servir per adaptar i optimitzar serveis i recursos.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Després de més de 10 anys d'implementació del projecte, creuen que està prou sistematitzat i ajustat per compartir-lo i replicar-lo en altres territoris, ja que la informació, mètodes, instruments i models que s'especifiquen es poden posar a l'abast d'altres territoris que impulsin noves maneres de fer i creen nous models d'intervenció.

A priori la replicabilitat dependrà de les característiques de cada territori, quant a estructura poblacional, filosofia de treball en xarxa, taules de treball tècniques, programes desplegats a territoris. Per tant, s'haurà de mirar d'ajustar-lo a les característiques operatives de cada territori.

Cada municipi ha de garantir als ciutadans poder sol·licitar un informe d'habitatge per fer un reagrupament familiar. El model en què s'estructuren les visites és on podem posar el valor diferencial per començar a vincular-nos amb la història i la situació de la persona que volen reunir-se amb la seva família. Si les visites no es poguessin assumir per part d'algú que treballi l'acollida i la inclusió de les noves famílies, seria important poder coordinar-se amb el departament encarregat de fer-les per poder gestionar la informació que se'n deriva. Seria bo que les visites poguessin servir per fer de pont entre el reagrupant, l'administració que farà l'acompanyament en aquest recorregut, la informació d'acollida i els altres projectes del municipi.

Hi ha una prèvia que garanteix la replicabilitat que és la possibilitat de poder treballar aquest procés des d'un circuit de tècnics municipals. Aquest espai ha de ser concebut com un espai de treball conjunt i participatiu. És uns dels pilars d'èxit de l'experiència.

Sol del Solsonès

Municipi: Solsona

Àmbit geogràfic: Lleida

Forma jurídica: Associació

www.soldelsolsones.org

Breu història de l'organització:

L'any 2001, l'Enric Serra (fundador de l'associació) i un grup de pares i mares amb fills drogodependents es van començar a reunir perquè es dispensés la metadona al Centre Sanitari del Solsonès, ja que fins ara s'havien de desplaçar fins a ciutats com Berga, Manresa, Terrassa i Lleida. Gràcies a aquestes reunions es va poder aconseguir la dispensació de la metadona a Solsona, i alhora va ajudar a fer que els pares i mares veiessin que calia formar una associació que recolzés la resposta a les seves problemàtiques. Aquesta associació en principi es va anomenar Associació de Pares i Mares contra la Drogodependència.

Però el següent pas va ser que degut a l'increment a Solsona i Comarca de Malalts Mentals i Drogodependents, l'Associació es va veure obligada a reformar els estatuts amb la nova denominació Sol Del Solsonès. Associació De Familiars De Malalts Mentals I Drogodependents.

Per tant, des de l'Associació es pretenia potenciar el coneixement de la malaltia mental i la drogaddicció, ja que en diferents sectors de la població apareix un estigma d'aquestes patologies.

A partir de llavors va posar al servei d'aquest col·lectiu diferents serveis per orientar i atendre a les persones que pateixen malaltia mental i als familiars.

Missió:

La Missió és lluitar contra l'estigma social que gira entorn la malaltia mental, oferir serveis per aquest col·lectiu (activitats, club social, atenció psicològica) i els seus familiars.

11 persones treballadores

2 persones voluntàries

142 persones sòcies

Persones ateses dels serveis d'atenció a les persones:

- 20 a serveis a la infància i la joventut
- 15 a serveis a la gent gran
- 15 a serveis a persones dependents o amb discapacitat
- 100 a serveis a persones amb problemàtica de salut mental
- 2 a serveis a persones amb drogodependències
- 2 a serveis a altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 88 a serveis de cohesió i dinamització social
- 3 a altres col·lectius

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROPOSADA

EL SOL DEL SOLSONÈS LLUITA CONTRA L'ESTIGMA DE LA MALALTIA MENTAL

Breu descripció:

Des de l'associació lluiten per trencar l'estigma que gira entorn la malaltia mental i aporten recursos/ serveis per als afectats i familiars.

Aquest darrer any van inaugurar un espai "espai informa't".

Aportació de valor de la iniciativa:

El Sol del Solsonès va posar a disposició dels ciutadans de Solsona, el nou espai Informa't. Un servei totalment gratuït on qual-sevol ciutadà de la comarca del Solsonès, on independentment de si té o no patologia o problemes emocionals, pugui rebre resposta i assessorament als seus dubtes respecte a la salut mental.

Aquest nou espai es regeix per quatre principis fonamentals:

- Conscienciar a la població de la importància de gaudir d'una bona salut mental.
- Lluitar contra l'estigma i la discriminació social.
- Donar a conèixer els serveis de l'associació i poder oferir l'accés al club social.
- Oferir assessorament envers la salut mental, per tal de promoure el benestar emocional de la població.

I també crear consciència social a través d'articles i campanyes publicitàries a les diverses xarxes socials.

Principals objectius assolits:

- Conscienciar a la població de la importància de gaudir d'una bona salut mental.

- Lluitar contra l'estigma i la discriminació social.
- Donar a conèixer els serveis de l'associació i poder oferir l'accés al club social.
- Oferir assessorament envers la salut mental, per tal de promoure el benestar emocional de la població.

Principals resultats obtinguts:

- 25 persones ateses telefònicament
- 10 estudiants
- 2 vinculacions directes
- Col·laboracions amb poblacions de rodalies

Abast de l'experiència:

Consideren que és una iniciativa molt interessant i necessària, ja que no existeixen serveis a la seva zona ni als voltants que puguin atendre les necessitats i dubtes de la població respecte a la salut mental.

També han pogut participar aclarint dubtes dels adolescents que presentaven projectes o treballs acadèmics, on el tema central era la patologia dual o la malaltia mental.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 8

Membres equips directius: 1

Sòcies: 4

Ateses: 37

Voluntàries: 3

Principals factors clau d'èxit:

L'èxit de la iniciativa radica en treballar de manera constant dia a dia per poder vèncer l'estigma i col·locar la salut mental en l'eix principal en el benestar de l'ésser humà.

Dificultats i reptes superats en el desenvolupament de la iniciativa:

Com a dificultat principal troben les limitacions en la percepció dels habitants del poble. Encara costa trencar amb l'antiga percepció on la persona malalta, era problemàtica.

Elements innovadors que aporta l'experiència:

Com a elements innovadors aporten que la creació d'aquest espai sorgeix de propostes directes dels usuaris/es.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

Es tracta d'una experiència que incorporen com servei fix a l'entitat, donat el nivell de participació i la rebuda a altres localitats. Els hi agradaria poder crear una xarxa de suport mutu.

laconfederació

Via Laietana 54 1r pis
08003 Barcelona | 93 268 85 60
info@laconfederacig.or

HO PROMOU

AMB EL FINANÇAMENT DE:

AMB EL SUPORT DE:

